

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 12 juni 2006 kl. 09.00*§ 4 Strategi för utveckling av Stockholms stad för åren 2007–2009 (utl. 2006:124)*

Anförande nr 1

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande, fullmäktige! Det går bra både för Sverige och för Stockholm. Det är viktigt att påminna sig hur det såg ut i början av den här mandatperioden när vi tog över 2002. Det var en lågkonjunktur som naturligtvis blev djupare de kommande åren, 2003 och 2004. Sakta men säkert har både Stockholm och Sverige tagit sig ur den lågkonjunkturen.

Förra veckans tillväxtrapport visar starkt att BNP-tillväxten är uppe i över 4 procent. Vi tog över ett underskott i verksamheterna på över 300 miljoner kronor. Trots den ganska svåra ekonomiska situationen har vi bringat ordning och reda i stadens ekonomi.

Vi har investerat närmare 9 miljarder kronor i bostadsbyggande, infrastruktur, idrottsanläggningar, miljö, saneringar och självklart också i vår personal.

I dag kommer ytterligare en analys och rapport om hur Stockholmsförsöket går. Trafiken har minskat med 22 procent. Jämfört med förra årets siffror är det 100 000 färre passager.

Den senaste siffran, från 31 maj, visar 16 500 påbörjade nya lägenheter.

Vi har minskat barngrupperna i förskolan med 1,7 barn.

Vi gör en historisk kompetensutveckling av vår personal.

Det går, kort sagt, bra för Stockholm. Det är vi glada för med tanke på att konjunkturen in i nästa mandatperiod också ser väldigt stark ut.

Vi har jämfört oss med andra internationella regioner med hjälp av OECD - Europa, hela världen och det internationella perspektivet. Det känns väldigt bra att man säger att Stockholm och Mälardalsregionen ligger i topp när det gäller forskning, utveckling, innovationskraft, entreprenörskap, bostadsbyggande och infrastruktur.

Det finns naturligtvis saker att jobba med. En sak som är väldigt viktig för oss framgent är att se till att de utlandsfödda akademikerna kommer i jobb i större utsträckning.

Det känns väldigt viktigt att gå ut i en valrörelse och kunna redovisa resultat på allt vi har genomfört. Det känns enormt starkt att ur en lågkonjunktur ha fått ordning på Stockholms ekonomi.

Vi socialdemokrater har en idé om Stockholms utveckling. Den idén bygger på både-och-perspektivet. Vi ska stärka den offentliga sektorn där det finns brister och jobba mot näringslivet när det gäller företagsutvecklingen. De första fyra månaderna i år startades 4 000 nya företag i Stockholm.

Arbetslösheten är nere på 3,1 procent. Ungdomsarbetslösheten är 2,6 eller 2,5 procent. Sammantaget känns det väldigt starkt.

I det sammanhanget känns det väldigt lätt att jobba tillsammans med Vänsterpartiet och Miljöpartiet för att stärka Stockholms utveckling.

Vi vet att vi den här mandatperioden har jobbat med samverkan. Det har varit ett antal utmaningar och leveransen är väldigt hög. Det är lätt att känna trygghet och tillförsikt och stolthet över resultaten.

Vi ska jobba på samma sätt nästa mandatperiod och vi ska naturligtvis bibehålla den höga leveransen. Vi ska jobba med både-och-perspektivet för tillväxt och för att stärka de brister vi ser i offentlig sektor.

Med de orden, herr ordförande, vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 2

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Ordförande, fullmäktige! I går var jag på en fotbollsmatch med min son i en av länets södra kommuner. Där träffade jag Tjale som har en pojke som spelar i samma årskull som min son. Vi kom naturligtvis att prata om arbetslösheten. Tjale kommer från Somalia och är arbetslös. Vi kom att prata om hans släktingar och vänner som bor i London. De är entreprenörer, guldsmeder, affärsägare och skomakare. Allt som går att hitta på jobbar Tjales släktingar med i England. De lyckas mycket bra.

I Stockholm har det försvunnit 20 000 jobb i privat sektor sedan 1992. Arbetslösheten har ökat med 30 procent.

De här tio vackra guldiga och silvriga piprensarna symboliserar somalier. I Stockholm arbetar tre somalier av tio. 30 procent av alla somalier i Stockholm arbetar. Resten är bidragsberoende.

Herr ordförande! Jag tycker inte att det är någon strategi för Stockholm. Vi behöver fler som arbetar. Vi behöver lägre skatter, jobbgaranti, nystartsjobb, sänkta arbetsgivaravgifter, avdragsrätt för hushållsnära tjänster, undervisning i entreprenörskap, färre bidragsberoende. Vi behöver göra en massa saker. Där finns det en annan strategi för Stockholm de närmaste åren.

Tjale och jag kom också att tala om skolan och skolans och utbildningens betydelse i en alltmer konkurrerande värld. Så sent som i dag kan vi läsa i Svenska Dagbladet att var fjärde elev inte klarar studierna på komvux.

Var tredje elev i vissa områden går ut skolan med ofullständiga betyg.

Jag tycker inte att det har varit någon bra strategi för Stockholm. Vi borde i stället införa tidigare betyg, föra in skolk på betyget igen och vi borde göra en särskild lässatsning på 1 000 kronor för alla lågstadiebarn. Vi föreslår högre skolpeng genom att lyfta skolan från stadsdelsnämnderna så att skolan får en större del av skolpengen.

Vi behöver också en högre skolpeng och vi behöver ordning och reda och lugn och ro i skolan.

Det finns en annan strategi för utbildning. Det finns en annan strategi för Stockholm. Moderaterna, Folkpartiet och Kristdemokraterna redovisar i dag ett förslag på en annan strategi för Stockholm.

Jag frågade Tjale varför han alltid kommer ensam till fotbollsmatcherna och var sonens mamma är. Då skrattade Tjale. För mamman skulle det vara fullständigt otänkbart att åka med pendeltåg från Rinkeby till en av de södra förortskommunerna för att se sin son spela fotboll. I likhet med hälften av alla kvinnor i Stockholm åker hon inte tunnelbana, pendeltåg eller annan kollektivtrafik på kvällen eftersom hon är rädd.

Jag tycker inte att det är någon bra strategi för Stockholm.

Vi borde naturligtvis ha tusen fler poliser. Vi borde ha ordning och reda, klottersanering inom 24 timmar, mer belysta fasader, bättre klippta häckar. Det finns otroligt mycket att göra. Den strategi ni har haft för Stockholm under den här perioden har inte varit någon bra strategi. Brottsligheten ökar. Fler kvinnor vågar inte gå ut på kvällen. Det är smutsigt och skräpigt.

Det finns en annan strategi för Stockholm. Den handlar om att gräva ned återvinningsstationer och ta bort klotter. Det ska vara rent och snyggt, lugnt och tryggt, ordning och reda.

Med de orden, herr ordförande, vill jag yrka bifall till Moderaternas, Folkpartiets och Kristdemokraternas förslag till strategisk inriktning.

Anförande nr 3

Borgarrådet E d h o l m (fp): Ordförande! Stockholm är verkligen en fantastisk stad, inte minst så här års. Men jag tänker främst på allt som vi faktiskt åstadkommer i den här staden. Ute i verksamheterna, både de kommunala och de fristående, sker varje dag mirakel som förändrar och förbättrar livet för tusentals människor.

Ibland är det som om den styrande majoriteten inte vill kännas vid de här goda exemplen. I stället för att vara stolt och lyfta fram dem förtiger man dem. Goda exempel med fel ideologiska förtecken är icke gångbara i det rödgröna Stockholm.

Jag vill att eleverna ska respektera mig och lyssna på vad jag säger. Jag kan inte undervisa om det inte är absolut tyst i klassrummet. Det är tyst som i kyrkan när jag undervisar, men när vi sätter i gång att arbeta pratar vi och diskuterar förstås.

Man skulle kunna tro att det är ett citat ur Folkpartiets skolprogram. Det skulle det kunna vara, men det är det inte. Det är Stavros Loucas, matematiklärare vid Rinkebyskolan som uttrycker sig så i en artikel i Dagens Nyheter. Han fick nyligen Kungliga Vetenskapsakademiens stora pris för sina insatser i skolan. I hans elitklasser i matematik och naturvetenskap presterar eleverna bättre än i de flesta andra skolor i Sverige.

Genom den elitsatsning som görs i Rinkebyskolan har man lyckats befästa ryktet att Rinkebyskolan är en bra skola. Genom att ställa höga krav både på prestation och på ordning och reda lyckas Stavros Loucas uppenbarligen.

Varför är hans metoder så kontroversiella? Det borde väl vara självklart att det ska vara tyst i klassen när läraren har en genomgång. Så enkelt är det inte i sossarnas Sverige. De metoder som Stavros Loucas förespråkar som lärarauktoritet, betyg och att inte släppa elever vidare som inte klarar kursen är i princip förbjudna i socialdemokratisk skolpolitik.

Socialdemokraterna i Stockholm är naturligtvis stolta över en lärare som han, men hans metoder vill man inte höra talas om.

Det är ju metoderna som gör honom framgångsrik. Det är genom att upprätthålla ordning och reda i klassrummet som han lyckas, inte genom att avskaffa all lärarauktoritet. Det är genom att ställa höga krav som han lyckas, inte genom att ta bort alla krav. Det är dags att erkänna att det inte är tack vare utan trots socialdemokratisk skolpolitik som eleverna vid Rinkebyskolan lyckas.

Socialbidragskostnaderna i Stockholm har stigit med 15 procent sedan majoritetsskiftet 2002. Arbetslösheten har inte minskat med en enda person, trots högkonjunkturen. Segregationen minskar inte i Stockholm; den ökar.

Det finns ljus i mörkret. I Skärholmen minskar antalet socialbidragstagare. Genom att man ställer tydliga krav på de socialbidragsberoende minskar bidragsberoendet. Den som kan jobba ska jobba. Vinnare är både den enskilde individen och skattebetalarna. Jobbcentrum i Skärholmen borde vara en dröm både för finansborgarrådet och för socialborgarrådet. Men icke. Att ställa krav på fullt friska människor att de ska försörja sig själva har blivit politiskt inkorrekt.

Hur kunde det bli så? Att ha ett jobb att gå till är ju den bästa vägen ur segregation och maktlöshet. Att ha ett jobb är ju en förutsättning för att Sverige ska fortsätta att vara ett välfärdsland.

Det är dags att erkänna att det är trots, inte tack vare, Vänsterpartiet som Jobbcentrum i Skärholmen lyckas.

Ett av den sittande majoritetens största misslyckanden är oförmågan att göra något åt hemlösheten. Genom sitt dogmatiska motstånd mot frivilligorganisationer har den sittande majoriteten ökat problemen snarare än minskat dem. När socialborgarrådet iskallt konstaterar i ABC att frivilligorganisationen Convictus får rätta munnen efter matsäcken när de vädjar om mer pengar visar hon upp majoritetens rätta ansikte.

Visst ska vi hjälpa hemlösa, men bara i kommunal regi, tycks den rödgröna devisen vara.

Det är ju så feltänkt. Vi borde uppmuntra människor som frivilligt avsätter tid för att hjälpa sina medmänniskor. Vi borde ta ned himlen till den som erbjuder tak över huvudet, en dusch och ett varmt hjärta. Vi borde hjälpa i stället för att stjälpa.

Stockholms stad har all anledning att vara stolt över Stavros Loucas, personalen vid Jobbcentrum i Skärholmen och Convictus. De bidrar till att unga människor kan förverkliga sina drömmar. De hjälper människor att gå från bidrag till jobb. De ger hemlösa och drogberoende människor värme och kärlek.

I Folkpartiets Stockholm är inte de här människorna undantagen som bekräftar regeln. I Folkpartiets Stockholm är de ledstjärnorna. Därför behöver Stockholm ett nytt ledarskap och en ny politik.

Anförande nr 4

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Ordförande, fullmäktige och alla stockholmare som jag hoppas lyssnar på den diskussion vi har här i dag.

Visst är Stockholm en underbar stad. Att jag älskar Stockholm ger mig inspiration att arbeta för att förändra så att Stockholm blir lika bra för alla vare sig man bor i förort eller innerstad, vare sig man är rik eller fattig.

Jag känner alltför många människor som inte kan njuta av Stockholm på det sätt som jag kan. Det finns fortfarande stora skillnader mellan dem som har pengar och dem som inte har det, mellan dem som har makt och dem som är maktlösa. De skillnaderna och orättvisorna kommer vi i Vänsterpartiet aldrig att acceptera.

Det är ingen hemlighet att vi ofta har velat gå längre än Socialdemokraterna och Miljöpartiet när det gäller att omfördela mellan fattiga och rika. Vi har inte alltid varit nöjda med de beslut som vi har fattat tillsammans.

Nu när vi har styrt den här staden tillsammans i snart fyra år kan vi konstatera att en rödgrön politik är bäst för de flesta stockholmare, en mörkblå gynnar nästan ingen.

Ordförande, fullmäktige! I vår majoritet har vi börjat bygga en modern kunskaps- och kulturstad, en framtidsstad där alla ska kunna vara delaktiga på lika villkor. Vi har infört världens modernaste trängselavgiftssystem. Det har minskat antalet bilar och gett oss en bättre miljö i innerstaden.

I stället för Folkpartiets 50-talsskola med kvarsittningar, drogtester och ordningsbetyg satsar vi på elevdemokrati, föräldrainflytande och nya undervisningsmetoder och mer resurser till de skolor som bäst behöver det. Vi är den första majoritet som på allvar har börjat arbeta med jämställdheten i våra skolor.

I stället för Moderaternas gammalmodiga förslag om bidrag till överklassen för att de ska slippa städa kortar vi arbetstiden och höjer lönerna i de kvinnodominerade låglönejobben. De män och kvinnor som ska arbeta i vår stad i framtiden kommer att

kräva löner som det går att leva på och arbetsförhållanden som gör att man orkar jobba fram till pensionen.

I en modern stad har människor verkligt inflytande, inte ett låtsasinflytande som innebär att man tvingas välja mellan sockrade reklambroschyren från olika privata välfärdsföretag.

I vårt Stockholm ska hyresgästerna ha majoritet i lokala bostadsstyrelser och de ska kunna bestämma i sitt bostadsområde utan att behöva äga sin lägenhet.

I vårt Stockholm ska invånarna kunna påverka hur stadsdelsnämnderna använder sina pengar.

Ordförande, fullmäktige! Det enda positiva med Moderaternas, Kristdemokraternas och Folkpartiets strategidokument är att det är tydligt. Om den borgerliga alliansen får makten i Stockholm tänker de låta ett avknoppningskansli hetsa fram privatiseringar av våra gemensamma verksamheter. Mark, bostäder och bolag ska säljas. Alla vet att inget blev bättre när vårt elbolag privatiserades, utom förstås direktörernas löner och bonusar. Det var väl inte riktigt det som var meningen.

Jag tycker att alla stockholmare som lyssnar på den här diskussionen och är bekymrade över sina höga elräkningar ska fråga borgarna vad de har tänkt sig att privatisera härnäst. Är det vattnet? Är det stadsteatern? Vilka konsekvenser kommer det att få för stockholmarna?

Ibland kan borgarnas alternativ verka väldigt lockande, som en söt och insmickrande liten valfrihetspralin. Ni ska veta att deras valfrihet inte omfattar alla. Den omfattar till exempel inte dem som tjänar 16 000 kronor i månaden och som i valfrihetens namn får en skattesänkning på 50 kronor, samtidigt som avgifter och taxor höjs med hundratals kronor.

Ordförande, fullmäktige! Vår majoritet har under den här mandatperioden inte fört en renodlad vänsterpolitik. Vi har börjat bygga en modern, jämställd, rödgrön stad. Det tänker vi fortsätta att göra de närmaste fyra åren.

Anförande nr 5

Å s a R o m s o n (mp): Ordförande, ledamöter, åhörare! Där ute på gatorna lyssnade vi förra veckan till studenternas ”lyckliga vår”. Vi kan konstatera att det är examenstider. Det är vår uppgift också här inne att summera de politiska åren.

Den rödgröna majoriteten antog ett ambitiöst program 2002. Viljorna var många. Vi ville förbättra de kommunala verksamheterna, bygga bostäder och göra Stockholm till en ekologiskt hållbar storstad. Programmet har varit tufft. Kritiken från avbytarbänken här inne i fullmäktige har varit hård. De rödgröna har klarat examen.

Vi har vågat tänka nytt och modernt i den infekterade trafikfrågan. Vi har fått ned kötiderna hos bostadsförmedlingen och vi har tagit krafttag mot diskrimineringen.

Vi har ofta använt små medel smart för att få stora saker att ske.

Kostenheten, som är en del av konsumentförvaltningen, har tagit ett viktigt grepp för att äldre, barn och ungdomar ska få näringsrik och bra mat. Man har fokuserat på något så grundläggande som nyttig och god mat. Man har sett problemen med att vi kan få undernärda åldringar och överviktiga ungdomar.

Agenda 21-samordnarna är en annan väldigt liten ekonomisk verksamhet. Där har vi samordnare som har samordnat föräldrar till barn som går i skolor där man har en ohållbar trafiksituation utan skolorna. Man har en trafikosäker situation på grund av att det har varit så mycket hämtning och lämning i privata bilar. Man har fått i gång levande skolbussar. Barnen går tillsammans till skolan. Det har gett barnen både gemenskap och rörelse samtidigt som trafiksäkerheten har ökat.

Det vore bra om vi i den här debatten fick besked från oppositionen om kostutveckling och levande skolbussar har någon plats i ett borgerligt Stockholm. Trots de futtiga skattemedel som har lagts på den lilla centrala samordningen av detta har det här i fullmäktige hopats glåpord över agenda 21-arbete och konsumentverksamhet. Det är inte kärnverksamhet och har därför inget berättigande, enligt avbytarbänken.

Om medborgarnas bästa inte är uppdraget, vilket är då vårt uppdrag? Finns det viktigare intressen än medborgarnas? Finns det ett viktigare perspektiv än det långsiktiga?

Det finns texter i vårt strategiska ärende som har blåkopior som lyser igenom från en inflytelserik aktör.

Förra veckan stod Stockholms handelskammare här och ville vara näringslivets enda röst i Stockholmspolitiken. De ville vara rösten för all politik. Det har tidigare kallats den enda vägens politik.

Det vore bra om vi i den här debatten också fick klart besked från Moderater och Socialdemokrater om de är ense med handelskammaren om att exploatera Stockholms grönområden, dra fossilgas till Stockholm och skyffla undan cyklisterna till bakgator.

Ordförande! Miljöskrivningarna i den borgerliga alliansens förslag till strategiskt ärende ryms på en sida. Det är bättre än förra året, då var det ingen sida alls. Det tråkiga är att miljöpolitiken helt ska läggas ut på det lokala näringslivet. Det enda den borgerliga alliansen har att säga om miljölagstiftning är att den är klåfingrig.

För mig bevisar det bara att man har en total avsaknad av kunskap och visioner när det gäller miljöfrågor. Det är faktiskt skrämmande. Den politiken kan inte få godkänt.

Vilka är då vägvalen i höst? Liksom studenterna bör vi också ställa oss frågor om framtiden. Det gröna vägvalet innebär att barns bästa ska gå före bilar. Det innebär ett vägval som ger stockholmarna större inflytande som medborgare och brukare, inte bara i kraft av plånboken.

Vi vill utveckla stadsdelsnämnderna, inte avveckla eller avlöva. Vi vill utveckla Stockholms bästa kretsloppsbränsle i biogasen. Vi vill avveckla återvinnings-systemet.

Ordförande! Ska Stockholm fortsätta att vara inspiration för utländska besökare som nu står på kö för att titta på miljölösningar i Hammarby sjöstad och på trängselavgifterna, eller ska vi falla tillbaka i bekväma hjulspår där ansvaret att klara miljöproblemen ska läggas ut på någon annan? Det är alltid staden, staten, utvecklingsländerna eller USA som ska ändra sig. Vi här i Stockholm ska inte behöva göra något.

Hur stockholmarna väljer i höst gör faktiskt skillnad. Miljöpartiet vill att studenterna inte bara ska få fröjdas i ungdomens år, utan att de ska få uppleva en ljusnande framtid i Stockholm.

Bifall till kommunstyrelsens förslag med Miljöpartiets särskilda uttalande.

Anförande nr 6

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Det händer något i Sverige. I 135 kommuner runtom i landet pågår föräldrauppror. Det tas initiativ för en rättvis barnomsorg. I dag hör föräldrar i Stockholm av sig. De berättar att de fullgjort sin utbildning. De har hunnit arbeta heltid ett antal år och nu sent fått sina barn. De vill kunna vara hemma lite längre, se de första stegen, höra de första orden och själva lägga grunden för barnens framtid.

Per Kågeson, socialdemokrat, frågade i en DN-debattartikel för drygt ett år sedan vad som gör att föräldrar i Socialdemokraternas Sverige måste återuppta sina förvärvsarbeten redan innan barnen slutat använda blöjor.

I en Sifoundersökning i april i år svarar 64 procent att de anser att samhället ska göra det ekonomiskt möjligt för föräldrar att vara hemma tills barnen fyllt fyra år. Bland LO-medlemmarna är det 76 procent, tre fjärdedelar, som svarar ja till ett sådant förslag. Av socialdemokratiska väljare är det 65 procent som svarar ja. Till och med 63 procent av vänsterväljarna är intresserade av ett sådant förslag.

Hur möter då Socialdemokraterna dessa sina väljare? Jo, genom att föreslå en avgiftsfri förskola. Alla ska med i samma fålla, så det så!

Jag är glad att i dag kunna presentera att vid ett majoritetsskifte vid höstens val kommer den fulla valfriheten att genomföras inom barnomsorgen. Familjer är olika. Barn är olika. Alla passar inte in i de stora grupperna på förskolan. Förutom en fortsatt utbyggnad av förskolan, en mångfald av utförare, alternativ och minskade barngrupper kommer vi skyndsamt att ta fram en lösning med ekonomiskt stöd till föräldrar som vill vara hemma lite längre med sina barn.

Detta är något unikt. Det innebär att den enskilda familjen på ett helt nytt sätt ges förutsättningar att fatta beslut om den barnomsorg som passar bäst och på så sätt får de mer tid för sina barn.

Socialdemokraterna lovade i förra valrörelsen 6 000 nya förskollärare utan att ens ha dem i utbildning. Platserna ekar tomma på förskollärlinjen, och på våra förskolor saknas förskollärare. Barngrupperna har inte, som utlovats, minskats med två barn per grupp.

Varför ska föräldrarna lita på Socialdemokraterna i det här valet?

Sju svenskar av tio är rädda för att bli gamla. Om man frågar enbart kvinnor är det ännu fler. De tror inte att de kommer att få den vård de behöver när de efterfrågar den. I Stockholm har under den gångna mandatperioden en förödande omvandling av servicehus till seniorboende skett utan efterfrågan från de äldre. Kritiken mot omvandlingen har varit massiv från flera olika håll.

När några månader återstår till valet vänder majoriteten plötsligt under galgen. Nu vill Socialdemokraterna ha servicehuset kvar. Då blir det fart på riksplanet. Ylva Johansson ser sig föranledd att berätta att det behövs mellanboenden med service och gemenskap. Det har vi påpekat gång på gång. Varför fanns inte den insikten hos Socialdemokraterna tidigare under mandatperioden? Då hade många äldre sluppit den oro och ångest som de nu fått uppleva.

Jag är glad att kunna presentera att vid ett majoritetsskifte vid höstens val kommer vi att öka valfriheten för de äldre. Vi införde eget val i hemtjänsten. Nu går vi vidare med valfrihet inom boendet. Kristdemokraterna vill dessutom se en boendegaranti för äldre över 85 år som ansöker om boende. Vi vill också ta fram en värdighetsgaranti som tydligt talar om vad de äldre kan förvänta sig av staden.

Vad hände förresten med Socialdemokraternas löfte i förra valrörelsen om 10 000 nya äldreboendeplatser runtom i Sverige? I praktiken blev det fler än 10 000 färre.

Åtskilliga gånger under de senaste åren har jag av socialdemokratiska väljare hört besvikelse över att man i rörelsen inte lyssnar på de äldre. När valåret är inne tar man på sig spenderbyxorna och strör löften och miljoner omkring sig.

Varför ska de äldre lita på Socialdemokraterna i det här valet?

Ingen ska behöva vara rädd för att gå på Stockholms gator, i parker och på torg. I dag är 40 procent av Stockholms kvinnor rädda att utsättas för brott. Klotter, skadegörelse, stölder och andra brott är ett problem som skapar otrygghet. Vi vill ha en trygg och säker stad. Det behövs radikala åtgärder från stadens sida, alltifrån att verka för fler synliga poliser som finns med i vardagen och inte bara dyker upp med blåljusen på och nolltolerans mot klotter till kameraövervakning vid brottsutsatta platser.

Vi behöver ett tryggare Stockholm, men också ett hederligare.

Många människor säger att de inte är intresserade av politik. De tycker inte att det berör dem och politiker gör ändå som de vill. Politikerföraktet är tyvärr alltför utbrett. 2002 års valrörelse kommer att gå till historien genom tidernas största valsvek. Det var inte bara löftesbrott från Socialdemokraterna utan också valfusk från partiarbetare. Om Socialdemokraterna gått till val på att införa trängselskatter hade

majoriteten med all sannolikhet sett annorlunda ut under den gångna mandatperioden.

Vilken dold agenda har Socialdemokraterna i den här valrörelsen? Varför ska stockholmarna lita på att Socialdemokraterna levererar det de lovar att leverera i det här valet?

Jag yrkar bifall till den borgerliga reservationen i kommunstyrelsen.

Anförande nr 7

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande, kommunfullmäktige! Jag känner att det på några håll finns en samsyn om att det går bra för Stockholm. Det tycker jag är positivt. Vi har redovisat den hittills starkaste leveransen av reformer någonsin, både när det gäller tillväxtfrågorna och utvecklingen av offentlig sektor.

Vi ska gå in i en ny mandatperiod med en idé om Stockholm. Det handlar om att vi på allvar vill göra Stockholm till en världsstad. Stockholm ska bli evenemangsstaden, IT-staden, designstaden, finansstaden, kulturstaden, miljöhuvudstaden. Det är viktiga visioner. Här mejslar vi samman företagandet och betydelsen av en hög livskvalitet.

OECD-rapporten slår fast att vi har en hög kvalitet i förskola, skola och offentlig sektor. Det är viktigt för de företagare som väljer att stanna kvar i Stockholm eller att etablera sig i Stockholm.

Vi kan fortsätta att vara så där allmänt svenskt lagom som vi var i fotbollsmatchen i lördags, eller också kan vi våga språnget och ha viljan och det politiska modet att säga att den här delen av norra Europa ska bli en av de mest ledande regionerna i världen. Vi vill spela en roll för människorna, för miljön, utvecklingen och tillväxten.

Så länge vi inte har en tillväxt har vi inget att fördela. Vår politik bygger på att skapa ett ekonomiskt mervärde som vi sedan omfördelar till dem som bäst behöver det.

Jag hoppas att det efter debatten i dag är glasklart hur alternativen ser ut. Just nu är det många bud från framför allt Moderaterna om att göra helomvändningar, precis som Reinfeldt gör i riksdagen. Jag hoppas att vi får svar av Axén Olin, Sten Nordin och andra på de områden som inte berörs i deras strategiska dokument.

En sak är säker: Den här majoriteten står för en helhetssyn. Det återstår att se vad den borgerliga alliansen kan hitta på och om det fortsättningsvis bara är skattesänkningar, privatiseringar och utförsäljningar.

Att göra Stockholm till en världsledande stad hoppas jag att alla ställer upp på.

Bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 8

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Ordförande! Jag tycker att det är ganska skrämmande att Annika Billströms koalitionspartner i Vänsterpartiet, Ann-Margarethe Livh, står här och raljerar över vårt förslag om avdragsrätt för hushållsnära tjänster. Hon pratar om att det bara handlar om rika och höginkomsttagare.

Ann-Margarethe Livh och Annika Billström! Vad säger ni till alla de stockholmare som är arbetslösa i dag när det har försvunnit 20 000 privata jobb i Stockholm sedan ni tog över staden? 20 000 arbeten i privat sektor har försvunnit.

Vad säger ni till alla somalier? Tycker ni att ni har en lyckad strategi när bara tre av tio arbetar? I England har man samma arbetslöshet bland somalier som bland andra. Tycker ni att det har varit en lyckad strategi i Stockholm? Vad säger ni till de fem kvinnor av tio som inte törs åka tunnelbana och pendeltåg på kvällen bara för att det är så hög brottslighet här i staden? Vad säger ni till Tjales fru som inte kan följa med på fotbollsmatcher eftersom hon inte törs åka med kollektivtrafiken? Tycker ni att det har varit en lyckad strategi?

Vad säger ni till den fjärdedel av alla komvuxelever som inte klarar komvux? Vad säger ni till dem? Tycker ni att ni har haft en lyckad strategi i den här staden?

Vad säger ni om hemlösheten som fortfarande är konstant? Tycker ni att det har varit en lyckad strategi i den här staden?

Jag tycker att ni är skyldiga stockholmarna ett svar på vad det är för strategi ni har för staden och om ni tycker att den strategi ni har fört de senaste fyra åren har varit lyckad.

Jag kan inte låta bli att nämna något om biltullar. Annika slår sig för bröstet och berättar att det har varit så bra med biltullar i Stockholm. Det tycker inte Tjale som jag träffade på fotbollsmatchen. Tjale bedriver torghandel och måste ta bilen till arbetet och han måste åka bil hem. För honom har det varit en stor tragedi med biltullar.

Jag tror inte att alla de stockholmare som satt i köer i morse tycker att det har varit någon lyckad strategi med det försök som har genomförts för 4 miljarder kronor.

Apropå strategi för Stockholm för de närmaste fyra åren vill jag säga till Annika Billström: Jag tycker att du är skyldig att tala om vilken strategi du har. Den 4 januari talade du i Dagens Nyheter om att du egentligen inte vill ha bara de här biltullarna. Du vill ha 24 biltullar. Samma vecka sade Åsa Romson att hon tyckte att det var för billigt och att man borde höja avgiften.

Jag vill nu veta vilken strategi ni har för Stockholm för de närmaste åren. Hur många tullar ska det bli? Vad ska avgiften bli? Jag tycker att ni är skyldiga Tjale ett svar.

Vi har talat om vad vi vill. Vi vill avskaffa biltullarna. Vi tycker att man kunde ha använt de fyra miljarderna på ett helt annat sätt. Vi ska respektera vad man säger i folkomröstningen.

Jag tycker att ni ska tala om vilken strategi ni har för Stockholm och biltullarna de närmaste åren.

Anförande nr 9

Borgarrådet E d h o l m (fp): Ordförande! Finansborgarrådet säger att det går bra för Stockholm. Det märkliga är att hon har sagt det hela tiden, även när Stockholm föll som en sten i internationella och nationella undersökningar. Det har hela tiden gått bra för Stockholm.

Nu går det bra för Stockholm. Det går bra för oss som sitter i den här salen. Det går bra för alla dem som är inne i systemet, för alla dem som har ett jobb.

Jag tycker att du har rätt i mycket av din analys, Ann-Margarethe Livh. Det är märkligt att du ingår i en koalition som gör så lite för att förändra det.

Arbetslösheten i den här staden har inte minskat med en enda person. Det enda som gör att statistiken ser bättre ut är att det finns en väldig massa åtgärder. Den riktiga arbetslösheten har inte minskat med en enda person. Den har minskat i stadsdelar med många höginkomsttagare där arbetslösheten redan var relativt låg. För att väga upp det har den ökat i utanförskapsområdena.

Det är färre människor i dag som har ett riktigt jobb att gå till än vad det har varit tidigare. Det är en katastrof för Stockholm att segregationen ökar så.

Mycket beror naturligtvis på skolan och på att skolan inte är tillräckligt bra. Folkpartiet instämmer i LO:s åsikter om hur skolan borde förändras. Vi måste få en skola som ställer tydliga krav på ordning och reda.

Ann-Margarethe Livh talade mycket om jämställdheten i skolan. Det är naturligtvis otroligt viktigt. Det som händer i Stockholms skolor, liksom i så många andra skolor runtom i Sverige i dag, är att grabbgängen tar över. De tillåts dominera. De tillåts att utsätta tjejer och kvinnliga lärare för okvädingsord och könsord. Ni gör ingenting åt det. Ni vågar inte ta till grepp som avstängning och tvångsförflyttning. Ni tror att ni med olika små projekt ska komma till rätta med detta.

Sverige ligger längst ned i ligan när det gäller ordning och reda i skolan. Vi är sämst i världen när det gäller de frågorna. Det sätter naturligtvis sina spår på kunskapsutvecklingen. Unga tjejer ska inte tvingas fly från skolorna för att grabbgängen tar över. Vi måste få tillbaka ordning och reda i Stockholms skolor. Det har också Vänsterpartiet ett ansvar för.

Anförande nr 10

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Du har rätt i att många från Somalia är arbetslösa, Kristina. Det är ett stort gemensamt problem. Jag har väldigt många somaliska vänner, ingen av dem har lust att vara hembiträde hos någon överklassfamilj som inte kan sköta sina egna sysslor. Ingen av dem har lust att via sin skattsedel vara med och betala det.

Jag vill ta upp två frågor som jag tycker att vi ska ställa på sin spets nu när vi går in i en valrörelse och ska bestämma vilka som ska styra den här staden. Det är skattesänkningarna och det är privatiseringarna. Det är det majoriteten och minoriteten har bråkade om under snart fyra år.

De borgerliga är ju fixerade vid skattesänkningar utan att tala om hur de ska finansieras. Dessutom låtsas man att köpkraften ska stiga enormt. Hela näringslivet kommer att blomstra om kommunalskatten sänks.

En fråga vill jag ha svar på innan den här debatten är slut.

Om man sänker skatten med 40 öre för en låginkomsttagare som tjänar 16 000 kronor i månaden får han eller hon 56 kronor extra att slå runt för. Det räcker inte ens till en biobiljett, möjligtvis till godispåsen.

Hur mycket valfrihet får man för de extra 56 kronorna? Hur mycket mer makt över sitt liv kommer den människan att få när ni samtidigt höjer alla kommunala taxor och avgifter så att man faktiskt går med ekonomisk förlust?

En annan borgerlig fixering är privatiseringarna. Man talar väldigt lite om vilka fördelar det ska ge medborgarna. Vi vet, efter flera undersökningar, att varken effektivitet eller trivsel har ökat inom till exempel äldreomsorgen. Det visar den kommunala undersökning som vi själva har gjort.

Var säger Kristdemokraterna när bemanningen i de äldreboenden som är på entreprenad är 15 procent lägre än i de kommunala?

En av de mest anmärkningsvärda undersökningar som vår utredningstjänst har gjort åt oss i Vänsterpartiet visar att de kvinnor som arbetade i de privata kommunala äldreboendena hade, när de återkommunaliserades, lägre lön än sina kolleger som hade jobbat kvar i kommunal tjänst.

Nästa fråga jag vill ha svar på är: På vilket sätt gynnar privatiseringarna kvinnors arbetsmarknad och kvinnors löner?

Anförande nr 11

Å s a R o m s o n (mp): Jag vill inte att Kristina Axén Olin ska fortsätta att sprida lögnen i debatten om trängselavgifterna i Stockholm. Jag vet att Moderaterna inte är särskilt insatta i projektet. Det kan ändå vara bra att kolla fakta innan man sprider lögnen från talarstolen.

Miljöpartiet har inte någonstans någonsin sagt att man vill att avgifterna ska vara högre. Vi har här i kommunfullmäktige gemensamt beslutat att målet är 10-15 procents minskning av biltrafiken. Nu har de 10-20 kronor som passageavgifterna har varit lett till en 20-procentig minskning. Av det skulle man kunna dra slutsatsen att den förändring av avgiften man skulle fundera på är en minskning snarare än en ökning. Den typen av justering måste man ju göra när man har utvärderat försöket. Jag hoppas att även Moderaterna kommer att läsa den utvärderingen.

Det är lite intressantare att se hur Moderaterna ska minska bilköerna. 40 miljarder till nya motorvägar är ju inte bara en katastrof för kollektivtrafiken, som då får nöja sig med bara småslantar i investeringar, utan det innebär en enorm ökning av bilismen i Stockholm. Det har ju bara lett till längre köer. Köerna på Essingeleden beror till största delen på öppnandet av Södra länken. Det kan man se av vilken forskningsrapport som helst.

Det värsta måste väl ändå vara att det tar 15-20 år innan några vägar i deras projekt står färdiga. Därför kommer köerna att bestå.

De som verkligen är skyldiga ett svar när det gäller biltrafiken i Stockholm är Moderaterna.

En fråga som inte har berörts så mycket i dag är segregationen. Jag blev lite förvånad när jag läste Moderaternas förslag som med ett trollslag ska lösa det problem vi har i en del av stadens ytterförorter – det gamla miljonprogrammet. Det framstår som om det skulle vara biltrafik mellan portuppgångarna i Husby som de boende skriker efter.

Faktum är att det de vill ha är bättre fysiskt underhåll, mer inflytande över sitt boende och närområde. De betackar sig för nedlåtande attityder från innerstaden. Det är de sakerna vi måste förändra.

Bostadsrättsomvandling är inte något alexanderhugg för att få bort segregationen. De allra flesta som bor i ytterstaden bor i hyresrätter därför att det är en boendeform som man vill ha. Vi måste utveckla den formen så att man kan ha ett ökat inflytande som inte heter pengar utan som heter brukarinflytande och medborgarinflytande.

För det behöver vi utveckla stadsdelarna. Politikerna i den enda kanal som i dag öppet tar emot sina medborgares åsikter och går i debatt skulle behöva få renommé av att vara direktvalda. Det vill Miljöpartiet.

Anförande nr 12

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Med en ny majoritet i Stockholm kommer den enskilda människan att sättas i centrum. Människor kommer på ett helt annat sätt att få makt över sina egna liv. Det krävs ett tankeskifte där människor ska ges förutsättningar att välja barnomsorg och äldreboende och hela livet få känna att man är en individ och inte ingår i ett kollektiv där någon politiker bestämmer hur livet ska se ut.

Ett av Stockholms stora problem är naturligtvis arbetslösheten. Det är alldeles för många som inte går till jobbet varje dag. Det gäller inte minst våra ungdomar som går in i vuxenlivet med bidrag på fickan. Vad ger det för framtidstro?

En del ungdomar får visserligen chansen till ett plusjobb just nu under valåret – allt för att justera statistiken tillfälligt. Om dessa ungdomar i stället erbjöds riktiga jobb skulle skatteintäkterna öka och kostnaderna för bidrag minska. Det var det som hände under förra mandatperioden när över 40 procent färre blev bidragstagare och

vi i stället fick ökade skatteintäkter under hela mandatperioden. Det ledde till att vi kunde ge ytterligare intäkter ut till stadsdelsnämnderna.

Vänstern är rädd för att få fler utförare inom kommunal verksamhet. Med fler utförare, fler alternativ och fler profileringar ökar omsättningen. Man skapar nya jobb och ökar kvaliteten. Konkurrensen mellan olika verksamheter är positiv.

Att vi vill se ett avknopningskansli är bara ett ytterligare steg att möjliggöra, inte minst för kvinnor, att bli chefer och egna företagare.

Kommunal har gjort undersökningar som visar att personalen trivs bättre i många av dessa avknoppade verksamheter. Trivseln är stor och närheten till cheferna är möjlig. Organisationen är plattare. Lönebildningen påverkas dessutom när vi får fler utförare på marknaden och konkurrensen blir större. När flera intressenter är intresserade av samma arbetskraft påverkar det naturligtvis möjligheterna för personer inom den offentliga sektorn att få högre löner.

Jag menar att en ny majoritet är en förutsättning för att Stockholm ska kunna utvecklas vidare, för att tillväxten ska kunna öka och framför allt för att varje enskild människa ska komma i centrum.

Bifall till den borgerliga reservationen i kommunstyrelsen.

Anförande nr 13

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande! Jag har begärt företräde av ett speciellt skäl. Det handlar påståenden från Axén Olin som jag vill klarlägga. Jag tycker att det är djupt allvarligt. Det bekymrar mig väldigt mycket.

I den senaste DN-intervjun säger Axén Olin att vi räknar påbörjade lägenheter genom att stoppa pinnar i backen. Vi räknar på samma sätt som Moderaterna gör, det vill säga med gjuten bottenplatta.

Axén Olin påstod att jag tog henne i handen i Vasaparken 2002 och lovade nej till biltullar. Det jag lovade genom handslaget var att vi skulle bygga en östlig förbindelse.

Den där kartan med avgiftsstationer och hur avgifterna ska se ut har Axén Olin använt tidigare. Det är ett totalt felaktigt påstående som hon gör för att själv slippa svara på frågan varifrån hon får pengarna när det gäller att investera och klara vägar och kollektivtrafik.

I DN:s debattartikel säger Axén Olin att vi får se efter valet om det blir någon privatisering eller utförsäljning. Är det ett medvetet sätt från oppositionsledaren att mörklägga och vilseleda medborgarna? I de senaste fyra budgetförslagen har ni föreslagit utförsäljningar och privatiseringar.

I det strategiska ärendet kommer ni att göra ganska stora omorganisationer därför att ni ska lägga ihop renhållningen med trafiken, flytta skolan till utbildningsförvalt-

ningen, och äldreberedning till socialnämnd. Dessutom ska fyra stadsdelsnämnder bort.

Vad är det, om inte stora gigantiska omorganisationer?

Jag måste under den här debatten få klargöra att om debatten ska föras på det här sättet fram till valdagen, finns det en given förlorare, nämligen våra medborgare. Jag vill fråga dig Kristina Axén Olin: Är detta medvetet vilseledande, eller är du både okunnig och dåligt påläst?

Anförande nr 14

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Ordförande! Jag tycker att man ska vara tydlig som politiker och hålla vad man har lovat.

Jag tror att du kommer att ha ett stort bekymmer i den här valrörelsen eftersom du har suttit, kanske inte i Vasaparken men i ABC-nytt och lovat väljarna att inte införa biltullar.

Hela den här perioden har er strategi kantats av skandalaffärer, brutna löften eller annat.

I morse hörde vi på radio om din så kallade bostadsstiftelse som skulle rädda allmännyttan. Nu blir den inte av. Vi visste att den inte skulle bli av eftersom det var olagligt.

Ena sekunden inbjuder du mig, Lotta Edholm och Ewa Samuelsson till en dialog angående att det vore angeläget med bostadsrätter i ytterstaden. Nu säger du med emfas att du ska rädda allmännyttan.

Dina svängningar i sakfrågor är svåra att hänga med i, Annika Billström

Så sent som i förra veckan började du prata om att flytta alla cykelbanor, sänka skatter och ändra skatteutjämning. Du har ett problem när det gäller trovärdighet. Det kommer du att få leva med hela valrörelsen.

Anförande nr 15

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Det är glasklart vad vi går in i valrörelsen med. Axén Olin kommer att fortsätta att vilseleda medborgarna och komma med påståenden som är direkt osanna.

Jag är den första att säga till medier och medborgare att jag beklagar detta djupt. Det blir omöjligt att hänga med. Om man i ett replikskifte som detta inte orkar och vågar tala om att man kanske har gått för långt utan i stället bubblar runt om annat, tycker du att det är tecken på gott ledarskap?

Anförande nr 16

M a l t e S i g e m a l m (s): Ordförande, fullmäktige! Jag förstod inte Kristinas resonemang om den där somaliern. Var han arbetslös eller var han inte arbetslös? Hade han ett torgstånd och sålde varor? Det var väldigt rörigt.

För några veckor sedan hade vi Stockholmsmötet i stadshuset. Ungefär 450 företag var representerade. Många av företagarna från näringslivet lovordade Stockholm. Man sade: Ni som är politiker i Stockholm borde på ett bättre sätt redovisa alla nya företag som etableras i Stockholm.

Inledningsanförandena från de borgerliga är en otrolig svartmålning av Stockholm. Man undrar vem som skulle satsa på Stockholm

Om kommunen vore ett företag, vill man då satsa? Vem vill investera när det svartmålas så mycket från borgerligheten?

I Moderaternas reservation från budgetfullmäktige förra året ser man att de minustecken som finns på satsningar ser ut ungefär som Stockholmsbörsen i dag. Det är minskade kostnader för arbetsmarknadsprojekt 10 miljoner kronor. Det är besparingar på Lava 5 miljoner. Det är minskat stöd till folkbildningen. Det är en halvering av folkbildningsbidraget. Det är de siffror som man hade på nedskärningar.

Vi kan inte se några siffror i det strategiska ärendet, men det skulle vara intressant att se vilka besparingar och nedskärningar som Moderaterna och Folkpartiet och de övriga borgerliga partierna vill genomföra nästa år.

Socialdemokraternas strategiska ärende är ändå ett utvecklingsprojekt. Vi vill hela tiden satsa på olika saker. Vi vill satsa på bostadsbyggandet och på att man ska få folk i arbete.

I er gamla budget finns inget framåtsyftande. Det finns bara nedskärningar och minustecken.

Om man tittar på den utveckling som har varit på bostadsförmedlingen under de senaste åren ser man att det 2001 var ungefär 100 lägenheter som förmedlades till dem som stod i bostadsförmedlingens kö med en kötid som var kortare än ett år. 2005 är det ungefär 1 300 personer.

Anförande nr 17

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Malte Sigemalm angriper vår budgetreservation för att den skulle dra ned på pengarna till folkbildning, Lava och annat. Han undrar vad vi ska satsa i stället.

Herr Malte! Om du hade läst färdigt reservationen skulle du ha sett att vi lägger mer pengar på till exempel klottersanering, mer pengar på städning och mer pengar på belysning. Det finns många satsningar vi vill göra. Vi lägger mer pengar på skolan. Vi gör en särskild lässatsning om 1 000 kronor på lågstadieelever, förutom att skolpengen blir högre. Vi lägger mer pengar på äldreomsorgen. Det finns mycket vi

gör i vår budget som satsningar för att kontra de neddragningar vi gör på verksamheter som vi tycker är mindre viktiga.

Du pratar om bostadsbyggande. Jag undrar en sak med tanke på hur ni räknar. Det gäller byggstarter. Annika Billström anklagade mig för att komma med falska beskyllningar om att ni börjar räkna redan när man sätter ned en pinne. Men, herr ordförande och Malte Sigemalm, enligt USK:s senaste rapport är antalet påbörjade bostäder 9 545. Varför får ni en siffra på 16 500 om stadens utrednings- och statistikkontor har 9 545? Kan Malte Sigemalm svara på det?

Anförande nr 18

M a l t e S i g e m a l m (s): Jag kan svara på det mycket enkelt. Det är 16 500 lägenheter som är påbörjade. Det är officiell statistik från stadsbyggnadskontoret. Det här är en otrolig utbyggnad av nya bostäder som vi får se i dag i Stockholm.

Men under er första tid, när ni hade majoriteten, förvägrade ni till exempel allmännyttan att bygga. Det är skillnaden på en socialdemokratisk bostadspolitik och en borgerlig bostadspolitik. Ni förvägrar allmännyttan att bygga. Då är frågan om detta kommer att upprepas om ni skulle få makten efter valet.

Vad jag ville åskådliggöra lite grann i mitt exempel gäller förmedling av bostäder. Det sker någonting fantastiskt på bostadsmarknaden när man bygger. Man får en rörlighet. Folk kan flytta in. Man kan byta lägenheter, man kan få större lägenheter och man kan få mindre lägenheter. Men det som ni gjorde var att ombilda till bostadsrätter. Det skapar ingen omflyttning på bostadsmarknaden i Stockholm.

Anförande nr 19

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Vi har fått bevittna något ganska märkligt här, nämligen att Malte Sigemalm refererar till ett möte med näringslivet. Ofta är det så med socialdemokrater att de är väldigt noga med att särskilja detta. Att gosa och gulla med näringslivet gör man bakom stängda dörrar. Då har man ett budskap, och utåt har man sedan ett helt annat retoriskt budskap. Det här försöker Socialdemokraterna att åstadkomma varje år.

Jag skulle vilja fråga Malte Sigemalm: Är det så att ni ska bygga på grönmark eller inte? I det dokument som ni har skrivit under tillsammans med näringslivet säger ni att ni ska bygga på grönmark. Men i det strategiska ärendet, som vi har på bordet i dag, står det att ni inte heller fortsättningsvis ska bygga på grönmark. Det skulle vara intressant att få ett svar.

När det gäller byggsiffrorna är ju den broschyr som jag visar här jättespännande. Någon har bestämt att den här ska delas ut. Jag antar att det är finansroteln eller så. Där finns de exakta siffrorna. Det är de siffrorna som Kristina Axén redogör för, och inte de 16 000.

Det skulle vara intressant att få Malte Sigemalms reaktion på detta.

Anförande nr 20

M a l t e S i g e m a l m (s): Lotta Edholm! Du kan få en reaktion på en gång. Den lilla broschyr som du har där och refererar till får vi varje år vid den här tiden på sammanträdena. Det är helt brukligt att man får detta.

Jag förstår inte att ni går upp och kritiserar att man tar tag i och diskuterar Stockholmsfrågor med företagarna. Varför är ni sura på det? Jo, därför att ni inte har någon politik för företagen i Stockholm, utan ni bara gnäller. Det är er politik.

Här var det 150 företagare som samlades i Stadshuset. Det var företrädare för stora företag som var uppe och lovordade den satsning som görs i Stockholm på företagen. Man lovordade Stockholmsmötet och ville ha en fortsättning på det. Det är någonting som ni inte ens skulle drömma om. Den som sitter och gullegullar med företagen i stängda rum är väl ni. Ni vill inte ha en öppen dialog med företagen i Stockholm. Det är därför du är så sur, Lotta Edholm!

Anförande nr 21

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Den rödgröna majoriteten säger att Kristdemokraternas, Moderaternas och Folkpartiets alternativ är tydligt. Det gläder mig, för jag tror att det gör det lättare för väljarna att ta ställning i valet.

Ett av många intressanta uttalanden som kom från talarstolen här tidigare var när Vänsterns Ann-Margarethe Livh varnade stockholmarna för att borgerlig valfrihet inte omfattar alla. Uppenbarligen har ni inte förstått vad vår politik går ut på, men i Vänsterns, Socialdemokraternas och Miljöpartiets Stockholm finns det inte valfrihet för alla. I det rödgröna Stockholm får föräldrar välja på dagis eller dagis. Varför får den som väljer dagis cirka 10 000 i månaden i offentligt stöd, medan den som väljer att uppföstra sitt barn själv får noll kronor i månaden? Varför är det bara de med riktigt tjock plånbok som har möjlighet att välja i det rödgröna Stockholm? Jag tycker att dagis ska vara en möjlighet och inte en skyldighet, som det i praktiken har blivit i dag.

En annan sak där det tyvärr inte riktigt går att lita på Socialdemokraterna är frågan om en ren och snygg stad. Socialdemokraterna lovade i sitt 81:a och 82:a vallöfte en mycket snabb klottersanering. Det var ett bra vallöfte. Problemet är att det aldrig har genomförts i praktiken. Det är bara att titta själva så ser ni hur det ser ut.

Ett annat bra initiativ som kom nu i elfte timmen var det telefonnummer som man kan ringa när man ser något som är dåligt. Det är en jättebra tanke, men inte heller det funkar. När jag själv har ringt ett par gånger har jag blivit ganska otrevligt bemött, och det har inte heller blivit något resultat. Jag kan garantera att med Kristdemokraterna vid makten kommer det att vara bättre städat än vad det är i dag. Det hoppas jag att stockholmarna tar ad notam. Det vore klädsamt av Socialdemokraterna att inte lova så mycket som man sedan inte kan hålla.

Därför ska jag yrka bifall till Kristdemokraterna, Moderaternas och Folkpartiets förslag.

Anförande nr 22

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Jag menar att det borgerliga förslaget är tydligt på det sättet att ni talar om att ni kommer att sälja ut det som vi äger tillsammans utan den minsta konsekvensbeskrivning när det gäller vad det kommer att innebära för våra medborgare, för stockholmarna.

När det gäller valfriheten har jag frågat er om en sak. Jag frågar igen, eftersom ingen svarar. Ta en låginkomsttagare som kommer att få 56 kronor i skattesänkning – på vilket sätt kommer det att öka den låginkomsttagarens valfrihet och makt över sitt liv? Den frågan ställde jag. Jag tycker att du kan svara på den nu, Anders Broberg.

Anförande nr 23

A n d e r s B r o b e r g (kd): Jag tycker att du lika gärna kan fråga Annika Billström om hon också vill ge mer makt åt dem som bor i ytterstaden genom att de kan omvandla sina hyresrätter till bostadsrätter. Du kan fråga många sjuksköterskor och den tidigare ordföranden i Vårdförbundet varför de tycker att det är bra med fler arbetsgivare. Det har ökat lönerna för sjuksköterskor.

Jag tycker framför allt att du borde kunna svara på hur föräldrar ska få mer makt och mer möjlighet till tid med sina barn. I stället låter ni nu bara dem med riktigt fet plånbok få välja.

Anförande nr 24

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Från Miljöpartiet tycker vi att det är bra att det har gjorts satsningar på förskolan under mandatperioden. Vi har tyckt att det är oerhört viktigt att försöka få ned barngruppernas storlek. De är alldeles för stora. Vi är ännu inte nöjda, utan vi skulle vilja se fortsatta steg för att ytterligare minska barngrupperna i förskolorna här i Stockholm.

Vi har också sagt att vi tycker att det är viktigt att man kan vara hemma längre än vad föräldraförsäkringen medger i dag. Därför har vi funderat under den här mandatperioden när det gäller på vilket sätt man skulle kunna göra det även med nuvarande lagstiftning. Vi har funnit att man skulle kunna göra det med ett minidagis eller tvåfamiljssystem. Vårt förslag handlar om att alla föräldrar ska ingå. Vi tror att det också skulle vara en jättebra länk över från föräldraförsäkringsmöjligheten att ha ett sådant här tvåfamiljssystem där man utökar möjligheterna och nätverken för barnen. Det blir ytterligare ett nätverk med fler föräldrar runtomkring barnen innan de börjar på förskolorna. Men vi vill också poängtera att vi tycker att förskolorna är oerhört viktiga.

Anförande nr 25

A n d e r s B r o b e r g (kd): Christopher vet att vi många gånger delar den positiva synen på föräldrarna. Det tråkiga under den här mandatperioden är att ni har vikt er och inte orkar stå emot Vänstern och Socialdemokraterna i den här frågan. Ni orkar inte driva valfriheten bättre och orkar inte driva föräldrars möjlighet att ägna mer tid åt sina barn.

Samma sak gäller minskningen av barngrupperna. Det är jättebra! Men ni har inte orkat med hela vägen. Ni har ju bara kommit halvvägs i detta fall. Jag hade önskat att ni ställde er upp bättre och försvarade barnen och föräldrarnas möjlighet att själva få avgöra hur de ska uppfostra sina barn.

Däremot vet jag att vi många gånger samarbetar, senast i riksdagen, när det gäller förskolan och etableringen. Det är positivt, och jag hoppas kunna få ert stöd under nästa mandatperiod i den här församlingen.

Anförande nr 26

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande! Anders Broberg har blivit illa bemött av trafikkontorets jourtelefonnummer. Det där är någonting som jag ser allvarligt på. Jag har hört flera säga att de har fått kritik när de har ringt upp. Det ska naturligtvis inte vara på det sättet.

Det vi har gjort under det här året är att förstärka budgeten med 47 miljoner kronor till stadsmiljön. Det är en historisk satsning. Det är 37 procent mer än föregående år. Och det här är inte en engångssatsning utan en del i ett arbete med en långsiktig strategi för att göra Stockholm rent och vackert. Därför har vi inte bara den här projektgruppen och de extra medlen under året. Vi har också tillsatt en samverkansgrupp mot klotter, som har lagt fram ett förslag på en klotterpolicy som jag hoppas att fullmäktige inom kort kan ta ställning till och som ska ut och remissbehandlas.

I oppositionen har ni lagt mer pengar – ja. Men om man tittar på vad pengarna ska gå till så ser man att de inte räcker. Bara att gräva ned de 250 återvinningsstationerna kostar en miljard. 24 timmars klottersanering kostar över 100 miljoner kronor. Där lovar ni mer än vad ni kan hålla.

Anförande nr 27

A n d e r s B r o b e r g (kd): Som jag sade är det jättebra att borgarrådet har tagit fram jourtelefonnumret och tagit initiativ i frågan. Det är bra att höra att borgarrådet är angeläget om att få det servicevänligt och få det som det är tänkt, om jag ska uttrycka mig så.

Det tråkiga är att det här är ett sent uppvaknande. Det har gått en hel mandatperiod innan man kommer på detta och säger: Oj då – vi måste göra någonting åt vårt vallöfte 1981–1982! Nu måste vi göra någonting, och vi måste kunna säga det till väljarna. Det hade varit mer trovärdigt att göra det på en gång.

Det är samma sak som när Annika Billström i början av mandatperioden vitt och brett lovade att återvinningsstationerna skulle vara nedgrävda och borta från stadens gator före mandatperioden slut, vilket fick renhållningsordförande Yildiz Kafkas att bli vansinnig. Ni ser ju själva vilken trovärdighet det löftet hade.

Det är bra, men det är alldeles för sent. Vi måste jobba mycket hårdare och mer målmedvetet med städning och sanering så att vi får en trygg, snygg och säker stad.

Anförande nr 28

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Ordförande! I torsdags var jag och Ewa Samuelsson på Föreningen för utvecklingsstörda barn. Vi förde en dialog med tre personer i styrelsen för Klippan.

Det handlade om Kalle. Han har en flickvän som bor i en förortskommun som styrs av Socialdemokraterna. Hans flickvän behöver hemsjukvård. Hon får bara komma till sin pojkvän en gång i månaden. Stadsdelen, kommunen och landstinget kan inte komma överens om vem som ska ha ansvar för hemsjukvården och vem som ska ta ansvar på gruppboendet när hans flickvän vill vara där. Hans flickvän får inte jobba. Hon har precis fått sparken. Hon hade jobb fyra timmar om dagen. Det kostar för mycket att hon ska få åka till sitt arbete med färdtjänst.

En annan person berättade om hur han uppskattade att få bada på Liljeholmsbadet. Det är nu indraget därför att hans stadsdelsnämnd anser att personalen på hans gruppboende ska ledsaga honom till badet så att han får den motionen för sina stela leder. Det gruppboendet var byggt för fem personer. Där bor det i dag nio med två personer i personalen. Alla förstår att det inte fungerar att en av dessa försvinner till badet.

Det är fantastiskt. Alla ska med. Men det gäller inte dem som inte tillhör den här tredjedelen av det socialdemokratiska tvåtredjedelssamhället. Ni glömmer dem som är funktionshindrade, dem som är arbetslösa och dem som är hemlösa. Ni glömmer dem som har det sämst. Där talar er politik väldigt lite.

Det är förvånansvärt att det i dag inte är klart om vi talar om det socialdemokratiska inriktningsärendet, om Vänsterpartiets inriktningsärende eller om Miljöpartiets inriktningsärende. Trots att ni är ett flertal just nu lyckas ni inte presentera ett gemensamt program inför valet. Ni lägger fram reservationer, och ni står där med er tvåtredjedelspolitik mot det borgerliga alternativet för jobb och för stöd till dem som är utanför och har ett utanförskap och som vill in och delta i samhället i enlighet med alla lagar och förordningar som finns i Sverige. Dem har ni glömt bort i ert program.

Anförande nr 29

M o n i k a L i n d h (s): Peter Lundén-Welden! Jag tror att du behöver titta igenom det strategiska ärendet. Vi lägger fram en gemensam diskussion i det strategiska ärendet. Samtidigt gör varje parti sina egna markeringar, som till mycket stora delar helt och hållet överensstämmer.

Jag vet inte vad du pratar om för kommun i södra delen av länet. Jag tycker att det är bra om debatten handlar om Stockholm.

Jag ska ta upp en sak när det gäller funktionshindrade. Under förra mandatperioden färdigställdes under det sista året av er mandatperiod sex gruppboenden i Stockholm. Det var totalt 24 platser. Behovet är mycket, mycket större än så. Vi har byggt dubbelt så många gruppboenden som under hela förra mandatperioden. Det säger någonting om synen och förhållningssättet.

Anförande nr 30

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Jag förstår att du räknar in de gruppboenden som det hade fattats beslut om i Hammarby sjöstad för att komma upp i det.

Ni brukar säga: Vi är stolta men inte nöjda. Och visst har vi på båda sidor oerhört mycket att göra när det gäller att skapa gruppboenden. Margareta Olofsson lade fram en skrivelse i kommunstyrelsen som jag tyckte var bra. I varje nytt byggprojekt skulle man spränga in ett gruppboende. Vad blev det av det?

Det är oväsentligt om den här killens flickvän bor i Upplands Väsby, Haninge, Tensta eller Norrmalm. Det är ett systemfel om ett ungt par som tycker om varandra inte får träffas mer än en gång i månaden beroende på att landstinget, kommunen och stadsdelen inte kan komma överens. Då sätter man inte den enskilda människan i fokus, utan då sätter man systemen i fokus. Det är Socialdemokraternas, Vänsterns eller Miljöpartiet syn. Vi vet ju inte, eftersom ni har varsina tre uttalanden i det här strategiska inriktningsärendet.

Anförande nr 31

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige och Peter Lundén-Welden! Jag hoppas att ni vid det besök ni gjorde också talade om att ni vill införa pengssystem inom omsorgen om funktionshindrade och att ni då också blev varse att ni som politiker går emot handikapporganisationerna. De vill inte ha kundval eller pengssystem. Det hade varit intressant att höra dig utveckla det.

Vi ser stockholmskan och stockholmaren som medborgare i vår stad och inte som kunder på en marknad, i motsats till er borgerliga politiker. Ni gör medborgaren till kund, ni gör behov till efterfrågan, samverkan till konkurrens och allmänintresset till egennytta.

Vår politik bygger på samverkan med stockholmskan och stockholmaren, med deras organisationer och med andra myndigheter. Den bygger på ett solidariskt skatteuttag. Vi prioriterar barn och unga, förebyggande arbete och tydliga insatser, vård och omsorg till de mest utsatta samt stöd till föräldrar så att de kan ta hand om sina barn på bästa sätt.

Vi prioriterar att bekämpa mäns våld mot kvinnor var det än uppträder. Vi prioriterar tillgängligheten och full delaktighet för personer med funktionsnedsättningar. Vi arbetar målmedvetet för att Stockholm ska bli världens mest tillgängliga huvudstad.

Jag måste ställa en fråga till er. Vill ni riva upp FN:s standardregel nummer 5 om den nationella handlingsplanen för handikappolitiken? Den talar just om full delaktighet. Ni säger: Så långt det är möjligt ska de ha samma möjligheter. Vill ni riva upp FN:s standardregel nummer 5? Det är min fråga.

Vi prioriterar också ett långsiktigt arbete för att människor ska kunna försörja sig själva. Vi brukar säga att vi tycker att det är viktigt med många olika metoder. Jag läser på s. 4 i det som borgarna skriver: Människor är olika. Därför behövs det en mångfald av alternativ inom den sociala omsorgen där metodriken ofta är en förutsättning för att lyckas. Det kan jag hålla med om. Men ändå kan man se att ni

vill införa *en* modell över hela staden, helt enligt stalinistiska recept. Det ska vara en modell över hela staden. Var har ni då metodriken? Ni vill ha en modell för arbetsförsörjningen – allt enligt Skärholmsmodellen.

Vi tror att stadsdelsnämnderna, som har närmast kontakt med stockholmarna, är dem som bäst handhar det mesta av vår kommunala service. Jag vill ställa en fråga till er om detta också. Ert sätt är ju att ändra och centralisera enligt stalinistiska modeller. Det ska vara *en* modell; håll det centralt! Så säger ni. Vi vill decentralisera och se till att människor kan påverka oss politiker.

Därmed, herr ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 32

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Ordförande! Föreningen för utvecklingsstörda barn sade att bristen på hjälp, bristen på gruppboende, bristen på färdtjänst och bristen på aktiviteter där man låses in i olika stadsdelar har fått dem som vi träffade att tycka att kundval är bra.

När det gäller full delaktighet är det nästan oförsämligt att över huvud taget få den frågan. Vad har ni gjort? Alltför av dem som är funktionshindrade hamnar utanför i dag beroende på att stadsdelarna inte klarar av att ge dem det de har rätt till.

Nej, vi är inte stalinister. Det är ganska roligt att få höra det från ditt parti. För oss handlar det om arbete i stället för bistånd. Att få ned kostnaderna för socialbidrag och att få ned kostnaderna för arbetslöshet är en prioriterad fråga. Det gäller att få in folk i arbete. Är man arbetslös eller lever på socialbidrag så ska man få rätt till jobb inom fem dagar. Jag hann tyvärr bara svara på tre av dina frågor, för min talartid är ute.

Anförande nr 33

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Visst kan man säga att ni har en stalinistisk modell i ert strategiska ärende, Peter Lundén-Welden! Det är bara att läsa innantill.

Det som är intressant, Peter, är att du får backat just på det här gruppboendet. Där tyckte man inte så när ni var där. Men faktum kvarstår. Handikapporganisationerna vill inte ha ert kundvalssystem och pengsystem. De ser inte sig själva som kunder. De ser sig som människor med stora behov, och de vill absolut inte vara kunder på en marknad. De vill absolut ha full delaktighet i samhället på samma villkor som alla andra. Men så står det faktiskt inte i ert strategiska ärende, Peter Lundén-Welden.

Jag tycker att det är intressant, det här med siffror och hur man ska få människor i jobb. Vem ska betala? Det har ni inte svarat på i ert strategiska ärende. Vem ska betala er jobbgaranti? Eftersom ni ofta slänger er med så mycket siffror så vet inte jag vad den ökade arbetslösheten om 30 procent, som det också står om i ert strategiska ärende, kommer ifrån. Däremot har USK siffror som visar att arbetslösheten steg med 44 procent mellan 2000 och 2002. Mig veterligen var det då ni styrde.

Anförande nr 34

Borgarrådet E d h o l m (fp): Margareta Olofsson tillhör ett parti som vill avskaffa valfriheten för människor med funktionshinder. Det är det det handlar om. När Folkpartiet drev igenom LSS i den borgerliga regeringen 1991–1994 var det ett uttalat mål att även människor med funktionshinder ska ha rätt att bestämma vem som ska komma innanför deras dörr. Det är det detta handlar om. På samma sätt som jag vill bestämma vem som eventuellt ska städa hemma hos mig vill en människa med funktionshinder också i regel vara med och fatta de här besluten.

Vad Margareta Olofsson konsekvent har gjort under mandatperioden är att mota ut och puffa ut de privata alternativen från Stockholm. De känner sig inbjudna med armbågen. Det senaste var detta med Convictus. En organisation som har frivilliga krafter som jobbar med de människor som är allra mest utsatta säger: Vi måste stänga på helgerna om vi inte får mer stöd från Stockholms stad. Då säger Margareta Olofsson i ABC att ni får väl rätta munnen efter matsäcken. Jag tycker att det är skamligt.

Anförande nr 35

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Lotta Edholm! Det som är skamligt är egentligen att du inte lyssnar på människor med funktionshinder. De säger klart och tydligt att enligt deras uppfattning kan inte pengsystemen garantera den enskildes frihet att forma sitt liv. Rådet avstyrker förslaget. När man talar om att man ska flytta från stadsdelsnämnderna till en gemensam nämnd så avstyrker de det förslaget. De tycker inte att det är lämpliga metoder. Sedan har du ändå mage att stå här och säga att man inte lyssnar på dem. Det är faktiskt det du säger. Vi får väl kanske börja kalla dig för Lill-Stalin.

Ni lyssnar inte på människorna och tar inte till er vad de säger. I ert strategiska ärende talar ni om att detta ska vara så långt det är möjligt, och inte full delaktighet. Då kan man ju stå här som Lotta Edholm och prata om att det är någon annan som tycker någonting annat medan vi följer deras förslag.

Anförande nr 36

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Det går bra för Stockholm. På samtliga politikområden har vi under de senaste fyra åren både utvecklat verksamheterna i ekonomi och bidragit ännu mer till att göra Stockholm vackrare, mer rättvist och mer funktionellt.

Ett av de mer synliga bevisen för den politik som vi socialdemokrater står för och har bedrivit under mandatperioden är byggkranarna, som i dag syns runtom i staden och som gör Stockholms *skyline* vackrare än vanligt. Det är också de påbörjade och färdigställda bostäderna, hyresrätter och bostadsrätter, som vi både målmedvetet och handfast i dialog med medborgarna har processat fram. Det är fler bostadshus, parhus, atriumhus, stadsvillor, radhus, villor och studentbostäder. Mångfalden är viktig för oss. Det handlar om integrationsperspektivet.

Politik är att göra skillnad. Det är också att arbeta för ständig förändring, förbättring och även utveckling. Det är också att jobba för helheten. För oss krävs det både

socialt, ekonomiskt och miljömässigt långsiktigt hållbar utveckling och tillväxt om detta ska bli en stad som är till för alla. Alla ska med – så enkelt är det för oss socialdemokrater.

Rättvisa och jämlikhetssträvan ska avspeglas i samtliga beslut. För oss är det fortsatt viktigt med en hög och jämn takt i bostadsbyggandet och att pressa ned produktionskostnaderna. Genom gemensamma kraftanstängningar kan vi leva upp till den konkreta målsättningen att nästa mandatperiod tillsammans bygga 15 000 nya bostäder – minst. Bostaden är nämligen en social rättighet och inte en handelsvara.

Det krävs att vi även under de kommande åren vid sidan av fortsatta satsningar på de kommunala verksamheterna och välfärden har en lika hög fart i planering, beslut och genomförande som vi har haft under den här mandatperioden med beslut om E 18, Förbifart Stockholm, nord-syd-axeln, Norra länken, hotell- och konferensanläggningar, kryssningsterminalerna, som vi fattar beslut om i dag, Norvik, Slussen och inte minst Klarastrandsledens eventuella överdäckning eller nedgrävning.

Det handlar för oss också om att binda ihop ytterstaden med innerstaden och att arbeta för mycket kloka och livsviktiga satsningar i kollektivtrafik genom byggandet av kollektivtrafikringen och tvärbanorna. Men det handlar också om att jobba vidare med en östlig förbindelse – med det som vi har pekat ut som en nedgrävd centralbro.

Stockholm som världsstad handlar inte bara om bostäder. Det är en viktig del, men det handlar också om helheten med företagsområden, satsningar på spetsteknik, forskning, friluftsliv, idrott och naturområden för rekreation och fritid. Men lika viktig är helheten, återigen. Vi ska också satsa på fördjupad demokrati och kraftfulla satsningar på de mest utsatta. Det här är den vision som vi kommer att gå till val på. Den finns tydligt beskriven i det särskilda uttalande som vi har gjort med anledning av det strategiska ärendet.

Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsen.

Anförande nr 37

Borgarrådet E d h o l m (fp): Herr ordförande! Eftersom jag inte fick något svar av Malte Sigemalm ställer jag väl frågan till Leif Rönngren. Ska ni bygga på grönmark eller inte?

I den överenskommelse ni har tecknat med näringslivet säger ni att ni ska sätta i gång och börja bygga på grönmark. Men i det här strategiska ärendet ska ni absolut inte göra det, utan i stället inrätta fler naturreservat. Jag tycker att det skulle vara intressant, inte minst för väljarna, att få veta hur det kommer att bli i den här frågan under nästa mandatperiod om ni får makten. Blir det byggnation återigen på grönmark eller blir det inte det?

Anförande nr 38

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag vet inte vilken värld Lotta Edholm lever i. Vi bygger redan i dag på grönmark. Vi har ett omfattande

kompensationsprogram när vi i olika delar går in i staden och bygger på redan grön mark. Men här måste vi göra mycket mer.

Jag tänkte visa tre stycken overheadbilder i snabb takt. Den första bilden som visas här nu handlar om antagna detaljplaner. Under föregående mandatperiod var det 6 549. Under den här mandatperioden var det 21 620. Antalet byggherrar var 28 stycken under föregående mandatperiod. Här ser vi en av anledningarna till sänkt produktionskostnad. Vi har i dagsläget 73 stycken byggherrar inne och konkurrerar. Byggstarter inklusive markarbeten visas tydligt på den här bilden. Det var 5 567 under föregående mandatperiod och 16 200, upp till 500. Det ligger flera tusen i pipeline, och vi kommer att överträffa det som ni gjorde under hela förra mandatperioden. Det är det som återstår under de månader som är kvar.

Anförande nr 39

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Skrytvalsens är ganska ovärdig eftersom Leif Rönngren vet att vi 1998 började med tomma lådor. Det fanns ingenting efter er. Jag tror att det var 167 studentbostäder, som var överklagade. I övrigt fanns det ingenting. Vi fick börja från noll. Det slapp ni. Ni har dessutom fått betydande stöd från de borgerliga partierna för att genomföra sådant som ni inte kan skapa majoritet för inom er egen majoritet. På det sättet har vi varit långt mer konstruktiva än vad ni någonsin var.

Herr ordförande! Leif Rönngren drar en skrytvals också om trafiken. Då blir man förvånad. E 18 – vad har hänt där? Jo, pengarna har åkt till Trollhättan. Du har inte kunnat försvara dem. Norra länken – nej, det har inte blivit någon spade i jorden. Besluten är fattade, och det kommer ändå inte i gång. Kommer det i gång så beror det på pengar som reserverades under den borgerliga tiden. Östlig länk, Leif Rönngren – vad har ni gjort med den? Jo, Socialdemokraternas representantskap har skickat bort det från programmet. Ni har försökt hitta på att en nedgrävd centralbro är en östlig länk. Men det är bara bluff, Leif Rönngren!

Anförande nr 40

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Det är varken skrytvals eller bluff. Det är politiska sakfakta. Det finns redovisat i all statistik som vi har. När det gäller E 18 går jag på samrådsmöte nästa onsdag. Pengarna är tillbaka. Nu rullar det projektet. Den 21 augusti blir det spaden i jorden för Norra länken. Det är efterlängtat, och jag trodde att vi alla var oerhört glada över att vi äntligen kan sätta i gång det bygget och knyta ihop Hjorthagen, Värtan och Stockholms hamnar och leda upp den tunga trafiken bort från lokalgatorna, Valhallavägen och annat. Det här är projekt som inte är bluff.

Det är ingen skrytvals, utan det är hårt politiskt arbete med ett gott ledarskap. Det är det som ni alltid kritiserar. Vi ger oss inte förrän vi är färdiga med att iordningsställa alla de löften när det gäller både vägar och kollektivtrafik som vi har gett.

Det var inte tomma lådor när ni tog över. Det första vi gjorde i samordningsgruppen för 20 000 bostäder var att rensa i de få anvisningar och detaljplaner som fanns. Det

såg ni i den första stapeln jag visade här. Vi har inte tagit med slutet av 2002. Det vi har gjort är ett fantastiskt arbete – en eloge till tjänstemännen i denna stad!

Anförande nr 41

A n d e r s B r o b e r g (kd): Herr ordförande! Jag tycker att borgarrådet slår in ganska många öppna dörrar. Vi delar ju mycket av visionen när det gäller byggande, utveckling av näringslivet och liknande i regionen. Vi har inte direkt stoppat detta, utan vi har tvärtom försökt få ännu mer byggt. Jag tycker tyvärr att ni har tagit för stor hänsyn till era samarbetspartier, som har minskat ned byggprojekt, förhalat och strulat på den punkten.

Men vad är det som gäller egentligen? Ska exempelvis boende i allmännyttan i ytterstaden få chans att omvandla eller inte? Det är många frågor som man läser och hör om i debatten, men sedan blir man tveksam till vad som verkligen gäller när det ska fattas beslut om saker och göras saker.

Anförande nr 42

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande! Jag tycker att det är märkligt att det är en så gnällig stämning om det är så att ni är för alla de här projekten och tycker att det är så bra att vi nu kommer och förverkligar det som har funnits i planer sedan 50-talet i många delar. Nu faller alla de här frågorna ut. Det är viktigt inte bara för Stockholm utan för hela Mälardalen och ytterst för hela landet. Vi ska väl glädjas tillsammans, för det är inte bara vår förtjänst – det måste vi säga. Det är alla politikernas förtjänst som jobbar för samma sak och även stadens tjänstemäns.

Vi har 18 000 bostäder som ligger färdiga i planer för nästa mandatperiod. Vi kommer att färdigställa de 20 000 som vi har ställt ut löften om. Redan i dag ser vi att det är 18 000 ytterligare som föreligger. Vi har markanvisat uppemot 25 000–26 000 lägenheter nu. De leds sakta men säkert över i processer för att färdigställas till bostäder. De få projekt som har stoppats har stoppats i en allians mellan Miljöpartiet och de borgerliga partierna. Då har det handlat om flerbostadshus i västerort.

Anförande nr 43

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte fortsätta att tala om bostäder och om framtiden fram till 2007–2009, som vi nu diskuterar. När vi startade arbetet med att påbörja de 20 000 nya lägenheterna var man orolig för om det över huvud taget skulle finnas en marknad för alla de här lägenheterna. I dag kan man konstatera att det fortfarande finns ett stort behov av fortsatt bostadsbyggande. Behovet av bostäder kvarstår i princip lika mycket som tidigare. Vi vet att vi kommer att bli många fler stockholmare.

Jag tycker precis som det sades nyss: Var stolta i den här salen, då! Vi har börjat bygga 16 500 bostäder tillsammans i den här staden. Då kan vi väl vara glada för det? Vi bygger faktiskt alla de här bostäderna just nu. Men vi måste fortsätta med den höga bostadsbyggnadstakten. Vi behöver bygga runt 3 000–3 500 bostäder även

fortsättningsvis. Precis som vi sade nyss så har vi en hög planberedskap i dag. Det hade vi inte när vi startade. Det var därför det tog tid i början.

Nu ska vi inte ha någon svacka, utan nu ska vi ha en fortsatt hög takt på byggandet. Det innebär fortsatt arbete med de utpekade utvecklingsområdena Husarviken, Värtan, Liljeholmen, Kista, Söderort, Norra station och nya områden som Slakthusområdet och Lövholmen. Det blir fortsatt förtätning där så är möjligt. Jag tycker att vi ska lägga särskild möda på att läka sår i ytterstaden, bygga samman områden och skapa trygga, inspirerande bostadsmiljöer i ytterstaden med den speciella egna kvalitet som finns där.

Det är dessutom viktigt att vi bygger billigt. Vi ska fortsätta att jobba med att öka konkurrensen. Vi ska ha arkitekttävlingar, och staden ska gå in och hjälpa till. Vi ska bygga ekologiskt hållbart och vi ska bygga tillgängligt.

Jag tycker också att vi ska våga bygga annorlunda, gärna spektakulära spännande byggnader. Höga hus – ja visst, men inte ensamma pinnar, vridna eller inte, utan höga spännande byggnader som är utmanande i gemensamma sammanhang! Det skapar världsstaden.

Jag kanske också hinner säga någonting om den stora idrottssatsningen som vi har gjort. Men jag ser nu att talarlistan är lång, så jag hoppar över det. Jag måste bara få säga att det är viktigt att vi fortsätter den stora idrottssatsning som vi nu har startat. Jag är stolt över att höra till ett parti som förstår idrottens stora betydelse. Jag är mycket bekymrad över att jag inte har hört någonting från alliansen om vad ni faktiskt vill med idrotten.

Anförande nr 44

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Idrotten får någon annan kommentera. Jag är bara lite fascinerad, måste jag säga, över att två ansvariga råd står och fullkomligt blåljuger om den förra mandatperioden. Jag tycker att ni gör er själva en stor otjänst. Låt oss i stället vara eniga om att det är bra att Stockholm bygger och att det finns planer för byggnader!

Vilka var det som tog fram nordvästra Kungsholmen? Vilka tog fram Liljeholmen, Hammarby sjöstad, Norra stationsområdet och allt annat? Jo, det planerades under de fyra borgerliga åren. Varför ska vi kivas om det hela tiden? Varför ska Leif Rönngren komma upp med lögnaktiga listor över märkliga staplar? Det är en ganska märklig attityd som Py Börjeson med kolleger ägnar sig åt.

Om det ska vara en seriös debatt om framtiden i Stockholm så ska man ta till vara varandras styrkor och erkänna dem. Det här svartmålandet av de två sista åren av den borgerliga tiden, som i praktiken är skälet till att det nu byggs i Stockholm, tycker jag är ovärdigt det här parlamentet. Det är ovärdigt det här parlamentet att ägna sig åt den typen av argumentation.

Jag undrar fortfarande: Vad händer med Mona Sahlin nu och med PBL, herr ordförande? Vad händer med den nya SOU:n som gör att man ska jaga kommuner som Stockholm ännu mer om man inte till fullo följer miljökvalitetsnormerna? Då

blir det inga bostäder byggda – inga alls. På nordvästra Kungsholmen väntar vi fortfarande på Kojan med 1 200 lägenheter. Inga beslut fattas i regeringen.

Anförande nr 45

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Jag kan försäkra dig, Mikael Söderlund, att Kojan kommer. När det gäller planberedskapen tycker jag också att vi kanske ska sluta med det här nu, och vara stolta över att vi har den här höga planberedskapen nu och att vi faktiskt har påbörjat 16 500 lägenheter under den här mandatperioden.

Anförande nr 46

Borgarrådet E d h o l m (fp): Jag tycker att alla har anledning att vara stolta över allt det byggande som vi har börjat åstadkomma i den här staden. Sedan är det självklart att ni överdriver siffrorna med ungefär 50 %, men det får man väl räkna med från socialdemokratiskt håll. Det brukar ju ligga på den nivån.

Snart börjar jag känna mig som en ettrig grythund. Jag skulle vilja ha svar på frågan om hur det kommer sig att ni säger en sak om att bygga på grönområden när ni pratar med folk från näringslivet och skriver under dokument med dem och en helt annan sak när ni skriver i det strategiska ärendet. Där säger ni att ni ska ge ökat skydd till grönområdena. Jag är fortfarande nyfiken på svaret på den frågan. Ni ger två helt olika besked i frågan inom loppet av någon vecka.

Anförande nr 47

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Vi säger det igen: Vi bygger redan på grönmark. Vi inrättar naturreservat. Vi ger kompensation när vi bygger på grönmark. Precis som vi gör nu kommer vi också att fortsätta.

Anförande nr 48

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Demokratin måste byggas underifrån. Vi har många viktiga frågor att hantera här i dag som kommunalpolitiker. Vi har många stora utmaningar. Det finns problem och det finns orättvisor att bekämpa. Ibland är vi rätt så överens om problembeskrivningen, men nästan aldrig är vi överens om lösningen här i salen.

För oss inom Vänstern är det viktigt med den lokala demokratin. För oss är stadsdelsnämnderna ett viktigt verktyg. Vi vill utveckla stadsdelsnämnderna, och oppositionen vill nedmontera dem i detta strategiska ärende. Moderaterna och Folkpartiet vågar inte längre säga fullt ut att de ska avskaffas. Kanske har de blivit alltför väl förankrade hos stockholmarna. Men i praktiken plockar ni bort de flesta funktionerna och skapar några mastodontnämnder.

Vi vill att beslut som rör stockholmarna ska fattas lokalt, på öppna möten. Vi vill utvidga den deltagande demokratin och ge mer inflytande till människor i stadsdelen och till personalen. Stadsdelsnämnderna är faktiskt små, överblickbara och mycket rationella förvaltningar som kan undvika byråkratiska strukturer och som på ett mycket mer effektivt sätt kan granska kvaliteten i verksamheterna. De har också

bidragit till att sänka kostnaderna för administrationen. Pengarna räcker tyvärr inte till allt även om nu oppositionen anser att resurserna är obegränsade just i dag.

Stadsdelsnämnderna har efter tio år börjat hitta en form. Det krävs mer. Det krävs ytterligare decentralisering och det krävs flera sätt att ge människor inflytande. Men årets omorganisation har givit nämnderna ett medborgaransvar, ett demokratiansvar och ett utvecklingsansvar. Det är viktigt. Man har utvecklat olika former för dialoger med medborgarna. Det kan göras ytterligare.

Stadsdelsförvaltningen är den naturliga instansen i dag för alla frågor om nära och vardagliga saker. Man kan ringa om ett barn som far illa, för att få besked om en köplats, om träd som måste beskäras eller om en trappa som är otillgänglig för funktionshindrade. Den som handlägger det här på förvaltningen har ett snabbt besked, vet vad det gäller och kan göra en snabb insats.

Det gynnar utvecklingen av den allmänna välfärden att politikerna finns i den nära verksamheten. Det är mycket lättare att hålla kontakt med fyra grundskolor än med hundra. Det är svårare att möta missnöjda eller upprörda medborgare i trappuppgången, på biblioteket eller i affären än att sitta och fatta beslut bakom stängda dörrar i Stadshuset. Det är därför ni inte törs ha den lokala demokratin.

En sådan minskning och avlövnings som oppositionen föreslår är en gammaldags, tungrodd, hierarkisk förvaltningsform. Det skulle minska medinflytandet för stockholmarna. Det skulle ge färre engagerade fritidspolitiker och det skulle öka klyftorna för de förtroendevalda. Ni vill lägga makten och besluten hos stora bolag och enskilda utförare utan demokratisk insyn. Vi inom Vänstern vill lägga den hos stockholmarna, som i demokratiska former ska vara med och besluta om våra gemensamma frågor.

Bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 49

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ann Mari Engel! Om du hade orkat läsa vad vi i Folkpartiet har sagt tidigare så hade du sett i vårt förslag att vi vill ha områdesnämnder, som egentligen inte alls skiljer sig så mycket från det som nu är stadsdelsnämnder.

Du säger att makten ska ligga hos bolag enligt vårt förslag. Så är det inte alls. Den ska ligga hos de enskilda medborgarna. Ni vill att det ska vara lokala politiker som ska bestämma, och inte medborgarna själva. Du målar upp en bild som är alldeles för idylliserad. Det ser man om man själv finns ute i stadsdelsnämndernas verksamhet. Du vet lika väl som jag att det finns problem med stadsdelsnämndsreformen och att det faktiskt är så att man får olika mycket hjälp som äldre i de olika stadsdelarna, att skolorna ser väldigt olika ut och att man får olika mycket stöd som barn med behov av stöd och hjälp – för att inte tala om särskolan. Det finns problem, och dem vill inte ni ta tag i. Vi får inte glömma att Stockholm är en hel stad, och inte, som nu, 18 städer.

Anförande nr 50

A n n M a r i E n g e l (v): Ann-Katrin! Era områdesnämnder har jag aldrig förstått mig på. Det finns inte ett öre som finansierar dem i er budget för i år, till exempel. Det är nämnder, och ni ska flytta bort skola, stadsmiljö och äldreomsorg. Man undrar vad som blir kvar. Det motsvarar de gamla sociala distriktsnämnderna. Jag tycker att det är ganska ohederligt att ni bygger upp en struktur som ni inte ens finansierar. Jag sade ju att ni avlövar nämnderna, så det blir inte mycket kvar.

Jag har inte förstått det så att det är medborgarna själva som ska utföra alla tjänster när ni säger att det är de själva som ska bestämma. Det är väl ändå de stora bolagen som i dag utför äldreomsorgen och har hand om skolan och förskolan som ni vill betala med kommunala pengar för att de ska sköta tjänsterna? Sedan har folk ingen demokratisk insyn i dem, som de har i kommunal verksamhet. Du vet lika bra som jag att det har varit mycket problem med personalens insyn och med brukarnas insyn i de här bolagen. Det är så ni vill ha det. Ni vill bygga upp en stad som styrs av några stora bolag och inte av medborgarna.

Anförande nr 51

M a r g a r e t a B j ö r k (m): Ann Mari Engel! Om det är så viktigt med stadsdelsnämnder – varför har ni då inte infört de ytterligare sex som vi avskaffade? Varför är just 18 det rätta för er? Vi moderater ville införa områdesnämnder, ungefär som de gamla sociala distriktsnämnderna. Det fungerade väldigt väl.

Du anklagar oss för att inte ha några pengar till stadsdelsnämnderna. Men det har ju inte ni heller. Ni har inga pengar alls till administrationen. Dem får man ta via resursfördelningssystemet.

Sedan har ni mage att säga att stadsdelsnämnderna ska granska kvaliteten! Tänk – hur många gånger fick inte jag tjata för att vi över huvud taget skulle få en redovisning av uppföljningen i vår stadsdelsnämnd! Efter mycket om och men gick ni på den rödgröna sidan med på det.

Du har också mage att säga att det gynnar välfärden att politikerna är nära medborgarna. Vi menar att det är viktigare att medborgarna får inflytande över sin egen vardag.

Anförande nr 52

A n n M a r i E n g e l (v): Men, Margareta, nu blandar du väl ändå bort korten! Du säger att ni vill ha områdesnämnder som är som de gamla sociala distriktsnämnderna, men ni finansierar dem inte. Det var just det jag kritiserade; ni avlövar stadsdelsnämnderna så att de återgår till ett gammalt, föråldrat system som vi inte längre vill ha.

Det är stadsdelsnämnderna som granskar verksamheten väldigt nära. Du vet själv att verksamhetscheferna har mycket god kontakt med alla de verksamheter som finns. De är medvetna precis om vad som händer på ett sätt som vore helt omöjligt till exempel i er gigantiska äldreomsorgsnämnd, som ska vara en central nämnd som sköter all äldreomsorg i hela staden. Det verkar fullständigt omöjligt.

Jag tror inte att de äldre i vår stadsdel är så väldigt betjänta av att de får en katalog med 29 olika utförare. De skulle vilja välja hur hemtjänsten ska utföras och vad som ska göras. Det är biståndsbedömarna som bedömer det. Vi vill att man själv ska få bedöma innehållet, och inte utföraren.

Anförande nr 53

J a n V a l e s k o g (s): Ordförande, fullmäktige! Trafik- och miljöfrågorna måste diskuteras i ett sammanhang när vi pratar om Stockholms framtid och dess infrastruktur. Jag menar att vi socialdemokrater gör det. Men när man läser olika dokument från de borgerligas sida, inte minst det här strategidokumentet, så ser man att de ser miljöpolitik mest som någonting besvärande som de skriver om så lite som möjligt. De nonchalerar partikelproblemen i Stockholm fast Hornsgatan och Sveavägen till exempel är de två värst drabbade uppmätta gatorna i Europa när det gäller PM 10. Hundratals stockholmare i länet möter en för tidig död på grund av hög partikelhalt.

Kanske lika många stockholmare går en för tidig död till mötes på grund av att de har lidit av konsekvenserna av bullerproblemen från vägtrafiken. Detta nonchaleras på samma sätt.

Lägger man sedan till de borgerligas oförmåga att se problemen med växthusgaserna och trafiksäkerhetsfrågorna i Stockholm så förstår man att de konsekvent motarbetar olika miljöinsatser, däribland trängselavgifterna. Trängselavgifterna är, menar jag, en formidabel samhällsekonomisk och miljömässig succé. De allra flesta stockholmare förkortar sina restider till och från jobbet med upp till 45 minuter per dag. Mängden partiklar och växthusgaser har minskat stort. Trafiksäkerheten har ökat radikalt. Det är bara att titta på antalet felparkerade bilar i Stockholms innerstad, som har minskat betydligt. Då pratar jag också om allvarlig felparkering, till exempel direkt invid övergångsställen och motsvarande.

Vi vill satsa både på en uthållig miljöpolitik och på en bättre infrastruktur i Stockholm. Vi pratar inte bara, som de borgerliga gjorde under förra mandatperioden. Vi startar och sätter i gång vägprojekt för ökad framkomlighet. Vi ordnade finansieringen och igångsättningen av Södra länken, likaså av Norra länken och Citybanan, väg 73 och så vidare. Vi arbetar hårt för att åstadkomma Förbifart Stockholm.

Jag menar att de borgerligas trafik- och miljöpolitik innebär en kortare medellivslängd för stockholmare. Den innebär sämre livskvalitet. Den innebär handlingsförlamning när det gäller väg- och spårprojekt. Det facit som finns från borgerliga år talar sitt tydliga språk.

Med socialdemokratisk miljö- och trafikpolitik går det faktiskt både lättare att andas i Stockholm och att komma fram snabbare. Hälsan och framkomligheten ökar i vårt Stockholm. Därför är det en glädje att få yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 54

Borgarráðet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Jan Valeskog väljer att inte se en del av våra förslag när det gäller miljöområdet, även om man naturligtvis kunde ha utvecklat det mer än vad vi gjorde i vårt 47-sidiga dokument.

En av de saker som du till exempel inte vill se är att vi föreslår att man ska bygga hela Ringen. Det beror just på att vi över huvud taget inte vill ha in bilarna i staden med några trängselskatter eller trängselavgifter eller vad det nu är för någonting. De ska kunna passera utanför staden. Detta är bara ett exempel.

Ett annat förslag som vi har lagt fram är bland det bästa man skulle kunna göra om man vill ha ned partikelhalten. Det är att spola gatorna på nätterna under det varma halvåret. Det gör man i många andra städer runt om i Europa, men inte i Stockholm. Är det inte så, Jan Valeskog, att partikelhalten egentligen är högre nere på tunnelbaneperrongen vid Mariatorget än vad den är på Hornsgatan? Där har SL också begärt att få spola perrongerna på nätterna, men får inte göra det. Varför tillåter ni inte att vi spolar våra gator och våra perronger på nätterna? Då först skulle vi få ned partikelhalten ordentligt.

Du uttrycker dig så nyanserat och säger att trängselskatterna är en formidabel succé. För 4 miljarder – det här försöket! 4 miljarder, Jan Valeskog, skulle ha kunnat betala båda tvärbaneutbyggnaderna norr om staden, som ett exempel. Det gäller både till Rinkeby och till Sundbyberg. Det hade också kunnat betala 200 nya tunnelbanetåg. Varför erkänner du inte det? Kallar du det för en formidabel succé för miljön att ni slänger bort 4 miljarder på ett försök som kanske inte ens permanentas eller som kanske blir kvar? Pengar slängs bort på apparater som går back redan i dag. Kallar du det för en formidabel succé för miljön? Det gör inte jag.

Anförande nr 55

J a n V a l e s k o g (s): Utvärderingarna kommer att visa att det är en formidabel succé. Du bör vänta tills du har läst dem. Sedan får vi hoppas att stockholmarna också röstar ja till denna succé utifrån hälsans synpunkt och utifrån framkomlighetens synpunkt.

När det gäller vad ni åstadkommer med Ringen och annat är det ju helt sant att ni har haft det som vallöfte under flera mandatperioder. Ta till exempel förra mandatperioden! Då satt ni i fyra år och gjorde ingenting när det gäller Norra länken. Ni fattade beslut ett par månader före valet. Det var ett symboliskt beslut om att ni var för detta. Men ni var helt passiviserade och fick ingenting gjort. Det är det som är typiskt när ni sitter och styr även på riksplanet – den här oförmågan att få saker uträttade. Det är ett oerhört stort problem.

Jag menar att det rent allmänt är viktigt att man har både en syn på miljöfrågorna och på trafikpolitiken som är som en helhet. Det saknar ni. Jag tycker att det är viktigt att observera för väljarna. Era partier kommer att göras uppmärksamma på att ni saknar detta. Det är en stor belastning. Jag kanske inte ska angripa Kristdemokraterna, men det är märkligt att de sitter med och accepterar detta.

Anförande nr 56

E w a S a m u e l s s o n (kd): Jan Valeskog! Jag kan tala om att jag får svårt att andas när jag hör ditt anförande här talarstolen. Jag tror att många stockholmare också känner att de får svårt att andas när deras handlingsfrihet och deras handlingsutrymme bara krymper och när kollektivet hela tiden går före den enskilda människan.

Jag ser i ert strategiska dokument om trängselskatter, trängselavgifter eller miljöavgifter – jag vet snart inte vilket ord ni använder – att stadens politik på trafikområdet numera bygger på ett smidigt miljöavgiftssystem. Jag hörde inte dig under valrörelsen stå ute på gator och torg och prata om de miljöavgifter som ni skulle införa under mandatperioden. Varför var ni så tysta då? Varför accepterade ni det sedan när man blev påtvingat det uppifrån, från riksdagens sida? Då plötsligt gav ni vika och började med en helt ny politik som ni över huvud taget inte hade nämnt i valrörelsen. Människor måste kunna få välja vilken väg de vill åka. I dag tvingas de att åka genom staden och betala dyra trängselavgifter.

Anförande nr 57

J a n V a l e s k o g (s): Det har diskuterats åtskilligt. Före förra valet skrev jag en debattartikel om miljöavgifter. Jag kan hålla med om att förankringen har varit bristfällig.

Nu får stockholmarna ändå se detta försök och avgöra själva. Det är demokratiskt. Det är viktigt att ge rätt information och att man får ta del av den utvärdering som kommer.

Kristdemokraterna svajar fram och tillbaka. Om det blåser åtta sekundmeter ändrar ni uppfattning. Kan ni inte stå kvar och ha en helhetssyn i de här frågorna som en del kristdemokrater på nationell nivå gör och stå upp för en miljöpolitik?

Om ni, vilket Gud förbjude, skulle ta över miljöpolitiken efter valet kommer ni att vara helt toppstyra av de mer miljöfientliga partierna, Moderaterna och Folkpartiet.

Anförande nr 58

A n n a S t a r b r i n k (fp): Jan Valeskog tog upp flera frågor som handlar om miljön. Jag ska fokusera på buller. Man anklagar oss för att tycka att det är trevligt med buller.

Buller är ett stort problem som många upplever som besvärande. Det måste man naturligtvis ta tag i. Det vill vi också göra.

Man har faktiskt gjort gemensam sak. Ni vill ju, precis som vi, ändra bullernormerna och ni har vänt er till staten för att åstadkomma det. Det är bara i sådana här högtidstal som du ibland tycker lite annorlunda. Annars är vi ju faktiskt överens i de här frågorna.

Att buller ska angripas vid källan tycker jag är en viktig fråga. Jag vet inte hur du ställer dig till det.

Anförande nr 59

J a n V a l e s k o g Bullerfrågorna måste man ta på allvar. För olika projekt är det bra att de provas av regeringen så att vi får exakt fastställt vilka principer som ska gälla.

Ni har i olika sammanhang, inte minst i debatter i den här salen, nonchalerat bullerfrågorna. Det tycker jag är oansvarigt. Eftersom buller har allvarliga hälsoeffekter på människor och, som jag sade, är en fråga om liv och död måste man ta frågan på allvar och se till att man minskar vid källan. Man måste också bygga på ett sådant sätt att man åstadkommer tysta sidor och väljer bra lägen att bygga på så att man någorlunda klarar bullernormerna.

Anförande nr 60

C e c i l i a B r i n c k (m): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det här är ett väldigt märkligt ärende.

Det är märkligt att majoriteten inte har lyckats enas om en gemensam skrivning. Det ligger ett ärende och tre särskilda uttalanden – ett från Socialdemokraterna, ett från Vänsterpartiet och ett från Miljöpartiet. Det är inte bara lite skilda synpunkter på marginalen, utan det spretar åt alla tänkbara håll.

Åsa Romson kallade tidigare oppositionen för ”de på avbytarbänken”, vilket säger en del om Åsa Romsons syn på hur kommunal demokrati fungerar. Oppositionen har lyckats enas om ett gemensamt papper. Jag vill bara konstatera det.

Låt oss titta på det som Annika Billström kallade för att man hade bringat ordning och reda och att det går bra för Stockholm.

Vi kan ju i evighet fortsätta att säga att ni har påbörjat 16 500 lägenheter. Någon gång blir det ju sant eftersom det väl kommer att fortsätta att byggas. Än så länge är det inte sant enligt de definitioner som vi tidigare har varit fullständigt eniga om att använda, nämligen USK:s definition av vad som är en påbörjad lägenhet. Enligt den

definitionen är det per den 31 mars 2006 9 716 lägenheter. 16 500 är exakt 58½ procent mer. Det tycker jag är en ganska saftig överdrift.

Arbetslösheten har borgarrådet Billström talat en del om. Där har ni väl inte lyckats så himla bra. Är det plusjobb, åtgärder och arbetsmarknadspolitik som ska lösa sysselsättningsproblemen i Stockholm? De 20 000 jobb som har försvunnit i privat sektor är kanske inte något som ni tycker är särskilt allvarligt.

Det individuella programmet är det största på gymnasiet i årskurs ett. Är det bra? Vi talar om ordning och reda, studiero, elevernas rätt att ha en vettig och lugn arbetsmiljö. Det säger ni är 50-tal. Det fanns mycket att kritisera i den gamla skolan, men jag var inte medveten om att vi tyckte att ordning och reda i skolan var 50-tal och därmed någonting som man ska vara emot.

Det ansvariga borgarrådet Lindberg har gett upp ambitionen vad gäller segregationen. Det har hon sagt. Segregationen ökar. Revisionsrapporten kritiserar staden eftersom de pengar man lägger inte går till något som går att mäta.

Det blir smutsigare. Det blir mer klotter. Brottsligheten ökar. Otryggheten ökar. De hemlösa får inte den hjälp de behöver eftersom det som genomsyrar majoritetens politik är att det är bättre att ingenting görs än att det görs av någon som inte är anställd av kommunen. Det är bättre att de hemlösa inte blir hjälpta alls än att de blir hjälpta av en organisation som bygger på frivilliga krafter.

Det tycker jag är en otäck politik.

Jag har hört från Vänstersidan att man är bekymrad över att skattesänkningarna är för små. Vi sänker gärna mer. Det visar en ambitionsnivå. Människorna har själva rätten till sina pengar, inte vi.

Det har också påståtts att privatisering av kommunal verksamhet inte fungerar. Det är ett vagt begrepp. Jag skulle vilja ha en utförligare redovisning av exakt vilken verksamhet det handlar om och vad det är som inte har fungerat och vem som säger det.

Det ni har presterat är ytterligt svagt. Det är ytterligt svagt att ni inte kan enas om en gemensam strategisk inriktning för den här staden.

Jag yrkar bifall till den borgerliga reservationen.

Anförande nr 61

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Varsågod, Cecilia Brinck. Den här statistiken bygger på stadens egen statistik. Den 31 maj är 16 200 lägenheter påbörjade, vare sig du vill eller inte.

Problemet är ju att USK, trots att de extraanställer personal, inte hinner infoga de nya gjutna bottenplattorna i sin statistik. Det är 16 200 lägenheter, som vi alldeles nyss var överens om att vi skulle glädjas åt. Självklart ska vi göra det. Men försök inte jiddra med statistiken en vända till.

Jag är stolt och glad över att vi har tagit denna stad ur en djup lågkonjunktur. Vi har satsat närmare 9 miljarder i investeringar. Vi har mött regeringens sysselsättningspaket med plusjobb och annat så att fler stockholmare kommer i jobb. Det är jag stolt över. Det är märkligt att inte du är det.

Anförande nr 62

C e c i l i a B r i n c k (m): Borgarrådet Billström! Vad du säger nu är att USK inte har hunnit räkna. Den siffra på strax under 10 000 som USK gav för den 31 mars 2006 är alltså fel, och det beror på att de inte har hunnit vara ute och räkna bottenplattor. Eller har ni sedan den 31 mars 2006 fram till nu, alltså drygt två månader, lyckats utöka de 9 700 med över 6 500, så att det har blivit 16 500?

Den definition vi är överens om är gjuten bottenplatta. Påstår du att det finns 16 500 påbörjade lägenheter i staden? Varför vet inte USK det?

Anförande nr 63

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande! Det handlar om statistik. Man kan naturligtvis banka statistik i huvudet på varandra. Det viktiga är att vi gläds åt att trenden från förra mandatperioden då det bara byggdes dyra bostadsrätter har brutits. I dag ser vi en mångfald och en explosion av färdigställda och påbörjade lägenheter. Det är det vi ska glädjas åt tillsammans.

Jag har en uppdaterad lista med statistik för maj. Då har redan den USK-siffra som Cecilia Brinck hänvisar till dragit i väg.

När vi håller ihop detta mellan tjänstemän och politiker och följer upp besluten i varje nämnd som behandlar bostadsbyggande ser vi att USK släpar efter. Det har gjorts personalförstärkningar på den sidan för att man ska hinna dokumentera. Det är i dagsläget två personer som åker runt och fotograferar gjutna bottenplattor för att USK ska hinna uppdatera. Ändå hinner de inte. Det beror på att vi har en fantastisk bostadsutveckling just nu.

Anförande nr 64

C e c i l i a B r i n c k (m): Visst kan vi bolla statistik. Det är ju ni förtjusta i att göra när ni tycker att den gynnar er.

För den här typen av uppgifter har vi inte många andra källor. Vi kan inte kommentera ut kommunala tjänstemän att räkna bottenplattor, vilket ni tydligen gör. Man kan ju diskutera om det är ett vettigt användande av skattebetalarnas pengar. Det tycker ni uppenbarligen att det är.

Är det möjligen borgarråden Billström och Rönngren som har varit ute och räknat?

Anförande nr 65

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): I slutet av er mandatperiod, Cecilia, gjordes en stor utvärdering av en utomstående konsult av de äldreboenden som hade

privatiserats. Den utredningen är lätt att få tag i. Den finns i mitt rum. Du får gärna låna den. Där konstaterades att man på alla punkter var mer nöjd med den kommunala verksamheten än med den privata. Det gällde både brukare och personal. Det är väldigt lätt att konstatera.

En annan utvärdering som har gjorts visar det som jag tog upp i mitt inledningsanförande, nämligen att när de verksamheter som var i privat regi inom äldreomsorgen återkommunaliserades, till exempel Vårbergs sjukhem, låg lönerna för dem som varit i privat regi ungefär tusen kronor under dem som var kvar i kommunal regi.

Jag vill inte ha högre skattesänkningar. Jag ville höra av er hur i herrans namn makten över ens eget liv kan öka för att man får 56 kronor mer i månaden – 56 kronor som dessutom äts upp av ökade avgifter och taxor.

Anförande nr 66

C e c i l i a B r i n c k (m): Jag tror inte att makten över det egna livet ökar genom att Ann-Margarethe Livh tar de 56 kronorna också.

Jag känner till den där undersökningen. Det har gjorts ganska många undersökningar av brukarnas och de anställdas attityder till avknoppade verksamheter och verksamheter på entreprenad. De är ganska entydiga. Man tycker att det fungerar bättre. Vilka svar man får beror ju på vilka frågor man ställer, vilket Ann-Margarethe Livh säkert vet.

Det har startats nästan 20 000 företag i Stockholms län. Det är avknoppningar, verksamheter som utgör alternativ till kommunala verksamheter. De flesta har kvinnliga chefer och kvinnliga företagsledningar. Det tycker jag är bra. Om ni tycker att avknoppning och entreprenad är något så förskräckligt kan man fråga sig varför ni fortsätter att upphandla den typen av verksamhet i flera stadsdelsnämnder. Varför inte lägga locket på helt och införa totalt moratorium?

Anförande nr 67

A b i t D u n d a r (fp): Ordförande, ledamöter och åhörare! Finansborgarrådet sade att det går bra för Stockholm. Där jag bor, i Hägersten, går det inte alls bra. Det har alltid gått bra för Hägersten oavsett majoritet. Men under de senaste fyra åren har det inte alls gått bra för Hägersten.

Jag vill illustrera det med två exempel.

År 2004 fick 33 procent av de äldre som ansökte om boende på servicehus avslag. År 2005 fick 40 procent avslag. Man hänvisade till att restriktivare biståndsbedömningar gjorde att många fick avslag. Många av dem som fick avslag var 95- och 85- åringar.

Detta har skapat oro och frustration bland de äldre i Hägersten. Många är oroliga för att bli gamla i Hägersten. De vill bo där. De trivs, men detta har lett till att en av PRO-medlemmarna demonstrerade mot sitt parti första maj. Jag tror att det är

historiskt för Hägersten att man demonstrerar mot sitt parti på första maj för att situationen för de äldre är så dålig.

Det andra exemplet är från skolan. I Fruängsskolan får bara 49 procent godkänt i samtliga ämnen. I riket är det 76 procent.

Vi brukar få höra att det gäller invandrarelever. Det är fel. De elever som går i Fruängsskolan har arbetarklassbakgrund, Deras föräldrar är ensamstående eller låginkomsttagare. Det är alltså 49 procent som inte når målen.

30 procent av 6 300 elever har behov av särskilda insatser, men man får inte hjälp på grund av att fördelningsnycklarna har lett till att man fått mindre pengar. Det finns inte ens en kurator på Fruängsskolan.

Ändå säger man att det går bra för skolan. Vilken verklighet lever finansborgarrådet i? För Hägersten har det blivit försämringar både för skola och äldre. Många hägerstensbor är otåliga och ivriga att rösta bort den nuvarande majoriteten.

Den 18 september kommer borgarråden att tycka att det jätteskönt att bli av med uppgiften eftersom de har misskött den.

Bifall till alliansen!

Anförande nr 68

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande! Ledamöter av kommunfullmäktige! Åhörare! Vi kan konstatera att den vänsterallians som har styrt staden är lika sprucken som min röst är i dag.

Tre helt skilda partier har skrivit i den lunta som jag håller i. Det är ett gemensamt hoptråcklat dokument och tre särskilda uttalanden som går totalt emot varandra. Man talar från Vänsterpartiet om att man ska stoppa konkurrensutsättning, man ska förbjuda friskolor och man talar om att de vägar som behövs i regionen inte ska byggas.

Miljöpartiet säger likadant om vägarna. Man säger att vi ska ha kostrådgivning och flera Agenda 21-handläggare. Det var ju lite diskussion om vad man egentligen tycker om trängselskatterna, biltullarna, miljöavgifterna – eller vad ni nu kallar dem. Ni skriver så här i ert särskilda uttalande: Bygg vidare och utveckla systemet med trängselskatter.

Hur ska vi kunna tolka det på annat sätt än att det kommer att bli högre avgifter och fler avgiftsstationer?

Vi måste nog konstatera att det är det som ligger i socialdemokraternas något dolda agenda. Finansborgarrådet har ju också uttalat att vi borde ha fler avgiftsstationer. De som kör omkring i innerstaden borde minsann betala mer och oftare.

Det vi behöver för Stockholms stad är att sätta ett nytt hopp för stockholmarna. Vi ska satsa på en skola som är kunskapsbefrämjande, inte den flumskola som Vänstern

talat om där läxor inte behövs. De lyckade exempel som har utvecklat både de kommunala skolornas och elevernas valfrihet, nämligen friskolorna, ska förbjudas.

Vi behöver en fortsatt satsning på valfrihet för stockholmarna och fler möjligheter och rättigheter.

Här säger man att det har blivit sämre med de privata alternativen. Jag kan tala om att när fackföreningarna - de anställdas egna föreningar – Vårdförbundet och Kommunalarbetsförbundet gör undersökningar bland sina anställda, var är man då mest nöjd? Jo, bland de privata vårdgivarna. Det finns svart på vitt på det. Det finns många rapporter om det. Kom inte och säg något annat!

Om man sammantaget ska titta på och göra en snäll tolkning av det här tunga dokumentet finns ingenting att gå till val på och visa för stockholmarna.

Från Folkpartiet, Moderaterna och Kristdemokraterna visar vi en gemensam vilja att styra staden och få ordning på den, utveckla valfriheten och få till de infrastrukturinvesteringar som krävs inklusive bostäder.

Bifall till Folkpartiets, Kristdemokraternas och Moderaternas förslag i kommunstyrelsen!

Anförande nr 69

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande, fullmäktige! Till Björn Ljung vill jag säga att det sker en utvärdering av Stockholmsförsöket den 21 juni. Vi avvaktar den.

Ditt vilseledande påstående är samma strategi och taktik som när man försöker svartmåla det som händer i Stockholm. Det som händer och har hänt de här åren är många väldigt positiva saker. Det ditt parti har problem med är att ni ska vänta i 15 år på att bygga nästa länk. Ni har inte pengar till vare sig en förbifart eller en österled.

Det du skulle behöva fundera över innan vi möts i valduellerna i sommar och höst är vad som är det liberala alternativet till att lösa Stockholms trafik- och miljöproblem.

Anförande nr 70

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! När man lägger sig platt för regeringen som du har fått göra ett flertal gånger den här mandatperioden kommer det inte fram pengar i tillräcklig omfattning.

Om Dennispaketet hade genomförts för tio år sedan hade investeringarna redan varit gjorda och då hade vi haft mycket av det vi behöver i dag. Det är fakta.

Alla ska vara med, säger ni. Titta på dem som sitter i köerna i dag. Det är katastrof i trafiken. I dag får vi betala för nöjet att sitta i köerna. Bevare mig för en socialdemokratisk politik med biltullar!

Anförande nr 71

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Att bygga vidare och utveckla är detsamma som att höja kostnaden. Det är ungefär som att säga att vi är emot diskriminering, men vi ska inte göra något åt diskriminering.

Det är en fråga där det finns en ganska stor enighet bland den nuvarande majoriteten. Folkpartiet är mycket för lika rättigheter och mycket emot att man gör något åt diskriminering, förutom i ord.

Det är ungefär som tolkningen att utveckling är detsamma som ökade kostnader. Det är det inte.

Anförande nr 72

B j ö r n L j u n g (fp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Mycket ska man höra innan öronen trillar av. Nyss fick jag höra att Folkpartiet inte är ett parti som driver integrationsfrågorna. Det är det parti som har drivit integrationsfrågorna hårdast i detta land under en följd av år. Vi har fått spott och spe från många, inte minst allmänheten.

Vi står upp för en generös flyktingpolitik. Vi står upp för ett integrationsarbete som bland annat innebär avkodade anställningshandlingar för arbete i Stockholms stad. Det innebär storsatsningar i förorterna för att man ska få rätt att ta över sina bostäder och bilda bostadsrättsföreningar. Det är en självklarhet i de länder man kommer från.

Vi är emot godtyckligt formulerade så kallade klausuler i upphandlingar där man med tyckande, inte domar, talar om vem som har gjort sig skyldig eller inte. Det är inte rättssäkert. Det är vi inte för. Det tror jag inte att de invandrare som vill ha integrationsfrågorna på dagordningen heller tycker. De vill komma till ett land med rättssäkerhet och rättvisa. De vill inte ha det system som man har i många av de länder som de kommer från.

Anförande nr 73

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Jag vill börja med att tacka för den handgripliga introduktionen i den danska modellen för jobbgaranti. En person knappar in, en annan knappar bort. En person knappar in, en knappar bort. Man fortsätter så och håller sig sysselsatt.

Bortsett från det vill jag säga att det har varit förvånansvärt lite tal om arbetsmarknad. Det gör mig lite besviken. Jag trodde att det skulle vara en av valets viktigaste frågor. Det har glatt mig, inte bara för att jag tycker att mitt parti har en väldigt stark politik i den här frågan. Det har framför allt glatt mig därför att jag tycker att arbetslöshet är det största gissel som det moderna samhället har att dras med.

Det är ett hårt slag mot alla enskilda. Det är en urgröpning av samhällsekonomin som drabbar oss alla.

Det har glatt mig därför att jag alltid har ansett att politikens främsta uppgift är att bekämpa arbetslösheten, oavsett om det är fem, tre eller en procents arbetslöshet.

Det har sist men inte minst, glatt mig därför att det har tvingat de borgerliga partierna i Sverige att intressera sig för arbetsmarknadspolitik. De partier som för 15 år sedan hade i sina partiprogram att en arbetsmarknad utan arbetslöshet var en arbetsmarknad i obalans talar i dag om arbetslösheten som en farsot.

Det gör att man kan fördra ett visst svartmålande och ommöblerande av statistik och fakta.

Vi kan titta på trenden de senaste åren. När den förra majoriteten tog över 1998 sjönk arbetslösheten snabbt. Det lyckades den dåvarande majoriteten vända med en låg investeringsvolym, en dålig fördelningspolitik och genom att avskaffa en stor del av arbetsmarknadspolitiken, genom att låta marknaden sköta bostadspolitiken och Stockholmspartiet sköta trafikpolitiken.

När vi tog över var situationen den omvända. Arbetslösheten steg snabbt. Nu har vi vänt det. Vi har en sjunkande arbetslöshet. Vecka efter vecka månad efter månad kan vi se hur arbetslösheten sjunker. I april -06 har vi en öppen arbetslöshet på 3,1 procent. Enligt prognosen kommer vi om ett år, i april -07, att ha en öppen arbetslöshet runt 2 procent.

Det är effekten av en socialdemokratisk sysselsättningspolitik, av en hög offentlig investeringsvolym, av en försiktig konsumtionsstimulans åt de lägsta inkomstgrupperna och med en aktiv arbetsmarknadspolitik.

Bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 74

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Jag börjar känna igen argumentationen. Först visar man lögnaktiga stapeldiagram när det gäller bostadsbyggandet. Nu fortsätter man med arbetslösheten.

Det är väl det som är taktiken inför valet. Man hittar på siffror helt löst. Det spelar ingen roll hur verkligheten ser ut.

Om man kände ett seriöst engagemang för arbetslösheten, det utanförskap som regionen står inför, den stora problematik som har eskalerat under den här mandatperioden skulle man inte som Roger Mogert påstå att arbetslösheten är 3 procent.

Om man har besökt någon av våra ytterstadsdelar, om man har läst på om ungdomsstatistiken när det gäller arbetslösheten vet man att Roger Mogert ljugar.

Det är beklämmande att följa debatten om strategisk inriktning. Jag känner mig som Anders Björk och vill snart bara utbrista: Vet hut!

Det är ett enormt misslyckande som Socialdemokraterna nu står inför. Nästan 20 procent av stockholmarna går inte till jobbet varje dag fastän de skulle kunna göra det. De är helt arbetsföra och skulle kunna gå till ett arbete, men de gör inte det. Det är en femtedel av Stockholms befolkning. Roger Mogert står i talarstolen och pratar om 3 procent och är nöjd. Det är skrämmande.

Anförande nr 75

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Jag ska rätta dig på två punkter. Jag gör inte mina besök i ytterstaden. Jag bor i ytterstaden. Jag gör mina besök i innerstaden.

Jag sade inte att jag är nöjd. Jag sade att jag inte är nöjd oavsett om arbetslösheten är fem, tre eller en procent. Det är det som är skillnaden mellan oss.

Du brukar ofta ta Danmark och Köpenhamn som exempel på det som är bra. Du nämnde inte det i dag.

I Köpenhamn har man 69 procents förvärvsfrekvens. I Stockholm har vi 76 procents förvärvsfrekvens. Det innebär en sju procentig skillnad. Det motsvarar ungefär 40 000 stockholmare som inte bara skulle vara arbetslösa eller i åtgärder utan utanför hela samhället.

Anförande nr 76

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Du talar om den öppna arbetslösheten, Roger Mogert, och att den har minskat så väldigt. Faktum är att enligt stadens egna rapporter har under det senaste året arbetslösheten inte minskat med en enda person. Det är inte en enda person som har fått ett riktigt jobb.

Det du hänvisar till är plusjobb och projekt av olika slag. Riktiga jobb lyser fortfarande med sin frånvaro. Det är klart att det är angeläget att det nu när vi går in i valåret är mycket projekt och plusjobb som gäller. Det är jag inte den första som påpekar.

Jag tillhör dem som också bor i ytterstaden. Jag träffar väldigt många som inte vill annat än att ha ett riktigt jobb. De har under många skyfflats mellan olika projekt, och de ser inget slut på det.

Anförande nr 77

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Det kan tyckas lite märkligt när ni pratar om riktiga jobb att den enda konkreta åtgärd som ni har presenterat är det som ni kallar nystartsjobb. Om man får vara lite ofin är det en blåkopia på de anställningsstöd som redan finns. De anställningsstöden räknas i obalanstalet, det vill säga, med ert sätt att räkna, inte som riktiga jobb. Det är det enda konkreta ni har presenterat.

Ni pratar om jobb som inte har tillkommit och jobb som har försvunnit i den privata sektorn. Vi fick tidigare i dag höra att 20 000 jobb har försvunnit i privat sektor sedan 1992. Ni glömmer att påpeka att det de senaste två åren har tillkommit 28 000 nya jobb i privat sektor. Det som ligger efter nu är offentlig sektor.

Alla som tror att ett borgerligt styre kommer att ge fler jobb i offentlig sektor kan räkna upp en hand.

Anförande nr 78

Desirée Petrus Engström (kd): Ordförande, ledamöter och åhörare! I dag tar vi ställning till den strategiska inriktningen för kommande år. Jag har läst och reflekterat över majoritetens skrivningar. Jag har noterat att det är väldigt många fina ord, men det saknar grund i verkligheten.

Om äldrefrågan skriver ni att nya mötesplatser ska inrättas, inte minst på de nya seniorboendena. Sent ska syndar'n vakna. Äntligen har ni förstått att gemenskapslokaler och mötesplatser behövs för äldre, efter att ni har lagt ned tusentals platser inom servicehusen.

Hur ska ni styra över de privata boendena och skapa dessa mötesplatser? Ni har inte gett några ägardirektiv när det gäller gemenskapslokaler. Vad kan vi egentligen förvänta oss av den här majoriteten?

När det gäller kompetensfonden säger ni att en historisk satsning har gjorts på utbildning framför allt inom äldreomsorgen. Stadens revisorer har i sin granskning visat i det som heter Styckevis och delat att ni inte klarar av att ge de äldre multisjuka som bor kvar i det egna hemmet en god vård. Det sägs i utredningen att deras sammanstatta behov inte kan mötas med de generella lösningar som i dag ges. Ni har alltså glömt bort individen och flexibiliteten.

Ni har lagt ned en miljard på kompetensfonden. Ändå har ni inte löst situationen för våra svårt sjuka äldre. Det är en skam för Stockholm och Stockholmspolitiken. Ni har tagit pengar ur kassakistan för kompetensutveckling. Hur kommer det att gå framöver med kompetensutvecklingen när pengarna är slut?

Ni säger att kvinnofrid ska råda både i hemmen och på gatorna. Vad har ni gjort? Ni har sagt nej till våra förslag om samverkansprojekt för att se till att det låga antalet anmälningar för våldtäkt går till åtal. Vad kan vi kvinnor egentligen förvänta oss av er politik? Ingenting!

Ni säger att ni satsar på barnen, men det finns inga alternativ till dagis. De barn som inte passar in i dagispolitiken har inga alternativ.

Ni säger att ni satsar på socialtjänsten, ändå har ni skurit ned. Ni har lagt ned Skå behandlingshem för familjer.

Ni säger att ni vill satsa på de svaga. Ändå har ni gjort klimatet tufft och kallt. De som lever med små marginaler har i era tre partier, både här i staden och i regeringen, fått höjda skatter. Det är trängselskatt, höjd bensinskatt, höjd fastighetsskatt och höjda elpriser.

För dem som lever på marginalen är det inte lätt att leva i ett socialdemokratiskt Stockholm. Därför blir också socialbidragsnotan allt större ute i stadsdelarna.

Vad vill ni socialdemokrater egentligen göra för dem som lever på marginalen? Är ni verkligen partiet för de svaga? Efter att ha sett er framfart under den här mandatperioden tvivlar jag. Det behövs en ny regering både här i staden och i riksdagen.

Bifall m-, kd- och fp-förslaget!

Anförande nr 79

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Det är intressant med Desirées koppling till kompetensfonden och utbildning. Vi har satsat närmare en halv miljard på att utbilda människor inom äldreomsorgen. Det var ett gigantiskt underskott i utbildning och kompetensförsörjning inom äldreomsorgen. Det är jättebra att vi har gjort det.

Hur ska ni göra? I de budgetar ni lade senast har ni inte ett korvöre för kompetensutveckling. Det står inte ett pip om det i ert strategiska ärende. Ni lyfter i ert strategiska ärende inte upp någonting av det som är viktigt – inte maten, inte utevistelse, inte hur man blir bemött.

Jag tror att de flesta utsatta människor har det oändligt mycket bättre under vår mandatperiod än under er. Ni vill ju bara att de ska vara kunder. Ni ser inte behoven. Ni tycker att konkurrensen är det viktiga.

Anförande nr 80

D e s i r é e P e t h r u s E n g s t r ö m (kd): Om Margareta Olofsson har läst den kristdemokratiska budgeten för det här året och för kommande år vet du att vi inte har velat lägga ned servicehusen. Det har ni gjort. Det har varit den största skandalen under den här mandatperioden.

Vi har mer resurser till äldreomsorgen vilket gör att de själva kan prioritera vad de vill satsa på inom utbildningsområdet.

Säg inte att vi inte har några satsningar på äldreomsorgen, i så fall har du inte läst vår budget.

Anförande nr 81

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Vi har genomfört den största satsningen på personalutveckling i Stockholms historia. Det får vi nu höra är dåligt med motiveringen: Hur blir det nästa år?

Det blir något slags parodi på det så kallade gnällbältet. När någon säger: Vilket fint väder det är – och får till svar: Ja, nu ja.

Anförande nr 82

D e s i r é e P e t h r u s E n g s t r ö m (kd): Det är någonting som är konstigt. Vi tog över efter er 1998 i en ekonomi som var i moras. Vi samlade in pengar och såg till att lägga pengar i skattkistan. En stor del av dem har ni bränt på kompetensfonden. Hade det inte varit bättre att öka resurserna till den egna verksamheten så att de själva kan prioritera vilken utbildning de vill ha?

Jag har till exempel mött rektorer som säger att det är helt hysteriskt eftersom alla ska använda kompetensfonden innan den tar slut. Kan det vara rimligt att ha ett

sådant system? Nu ges det tillfälle, sedan stänger vi butiken när det gäller utbildning. Det är så det uppfattas.

Jag tycker att verksamheten behöver mer resurser så att man själv kan fatta beslut om vilken typ av utbildning och kompetensutveckling man behöver.

Anförande nr 83

Å s a R o m s o n (mp): Det har ställts många frågor när det gäller om Stockholm ska öppna upp grönområden för exploatering. Jag undrar – det är faktiskt en väldigt viktig fråga – när den samsyn försvann som har funnits i fullmäktige om att vi i första hand ska bygga på redan exploaterad mark.

Var det när Handelskammaren lät en arkitekt skissa på ett förslag på Årstafältet, trots att fullmäktige i stor enighet har beslutat att man ska göra en landskapspark på Årstafältet? Samma arkitekt hade skissat ett föredömligt och trevligt förslag på Bromma flygplats. Det lyfte inte Handelskammaren fram. Det förslaget har vi inte fått se några skrivelser om i nämnderna från den borgerliga håll.

Det är en principiellt viktig fråga när man bestämmer om vi ska bygga på grönmark eller om vi i första hand ska använda den mark i staden som redan är exploaterad.

Skillnaden är att när man väl har exploaterat en gång är marken nästan säkert för all framtid exploaterad.

Vilka grönområden vill nu Folkpartiet och Moderaterna meja ned för bostadsbyggande? Det lär väl inte vara Långholmen, som är Söderbornas stora vattenhål. Det lär inte vara Djurgården. Det kanske inte heller är Älvsjöskogen. Men är det Kyrkhamn, kanske? Eller är det Årstaskogen? Vilka små täppor och lekplatser för barn och ungdomar tycker ni att det är viktigare att bygga bostäder på?

Varför vill ni inte effektivisera redan exploaterade områden? Det finns fortfarande gott om sådana. Det behöver inte betyda att man flyttar ut hela slakthusområdet. Det finns i översiktsplanen utpekade flera bra stadsutvecklingsområden som vi bör jobba på.

Står man inte bakom det längre? Ska vi inte ha stadsutvecklingsområden och en helhetsplanering i stadsbyggandet?

Jag ser bara en anledning att Stockholm skulle meja grönområden för bostadsbyggande, nämligen att man är för lat för att ta itu med det ansvar man har när det gäller miljöskulderna. Vi vet att den redan exploaterade marken och gamla industriområden som inte används längre är fulla av föroreningar. Det måste man sanera vare sig man vill bygga bostäder eller utveckla staden på andra sätt som kontorisering eller andra typer av arbetsplatser än man haft tidigare.

I Värtan till exempel kan man effektivisera hamnverksamheten ganska mycket och bygga bostäder. Det är en sådan redan exploaterad plats som är bra att bygga på.

Många förtätningsprojekt har gjorts i ytterstaden och på andra ställen där vi har haft gamla panncentraler och öde parkeringsområden. Där har det gjorts många bra projekt. Det är redan exploaterad mark som man kan ta i besittning. Det vill ni överge bara för att det kanske är lite jobbigare. Det tar lite längre tid att planera. Det kanske kostar några kronor i marksanering, kronor som man vill spara in genom att gå på grönmarken.

Vi måste bevara grönmarken. Det är det ni inte riktigt har förstått.

Anförande nr 84

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Du säger att vi inte har förstått det ena och det andra. Jag antar att Åsa Romson egentligen ställer frågan till sina majoritetskompisar. Annika Billström var på ett möte i förra veckan och sade att man ska bygga grönområdena. Ta den debatten internt, så kan vi diskutera det sedan, gör det!

Anförande nr 85

Å s a R o m s o n (mp): Det är ni som skriver i det strategiska ärendet att ni vill bygga på grönområden. Jag ställer naturligtvis frågan till er.

Vi har tagit debatten internt inom majoriteten, och Miljöpartiet har kommit ut med en rapport för två veckor sedan. Det handlar om bostadsbyggandet, och där kritiserar vi på de 3 000 bostadsbyggen som man gör på grönmark som inte är kompensationsdugliga. De 23 000 bostadsbyggen som vi varit överens om tycker vi är bra. Det är lite olika proportioner i det här. Det är ett litet antal bostäder som man vill gå in i grönmark med, men ni vill öppna för att hela stadsbyggnadsområdet ska jäsna ned grönområdena i Stockholm. Det kan ändå inte vara en bra framtid.

Anförande nr 86

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Kära fullmäktigeledamöter! Man säger att alla goda ting i världen är tre. Det är mycket svårt att tro när man ser Stockholm i dag. Vi har en majoritet som är totalt i sönderfall. När man sitter i stadsbyggnadsnämnden blir detta oerhört uppenbart. Vi såg alldeles nyss ett strålande exempel från Miljöpartiet då Åsa Romson går upp och polemiserar mot sin egen majoritet, som om hon inte längre tillhör de här frågorna.

Faktum är att den nu förda politiken för fler bostäder har endast möjliggjorts med stöd från Moderaterna, Kristdemokraterna och Miljöpartiet. Socialdemokraterna hade aldrig lyckats bygga någonting utan alla planer låg och väntade på dem, och allt det konstruktiva arbetet har vi tagit ansvar för.

Annika Billström står i talarstolen och säger: Vi levererar. Ja, återigen kommer den magiska tresiffran flygande. Det gör ni genom tre åtgärder. De är att ni gör nya definitioner av saker, ni är undanlidande och ni omformulerar målen för er politik.

Bostadspolitikerna är det allra värsta exemplet. Det är Stadshusets variant av A-lotteriet. Tror Socialdemokraterna att tre lögnare i rad är vad som ska ge en storvinst i

höstens val? Det kommer att visa vara helt fel. Jag kan säga att jag inte använder, till skillnad från vår ledare i denna sal, detta ord om det inte stämmer. Jag är mycket försiktig med det, till skillnad från många andra.

Låt oss granska det ärende som kommer upp senare i veckan och som handlar om bostadskostnadsutredningen. Jag tar utgångspunkt i vårt eget statistikkontors siffror. I detta ärende, som vi snart kommer att behandla, står det att bostadskostnaderna har sjunkit med 25 till 30 procent. Detta finns det ingen sanning i över huvud taget. Sanningen är, och det är bra, att bostadskostnaderna har sjunkit något. Men att de sjunkit med 25—30 procent är inte sant. Det finns inget stöd för det.

Man säger att de kommunala bostadsbolagen är motorer i utvecklingen. Sanningen är att de kommunala bostadsbolagen producerar extremt lite lägenheter i dag, 2 600 lägenheter sedan förra valet. Man säger att det byggs 20 000 lägenheter. I dag säger man att det är 16 500 lägenheter. I tidningen häromdagen sade man att det gäller markanvisningar. Det är olika siffror hela tiden. Nu säger Leif Rönngren att statistikkontoret inte hinner med, och att det är det som är problemet.

Sanningen är att det har påbörjats 10 200 lägenheter per den sista mars i år. Det är enligt de definitioner som vi alltid har haft i staden, det vill säga gjuten bottenplatta. Men ni försöker att vilseleda, och det anklagar jag er för.

Jag tycker att vi ska bevisa i valet i höst att det finns tre partier som vill regera, som talar som för stockholmarna vad de får och som har en gemensam politik och vill att ansvar för det. På så sätt kan det åter bli så att alla goda ting i världen är tre.

Anförande nr 87

Å s a R o m s o n (mp): Jag trodde att jag var ganska tydlig med hur bostadspolitiken har skötts från Miljöpartiets sida. Det finns projekt i pipeline inom projektet för över 26 000 lägenheter. 23 000 av dem är Miljöpartiet med på. Det betyder att det är 3 000 lägenheter som vi tycker gör mer skada än nytta. Huvuddelen av de här är för att de ligger på grönmark, för att man exploaterar det helt i onödan.

Jag tror att det motbevisar den tes och den myt som spridits i fullmältige om att det är Miljöpartiet som stoppar alla projekt. De projekt som har stoppats har faktiskt gjorts i en allians mellan de borgerliga partierna och Miljöpartiet, som borgarrådet sade, i västerort. Det är ni när det gäller era egna villaväljare som säger nej till projekt, men när det gäller flerbostadsområden i Skärholmen är ni med på att privatisera halva skogen bara för att de som bor i flerbostadshus minsann inte behöver något grönområde.

Det är ni som svajar i om god boendemiljö handlar om rätt till utemiljön, rätt till grönskog och fågelsång också för dem som bor i flerbostadshus.

Anförande nr 88

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Jag ska avslöja en sak för dig: Folk bor inte i en markanvisning. Det har sagts här förut, och det förtjänar att sägas igen. Det är otroligt enkelt att säga: Så här skulle det kunna gå att bygga bostäder. Men när det

väl hamnar i stadsdelsnämnden säger ni nej. Ni säger ja till plätten och nej till husen. Det leder inte till några nya lägenheter. Granska era reservationer i stadsbyggnadsnämnden kommer ni att få upptäcka vad det innebär.

Anförande nr 89

Borgarrådet Rönngren (s): Under förra mandatperioden hävdades det att den dåvarande borgerliga majoriteten hade en massa planer i byrålådan. Möjligtvis kan man bo i en byrålåda, men inte i planer som finns i en byrålåda.

USK har väldeliga bekymmer med att hinna med. Det är ett väldigt bra bekymmer att hantera. Nu har man förstärkt det, nu är de fler och räknar i den takt som krävs för att vi ska få in i USK de pågående bostadsprojekten.

När det gäller bostadsproduktionskostnaderna har vi sänkt dem i de projekt och i det som vi ska diskutera i det särskilda ärende som är på väg fram till fullmäktige. Det är fem större projektområden som har fokuserat på produktionskostnader. Vi ska inte bara bygga billiga hyresrätter och bostadsrätter som vi har lovat, utan vi ska också se till att vi gör det långsiktigt, och vi bygger många fler.

Ni byggde många dyra bostadsrätter under förra mandatperioden av de få lägenheter som ni byggde.

Det handlar om att bygga billigare. Det handlar om att ta det ansvar som vi har att påverka själva, inte bara skylla på regeringen och alla andra parter runtomkring. Det har vi gjort, och det ska vi diskutera om några veckor.

Anförande nr 90

Madeleine Sjöstedt (fp): Leif Rönngren, menar du på allvar att vårt eget statistikkontor har 100 procent fel vad gäller utbyggnad av lägenheter? De påstår att det har gjutits lite över 10 000 bottenplattor. Ni påstår att det är 20 000. I så fall föreslår jag att ni ansluter er till vårt krav omedelbart och lägger ned detta statistikkontor, för de kan uppenbarligen inte sköta sitt jobb.

Du är inbjuden att rösta ja till det förslaget här när det kommer upp lite senare.

Det andra gäller bostadskostnader. Ja, Leif Rönngren, det är så att bostadskostnaderna i ytterstadsområdena har sjunkit, och det är jättebra. Vad vi synar är sanningshalten i det ni säger. Ni säger att bostadskostnaderna har sjunkit med 30 procent. Det är en lögn.

Anförande nr 91

Per Bolund (mp): Ordförande, fullmäktige! Sedan det strategiska ärendet diskuterades förra gången för ett år sedan har en stor omsvängning skett. Det är så väldigt tyst om trängselavgifter från den borgerliga oppositionen. Det är verkligen en stor skillnad.

Förra året lät det som om himlen skulle ramla över Stockholm den 3 januari när trängselavgifterna infördes. Den stora katastrofen skulle inträffa. Så blev det inte riktigt. Det har vi sett väldigt tydligt i statistik, i medier och i opinionssvängningar. Men från den borgerliga sidan är det väldigt tyst i den här frågan. Det är kanske förståeligt. Det är svårt att erkänna för väljarna att man vill gå till val på att återinföra köerna i Stockholm. Det kanske inte är ett helt populärt valbudskap att komma med att borgarna vill stå på barrikaderna för ökad trängsel i trafiken. Det är det som är sanningen.

Jag har ett förslag på slogan som ni kan köra i valrörelsen: Bilköer, ja tack! Det kanske kan vara ett populärt valbudskap. Det är det som är följden av er politik.

Faktum är att när man tittar på statistiken över vad som har hänt Stockholm har trafiken minskat. Många från oppositionen sade att det inte skulle bli den effekten alls, utan att folk var tvungna att ta bilen och att det inte skulle få någon effekt alls att ha avgifter.

Köerna i rusningstrafiken mot staden har minskat radikalt. Många på den borgerliga sidan sade att det inte alls skulle bli så, det skulle inte fungera över huvud taget. Handeln i Stockholm har inte påverkats negativt av trängselavgifterna. Tvärtom, det har gått bättre än i resten av landet. Oppositionen sade att tillväxten skulle avstanna helt och hållet av trängselavgifterna.

På punkt efter punkt har den borgerliga oppositionen haft fel när det gäller trängselavgifterna. Inte nog med det, oppositionen har också konstant motarbetat hela den processen, såväl politiskt här i salen men i domstol och på många andra sätt, vilket visar att det är en desperation som råder i den här frågan för oppositionens del. Men nu är det tyst. Det tycker jag är väldigt intressant.

Men det är inte bara på trängselavgiftsområdet som det händer mycket med den majoritet som sitter nu, utan det gäller på många andra trafikområden också. Trafiksäkerhetsprogrammet har nu antagits och ska genomföras under den kommande mandatperioden. Det visar på att vi tar nollvisionen på största allvar. Det innebär att vi gör vår stad säkrare och tryggare, framför allt för dem som inte har tillgång till bil, många av våra äldre, våra äldre och ungdomar. Därmed ser vi till att elevernas skolvägar blir så säkra att barnen kan börja gå eller cykla till skolan i stället för att behöva skjutas, som ofta sker i dag.

Det vi måste notera här är att den borgerliga reservationen och förslaget i det strategiska ärendet inte finns en enda rad om trafiksäkerheten, inte en mening. Jag har gått igenom det noggrant – inte en enda mening om det. Det visar på att borgarna, som förut har pratat mycket om säkra skolvägar för barn och så vidare, uppenbarligen har släppt det helt och hållet. De bryr sig inte om den frågan.

Även när det gäller andra områden är det så att de borgerliga partierna pratar, och så genomför vi. Sjöbussen är ett exempel. Vi genomför nu sjöfartslinjer, och vi bygger cykelbanor. För övrigt var alla partier med om att bygga cykelbanor på huvudgatorna alldeles nyligen. Det verkar som att ni har släppt det.

Jag tycker att de borgerliga ska ta bladet från munnen och erkänna att ni går till val på att återinföra bilköerna, för det är det som är sanningen.

Anförande nr 92

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Ordförande, fullmäktige! Nej, Per Bolund, jag tror inte att någon vill ha bilköer. Men faktum är att vi har bilköer i dag. Där tror vi från de borgerliga partierna på en helt annan ordning, nämligen: Bygg ut kollektivtrafiken, bygg ringen så att man åka runtomkring, i stället för att straffskatta bilisterna och ändå ha köer som det är i dag. Det är kö på tunnelbanan, och det är kö i biltrafiken. Jag kan inte påstå att det har varit någon formidabel succé som Jan Valeskog sade här tidigare, utan tvärtom. Det är fortfarande köer. De som är mest drabbade är de som tjänar minst.

Det hade varit bättre att lägga de här 4 miljarderna i så fall på 200 nya tunnelbanor eller på att bygga ut de båda tvärbanorna och göra det mer attraktivt. Det är det ni inte vill erkänna.

Sedan skulle jag bara vilja säga apropå det att ni säger att det har varit en vinst. Yvonne Fernell gav mig Stockholm City från onsdagen den 22 februari där det talas om företag som varit tvungna att säga upp personal beroende på biltullarna och beroende på att affärerna förlorat så mycket inkomster. Så säg inte att det har varit en succé för handeln innanför tullarna. Det har kanske varit bra för miljöbilshandeln, men för många andra har det inte varit det.

Anförande nr 93

P e r B o l u n d (mp): När man tittar på statistiken över handeln som Handels utredningsinstitut står för ser man att handeln i innerstaden ökat betydligt, med 15 procent, medan handeln i övrigt i landet har ökat närmelsevis så mycket. Myten att det skulle slå mot handeln och tillväxten kan vi lika gärna avskaffa med en gång, för det stämmer inte.

Axén Olin slänger sig med stora siffror. Men du glömmer väldigt och ofta att hälften av pengarna går till utbyggnad av kollektivtrafiken. En del har gått till att göra den största satsningen på bussar som gjorts i Stockholms stad, 209 bussar på 14 nya linjer. Att då säga att man skulle satsa pengarna på kollektivtrafik – det är det vi gör. En del av pengarna går till kollektivtrafik. Glöm inte bort det i debatten.

Anförande nr 94

U l f F r i d e b ä c k (fp): Nej, Per Bolund, vi går naturligtvis inte till val på att det ska bli bilköer i den här staden. Om du har läst vårt dokument kan du se vad vi går till val på när det gäller trafikfrågorna. Vi går till val på en bättre satsning på kollektivtrafiken. Åk tunnelbana och pendeltåg i dag så får du se hur det ser ut. Det är fullt med folk och svårt att ta sig fram.

Vi går till val på bättre kringfartsleder. Vi vill bygga färdigt ringen. Per Bolund, det är helt självklart – marknadsekonomi fungerar så – att om man tar avgifter för någonting, som ni gör är, har vissa personer inte de pengar som krävs för att köra bil

på grund av de här tullarna. Det är naturligtvis därför som trafiken minskar. Men i dag, titta ut i dag på Stockholms gator, så ser du vilka köer det är.

Anförande nr 95

P e r B o l u n d (mp): Jag tittar med glädje och stolthet över Stockholms trafik. Jag ser vilken enorm skillnad det är sedan förra året. Det ser de flesta stockholmare också. Det är därför som opinionen har svängt.

Sanningen, Ulf Fridebäck, är att ni pratar gärna om satsningar på kollektivtrafiken, men ni har inga pengar för att göra det. Det finns inga pengar över huvud taget. Ni säger att ni ska bygga ut ringleden för att avskaffa köerna pratar ni dels mot bättre vetande. Ingen trafikforskare tror på att det räcker med att bygga ut köerna om man inte tar avgifter. Det har vederlagts så många gånger att det inte finns någon som tror på det. Dels vet du lika väl som jag att i det dokument som SHM och Handelskammaren stod bakom står det att man ska börja bygga vägen 2011.

Det är en from förhoppning. Det är långt kvar till dess. Men då ska man börja bygga, och det ska byggas klart också. Då är vi framme vid 2016. Är det ditt löfte till Stockholmsbilisterna? 2016 kommer kanske trafiken att avlastas, men det är ingen trafikforskare som tror på det. Det är ett bra budskap också.

Anförande nr 96

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Ordförande, fullmäktige! Det var mycket diskussion om siffror i dag hit och dit. Jag skulle vilja säga lite ödmjukt att det kanske är så när det gäller arbetsmarknaden att arbetslösheten steg kraftigt mellan åren 1990 och 1993. Den minskade 1993—2001. Den steg igen 2001—2004. Nu kan vi se att den minskar sedan 2004.

I början av den här mandatperioden anklagade ni oss från den borgerliga sidan för den hemmasnickrade lågkonjunkturen. Det var skattehöjningar och andra saker som var problemet. Helt plötsligt hade det blivit så den dag vi tog över 2002, att arbetslösheten steg. Då var det inte så mycket diskussion om den internationella konjunkturen. Nu när vi är inne i en högkonjunktur är det inte så att jag begär att ni ska säga att det är en hemmasnickrad högkonjunktur. Det tror jag inte att ni kommer att göra.

Jag skulle ändå vilja säga att det finns ett spel i detta med hur konjunkturen ser ut. Det vi kan göra från politikerhåll och det vi kan göra som politiker i denna stad är att se till att vi har en hög investeringstakt. Det har vi gjort. Vi har satsat på bostadsbyggande och infrastruktur. Vi inbygger en framtidstro. Vad vi behöver göra när det gäller arbetsmarknaden är att fokusera på dem som står längst ifrån arbetsmarknaden och dem som har varit långtidsarbetslösa. Vi ser att det är en stark tillväxt nu i privat sektor och att faktiskt nya företag startar hela tiden och att vi även på det viset är inne i en högkonjunktur.

Om man ska fokusera på dem som står längst ifrån arbetsmarknaden är det också så att vi har fler än någonsin inskrivna i grundvux, som inte ens gång kunde läsa och skriva innan. De var helt borta från statistiken innan. Det är jätteviktigt att jobba med

matchning och med att stärka människors kompetens. Det raljerar ni över. Det är jätte viktigt att människor får känna att de får stöd och hjälp till ett jobb. Dem räknar ni in i arbetslöshetsstatistiken.

För att fler människor ska få riktiga jobb är det så att man måste jobba med en övergångsarbetsmarknad på så vis att det behövs en matchning. Det behövs ibland att kommunen och staten tar ett ansvar för det, och det har vi gjort. Ni vill i stort sett avskaffa allting sådant eller hitta dåliga kopior.

Det är jätte viktigt att vi nu satsar på dem som nu är i plusjobb och ser till att de kan få en anställning. Det skapas fler arbetstillfällen, fler blir rustade genom utbildning, praktik och språkförbättringar.

Det kallar ni för låtsasjobb. Jag kallar det för satsning för framtiden.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 97

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Ordförande, fullmäktige! Jag reagerar naturligtvis när Elisabeth Brandt Ygeman får det att framstå som om vi inte gör någonting när det gäller arbetsmarknaden. Våra förslag innebär åtminstone 50 000 riktiga jobb om vi pratar om de förslag som vi lagt fram om sänkta arbetsgivaravgifter, sänkta skatter, nystartsjobb, avdragsrätt för hushållsnära tjänster och så vidare. Men det är inte bara det, utan vi vill ha en jobbgaranti i stället för socialbidrag för dem som faktiskt har socialbidrag i stället för ett arbete. Vi vill ha jobbgaranti i hela staden, inte bara i några stadsdelar som i dag. Vi vill ha det i hela staden, och vi vill bygga tre jobbtorg där försäkringskassa, arbetsförmedling, företag, entreprenörer, bemanningsföretag och andra ska sitta tillsammans. Är det någon som gör någonting är det vi.

När jag var socialborgarråd 1998—2002 sänkte vi socialbidragsberoendet med 47 procent i den här staden. Hur har det blivit sedan ni tog över 2002, Elisabeth? Berätta sanningen om hur det ser ut med socialbidragen. Är det så att de har minskat sedan det blev socialdemokratiskt styre? Eller är det så att arbetslösheten har minskat? Nej, sanningen är att sedan ni tog över staden 2002 har arbetslösheten ökat med 30 procent och socialbidragsberoendet med mellan 10 och 15.

Anförande nr 98

E l i s a b e t h B r a n d t Y g e m a n (s): Det som är problemet, Kristina Axén Olin, är att du hänvisar till att folk ska jobba under socialbidragsnorm, att kommunerna själva ska kunna sätta vilka nivåer som helst. I dag är det så att man i genomsnittligt får 7 243 kronor i månaden. Det är redan i dag väldigt svårt att klara sig på det.

Vad era förslag kommer att leda till är inte att folk bara kan få ett jobb, och sedan är framtiden grejad. Människor tvingas till att ta två och tre jobb för att klara sin försörjning.

Sedan är det också så att vi har många stadsdelar där det kan krävas mer insatser för att arbetsförmedling, försäkringskassa, lokala företag och så jobbar bättre ihop. Vårt närmaste exempel är väl Lunda Nova i Spånga-Tensta där det fungerar så. Men det gäller just att jobba med utbildning kopplat till arbetsmarknaden. Det är det som vi ska rusta, inte tvinga folk till att jobba med låglönejobb.

Anförande nr 99

K a r l B e r n (fp): Ordförande, fullmäktige! Jag vill säga till den rådande majoriteten att mycket är bra här i Stockholm, mycket har gjorts bra. Jag vet att Annika Billström kämpar mycket för företagsamheten i staden, så man ska inte klaga på allting här.

Däremot klarar ni inte arbetslösheten. Arbetslösheten är alldeles för hög. Jag vet om det är signifikativt det som Annika sade, att vi måste se till att flera av arbetslösa invandrade akademiker får arbete. Ja, men de andra? Vi måste sätta andra i arbete. Vi behöver hantverkare, vi behöver målare och annat. Där är det en skriande brist på folk i dag, och ni ser inte till att få arbete åt dem.

Det här är dåligt. Det här har ni misslyckats med.

Jag är egenföretagare här i staden. Jag behövde en deltidare eller en heltid under två månader. Det var en tjej som jag sade till: Du har varit arbetslös under ett halvt år, du kan börja jobba hos oss. Arbete lönar sig inte. Det är bättre för mig att gå och stämpla, sade hon. Förresten ska jag åka till Rhodos en månad, så jag kan inte göra det, men jag har en kompis som kanske kan jobba åt dig. Jag ringer till den här kompis. Hon säger: Jag har också varit arbetslös och kan arbeta, men villkoret är att jag får jobba svart. Du begriper hur lämpligt det är för en som sitter i den här församlingen att ha svart arbetskraft.

Det måste vara något fel på det här systemet som gör att det inte lönar sig att arbeta, att ta vanliga jobb helt enkelt.

Vi pratar om hushållsnära tjänster. De jobben finns redan. Från vänster säger man att det är överklassen som folk ska slava hos. De jag känner som behöver hjälp och använder i dag svart arbetskraft för det är inte överklass. De jobbar båda två häcken av sig och behöver avlastning hemma. Kan man göra avdrag för det är det bättre.

Jobben finns. Vi vill att svarta jobb ska bli vita, att folk kommer in i det svenska systemet.

En annan sak som inte har med det här att göra är att vi i dag i Sverige diskuterar en ny lag, där man ska förbjuda folk att ha hästar ensamma, för de mår inte bra av det. Det är märkligt hur man kan diskutera om hästar som inte får vara ensamma, medan våra gamla sitter ensamma uttråkade i sina lägenheter och väntar på hemtjänsten. Skam och elände! Man lägger mer tid och kraft på hästar än på de gamla i Stockholm.

Därför säger jag: Öppna servicehusen för våra gamla. Det är det som behövs, mina vänner.

Sedan har jag en fråga: Var kommer de nya gränserna för miljöavgifterna för bilar att gå? Vi behöver ett besked här i dag innan vi går härifrån.

Anförande nr 100

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte faktiskt bara hålla med dig på två punkter. Det första är att det är mycket bra som händer i Stockholm. Där är vi överens. Det andra är att arbetslösheten är för hög i Stockholm. Där är vi också överens. Det tänker jag fortsätta att tänka så länge vi har någon arbetslöshet över huvud taget.

Jag tänkte faktiskt hålla med dig om behovet av att utbilda hantverkare. Där har vi från stadens sida tillsammans med Hantverksföreningen genomfört ett projekt som har gett 100 ungdomar som har haft en knökig social bakgrund möjlighet att komma ut och få jobb i hantverkssektorn och utbildning via vårt arbetsmarknadspolitiska program. Så långt är allt väl.

Problemet är att detta är ni emot. Ni vill ersätta med en enda enhetlig åtgärd, det vill säga att man ska städa i parker på socialbidrag.

Anförande nr 101

K a r l B e r n (fp): Det stämmer inte, vi vill ha fler sysselsatta i de vanliga jobben, i riktiga jobb. Vad ni pratar om hela tiden är vad som kan kallas plastjobb. Det är konstrade jobb som plusjobb, som inte blir riktiga. Vi behöver riktiga jobb. Vi behöver fler hantverkare, servicetekniker, murare, målare, elektriker. Vi kommer att ha en enorm brist där. Och det vill vi satsa på, inte på plusjobb som inte leder till någonting.

Anförande nr 102

P e r B o l u n d (mp): Karl Bern vill ha besked hur det blir med trängselavgifterna, om vi skulle höja dem. Eftersom trängselavgifterna gjort att bilismen har minskat mera än vad vi hade räknat med finns det ingen anledning att höja avgiften. Vi har inga som helst planer på att höja den avgiften. Det är ett klart besked.

Anförande nr 103

K a r l B e r n (fp): Tack, det var ett klart besked från Miljöpartiet. Då vill jag höra från Socialdemokraterna och Vänsterpartiet: Vad har ni för planer här? Vi vill veta. Mörka inte det nu! Väljarna vill veta det före valet. Vad har ni i dag bakfickan? Vad har ni för planer? Det är det jag skulle vilja veta.

Sedan har Annika Billström även pratat om nya gränser, som Kristina Axén Olin tog upp tidigare, tullar inom staden. Kommer ni att genomföra det eller inte? Vi måste få ett besked även er andra två partier.

Anförande nr 104

Ulf Fridebäck (fp): Ordförande, fullmäktige! Stockholm ska fortsätta att växa. Här finns förutsättningar för både nya jobb och nya bostäder. Men om det här ska kunna ske krävs naturligtvis en fungerande infrastruktur. Det krävs att vi planerar för alla, en stad där vi kan ta oss fram till fots eller med cykel. Vi ska kunna åka kollektivt med buss, tunnelbana, pendeltåg, spårvagn och varför inte med färja. Vi ska också kunna ta bilen naturligtvis för att kunna ta oss snabbt mellan de olika stadsdelarna. En god framkomlighet är en förutsättning för tillväxten i vår region.

Jag tänker nu ta det greppet att ge några konkreta exempel på vad vi på den här sidan vill genomföra, vad vi har för förslag.

Citybanan – det är en tågtunnel på 6 kilometer under Stockholms centrum. Som ni alla vet kommer ett särskilt ärende senare i dag där vi kommer att behandla ett genomförandeavtal mellan staden, landstinget och staten via Banverket. Staden kommer att bidra med maximalt 865 miljoner kronor till det här viktiga projektet.

Utbyggnaden av vägar – förbifart Stockholm måste byggas, och det i första hand för att förstärka förbindelserna mellan regionens södra delar och de norra delarna. Dessutom avlastar självklart det innerstaden onödig trafik.

I det här sammanhanget vill jag påpeka att vi säger nej från vår sida till det diagonala alternativet, Ulvsundaalternativet.

En annan viktig del av färdigställandet av ringen kring Stockholm är den östra förbindelsen, den gamla Österleden. Under kommande mandatperiod måste det fattas beslut om den leden. Här saknar vi besked från Socialdemokraterna, vad ni säger om Österleden.

Låt mig avslutningsvis säga någonting om flygtrafiken, då om Bromma flygplats. En flygplats i Stockholm har en mycket stor betydelse för utvecklingen av näringslivet i hela Stockholmsregionen. År 2011 går avtalet mellan Stockholms stad och Luftfartsverket ut. Eftersom ingen ny flygplats planeras och det tar ca 15 år att färdigställa en ny flygplats är det självklart att avtalet mellan staden och Luftfartsverket angående Bromma måste förlängas, och det måste förlängas nu.

Anförande nr 105

Peter Bolund (mp): Först måste jag fråga vad Ulf Fridebäck har för världsbild när han säger att det inte finns några konflikter mellan de olika trafikslagen. Alla ska komma fram, och det finns inga problem över huvud taget. Det är bara att fråga vem som helst som är trafik-kunnig här i Stockholm, trafikkontoret till exempel, om det är så att det inte finns några problem med kapaciteten, att det skulle gå att få in alla trafikanter, oavsett vad det är för trafikslag ska alla kunna komma fram. Men du måste vara medveten om att trafikpolitiken, som all annan politik, handlar om avvägningar, man måste avväga mellan olika trafikslag mot varandra. Alla får inte plats i staden. Det är enkelt. Det måste du inse också.

Sedan när det gäller förbifart Stockholm säger du att den avlastar trafiken. Jag måste få reda på vilket underlag du baserar det på. Jag vill gärna veta vad det är för statistik

eller material som du baserar det på. Vägverket säger självt att den inte avlastar Stockholmstrafiken. Vad har du för material? Det skulle jag gärna vilja ha svar på nu.

Anförande nr 106

Ulf Fridebäck (fp): Ordförande, fullmäktige! Det är en märklig argumentation, Per Bolund, som du för. Är det inte så att du också tycker att staden ska vara både för människor som kan ta sig fram till fots, cykla och åka kollektivt och för dem som vill åka bil. Det verkar som om du Per Bolund och Miljöpartiet för övrigt är stadens mesta "bilhatarparti". Jag ser att du skakar på huvudet, men det är precis vad ni är. Det är bara förbud, förbud och förbud.

Vad vi säger från den här kanten är att staden ska vara till för alla trafikanter. Där ingår naturligtvis också bilisterna. Det verkar du och dina kompisar ha glömt bort.

Anförande nr 107

Borgarrådet Rönngren (s): Ordförande, fullmäktige! Först vill jag instämma i det Ulf tar upp om Citybanan, hur viktigt det projektet är och att vi äntligen kan sätta punkt för många års planering och diskussion och avfärda exempelvis sådana alternativ som tredje spåret över Riddarholmen.

För att vara väldigt tydlig: Vi har i vårt valprogram skrivit in att vi ska ha en östlig förbindelse, en östlig länk. Vi har diskuterat om att gräva ned Centralbron, ansluta den till Klarastrandsleden, som just nu planeras och projekteras för att kunna överdäckas eller grävas ned för att tillskapa byggrätter och få en väldigt bra stadsmiljö mitt i city. Vi skulle få strandpromenader i och med nedgrävningen av Centralbron och sedan ansluta den till Klarastrandsleden.

Det tydliga beskedet är att vi socialdemokrater kommer att gå till val på den frågan.

Anförande nr 108

Ulf Fridebäck (fp): Ordförande, fullmäktige! Det är bra, Leif Rönngren, med Citybanan. Där finns en bred politisk enighet som du vet.

När det gäller Österleden blir det inte mycket av österled när du säger att den ska gå i en tunnel under Centralbron och sedan vidare under Klarastrand i en överdäckad Klarastrandsled. Det blir inte mycket av öster, utan det är ett mittenalternativ du förespråkar. Det är inte alls österut.

Hur är det med Bromma flygplats, Leif Rönngren? Vad säger du om det?

Anförande nr 109

Göran Holmström (kd): Ordförande, fullmäktige! En sådan vacker försommardag är det svårt att tro att det finns våld och otrygghet och otrygg uppväxt i vår stad. Människor vill ju leva, och man känner särskilt tydligt en sådan här dag att

man vill leva och känna trygghet och vara med och ta ansvar och hjälpa varandra, inte vara misstänksam och känna hur otryggheten breder ut sig.

Men vid frånvaro av en tillräcklig rättsapparat och vid frånvaro av en grundläggande trygghet är det fler som upplever att man växer upp i otrygghet. Det är fler som känner att det är svårt att visa civilkurage och visa hjälpsamhet. Den som vågar gripa in i tunnelbanan, den som vågar sätta sig upp mot en våldsverkare eller vågar säga till någon med fötterna på sätet måste veta att det finns närvaro av en vakt eller en polis i närheten. I en storstad finns det risker för att det breder ut sig anonymitet och liknöjdhet och att vi får ett kallare och hårdare samhälle.

I sommar stängs var femte polisstation. Det var någon som frågade: Finns det så många? Men det är bra att polisen prövar nya sätt att organisera sig och så, men det behövs också en förstärkning av grundtryggheten av polisbemanningen. Det behövs en socialtjänst som kan gripa in. Det finns många otrygga barn som vittnar om att socialtjänsten griper in för sent.

Jag tror att det fungerar så här: När det finns en grundläggande närvaro och en grundläggande trygghet vill också de allra flesta medborgare sina medmänniskors bästa. Man är beredd att visa civilkurage och ta ansvar för sin omgivning. Då är naturligtvis uppväxtmiljön allra viktigast.

Jag vill nämna några saker som känns väldigt angelägna. Det gäller till exempel mer stöd till föräldravandrare, att tillåta både kooperativa förskolor och föräldradriva fritidshem, att bygga bort otrygga platser – Gullmarsplan är ett mycket otrevligt exempel på en plats där man verkligen kunde förbättra miljön och där många barn och ungdomar passerar till och från skola och dagis varje dag – tillåta kameraövervakning på de mest brottsutsatta platserna och hindra mobbning. Jag är övertygad om att om vi skulle få en bättre och tryggare uppväxtmiljö för barn och ungdomar i svår stad, skulle vi också kunna se fram emot tryggare och mer harmoniska vuxna som vill ta ansvar för sin omgivning.

Jag yrkar bifall till oppositionens reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 110

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Ordförande, fullmäktige! Vi behöver en hederligare politik, sade Ewa Samuelsson. Just i vissa frågor har jag en väldigt stor respekt för Kristdemokraterna. Men det intressanta för mig är den här diskussionen om integrationspolitiken, särskilt hackandet på oss som avgör. Det är intressant med somalier och andra invandrare och etniska minoriteter. Det går förmodligen bättre för dem i Kanada, i England, i Minnesota. Där var det några artiklar för några veckor sedan som handlade om detta.

Det som sker här att man förflyttar fokus från det som är intressant i dessa städer och stater och länder. Det vill säga att de är villiga att motverka diskriminering, medan i Sverige, och särskilt inom alliansen, vill man skapa en som kan kallas babbel om pysselsättning. Man vill gärna diskutera pysselsättning i en högervariant. Den ska bli bättre än en vänstervariant. Men det är likväl pysselsättning som man diskuterar.

Varför jag säger detta är att om an inte gör något åt diskriminering utan accepterar att den fortgår spelar det inte så stor roll hur mycket vi satsar på skolan, på språket och allt annat. Det blir bara må-bra-åtgärder. Det blir en tävling för makthavare. I dag är resultatet att krav ska ställas på dem som är värst utsatta i samhället. Krav ska ställas på dem som är värst utsatta i samhället. Inga krav ska ställas på dem som diskrimineras, dem som har makten att diskriminera. Det är det ohederliga i integrationsdebatten.

Man hör att det ska ställas ännu hårdare krav på dem som har det svårast och försvaga rättsskyddet för dem. När det gäller diskriminering – förutom idén om avidentifiering som innebär att jag inte ska erkänna vem jag är när jag söker ett jobb i Stockholms stad – ska man bara prata. Det är tomma ord.

I majoriteten har vi ställt krav på våra offentliga upphandlingar angående diskriminering. Det handlar om 17 miljoner per år. Det börjar ge effekt. Vi har ställt krav på antidiskrimineringsvillkor i alkoholtillstånd. Det har gett effekt.

Anförande nr 111

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Ordförande, fullmäktige! Nej, Paul, jag tror inte att det är någon som är för diskriminering. Sedan kan vi ha olika idéer om det behövs ny lagstiftning eller nya formuleringar eller om man borde följa dem som vi har i dag. Där tillhör vi i oppositionen dem som tycker att det är ganska så okej med nuvarande lagstiftning. Det handlar mer om att efterleva den eller inte. Jag tycker inte att man bör styra upphandlingarna på det sätt som ni göra.

Sedan har vi också stött avkodifiering av ansökningshandlingarna i Stockholms stad, även om jag personligen inte är säker på att det hjälper. Jag tror att man kommer att se om folk har gått i en skola i ett annat land i alla fall.

Men det som förvånar mig är att du tror att vi gnäller på somalier. Du som är för detta med jämställdhet och jämlikhet trodde jag förstod hur centralt det är för människorna att känna sig behövda. Jag tycker att det är ett dåligt betyg att i Stockholm arbetar tre av tio somalier, medan de i andra länder ligger på samma arbetslöshetsnivå.

Vi kan ta en annan folkgrupp, som vi också misslyckats med, och det är iranier. De har också en arbetslöshet på över 50 procent i Stockholm stad, medan de är i andra länder är ett mycket lyckosamt folkslag.

Det är inte att gnälla på dem, Paul, det är tvärtom. Det är att hedra dem att tycka att de ska försörja sig själva och inte bli passiviserade och bli beroende av politiker.

Anförande nr 112

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Det är inte att gnälla på dem, ursäkta, det är att lägga ansvaret på dem. Politikerna vägrar ju ta det ansvar som de har. De har möjlighet att sätta stopp för diskriminering. Så det är en jättetrevlig idé, det här angående lagstiftning. Men det intressanta är vad man gör i den här salen, vad man gör i Stockholms stad. Använder man den makt man har här? Kommer man att ha

samma antidiskrimineringsklausul vid ett eventuellt maktskifte? Kommer det att bli samma krav när det gäller krograsism i Stockholms stad?

Vi säger till somalier: Lita på våra ord. Men våra handlingar kommer att vara någonting helt annat. Det har man hållit på med i 20 och 30 och 40 år i Sverige och inte bara på högerkanten utan också på vänsterkanten. Men vi gör åtminstone någonting.

Anförande nr 113

E w a S a m u e l s s o n (kd): Du behöver inte vara orolig, Paul Lappalainen, när det gäller diskrimineringsfrågor. Vi kommer att finnas på barrikaderna. Det vet du också av de ärenden som har beslutats här i kommunfullmäktige. Vi har ibland varit de som har inlett diskussionen och via motioner fått frågan på dagordningen.

Men jag tror att det behövs helt nya grepp, det behövs nya aktörer som ökar möjligheterna att komma in på arbetsmarknaden. Titta på den nyligen öppnade Blatteförmedlingen vid Stureplan. Det är en kille som vågar ta tag i detta med att förmedla arbete. Man hör när man intervjuas att man ser den enskilda individen. En som nyligen hade fått jobb hade varit arbetslös länge.

Titta på somaliern Ahmed Egal som driver utbildning i Rinkeby. Han kollar först vad det finns för arbetstillfälle lediga. Sedan ser han till att utbildningen formas därefter. 65—70 procent av dem som går hans utbildning kommer in på arbetsmarknaden.

Det är så att de som redan i dag har ett jobb har fördelen, medan de som står utanför har svårt att komma in. Jag hörde en häromdagen som hade vikarierat i tre år och var beredd för en fast anställning. Nej, sade arbetsgivaren i offentlig sektor, det fattas tre dagar på ditt arbete.

Anförande nr 114

P a u l L a p p a l a i n e n (mp): Alltid gör man i integrationsdebatten så att man ändrar den till en pysselsättningsfråga, eller till en sysselsättningsfråga. Om vi minskar arbetslösheten till noll behöver den inte alls ha någon relevans för integration över huvud taget. I Sovjet fanns det noll procents arbetslöshet, men vad hjälpte det? Det var ändå ett samhälle i sönderfall. Man måste fundera på hur man sätter in åtgärder som främjar lika rättigheter i Sverige och i Stockholm.

Anförande nr 115

Borgarrådet N i l s s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag har funderat en hel del på vad jag ska säga eftersom detta blir mitt sista anförande i kommunfullmäktige. Det första anförandet kallas för jungfruanförandet. Jag vet inte vad det sista kan kallas för – kanske svanesång eller någonting sådant.

Men jag kom på att jag nog ska tala om det som jag tycker är allra viktigast för framtiden, det strategiska ärende som vi ska prata om här i dag.

Om man tittar några år framöver i långtidsutredningar och andra ser vi att vi står inför väldigt stora demografiska utmaningar. Att kunna upprätthålla en bra kommunal verksamhet om ett antal år kommer att vara oerhört svårt. Faktum är att på grund av den demografiska utvecklingen har vi något av en andhämningsperiod just nu därför att äldreomsorgen minskar. Om ett antal år kommer utmaningarna att vara enorma.

För egen del skulle jag kunna tänka mig att höja skatten för att möta de utmaningarna, men det finns en gräns också för mig. Det finns en gräns för vad som är möjligt att göra i form av skatteuttag. Jag tycker att diskussionen i den här salen alldeles för lite präglas av de stora utmaningar som vi står inför oss.

Jag tycker ändå att kompetensfonden som genomförts under den här perioden är ett försök att hantera den riktigt strategiska frågan. Hur ska vi göra när vi ska producera mer och bättre kommunal service till fler för per person mindre pengar som vi kommer att ha till vårt förfogande?

Jag är helt övertygad om att vi måste öka satsningarna på strategisk verksamhetsutveckling, forskningen med nära anknytning till verksamheterna, fortbildning av vår personal, ledarskapsutveckling, implementering av ny teknik och så vidare. Egentligen är det skakande att den kunskapsorganisation som Stockholms stad, som ju i grunden ägnar sig åt en intensiv verksamhet där tusentals anställda i varje läge måste göra rätt bedömning och göra rätt insats, satsar så lite som vi gör på verksamhetsutveckling.

Kompetensfond på det pedagogiska området som jag uppfattar som enormt mycket pengar som har satsats på kort tid motsvarar ungefär en procent av verksamheterna för de pedagogiska verksamheterna. Om vi skulle satsa en procent per år, det är ungefär 150 miljoner, på kompetensutveckling och verksamhetsutveckling. Ett normalt privat företag med kunskapsintensiv verksamhet satsar mellan 6 och 8 procent på verksamhetsutveckling, forskning och kompetensutveckling.

Om vi i den här staden ska kunna möta framtidens utmaningar är det inte fråga om att kompetensfonden var en fel satsning. Den strategiska frågan är: Hur kan vi långsiktigt säkra en väsentligt större satsning på forskning, personalutbildning, kompetensutveckling än vad vi gör i dag? Det måste politikerna styra upp. Om vi lägger ut ansvaret ställs det alltid emot att faktiskt kunna anställa en person ute i verksamheterna.

Vi måste våga satsa långsiktigt på mer kompetensutveckling och inte mindre.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 116

Borgarrådet Sö d e r l u n d (m): Ordförande, fullmäktige! Jag skulle vilja önska Erik Nilsson lycka till på Lärarhögskolan. Jag tror att man behöver alla goda krafter man kan få i det bygget. Jag hoppas att du kan få någon ordning på organisationen vid Lärarhögskolan. Jag kan vittna om många besök i Stockholms skolor där man är förvånad över de lärarkandidater som numera kommer ut till Lärarhögskolan. De vet

inte riktigt vad de gör där. En del sitter och ringer på arbetstid i klassen, och sådana saker. Det finns nog mycket att göra på Lärarhögskolan.

Jag vet en intressant undersökning som gjordes för några år sedan och där man tittade på medarbetarna i kommunal förskola och i en privat. Jag tycker fortfarande att den är väldigt relevant. Jag delar naturligtvis uppfattningen att vi behöver jobba mycket med våra medarbetare och få dem att utvecklas.

Där visade det sig återigen att den kommunala förskolan låg långt efter när det gäller arbetsvillighet och intresse, möjlighet att styra sitt arbete. Jag tror att det ligger väldigt mycket i det du säger. Jag tror inte att du har några verktyg för att förverkliga det. Du motsätter dig i väldigt mycket av de förslag som skulle leda till ökat inflytande i den arbetsrollen.

Anförande nr 117

Borgarrådet N i l s s o n (s): Men, Mikael, du motsätter dig de stora åtgärder som vi har genomfört för att faktiskt lyfta fram och göra något åt problemen i skolan. Ta matematik som exempel. Det är ett av de områden där de faktiskt är riktigt att vi har problem med resultaten i svensk skola. Under många år hände absolut ingenting i den här staden när det gäller matematikutveckling. Under den här mandatperioden har vi satsat mellan 35 och 40 miljoner kronor på fortbildning av lärare, inrättande av matematikverkstäder ute på skolorna, satsning på matematik i förskolan., en systematisk satsning på verksamhetsutveckling, ledarutveckling, fortbildning. Nu händer det saker när det gäller matematiken.

Allt detta har ni röstat nej till. Det framgår inte på något ställe i era pengsystem och era lösningar hur ni ska klara verksamhetsutveckling och att personalen hela tiden får utveckla sig och få mer kunskaper för att kunna lösa de uppgifter man står inför. Det enda svar du har på det är privat drift.

Anförande nr 118

Borgarrådet E d h o l m (fp): Självklart har Erik Nilsson helt rätt när han säger att vi behöver och kommer att behöva enormt mycket av utbildning och vidareutbildning i Stockholms stad framöver. Problemet är bara att kompetensfonden är ett oerhört centralistiskt projekt där man från staden centralt har tagit sig makten att bestämma över all verksamhet i hela staden på ett sätt som har lett till att vi har fått projekt som, om de hade bestämts av verksamhetscheferna, aldrig skulle ha kommit till stånd eftersom de har varit undermåliga. Naturligtvis finns det massor med bra grejer som görs också men som skulle ha kunnat göras decentraliserat.

Om det nu är så dåligt och om det aldrig kan ske någonting i privata alternativ eller inom de kommunala verksamheterna, hur kommer det sig att fristående förskolor till exempel har mycket större förskollärartäthet än vad de kommunala har? Det beror på att även privata verksamheter tar detta med vidareutbildning på väldigt stort allvar.

Anförande nr 119

Borgarrådet N i l s s o n (s): Men, Lotta Edholm, ute i de pedagogiska verksamheterna säger du att det är självklart att vi ska jobba med fortbildning och så vidare. Men varför hände ingenting förrän 2003? Varför hände det ingenting? Varför var det först då som massiva satsningar på fortbildning kom till stånd? Var det så att verksamhetsutvecklingen inte med nödvändighet löstes genom privat regi? Jag menar att vi behöver en satsning både på dem som är privat drivna och på dem som är offentligt drivna. Men det ger sig inte av sig självt. Då krävs det att det är en politik som orkar säga: Nej, vi måste faktiskt avsätta pengar också för personalens utveckling. Vi måste avsätta pengar för forskning, för sådant som betyder någonting efter det att just den här mandatperioden då jag har haft ansvaret avslutas.

Det tycker jag är den allvarliga bristen i politiken och diskussioner runt det strategiska ärendet här är att vi pratar som om världen skulle ta slut när mandatperioden tar slut. Vi måste tänka långsiktigt. Och det är personalens kompetens och dess vidareutveckling som är det långsiktigt viktiga för staden.

Anförande nr 120

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Ordförande, fullmäktige! Vi har under några timmar diskuterat strategisk inriktning för staden. En del har vi fått svar på, en del har vi inte fått svar på. Vi har från allianspartierna klart deklarerat vad vi tycker är viktigt. Det är: Fler som arbetar, färre bidragsberoende, snyggt och tryggt på olika sätt, ökad kunskap och satsning på skola, satsning på utbildning, och en högre och bättre kvalitet på omsorg och rätten att välja.

I majoritetens förslag är det svårt att se vad man egentligen prioriterar. Annika Billström har här tidigare pratat om att man prioriterar bland annat arbetet med att få långtidsarbetslösa invandrade akademiker i arbete. I övrigt är det väldigt svårt se vad ni prioriterar. Hela er budget och era förslag till strategisk inriktning känns som om allt ska bli bättre och som om man ska satsa på allting. Men vad ska ni egentligen prioritera?

Flera frågor har ställts kring biltullar. Hur många blir det, vad händer med taxorna? Faktum är att det gå back med det system som finns i dag, det vill säga att det går back med miljontals kronor varje dag. Är det då sant att ni inte ska höja avgifterna?

Jag har frågat flera gånger vad som händer egentligen med bostadsrättsomvandlingen. Det är den fråga som kanske har svängt mest under hela den här perioden. Det har pendlat från att ena sekunden vara helt förkastligt och förskräckligt till att vi senast i morse kunde höra Annika Billström tala om att rädda allmännyttan och gå till val på det. Å andra sidan kan vi läsa i tidningar hur Annika Billström bjuder in oppositionspartiernas gruppleddare för möten på rummet för att diskutera hur vi kan komma till stånd med bostadsrättsomvandling i ytterstaden för det är så bra för integrationen.

Hur blir det med bostadsrättsomvandlingen egentligen, Annika Billström? Vad är det egentligen ni ska prioritera?

Flera har här talat om våra skattesänkningar nästan som om det skulle vara skamligt att vi vill sänka skatten med 1 000 kronor för låginkomsttagare, vilket de blir med vårt jobbvdrag, som Ann-Margarethe Livh väljer att glömma bort hela tiden.

Flera har talat om det och samtidigt talat om våra taxehöjningar och avgiftshöjningar. Jag skulle bara vilja veta var ni har sett att vi ska höja våra taxor och avgifter någonstans? Det finns inte med i vårt budgetförslag några taxe- och avgiftshöjningar över huvud taget. Det är rena lögnen att påstå att vi ska höja taxor och avgifter och att det ska äta upp skattesänkningarna, för vi har inte föreslagit några taxehöjningar.

Däremot kan man läsa i ert förslag till strategisk inriktning från majoriteten till exempel en sådan enkel sak som Margareta Björk såg att ni faktiskt tänker höja avfallstaxan med 30 procent. Varför har ingen berättat det i dag? Ni har inte talat om för en enda person att ni ska höja avfallstaxan med 30 procent. Det antar att Vivianne Gunnarsson, Annika Billström och Ann-Margarethe Livh vet om, eftersom det står i ert förslag men inte finns med i vårt.

Herr ordförande! Det har varit en låg debatt, och som sagt många frågor står fortfarande olösta, men vi får väl fortsätta att diskutera på gator och torg och bringa klarhet i det vad vi än kan. Men det är inte lätt att hänga med i alla turer hit och dit. Det kan jag inte påstå.

Anförande nr 121

P e r B o l u n d (mp): Herr ordförande! Kristina Axén Olin säger att systemet med trängselavgifter går back varje dag. Jag antar att det är Handelskammarens utredning som hon då lutar sig på. Jag tycker att Kristina Axén Olin ska fundera ett varv extra på om hon verkligen ska göra det, för den utredningen innehåller så många felaktigheter och konstiga beräkningar. Jag tycker att du ska gå igenom dessa beräkningar och fundera över om du verkligen kan stå för dem.

Som exempel kan nämnas att man i Handelskammarens utredning betraktar SL-satsningen som en kostnad och inte som en bonus för regionen, vilket jag tror att de flesta medborgare i regionen uppfattar den som. Om man får ny kollektivtrafik är det faktiskt en bonus.

Handelskammaren räknar också med oerhört höga driftskostnader som det över huvud taget inte finns något underlag för. Man räknar även med den avskrivning som möjligen kommer att ske om ett par år – om det nu blir en förlängning av trängselavgifterna – som om den vore permanent och alltid kommer att ske.

Jag måste fråga: Kan du verkligen stå för den beräkning som Handelskammaren har gjort?

Anförande nr 122

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Det är klart att den utredningen naturligtvis får stå för Handelskammaren. Det är inte så att man till varje pris kan utläsa alla siffror ur den.

Det jag reagerade emot var det som du också sade tidigare i dag, att det är en sådan bonus för stockholmarna att ni verkligen har byggt ut kollektivtrafiken. Det rör sig om 200 dieselbussar, någonting fantastiskt för stockholmarnas miljö. Eller borde ni inte erkänna att det hade varit bättre för miljön om ni hade använt de 4 miljarderna till 200 tunnelbanor eller till att bygga ut tvärbanan – både Tensta-Rinkeby och Sundbyberg-Solna – i stället för att införa trängselskatter och köpa in 200 nya dieselbussar?

Anförande nr 123

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (v): Jag ska bara nämna två konkreta exempel, Kristina. Om man är låginkomsttagare får man en skattesänkning på 56 spänn i månaden. Samtidigt tar ni i er budget bort gratis SL-kort för gymnasieelever och den betalningsfria månaden i förskolan under sommaren. Det blir ett rejält ekonomiskt avbräck för en person som är lågavlönad.

Anförande nr 124

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Herr ordförande! Det handlar inte om bara 56 kronor. Vårt skattesänkingsförslag innebär ungefär en tusenlapp för den som tjänar 18 000 kronor i månaden. Du måste ta med alla skattesänkingsförslag och också jobbvdraget. Du kan inte bara bortse från dem och bara ta med de delar som passar dina argument, även om det låter som att du har räknat för lågt där också.

Men du måste se till hela vårt skatteförslag. Vill du diskutera det – jättegärna för min del. Ingen blir gladare än jag om du hjälper till med att sprida vad det innebär för LO-kollektivet och andra som i dag tjänar väldigt dåligt och som drabbas väldigt hårt av både era trängselskatter och era höga skatter i den här staden. Men då måste du räkna med alla saker och inte bara ta med en sak och inte de andra.

Anförande nr 125

Borgarrådet M o g e r t (s): Ordförande, fullmäktige! Det sades här att man inte skulle höja några avgifter. I så fall har ni gjort en ganska snabb förändring av er politik. Det är ganska svårt att hålla reda på vad ni tycker just nu.

Men en sak som ni har varit tydliga på är att ni ska höja avgiften till a-kassan. Det sade senast i går er chefsekonom Anders Borg. Jag hoppas att det gäller också i dag. Han sade också att syftet med detta uttalat var att minska antalet medlemmar i fackföreningarna, och han pekade särskilt ut några fackföreningar. Nästa steg blir naturligtvis att sänka lönerna. Jag håller med om att det är väldigt tydligt, men inte särskilt bra.

Anförande nr 126

Borgarrådet A x é n O l i n (m): Ja, Roger Mogert, det stämmer att vi vill göra en del försämringar när det gäller bidragsnivåer och annat och att vi vill göra en del åtstramningar. Men det var inte det vi pratade om, utan vi pratade om att ni hela tiden beskyller oss för att vi vill höja taxor och avgifter, men det är inte riktigt samma sak.

För oss finns det inget viktigare här på jorden eller i vår stad än att få fler människor ur bidragsberoende över till arbete. I dag finns det över 200 000 stockholmare som inte går till arbetet, men som skulle kunna göra det. De går inte dit beroende på att de är sjukpensionerade eller annat.

Förra fredagen skulle vi ha en debatt som Annika Billström tyvärr var förhindrad att delta i. Hon dök aldrig upp. Det var i Västermalmsgallerian. Det kom då fram en kvinna till mig som hette Eva. Hon var 43 år och hade lätt ADHD. Hon berättade för mig att hon hade blivit förtidspensionerad fastän hon inte ville något högre än att arbeta. Hon hade inte heller någon annan daglig sysselsättning.

Det är vad Socialdemokraternas bidragssystem har lett till för Sverige, ett land som passiviserar människor, som gör att människor hamnar i utanförskap och som gör att flera hundra tusen stockholmare som både vill, kan och borde arbeta inte gör det.

Om vi vill strama åt bidragssystemen, sänka skatter och underlätta för att det ska skapas riktiga jobb, då är jag glad och stolt över det.

Anförande nr 127

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det är härligt att den rätta bunkerhögern äntligen börjar visa sitt rätta ansikte i form av Axén Olin.

Du är stolt över att människor ska lämna fackliga föreningar och för att ni på det sättet undergräver de demokratiska rättigheterna så att fackföreningarna sakta men säkert försvagas och låglönejobben blir kvar. Alla dina förslag från jobbtorg till jobbgaranti och till vad du än vill syftar till att skapa en ny låglöneklass. Det är väldigt bra att vi får besked om det i dag, långt innan valdagen.

Vi analyserar era förslag. Det är ju inte så att Kristina Axén Olin står här och låtsas, utan det handlar om en skattesänkning med en spänn, det vill säga 1½ miljarder. Det handlar om privatiseringar och om utförsäljningar. Det som ska vara kvar, mina damer och herrar, är kärnverksamheten. Det är samma gamla bunkerhöger i det här huset som det alltid har varit.

Och sedan försöker man mörka genom att säga: Det får vi se efter valet. Så du ska inte redovisa öppet och ärligt för medborgarna vilka företag det är som ska säljas ut, hur mycket som skatten ska sänkas med och vad det är utöver detta som ska privatiseras? Jag tycker att det är dåligt ledarskap.

Sedan slår man sig för bröstet och säger att vi sträcker ut en hand. Sedan spottar man på den handen. Det fanns ett alldeles speciellt skäl till att vi ville ha lugn och ro på bostadsmarknaden. Så står du här och orerar och tror att det är av förakt som väljarna vill ha besked av oss.

Nej, vi var beredda att sträcka ut en hand för att göra upp. Ni förkastade den chansen, och skälet var att ni ville fullfölja den borgerliga politiken som innebär att allmännyt-tan säljs ut. På det sättet undergräver man möjligheten för vanliga människor att få

hyreslägenheter. Ni vill naturligtvis också ha flera bostadsrätter i Stockholms innerstad.

Det är den politik som ni förde under den förra mandatperioden som har fördjupat segregationen, och det är det som vi ser effekterna av just nu.

Anförande nr 128

A b e b e H a i l u (s): Ordförande, kommunfullmäktige! Det känns jättesvårt att gå upp i den här talarstolen precis efter Annika Billström.

Av staden 48 000 anställda arbetar cirka 75 procent i stadsdelarna. Drygt 35 000 personer har i dag all anledning att vara oroliga. De borgerliga skriver i sitt program att stadsdelarnas verksamheter ska minska. De kommunala verksamheterna ska privatiseras, och detta skulle innebära stora försämringar för stadens anställda, särskilt för dem som arbetar i stadsdelsnämnderna.

När ska ni ge svar till stadens anställda på frågan vilka stadsdelsförvaltningar som ska läggas ned? Vilka verksamheter ska privatiseras och vilka verksamheter vill ni se avknoppade? När ska ni ge besked om vilka verksamheter som ska centraliseras och där de demokratiska besluten ska flyttas från stadsdelsnämnderna till Stadshuset?

Sedan tycker jag att Kristina Axén Olin har fel när hon säger att ägandet av en bostad ger en motivation som de som bor i bostadsrätter inte har. Jag tycker att du har fel när du säger att man måste ge en morot till en viss folkgrupp för att de ska få motivation.

Anförande nr 129

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ja, Abebe Hailu, nu får vi här höra precis det som du säger på torget i Rinkeby. Du säger att om stadsdelsnämnderna läggs ned försvinner det 35 000 jobb. Men det är väl ändå inte 35 000 personer som jobbar på kontoret i de fyra stadsdelar som man eventuellt skulle minska med.

Vad det handlar om är människor i våra verksamheter, människor som jobbar i skolor, inom äldreomsorgen eller socialarbetare som jobbar ute på gator och torg. Det har väl ingenting att göra med antalet stadsdelsnämnder. Det är väl självklart att det måste finnas lärare, äldreomsorgspersonal och människor som jobbar i socialtjänsten.

Jag tycker att du ska sluta med dessa påståenden, för du skrämmer väldigt många människor med dem, människor som inte vet hur det förhåller sig i en organisation i staden.

Anförande nr 130

A b e b e H a i l u (s): Jag tror att du hör dåligt, Ann-Katrin. Vad jag sade var att de 35 000 personer som jobbar inom stadsdelarna har anledning att vara oroliga på grund av den borgerliga politiken. Det gäller även de personer som inte jobbar i de stadsdelsnämnder som ni vill avskaffa. De blir oroliga på grund av att de inte vet

vilken del inom stadsdelarna som ska privatiseras. De vet inte vilka verksamheter som ska avknoppas, och de vet inte vilka som ska bli arbetslösa.

Du hörde kanske dåligt, eller också var det medvetet.

Anförande nr 131

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Ordförande! Stockholmsarna är ju konsumenter. De har i dag stora valmöjligheter, kanske större än någonsin. Men för att dessa valmöjligheter ska vara reella krävs det också i dag att konsumenterna har kunskap och får korrekt information så att de kan följa med när regler och lagar på konsumentområdet ändras.

Den rödgröna majoriteten har varit medveten om detta. Därför har vi också under den här mandatperioden kontinuerligt stärkt och satsat på konsumentverksamheten i Stockholm. Vi har inrättat en konsumentnämnd med förvaltning som verkligen har satt fokus på konsumentfrågorna. Vi har kontinuerligt fört över mer ekonomiska resurser till stadsdelsnämndernas konsumentvägledning. Det har varit bra, men det kommer att behövas mera.

Det behövs fler konsumentvägledare i stadsdelsnämnderna för att man ska kunna ge ännu bättre konsumentservice till stockholmarna och framför allt mer likvärdig service över hela staden.

Det konsumentpolitiska programmet har siktet inställt på att under programperioden nå målet en konsumentvägledare per 20 000 invånare. Vi är på god väg, men vi har inte riktigt nått dit, och jag ser fram emot att vi kommer att lyckas med det.

Vi har inrättat en kostenhet som alla i dag talar sig mycket varma för. Den har höjt kompetensen hos stadens personal genom utbildningar. Det gäller den personal som arbetar med mat till förskolor, till skolor och till äldreboenden. Detta har höjt livskvaliteten och hälsan hos barn, hos ungdomar och hos äldre i Stockholm.

Undersökningar har visat att stadens konsumentverksamhet är oerhört populär bland stockholmarna. Vi har också med de öppna nämndmötena och olika aktiviteter nått mer än 30 000 människor som har haft direkt kontakt med våra verksamheter.

Frågan är nu hur de borgerliga ser på detta. Vad vill oppositionen göra? Vill ni lägga ned konsumentverksamheten i Stockholm? Vill ni strypa resurserna till konsumentvägledarna? Vill ni stänga kostenheten? Det här är frågor som stockholmarna vill ha svar på från er nu.

Anförande nr 132

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Ordförande, fullmäktige! Nog är det märkligt att man i den här staden måste inrätta en nämnd med elva plus elva ledamöter – politiker – som har sammanträde en gång i månaden med en dagordning som oftast är minimal. Ibland har vi till och med ställt in sammanträden.

Jag tycker att konsumentfrågorna är viktiga, men för den sakens skull behövs det inte en central förvaltning och det behövs definitivt inte en central nämnd för att hantera dessa frågor. Det görs bättre ute i stadsdelarna närmare de medborgare som behöver den hjälpen. Det behövs ingen central organisation för detta.

Anförande nr 133

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Då får jag väl tolka det som att Folkpartiet vill lägga ned den här populära verksamheten med konsumentservice, konsumentvägledning och kostenhet.

Upplysningsvis arbetar man i den här staden i förvaltningar, i nämnder, bolag och styrelser och det ska man väl göra även i framtiden. Vår nämnd har tagit vissa viktiga steg och försökt att arbeta på ett nytt sätt. Det är mycket av verksamhetsprogrammet som genomförs av förvaltningarna.

Det handlar också väldigt mycket om att försöka bygga vidare på stadsdelsnämndernas öppna nämndsammanträden och ha mycket mera medborgarkontakter än vad andra centrala nämnder har haft.

Jag tycker att den erfarenheten har varit oerhört positiv, och jag hoppas att flera centrala nämnder kommer att satsa på att öppna upp för mera direkta kontakter med medborgarna.

Anförande nr 134

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ja, Christopher, om du har läst våra budgetar vet du ju att vi tycker att staden har ett ansvar för att bedriva ett konsumentpolitiskt arbete. Däremot behöver man inte en 22-manna politisk nämnd för att göra detta. Det tycker vi är dåligt använda skattemedel. Då är det bättre att lägga de pengarna på verksamhet.

Jag kan bara stryka under det som Caroline sade om de ganska tunna dagordningarna. Därför vore det mer effektivt att sköta detta någon annanstans. Dessutom är jag helt övertygad om att det konsumentpolitiska arbetet kan bedrivas på ett mer effektivt sätt, vilket skulle gynna medborgarna.

För att tala i klartext: Vi är för att staden för en konsumentpolitik. Vi är inte helt nöjda med den inriktning som hittills har rått, utan vi tycker att den politiken kan bedrivas på annat sätt. Men framför allt behöver det inte gå en massa pengar till politiker som ska sköta detta.

Anförande nr 135

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Ni tycker alltså att det är bra om man minskar nämndens verksamhet så att det bara blir moderater och socialdemokrater som sitter med i den.

En anledning till att så många politiker som möjligt bör sitta med i dessa nämnder är ju att alla politiska partier ska vara med. Vi tycker att alla politiska partier borde bry sig om konsumentfrågorna, för det verkar i alla fall stockholmarna göra.

Sedan har vi aldrig kunnat lyfta fram konsumentfrågorna så mycket som vi har gjort i Stockholm om vi inte hade satsat på en central förvaltning och en central nämnd i den här staden. Det är också en viktig erfarenhet som har fungerat som en väldigt bra support för konsumentfrågorna ute i stadsdelsnämnderna.

När det gäller sammansättningen tycker jag att man ska utöka nämnden så att det blir 13 plus 13 ledamöter.

Anförande nr 136

C e c i l i a B r i n c k (m): Vi kan inte inrätta en kommunal förvaltning och en kommunal nämnd med 22 ledamöter för allting som någon tycker är viktigt.

Vi vill lägga ned konsumentnämnden. Vi tycker inte att konsumentvägledning är en kommunal kärnuppgift. Vi tycker att kostenheten gör bra saker, men att verksamheten bör upphandlas.

Anförande nr 137

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Jag tycker att det var jättebra att höra att Moderaterna klart och tydligt säger att man inte tycker att konsumentverksamheten är en viktig service för Stockholms kommun och dess invånare. Det var i alla fall ett klart besked.

Men jag kan ändå inte riktigt förstå hur Moderaterna kan se det som ett problem att vi har möjlighet att få alltmer kunniga konsumenter. Ju kunnigare konsumenterna är, desto bättre är det för också producenterna. Då kan man driva marknadsekonomin betydligt mycket mera framåt än om konsumenterna inte får bästa möjliga service och information när lagar och regler ändras.

§ 8 Revidering av Stockholms stads sociala program för att minska prostitutionen (utl. 2006:119)

Anförande nr 138

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Prostitution är ett allvarligt socialt problem för de drabbade, främst kvinnor som behöver mycket stöd från samhället för att kunna komma ur sin egen utsatta situation. På samma sätt är prostitutionen en del av stockholmarnas vardag oavsett ålder, kön, arbetsplats eller social ställning. Var åttonde man köper nämligen sex någon gång i livet, enligt Folkhälsoinstitutets senaste undersökning av sexualvanorna.

Varannan kvinna som prostituerar sig på gatan har ett tungt missbruk, och många har också psykiska problem. Aktuella studier om ungdomars sexualvanor visar att fler pojkar än flickor har erfarenhet av att sälja sexuella tjänster. Det nya sociala programmet för att motverka prostitutionen syftar till att understödja den svenska lagstiftningen mot köp av sexuella tjänster. Sexköpslagen är unik som symbollag där riksdagen klargör att människor som köper sexuella tjänster är brottslingar och att människor som säljer sexuella tjänster är brottsoffer. Lagen är också en förebild för de nordiska länder som vill skärpa sin lagstiftning.

Som en följd av sexköpslagen verkar gatuprostitutionen har minskat, enligt de socialarbetare och poliser som arbetar nära de prostituerade. Däremot är prostitutionen i lägenheter, på hotell, på konferenser, på kryssningsbåtar och på restauranger svårare att kontrollera. Stadens nämnder och bolag ska därför samverka med polisen och lokala brottsförebyggande råd för att motverka inomhusprostitutionen.

Tyvärr har den moderna tekniken öppnat nya arenor för prostitutionen. Människohandeln för sexuella ändamål har ökat. I den internationella sexindustrin tjänar samvetslösa människor stora pengar på brott mot mänskliga rättigheter som förstör människors liv, vilket främst drabbar unga flickor och kvinnor.

Stadens nya sociala program mot prostitutionen fastställer bland annat:

- att staden har ansvar både som arbetsgivare och som servicegivare,
- att alla nämnder och bolag ska motverka prostitutionen inom sina ansvarsområden och redovisa och följa upp sina planer årligen,
- att hotell, taxi, restauranger och andra näringsidkare som främjar köp av sexuella tjänster eller förmedlar pornografi inte ska anlitas av staden,
- att ansvaret omfattar såväl förebyggande insatser som vård och behandling för både säljare och köpare av sexuella tjänster,
- att stadsdelsnämnderna, socialtjänstnämnden, utbildningsnämnden, idrottsnämnden och bostadsbolagen har ett särskilt ansvar för att vidta åtgärder,

- att de bästa förebyggande insatserna är att barn tycker att det är meningsfullt att gå till skolan samt att föräldrar och skola har en tillitsfull dialog,
- att stadens medarbetare behöver mer utbildning om prostitution,
- att stadens samverkansplan med polis, åklagare, Migrationsverket med flera samordnar insatserna mot människohandel så att de drabbade får stöd och hjälp,
- att staden ska genomföra en informationskampanj till invånarna om sexköpslagen och att även informera ungdomar om risker för sexuellt utnyttjande via Internet samt
- att staden ska ta upp kontakter med etablerade Internetleverantörer och ungdomssajter för att motverka nätprostitutionen.

Med detta, herr ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 139

K a r i n R å g s j ö (v): I skuggan av fotbolls-VM antar vi i dag programmet mot prostitution. Det är självklart att samhällets signaler är viktiga. Att vi som politiker tar avstånd från prostitution bidrar till hur resten av samhället ser på frågan.

Jag har några frågor till oppositionen. I er text har ni skrivit om fördomar om könsroller. Kan ni utveckla det? Jag har svårt att hitta någonting om fördomar mot könsroller i den text som vi har lagt fram. Tror ni inte att prostitution hänger ihop med synen på kvinnan generellt som bottnar i överordning och underordning?

Sedan har ni tagit upp detta med kosmetiska förslag. Vilka är de kosmetiska förslagen? Porr fria hotell och förbud mot till exempel porrbilar som kör omkring, är det kosmetiska förslag? Är det inte så att om vi säger nej till detta är det också en kraftfull signal ut till samhället? Fråga exempelvis hotellstäderskorna vad de tycker om porr på hotellrummen!

Eller tycker ni att marknadskrafterna ska råda även här? Ser ni inte att detta hänger ihop, bilen med bilden av den skrevande kvinnan på porrklubben och prostitution – kvinnan som en vara?

I reservationen från de borgerliga partierna kan vi utläsa att ni är relativt nöjda med programmet, dock inte till hundra procent. Ni tar upp Internetprostitution som är ett stort problem. I den rapport som vi fick på socialtjänstnämndens senaste möte ser vi att det är ett utvecklingsarbete på gång. Det här är en fråga som prostitutionsgruppen nu arbetar med mer intensivt.

I dag är det socialjouren som är första instans när det gäller trafficking. Det är självklart att socialjouren och prostitutionsenheten ska bistå stadsdelarna med sin kompetens som en metodutvecklingsenhet.

Trafficking är en internationell fråga och ett stort problem för Europa. I dag finns det upparbetade kanaler i Stockholm där Stockholms stad arbetar tillsammans med myndigheterna och också med Europa.

Det är självklart så att traffickingoffer inte ska bo på ett skyddat boende tillsammans, utan de bör spridas ut över staden. Det är väl rimligt att anta det. Er argumentation går ut på att de skall bo tillsammans, vilket skulle innebära en direkt risk för de här tjejerna.

Bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 140

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Ordförande, fullmäktige! Jag står som näste man på talarlistan, och jag hade tänkt berömma borgarrådet för hennes inledningsanförande, men så kommer Karin Rågsjö och förstör det hela.

Det som skiljer oss åt lite grann är synen på prostitution, om det bara är kvinnor som drabbas av prostitution och om det bara är män som är sexköpare. Det som Karin Rågsjö tar upp och det som vi har reagerat på är det som står på sidan 3265, där jag inte tycker att det finns en samsyn. Det är oväsentligt huruvida det är en flicka eller pojke som råkar ut för prostitution. Men där skriver föredragande borgarrådet: ”Många tonårspojkar tittar exempelvis på pornografi på nätet. Flickor får kontakt med vuxna under falska förespeglningar”.

Även unga pojkar får kontakt med sexköpare via nätet. Där ligger skillnaden i vår syn. Vi anser att även pojkar och män kan drabbas av prostitution. Det är detta som vi vänder oss emot i den skrivningen.

Anförande nr 141

K a r i n R å g s j ö (v): Det är klart att även unga pojkar prostituerar sig, men det är ändå fler killar än unga tjejer som tittar på porr på nätet. Vad jag reagerar mot är exempelvis att ni inte vill förbjuda de bilar som kör omkring på stadens gator med de läskiga bilder som alla barn och unga människor kan se. Det vore en kraftfull signal om vi försökte förbjuda detta. Det gäller också inställningen till porr på hotell. Det vore att skicka ut en signal, att vi inte tycker att det är speciellt kul, särskilt inte för de städerskor som ska städa dagen efter.

Anförande nr 142

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Herr ordförande! Föredragande borgarråd höll ett mycket bra inledningsanförande om ett svårt problem och ett angeläget program som vi i dag ska fatta beslut om. I mångt och mycket är vi från opposition och majoritet överens om att det program som vi ska anta i dag är en viktig politisk signal ut till stockholmarna om att vi inte accepterar prostitution. Men det är också viktigt att vi inser att vi inte kan agera ensamma i detta arbete. Vi behöver samverka med alla aktörer inom åklagarmyndigheten, inom polisen, inom frivilligorganisationer – RFSL, RFSU och så vidare – som bedriver ett arbete i dessa frågor.

Det är tre frågor där vi inte är överens med majoriteten.

Sexköpslagen har minskat prostitutionen på våra gator, därom är vi överens. Men i hela den utvecklingen, precis som när det gäller all annan brottslighet, ligger vi alltid ett steg efter. Det som vi nu talar om så ofta, nämligen den nya marknaden för prostitution, saknas ju i sexköpslagen.

Beträffande trafficking är vi inte överens med majoriteten om att dessa frågor ska hanteras ute i stadsdelsnämnderna. Vi tror att de kvinnor som har blivit hitförda för att sälja sin kropp behöver professionell hjälp. De ärendena kommer nog inte att bli så pass många att man kan bygga upp kompetens för att hantera dessa frågor i 14 eller 16 stadsdelsnämnder. Vi menar att det är viktigt att detta sköts centralt för att man ska kunna erbjuda den hjälpen.

Sedan kommer jag inte på detta med Internet. Jag undrar hur många av er i fullmäktige vet vad Skype, Webb-camp, MSN och Lunarstorm är och vad dessa innebär för våra ungdomar. Med dessa verktyg, som för oss något äldre är helt okända, kan i dag vem som helst prata och videosamtala med vem som helst. På sexigast.nu, Lunarstorm, QX och så vidare pågår det ett kontaktsökande mellan dem som vill köpa sexuella tjänster och ungdomar. Alla de flickor eller pojkar som har lagt ut avklädda bilder av sig, tagna med en vanlig mobiltelefon, sprids på de cirka 550 miljoner sexsidor som finns på Internet.

Verkligheten har alltså sprungit ikapp den missbrukande kvinnan som hade en hallick och prostituerade sig Malmskillnadsgatan. Om man skulle översätta antalet unga pojkar till Stockholm är det ungefär 800 som i det nationella förfrågningsunderlaget har uttalat att de någon gång har sålt sin kropp för att köpa en turistresa eller lite märkeskläder. Det är den verkligheten som vi har att hantera.

Men när det gäller Internet måste vi komma längre fram. Problemet med trafficking ska inte skötas av stadsdelarna. Vi ska erbjuda professionell hjälp till dem som är utsatta för det. Och vi måste bli mera skarpa på Internet.

Bifall den borgerliga reservationen!

Anförande nr 143

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Precis som Peter Lundén-Welden säger så är vi ju egentligen väldigt överens i det här ärendet. Vi har nu satt i gång ett arbete om prostitution på nätet, och vi håller på och utvecklar metoder för hur man ska nå dessa personer. Men det handlar inte minst också om att driva den här kampanjen just därför att vi vill tala om för ungdomar vad som kan hända när de går ut på nätet, när de skickar sina mobilbilder vidare och vad det innebär.

Det som är intressant är att Peter Lundén-Welden riktar kritik mot att vi inte har tagit några krafttag. Men jag kan inte någonstans i er reservation se något annat än en beskrivning av hur det ser ut. Vad tänker ni göra, Peter Lundén-Welden?

Anförande nr 144

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Kritik var kanske ett starkt ord. Om kommunstyrelsen och socialtjänstnämnden ska genomföra en informationskampanj om sexköpslagen tror jag att det är viktigt att informera föräldrar om det som sker på Internet och risken för ungdomar att hamna i prostitution. De bör vara observanta på vad barnen gör.

När det gäller trafficking tycker vi att det ska ligga centralt och inte på stadsdelsnämnderna. Det är ingen kritik, men vi moderater avsatte pengar i vår budget för att användas för ett långsiktigt arbete mot Internetprostitutionen, inte bara i ett ettårigt projekt. Problemen har ju inte upphört bara för att projektet upphörde, utan det fortsätter ju, Margareta Olofsson, och det kommer att fortsätta. Vi måste stå starkt rustade och ha en organisation tillsammans med andra aktörer, åklagarmyndighet, polismyndighet, frivilligorganisationer och så vidare, för att kunna hantera och minimera prostitutionen.

Anförande nr 145

D e s i r é e P e t h r u s E n g s t r ö m (kd): Ordförande! Det här är ju otroligt viktiga frågor som handlar väldigt mycket om attityder och värderingar. Dem löser man inte med en enkel plan här i kommunfullmäktige. Dock är det viktigt att vi markerar vad vi tycker, och därför är den här handlingsplanen mot prostitution väldigt viktig.

Vi kristdemokrater tycker att det förslag som har lagts fram i stora delar är bra. Vi instämmer i mycket av det som borgarrådet anförde om vikten av programmet.

Till Karin Rågsjö vill jag när det gäller porrbilar och porr på hotell säga att det är någonting som vi stöder. Vi säger i vårt uttalande att vi inte bara ska jobba med det, utan det handlar om mycket mera. Vi skriver bland annat om skolans roll. Det här är en prioriterad fråga. Arbetet handlar även om prostitution på Internet.

Det som vi skulle vilja ha in lite mer skrivningar om är att det i dag finns en mottagning för prostituerade i staden som är väldigt bra. Men det saknas vård och behandlingsalternativ som sträcker sig lite längre fram i tiden, till ett boende eller till ett behandlingshem. Ofta är det en lång process att ta sig ur prostitution. Det finns i dag möjlighet till stödsamtal, men inte till vård och behandlingshem.

Det som har framkommit i samtal med personer som jobbar med prostituerade är att det skulle behöva finnas ett ytterligare led i vården och behandlingen, och det är också det som vi har skrivit in i vår reservation.

Många tjejer är oerhört psykiskt och fysiskt nedkörda när de kommer till denna mottagning. Många – kanske uppemot 85 procent – har varit utsatta för sexuella övergrepp i barndomen, så de har mycket att bearbeta. Det är därför som vi vill ha med skrivningen om att också behandlingshem behövs. Men tyvärr avlog majoriteten det. Ni hade kunnat ansluta er till den delen i socialtjänstnämnden, men det gjorde ni inte.

Bifall till reservationen från Moderaterna, Folkpartiet och Kristdemokraterna!

Anförande nr 146

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Det är bra att staden har ett program för att minska prostitutionen, och det är bra att det program som antogs 2001 revideras. Vi vet alla att det hinner hända mycket på fem år. Dessutom har omvärlden ändrats väldigt mycket under de här åren.

Det här programmet är en tydlig politisk markering från alla partier av att detta är en prioriterad fråga. Jag tycker att det är bra och att man kanske ännu mer hade kunnat understryka att detta inte är en fråga för enbart socialtjänsten och polisen, utan det är en fråga för oss alla, från förskola och skola och hela vägen upp. Alla måste ta sitt ansvar, och jag hoppas också att så kommer att ske.

Det är mycket som vi är eniga om i det här programmet. Det kan låta som att vi i socialtjänstnämnden är väldigt oeniga, men det finns ju ingen anledning att påpeka det som vi är överens om. Men det är några frågor som borde ha uppmärksammats mera. Både Peter och Desirée har utvecklat varför de borde ha uppmärksammats.

Prostitutionen på nätet växer hela tiden, och den är väldigt svår att komma åt, och det säger både polis och socialtjänst. Det finns ett fortsatt stort behov av att prioritera frågan. Vi tycker att den borde prioriteras ännu mera. Man borde också samarbeta ännu mera med de frivilliga organisationerna, för det finns faktiskt många sådana som är bra på det här.

När det gäller trafficking har lagstiftningen numera förbättrat möjligheterna för staden att hjälpa dem som är utsatta för internationell könshandel. Men vi tycker att programmet innehåller en alltför avvaktande hållning. Vi borde kunna erbjuda mycket mer av boende och andra stöd.

Som har sagts här tidigare är vi mycket emot att stadsdelarna har ansvaret för dem som har utsatts för trafficking. Även om det är en väldigt stor fråga är det gudskelov inte så många som drabbas av det. Det kommer inte att finnas tillräckligt många offer för att det ska gå att upprätthålla kompetensen i stadsdelarna. Det här är ju väldigt komplicerade frågor.

Vi har övergivit den modell som vi hade för ett par år sedan då vi tyckte att man skulle ha ett boende, Karin Rågsjö, för trafficking-offren. Det är inte så många offer, men det krävs en väldigt stor kompetens. Traffickingoffren kan inte bo var som helst. Det är farligt för dem själva och för omgivningen eftersom det handlar om mycket stora pengar.

Skolan har ett mycket stort ansvar, och det framkommer också i det här programmet. Barn och ungdomar är en stor riskgrupp. Det handlar om språkbruk, om hur flickor och kvinnliga lärare behandlas och det handlar om surfandet på sajter.

Vi är alla eniga om att det här är stora problem, men hur stora de är tror jag att det är många som inte riktigt förstår.

Jag yrkar bifall till reservationen.

Anförande nr 147

J a r i V i s s h e d (s): Ordförande, fullmäktige! I likhet med övriga talare vill jag framhålla den samsyn som finns. Vi är lite unika i Sverige genom att vi säger det som vi säger om prostitution. Internationellt finns det en helt annan syn på prostitution, det har vi ju blivit medvetna om, om inte annat så genom fotbolls-VM.

I övriga Europa finns det en väldigt stark opinion för att man ska legalisera prostitution, och man arbetar för en liberalisering. Man säger ungefär så här: Varför ska staten lägga sig i om två vuxna människor vill komma överens om att den ena ska sälja sex till den andra? På något sätt skulle det vara två jämställda parter som gör upp en affär på en fri marknad.

Sanningen är ju den att ungefär varannan kvinna i gatuprostitution har ett tungt missbruk och en stor mängd psykiska problem. Det handlar om en människa som utnyttjar den andres nöd. Myten om den lyckliga horan håller inte.

Jag tycker att det känns skönt att vi i den här salen ändå har en samsyn i de här frågorna och att vi gemensamt ställer oss bakom ett program för att minska prostitutionen. Nu räcker det inte att vi är överens om detta för att prostitutionen ska minska. Det är nu det egentliga arbetet börjar.

Remissinstanserna i ärendet säger nästan samfällt att de känner att de saknar väldigt mycket kunskap om detta. Nu måste det här arbetet föras ut i stadsdelsnämnder och i övriga nämnder. Det är väldigt viktigt att de utbildningar som föreslås i ärendet kommer i gång så att man sprider ut den kunskap som finns hos prostitutionsenheten för att vi ska kunna leva upp till de mål som finns med i programmet.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 148

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Det framgår av debatten att vi i stort sett är eniga. Det är bara några saker som jag tänkte ta upp. Jag vill tala om för fullmäktige att arbetet mot Internetprostitutionen ju inte är ett ettårigt projekt. Det har pågått ett år, och nu börjar nästa fas. Så det är alltså ett arbete som pågår, och det tror jag ändå kan vara bra att veta.

Någonting som också är viktigt att ta upp är den internationella handeln med kvinnor och flickor, män och pojkar för sexuella ändamål, så kallad trafficking. Det är ju ett problem som har uppmärksammats mer och mer allteftersom åren har gått. Det förekommer över hela världen. För vår del handlar det oftast om att unga människor kommer hit från närområdet.

Sedan ett år tillbaka finns det en samverkansplan mellan Stockholms stad, Länsstyrelsen i Stockholms län, Migrationsverket i Stockholm, Polismyndigheten i Stockholms län, Rikskriminalpolisen och Åklagarmyndigheten i Stockholm, och den har rubriken *Samverkansplan för stöd till personer utsatta för människohandel*, vilken har utarbetats med stöd från Europeiska flyktingfonden. Och vi fortsätter naturligtvis att arbeta oförtrutet för att de unga människorna ska få all den hjälp som de behöver, att åtal ska väckas och att de får all hjälp och allt stöd med till exempel

boende och övrigt stöd som de kan behöva. Syftet är ju att samordna de insatserna inom Stockholms län för personer som är utsatta.

Jag vill också passa på att tala om att det faktiskt finns boenden, men jag tänker inte tala om för någon av er här var de är belägna. Det finns alltså boenden i staden som vi har upphandlat. De finns på olika ställen av det enkla skälet att ingen vill att de ska bo ihop på samma ställe, och det av flera skäl, dels på grund av säkerhet för kvinnorna, dels av utredningstekniska skäl. Annars går de inte att använda som vittnen när förundersökningen pågår, om man tror att de har pratat sig samman.

Det är helt riktigt att många stadsdelar inte har den kompetensen, men prostitutionsenheten finns ju faktiskt kvar. Det är tänkt att den ska användas som ett redskap och en möjlighet för stadsdelarna att skaffa sig kunskaper och också att på olika sätt få hjälp och stöd därifrån.

Den 7 september kommer det att anordnas ett seminarium. De av er som har tid är då hjärtligt välkomna. Tanken är att man ska bjuda in stadens förvaltningar och bolag för en implementering av hela programmet.

Anförande nr 149

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Margareta Olofsson tar upp frågan om trafficking, och det är bra. Det har gått framåt under de här fyra åren, men det är inte bra.

Det som jag fortfarande är bekymrad över är när Margareta Olofsson talar om hur kvalificerat och avancerat det hela ändå är att ta emot traffickingoffer, pojkar och flickor, och hur viktigt det är att det görs på rätt sätt. Men med en dåres envishet hävdar man ändå att det är stadsdelsnämnderna som ska ha ansvar för det här. Vi vet att alla stadsdelsnämnderna inte alltid har gott om pengar på det sociala området heller och kan vara benägna att skjuta frågan ifrån sig: Var hittades den här flickan eller pojken, har den bott i en annan stadsdel förut, och så vidare? Man skjuter problemen mellan varandra, och vi har problem på många områden.

Om man får ett traffickingoffer vartannat eller vart tredje år är det klart att man kan ha stöd av prostitutionsenheten, men är det inte bättre att man sköter det på ett och samma ställe hela tiden? Varför måste man skicka ut de här frågorna?

Anförande nr 150

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Det här är väldigt speciellt. Ibland förstår jag inte riktigt vad det egentligen är ni vill. Jag vet inte om socialtjänstnämnden har mer pengar än stadsdelarna, även de får spara mellan varven. Det kan inte vara där skon klämmer. Jag vet inte om frivilligorganisationerna, som ni brukar prata om, är bättre skickade att handha det än stadsdelarna med den kompetens de ändå har att möta människor i svåra utsatta situationer.

Tvärtom tror vi mera på en decentraliserad verksamhet som gör att de här flickorna och pojkarna bemöts på ett bra sätt och så småningom kan inlemmas i samhället. Det

är en lång process och kommer att ta en lång tid. De måste leva under ett skyddat boende för det mesta under ganska lång tid och också få professionell hjälp och stöd.

Anförande nr 151

D é s i r é e P e t h r u s E n g s t r ö m (kd): Ordförande, fullmäktige! Borgarrådet nämnde att det finns vissa boenden för personer som har råkat illa ut. Jag antar att det är de som har råkat ut för trafficking. Men det jag var inne på var behandlingshem. Man säger från de centrala organ som jobbar med de prostituerade säger två saker. Det ena är att stadsdelarna kan väldigt lite om prostitution och att de för det andra heller inte ger de kvinnor som de eventuellt möter det stöd och den behandling som de behöver.

Den låga kompetensen pratar vi om i vår reservation men också möjligheten att kanske få behandlingshem. Det krävs en lite längre tid av behandling för de kvinnor som under en lång tid har varit prostituerade. Det är det vi slår ett slag för i vår reservation.

Anförande nr 152

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Du får ursäkta, Désirée Pethrus Engström, men du får visa på vilken rad detta står. När jag läser en reservation ser jag att den handlar om stöd till traffickingoffer, stöd och behandling för dem som har varit utsatta för trafficking.

Jag kan hålla med om att många ändå behöver genomgå en behandling av dem som har prostituerat sig på olika sätt. Det är något som man i det framtida arbetet måste ta till sig, om man tycker att det saknas. Det är ingenting som har nått mina öron. Det finns ändå behandlingshem. Det finns olika metoder att möta de kvinnor som ändå har prostituerat sig. Det som kanske är mindre utvecklat är att möta de män som har prostituerat sig.

Anförande nr 153

D i d a r S a m a l e t d i n (fp): Ordförande, fullmäktige! Precis det sista, Margareta Olofsson, du sade just nu är det som jag tänker säga ett par ord om. Den manliga prostitutionen nämns då och då men inte som en hel fråga. För ett antal år sedan när jag själv var verksam inom socialtjänstförvaltningen uppmärksammade jag frågan om den manliga prostitutionen, eller snarare pojktoprostitutionen. Då svarade man från bland annat Folkhälsoinstitutet att det var en handfull pojkar i den här staden, så lade man ned det.

I stället åkte vi över till London för att se hur den situationen kunde vara där. Där hade man kommit mycket längre, beroende på att de där hade många fler som prostituerat sig. Men man visade på hur olika det kunde se ut när det gäller unga män. Dessa unga pojkar som har begåvats med ett enormt fint utseende som är heterosexuella säljer sig till homosexuella för dyra pengar. Efter ett antal år blir de förvirrade också i sin egen sexualitet, och många slutar med självmord.

Andra pojkar gjorde detta enbart för pengar oavsett vem, man eller kvinna., bara de fick pengar. Det slutade också med att man inte hade några bra behandlingsmetoder eller metoder att möta dessa.

Jag vill därför att fullmäktige i framtiden ägnar mer tid åt den manliga prostitutionen, för den är minst lika viktig att hantera. Vi ska inte ha unga människor som behöver ta livet av sig för att de inte klarar av sin situation.

Anförande nr 154

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Som jag inledningsvis sade tror vi nog att vi alla får ta till oss det som de aktuella studier som har gjorts om ungdomars sexualval visar, att fler flickor och pojkar har erfarenhet av att sälja sexuella tjänster. Men däremot är det inte så att ingenting har hänt. Detta uppmärksammade första gången på 70-talet, såvitt jag vet. Däremot behöver man kanske uppmärksamma just de unga männen, göra det på ett helt annorlunda sätt än nu.

Trots allt får man väl ändå säga att det inte finns otroligt många som prostituerar sig i närheten av fotbolls-VM i Tyskland. Det var mest herrar i blågula tröjor som man har sett bilder på. Det finns inte så många pojkar som är där och prostituerar sig. Det största problemet är fortfarande framför allt kvinnor som prostituerar sig, kvinnor som säljs och utnyttjas. Men för den skull ska vi inte glömma pojkarna.

Anförande nr 155

D i d a r S a m a l e t d i n (fp): Jag sade inte, Margareta Olofsson, att det inte hade hänt någonting därför att vi inte har haft kunskap om just pojkprostitutionen i det här landet heller särskilt länge, även om du markerade 70-talet. Därifrån och till i dag har det inte hänt så fruktansvärt mycket. Men jag vill ändå att man observerar den här frågan och ser att den är precis lika allvarlig.

Anförande nr 156

D é s i r é e P e t h r u s E n g s t r ö m (kd): Jag vill bara svara på det som Margareta Olofsson tidigare tog upp men då jag inte hade någon replikrätt kvar, och det är vad som står i vårt förslag om behandlingsalternativ.

I två av dem står det så här. Det sägs i programmet att det behövs en god tillgång till vård och behandling, och det är bra. Det sägs vidare att det ofta är en lång process att ta sig ur prostitution. I dag finns det stöd i form av särskild gynekologmottagning, krisbearbetning samt stödsamtal. Inga direkta behandlingshem eller andra vårdalternativ finns.

Erfarenheterna från prostitutionscentra visar att det finns en tydlig brist på behandlingsalternativ för kvinnor som försöker komma ur sin situation. Många är så skadade och talar om övergrepp och missbruk att de behöver stöd under en längre tid. Kvinnorna har ofta drabbats av övergrepp som barn och skadats psykiskt på vägen. Samtalsterapin behöver därför kompletteras med nya behandlingsalternativ, i möjligaste mån i samarbete med landstinget.

Vi föreslår därför att socialtjänstförvaltningen ser över behovet av ytterligare behandlingsalternativ för denna grupp. Det var bara det som jag ville förtydliga. Det finns skrivningar i vårt förslag, som borgarrådet kan ta del av. Men nu är det lite sent, men än så länge finns det en chans att yrka bifall till vår reservation.

Anförande nr 157

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Då är det väl så att jag läste den reservation som ni lade i kommunstyrelsen. Det är möjligt att Désirée Pethrus Engström är mer framsynt än resten av oppositionen.

Anförande nr 158

D é s i r é e P e t h r u s E n g s t r ö m (kd): Det som vi har skrivit i socialtjänstnämnden står vi bakom som parti, även om allting inte finns med i kommunfullmäktige. Självklart är det så att det är det som är stödet till de här kvinnorna.

§ 9 Renhållningsordning för Stockholms kommun, inklusive föreskrifter och avfallsplan 2006-2010 (utl. 2006:120)

Anförande nr 159

Borgarrådet Gunnarsson (mp): Ordförande, fullmäktige! Vi ska nu fatta beslut om renhållningsordning inklusive avfallsplan för 2006-2010. När jag har läst de borgerliga partiernas skrivningar förstår jag att man liksom i det tidigare behandlade strategiska ärendet avstyr eller snarare missuppfattar i stort sett allting inom miljöpolitiken.

Tillväxten hindras av miljölagar, inklusive på renhållningsområdet, förstår man när man läser den text som har skrivit. Jag vill säga att i stället är det precis tvärtom. Utan en gedigen miljöpolitik och ett gediget miljöarbete hindras långsiktigt uthållig utveckling och därmed företagens och näringslivets möjligheter att utvecklas och se nya möjligheter. Avfallssektorn är inte undantagen.

Det förslag som nu ligger innehåller fyra övergripande mål. Det är ett stort steg framåt för att miljöanpassa avfallshanteringen. De fyra övergripande målen handlar först om att minimera, minska avfallet så mycket som möjligt. Det andra är att fortsatt ta hand om det farliga avfallet, och det betyder inte att man ska producera mer farligt avfall utan att man bara ska ta hand om en större andel av det som redan finns.

Man ska nyttiggöra avfallet i så stor utsträckning som möjligt är det tredje målet. Det fjärde är god tillgänglighet för medborgarna.

Infrastrukturfrågan har vi pratat väldigt mycket om i den här församlingen. Avfallshandling är en väldigt viktig infrastrukturfråga. Det handlar om att planera från början i nybyggen hur man ska hantera avfallet för att det på bästa och enklaste sätt ska bli en tillgänglig handtering för medborgarna. Men det handlar också om att i äldre områden styra om och investera för att få en bättre avfallshandtering.

Det viktigaste är ändå det första målet att minska avfallet så mycket om möjligt. Som det nu är ökar det. Folkpartiet och Moderaterna anser att det är helt normalt. När det är tillväxt ökar avfallet, det är en helt normal utveckling. Ja, det kanske var en helt normal utveckling på den tid vi hade ett slit-och-släng-samhälle. Jag trodde för min del att utvecklingen hade gått framåt, att vi alla numera förstod att det är ohållbart att hantera materialet på det här sättet.

Livstids- och produktionsförändringar är nödvändiga för att vi fortsatt ska kunna ha en god livskvalitet och en god standard och en god välfärd också. Vi måste minska avfallet.

I det här förslaget görs samtliga bolag och nämnder ansvariga för att minska mängder avfall i linje med det EU-direktiv som finns och som alla 25 länderna i EU måste följa. Det handlar om en minskning av avfallet och en omstyrning till ett samhälle där vi inte genererar så mycket avfall.

Uppföljningen av avfallsplanen kommer att förbättras i förhållande till tidigare. Vi kommer att ha en avstämning 2008, och det behövs när alla nämnder och styrelser numera kommer att vara mer inblandade i att själva sätta mål för hur de i sin verksamhet ska minska avfallet och sortera avfallet.

Mängden farligt avfall som ska samlas in ska öka, men däremot ska det farliga avfallet som sådant minska. Det är många avfallsslag inom det farliga avfallet som inte vi tänker på så mycket som ett farligt avfall, till exempel en hel del föroreningar som har med mark att göra.

Mängden avfall som nyttiggörs ska öka. Vi ska sortera bättre, vi ska återvinna bättre. Vi ska också se till att 35 % av det biologiska avfallet blir biogas. Det ska vi göra genom att vi får ett kretslopp så att vi återför slammet som vi använt när vi gjort biogasen till åkrarna eller i det fall det är för förorenat torka och bränna det. Då har vi ett kretsloppssamhälle.

Det är inte fråga om att i första hand kompostera, som man kan tro när man ser den borgerliga reservationen, utan det är någonting man kan göra med ett väldigt rent avfall. I övrigt är det bästa för en storstad som Stockholm att man faktiskt rötar och gör biogas av avfallet.

God tillgänglighet är också väldigt viktig. 60 % av fastigheterna ska få en fastighetsnära hämtning inom målperioden.

Med det yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 160

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Ordförande, fullmäktige! Det är inte så ofta som diskuterar avfallsplanen här i fullmäktige. Med tanke på den kritik som förs i andra sammanhang är det ganska märligt, men orsaken är egentligen enkel. Från den borgerliga tiden fanns ingen avfallsplan att diskutera trots att den är lagstadgad. Som vi alla lär oss från landstinget är det inte alla lagar som högeralliansen behöver följa.

Låt mig först ta upp två grundläggande problem vad gäller avfallshantering med anledning av en lag som riksdagen stiftat.

Den första är att vi har fått två parallella avfallsströmmar, en producentdel med privat insyn som fungerar mindre bra och en kommundel med samhällsinsyn som fungerar bättre. Denna uppdelning, tycker vi, borde ändras. Producenterna borde betala för sin del av ansvaret, men kommunen ska ha en möjlighet att ta hand om insamlingen. Nu har vi ett system där avfall måste slängas i olika behållare på olika ställen för att hanteras av olika bolag på olika sätt. Men sedan i slutändas fogas det ihop på nytt. Det blir svårt för invånarna och är inte rationellt ur någons synpunkt.

För det andra vill vi se ett system med fastighetsnära insamling av allt avfall. Då slipper vi allt spring, och då får vi den billigaste och mest funktionella lösningen. Nu har vi ett system där de privata producentbolagen får pengar av konsumenterna

genom avgifter på förpackningarna, och dessutom tar de betalt för hämtningen i fastigheten.

Detta måste vi ändra på, men vi måste också utnyttja alla de resurser som finns i avfallet så att vi kan skapa ett verkligt hållbart samhälle. Det gäller att följa både EU:s och riksdagens gemensamma mål för att först minimera och sedan återanvända, materialutnyttja, energiutvinna och slutligen deponera avfallet. Om detta finns det en fullständig enighet bland alla forskare som studerat alla processer ur ett samhällsperspektiv.

Ska vi ta oss ut ur problemen med energiförsörjning, giftspridning och oljeberoende måste vi sortera. Det är inte nödvändigtvis kul och inte självklart enkelt, men en del saker måste vi göra ändå för att vi ska kunna leva på ett bra sätt.

Sedan finns det många som faktiskt vill sortera för att det finns nytta med det, 85 procent av våra invånare, om jag minns rätt. Att få till en sortering är inget problem utom för högeralliansen, med undantag för kd, för vilka sorteringen har blivit en ideologisk blockering: Skräpet ska brännas.

Vårt alternativ till högeralliansens energiförstöring är att minska mängden avfall så långt kommunen kan styra detta, samla in en allt större del av det som produceras, nyttiggöra alltmer av det som samlas in, göra tillgängligheten för invånarna mycket bättre och slutligen se till att arbetarna i system får anständiga villkor och en bra miljö.

Då fixar vi sophanteringen på ett bra sätt, och vi producerar ren och fin biogas som kan ersätta importerat fossilt bränsle i våra bilar och bussar.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 161

A n n a S t a r b r i n k (fp): Ordförande, fullmäktige! Sopsorteringssystemet håller på att haverera. Sorteringen är i dag så omfattande och komplicerad att man måste vara en verklig sopentusiast för att orka och klara att leva upp till alla de krav som ställs. Allmänheten kämpar på hårt för att sortera och flänga runt med sina sopor till olika stationer. Många tror så klart att de gör nytta när de sorterar. Men alltför många gånger är det varken ekonomiskt eller miljömässigt försvarbart. Ändå får sorteringshysterin helt dominera majoritetens politik.

Med den nya planen blir situationen än värre. Den saknar, menar jag, helt förankring hos medborgarna. Ändå bygger den helt och hållet på att redan hårt pressade familjer och enskilda ska lägga ned mer tid och kraft på att sortera sopor. Men utan deras acceptans och deltagande blir det här sophanteringssystemet ett stort och smutsigt misslyckande.

Jag tror att stockholmarna vill leva miljövänligt. Vår uppgift här i kommunfullmäktige borde vara att ge effektiva verktyg för det. Nu har vi chansen att rätta till lite av de här förlorade åren, som varit, och skapa ett hållbart system som utgår från vad som är praktiskt för människornas vardag och vad som är miljömässigt motiverat.

Tyvärr innebär majoritetens förslag inget sådant.

För att sophanteringen ska bli en hållbar och angelägen verksamhet för stockholmarna krävs att några viktiga utgångspunkter ska vara uppfyllda. För det första borde vi samla in sådant som det är någon mening med att samla in, som speciellt farligt avfall och tidningspapper. Sådant som det inte är någon nytta med att samla in och sortera ska inte heller sorteras utan bara slängas direkt i soppåsen och brännas.

För det andra borde vi ha ett system som är enkelt och rimligt för stockholmarna att få ihop i sin ofta pressade vardag. Då ska stadens sophantering vara ett stöd och inte en börda i det arbetet.

Sortering har inget egenvärde. Vi ska lägga krutet där det ger effekt, annars är det meningslöst. 1925 uppfann HSB-arkitekten Sven Walander sopnedkassen. Idén var genial. Syftet var att komma bort från de ohygieniska soptunnorna på gårdar och gator. Nu vill den styrande majoriteten att vi ska ta ett stort kliv tillbaka till 1800-talets Stockholm före tiden Sven Walanders tid då sopor samlades och lagrades runtom i staden. Det är inte en framåtsyftande politik.

Avslå det här förslaget och kom igen med ett förslag som utgår från de miljömässiga och ekonomiska behoven, som inte minst Stockholms medborgare önskar sig.

Anförande nr 162

E v a O i v i o (s): Jag undrar om du skulle kunna ge ett konkret exempel på en komplikation på insamlingssystemet. Var finns sådant? På vilket sätt är det komplicerat att sortera avfallet?

Sedan skulle jag också vilja veta era visioner om ett hållbart samhälle. Ni säger ju nej till det mesta som verkligen syftar till att skapa ett hållbart samhälle. Du vet kanske likaväl som vi vet vad som orsakar växthuseffekten, att det är fossila bränslen. Ni säger kategoriskt nej till allt som heter framställning av biogas.

Jag skulle vilja veta konkret, procentuellt, sakkunnigt dina förslag på dessa frågor.

Anförande nr 163

A n n a S t a r b r i n k (fp): Det var många frågor. På den första kan ge ett exempel på hur det är komplicerat. Det är många av oss småbarnsmammor som flänger omkring med sopor till olika sopstationer som ofta är överfulla och ganska skräpiga. Det tror jag att de flesta här känner igen.

Sedan ville du ha en redogörelse för hur vi vill se ett hållbart samhälle. Det vill vi alla uppnå. Vi har en annan politik för det. Vi menar att det är ett effektivt och miljövänligt sätt att bränna de sopor som bör brännas och inte hålla på samla in saker för samlandets egen skull.

Anförande nr 164

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Jag skulle gärna vilja att Anna Starbrink förklarade för mig varför det är mycket svårare för Stockholms familjer att gå omkring med sina sopor än vad det är för andra familjer i Europa, i alla andra städer i Europa eller i andra städer i Sverige. Varför är det svårare just för Stockholmsfamiljerna att återbörda det skräp som de har handlat i affärerna, de restprodukter som de får när de använt det? Varför är det svårare för en Stockholmsfamilj än för andra familjer i den här världen?

Jag fick just klart för mig en sak. Du säger att det är tidningar och farligt avfall som är det enda lönsamma att hantera. Jag tror inte att du över huvud taget har någon insikt i det här med återbruksverksamheten. Det är många fler fraktioner som är lönsamma i dag, och flera kommer att bli lönsamma i framtiden.

Anförande nr 165

A n n a S t a r b r i n k (fp): Jag har inte gjort någon stor jämförande studie mellan alla Europas städer och deras familjer. Jag konstaterar att för många här i Stockholm är det tungt att ta hand om sopsorteringen, inte minst därför att den fungerar så oerhört dåligt. Det låter som att alla inte har besökt en återvinningsstation. Gör det så förstår ni.

Jag uppfattade inte riktigt din andra fråga. Jag gav några exempel på sådant som bör samlas in, farligt avfall och tidningspapper. Det kan klart finnas flera saker i framtiden som man kan komma på att dra nytta av och återvinna. Låt oss göra det framöver, men just i dag vill ni bygga upp ett system där vi ska samla in all sköns bråte för samlandets egen skull. Det är ingen vettig politik.

Anförande nr 166

G ö r a n H o l m s t r ö m (kd): Från kristdemokratiskt håll har vi några invändningar mot den föreslagna renhållningsordningen. Dem har vi presenterat i ett särskilt uttalande. Vi har en reservation, men vi yrkar i huvudsak bifall till förslaget om renhållningsordningen.

Våra invändningar handlar framför allt om den storskaliga komposteringen av matavfall. Vi menar att det är ett orealistiskt mål att sätta upp att 35 procent ska uppnås under planperioden. Om man driver det målet för hårt riskerar vi att få dåliga lösningar och diverse olika negativa konsekvenser av det. Vi menar att man till att börja med bör se till att det fungerar för storkök och restauranger där produkter är bättre och rimliga att ta hand om och sortera och använda och restprodukterna är rimliga att utnyttja.

Tittar man på remissvaren ser man att Stockholm Vatten varnar för kvaliteten på det insamlade matavfall som kommer från hushållen. Då ska man vara medveten om att det här innebär en ökning från dagens 3 000 ton till över 30 000 ton per år. Stockholm Vatten varnar för att tilltron till systemet kan bli lidande, och möjligheterna att nyttja restprodukterna kommer att vara begränsade.

Jag vill verkligen uppmana majoriteten att ta åt sig av kritiken. Det är flera andra remissinstanser som är inne på samma sak.

En annan sak som vi är engagerade i gäller såväl våra äldres som våra funktionshindrades möjligheter att delta i insamlingen. Det är viktigt att se till att det finns system och lösningar som möjliggör för dem att också delta i detta. Tidningsinsamlingen under förra året visar att det fanns en dåligt genomtänkt syn på hur man skulle utveckla den här verksamheten.

Avslutningsvis: Fler återvinningscentraler är bra. De som finns i dag är hårt belastade. Vår uppfattning är att de i huvudsak fungerar bra men att det finns stora behov av att bygga ut med fler.

Jag yrkar bifall till vår reservation i kommunstyrelsen.

Anförande nr 167

E v a O i v i o (s): Jag vill kommentera detta med 35 procent av matavfall och att vi vill tillverka mera biogas av det. Jag kan säga till Göran Holmström att man alltid känner stolthet när man är på olika kurser i landet och renhållningsförvaltningen berättar om sin väldigt framstående verksamhet med insamling på restauranger och hos livsmedelsproducenter för att framställa biogas. Det görs i väldigt liten skala. Det finns väldigt många restauranger, väldigt många att utöka den här insamlingen till. Hushållen är väldigt mycket på frammarsch för att börja sortera. Det kan leda till en halvering av hushållstaxan i villorna. Det är inte alls orealistiskt.

Anförande nr 168

G ö r a n H o l m s t r ö m (kd): Jag betvivlar inte att vi har en renhållningsförvaltning som ligger i framkant, säkert i världen, när det gäller insamlingssystem. Men poängen är att vi kanske först ska bygga ut matavfallsinsamlingen från storkök och restauranger och avvakta med att bygga ut det på hushållsnivå. Vi tror att vi får fler problem än man ser möjligheter att lösa i dagsläget. Gå gärna vidare med insamlingen när det gäller storkök och restauranger, men satsa inte för hårt för att nå målet som inkluderar hushållen. Då tror jag att vi får en mycket bevärlig situation för Stockholm.

Anförande nr 169

E v a O i v i o (s): Ordförande, fullmäktige! Vad spelar det för roll om den lilla människan sorterar sitt avfall eller inte? Vad spelar det för roll? Gör du det? Varför det då?

Dessa frågor ställde jag häromkvällen till mina arbetskamrater, och de svarade som 88 procent av stockholmarna gör: Visst sorterar jag mitt avfall. Javisst spelar det roll för mig. Jag vill faktiskt göra rätt för mig.

När engagemanget och viljan till sortering finns, när vi vet vikten av källsorteringen för miljön då är det faktiskt vi politiker som har ansvaret att skapa förutsättningar för

denna. Nu har dagens majoritet tagit sin andra ännu ambitiösare plan för avfallsfrågorna i staden. I denna plan lyfter vi fram tre nya områden som är särskilt viktiga.

Det första har vi redan varit inne på, och det är att vi vill producera biogas och utöka insamlingen av biologiskt avfall. Här vill vi nå målet, som är att 35 procent av matavfallet ska återvinnas 2010.

För det andra har många lyft fram, vilket vi är helt överens om i nämnden, att vi måste samla in mera farligt avfall. Här har vi också avsatt pengar för att inrätta minst fem nya återvinningscentraler i staden. Det där är ett problem. Vi vet hur det ser ut vid återvinningsstationerna, som inte producenterna mår med att städa. Vi har för få återvinningscentraler – Lövsta, Vantör och Högdalen.

Det tredje ledet i planen är givetvis avfallstaxan. Här har vi uppmuntrat sorteringsföresättningar så att man till och med kan åstadkomma en halvering av taxan om man sorterar. Men allting är på frivillig basis, mina vänner.

Sist och inte minst: Inget lyckas om vi inte satsar kraftfullt på muntlig information och kommunikation. Vi ska inte bara berätta var och hur och vad utan också ge återkoppling. Stockholmarna ska känna stolthet över att engagemanget ger resultat. Oljeberoendet minskar, luften förbättras, skogarna skonas.

Tro på den lilla människans starka vilja att skapa en bättre miljö genom källsortering. Tro på politikernas ansvar att skapa förutsättningar för en enkel och lättillgänglig källsortering. Tro på den framtida generationens tacksamhet för den goda miljö som dagens plan lägger grunden för.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 170

A n d e r s H e l l s t r ö m (m): Vi ska alltså upprätta renhållningsordningen, som vi alldeles strax kommer att fatta beslut om som den ligger i dag. Jag tänker inte gå in så mycket i ärendet men tala om vägen dithän.

Renhållningsnämnden har sagt sitt om det förslag som ligger på bordet nu. Man ska också komma ihåg de propåer som nu kommer fram om hur arbetet fungerar. Framför allt vill jag lyfta fram den konsultrapport som jag nyligen lyfte fram och där man pekar på hur pass vanligt det är att majoriteten i renhållningsnämnden lägger fram förslag utanför sitt mandat som kommunfullmäktige har gett dem.

Man fortsätter med den överdebiteringspolitik som har drivits i denna avgiftsfinansierade nämnd enligt samma konsultrapport. Det är stora problem, och det krävs att de rättas till.

I förslaget som sådant, vad kan man se där? Jo, vi har varit inne på det här många gånger, men det behöver sägas än en gång. Vi är emot att man sorterar matavfall. Det är någonting som alla känner till vid det här laget. Vi tror även att det kommer att bli problem för många, det har vi sagt förut, men det måste sägas igen. Det kommer att bli problem för barnfamiljer och många äldre och framför allt funktionshindrade att

behöva balansera ett matkärl för att sortera matavfall, kanske flera dagars illaluktande saker som ligger däri. Man ska ut från sin lägenhet, sin bostad, till någon typ av uppsamlingsplats. Kanske har man kärlet i sin hand, kanske vilar det på handtaget på käppen, vad det jag. Mycket kan hända.

Jag tror att man måste se till de individuella preferenser för stockholmarna som finns i dag. Märk väl att handikapporganisationerna i sina remissvar pekar på att det finns en bristande kunskap om just problem för funktionshindrade med avlämning av avfallsfraktioner. Man pekar just på matavfallet.

Jag tycker att man också måste lyfta fram att majoriteten inte med en enda rad visar i sitt utlåtande i kommunstyrelsen på problematiken med dagens återvinningsstationer. Ja, vi har väldigt stora problem med dagens återvinningsstationer, om ni har missat det, med överfulla behållare, med allmän nedskräpning och råttor som finns på en del håll också. Jag tror att det är väldigt viktigt att man pekar på de här problemen och jobbar med förslag som vi moderater har lagt om att gräva ned åtminstone en del av stationerna, någonting som vi också har lagt i vårt förslag till budget i kommunfullmäktige.

Jag tror att man sammantaget kan se hur renhållningsordningen ser ut och se där en parallell, som jag ser väldigt snabbt, till dagens arbetsmarknadspolitik som ni driver och där ni till varje pris vill skapa lägre arbetslöshetssiffror men inte prioriterar riktiga jobb. På samma sätt vill ni i majoriteten till varje pris minska avfallsmängderna och sortera allt utan hänsyn tagen till många stockholmarnas individuella preferenser och vardag. I stället glömmer ni bort att satsa på att utveckla omhändertagandet av avfallet.

Vi återvänder ganska ofta till avfallshierarkin. Miljöpartiet är numera en riktig urkramare i det här stycket, det måste man säga.

Avslutningsvis är det viktigt att man trots att prioriterar människors vardag i Stockholm och prioriterar det vanliga avfallet, gräver ned stationerna och fokuserar på en förändrad miljöbalk och en ändring av förordningen om producentansvar.

Anförande nr 171

E v a O i v i o (s): Ordförande, fullmäktige! Vi har nu hört om återvinningsstationerna, de gröna behållarna, att de är skräpiga och överfulla. Där har vi börjat städa i olika stadsdelsnämnders regi och skickat räkningen till materialbolagen. Hör och häpna, de vägrar betala den här städningen.

Anförande nr 172

A n d e r s H e l l s t r ö m (m): Det är väl jättebra, Eva, att man har kommit på det nu. Hur kommer det sig att ni först nu upptäcker att man behöver göra någonting åt återvinningsstationerna? Problemet har funnits i många, många år. Hur kommer det sig att man vägrar betala? Det kan man diskutera hur lagen är utformad. Det är inte mitt parti som sitter i majoritet på Helgeandsholmen och bestämmer om lagar och förordningar, utan det är ditt parti. Det är ni som har ansvaret för den här

politiken. Ni agerar först i år, möjligtvis beroende på att det är valår – inte vet jag. Det kan du säkert svara på själv.

Anförande nr 173

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Du pratar väldigt mycket om preferenser i vardagen. Då undrar jag så här: Tycker inte du att det är ett personligt ansvar för hur man hanterar sin egen vardag i så fall? Det personliga ansvaret, sträcker det inte sig till att ta hand om sitt eget skräp som man själv har genererat, eller är det någon annan som ska ta hand om ens skräp? I andra fall ska man själv få välja och ta ett personligt ansvar. Men just när det gäller ens skräp då ska man inte ta ett personligt ansvar.

Anförande nr 174

A n d e r s H e l l s t r ö m (m): Viviann, jag har aldrig sagt att man inte ska ta ett personligt ansvar. Vad jag säger är att man måste se på de olika förutsättningar som olika människor har i staden. Det är en väsentlig skillnad i sammanhanget.

Anförande nr 175

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Ordförande, fullmäktige! Eva Oivio talade sig varm för miljön. Det tycker jag var trevligt, roligt och fint. Avfallshanteringen är naturligtvis en miljöfråga – för att vi ska få en bättre miljö. Men det är inte bara en miljöfråga ur den synpunkten att vi får en renare miljö och vackrare omgivning. Det är också så att vi lider brist på vissa material. Hur skulle det till exempel se ut i den japanska bilindustrin om man inte återvann järn? Hur skulle det se ut om vi inte återvann plast? Hur skulle det se ut om vi inte återvann tidningar?

Nej, tiden har gått ifrån er. Vi måste se till att vi får tillbaka det material som vi har använt i olika produkter. En stor produkt är datorer. Om ni går till återvinningscentralerna ska ni få se hur mycket det verkligen är som går tillbaka till dem när det gäller elektroniskt material. Det är otroliga mängder som folk använder och släpar till sina hem och ställer upp där, sedan tacknämligt nog går de tillbaka med dem. Om vi inte fick den återvinningen som blir följderna av att man går tillbaka skulle man till slut inte klara av att få fram de olika delar som behövs ibland annat datorer.

Det finns stor andrahandsindustri. Det är en stor möjlighet för Stockholm att vara med i den nya arbetsinsatsen att få en miljödriven tillväxt.

Jag vill också ta upp storskalig kompostering, som flera har pratat om. Det står ingenting i vår avfallsplan om att vi ska kompostera storskaligt. Det står att om man har ett villahushåll kan man få kompostera och få en reducerad taxa. Vi vill inte att vi ska kompostera storskaligt. Vi vill göra biogas av det biologiska avfallet. Vi vill göra det på två sätt. Det ena är att stoppa in det i Stockholm Vatten, blanda det med avfallsvatten eller avloppsvatten och göra biogas där. Det är den smutsiga fraktionen. Den kan man sedan knappast lägga som den är på åkrarna, men vi försöker hela tiden förbättra den fraktionen. Där är det bättre att torka och bränna den sista resten.

När det gäller rent avfall från restauranger är det precis rätt att sortera det i sig självt och göra biogas av det och använda den rest som kommer där till att lägga ut på åkrarna. Men man måste faktiskt läsa sig lite grann hur det går till innan man predikar om förbränning som man hör hela tiden från de borgerliga partierna. Förbränningsmaffian i Sverige har inget gehör någon annanstans i Europa.

Anförande nr 176

A n d e r s H e l l s t r ö m (m): Då ska jag utnämna mig själv till Il Capitano i förbränningsmaffian. Jag tror att det är en ypperlig metod i dagens moderna samhälle att ta hand om en mängd olika avfallsfraktioner. Dock inte alla, det kan jag skriva under på. Det finns saker som man bör och kan utsortera.

Men jag måste ändå återvända till det du sade om att man måste lägga ut på åkrarna, vilket vi också kan läsa i tjänsteutlåtandet. Märk väl att de som sitter på andra sidan, bondekollektivet, de vill inte. Vad ska ni göra? Ska ni tvinga dem? Ska ni kommandera ut militär för att tvinga dem att ta emot det? Bondekollektivet vill inte ha det. Det finns en oro i dag framför allt när det gäller tungmetaller och liknande saker. Det behövs andra åtgärder där.

Avslutningsvis måste jag påpeka: Jag undrar varifrån du får att japansk bilindustri skulle stå och fall utan återvunnen plast och järn. Jag har aldrig hört talas om det tidigare. Du får nästan visa upp att så är fallet.

Anförande nr 177

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Tyvärr, Anders, hörde jag väldigt dåligt vad du sade. Men det ena handlade om japansk bilindustri, och det är ganska känt att de använder sig av järnavfall och även av stål i sin bilindustri. Det är många som gör det, och det gör vi själva ibland. Det är inget konstigt. Man blandar upp det, man har inga järngruvor heller för den delen, så det är absolut inget konstigt med det.

Med kompostering är det så att vi aldrig sagt att vi ska göra storkompost. Vi tycker att det är ganska olämpligt i storstäder. Det är därför att det blir så långa frakter. Vad vi tycker är att man ska göra biogas av det biologiska avfallet. Men det finns renare och smutsiga biologiskt avfall. Det som vi kan kvalitetsbestämma och säga att det är så pass rent att det inte förorenar åkrarna ska vi lägga ut den sista resten av på åkrarna när vi har gjort biogasen. Det som inte är så rent ska vi torka och elda upp.

Anförande nr 178

K a r l B e r n (fp): Jag får också ansluta mig till förbränningsavdelningen. Du menar att de olika fraktionerna ska sorteras, till exempel plast som ska användas i den japanska bilindustrin. Jag förstår inte varför det inte kan användas i annan bilindustri, men strunt i det.

Jag vill upplysa dig om att av all den insamlade plasten är endast 50 procent av den beskaffenheten att det går att återvinna den. Resten bränns. Då ska man sortera redan sorterad plast. Det är slöseri med samhällsresurser att frakta plastförpackningar fram

och tillbaka. Vi menar att plast är en oljeprodukt, och den ska vi återvinna energin av och bränna i stället för att köpa dyrbar olja från Saudiarabien. Det är frågan.

Precis som Hellström påpekade innehåller rötslammet så mycket föroreningar och rent ut sagt skit att bönderna inte vill ha det på åkrarna. Du säger att man gör metangas, som i och för sig är farligare än någonting annat i ozonlagret. Det som inte går att använda därför att det är så förorenat ska man torka och sedan bränna. Varför inte bränna det på en gång? Varför gå runt hela vägen? Ni skjuter över målet.

Anförande nr 179

Borgarrådet **G u n n a r s s o n** (mp): Nu är det förbränningsmaffian som talar igen. Det som gör att vi får det väldigt problematiskt här just i Sverige och Stockholm är att det finns sådana förordare som Karl Bern.

Vi är tillbaka i metangasidiotin igen. Metangas är just det man producerar i den här processen som man ska köra på sedan för att vi inte ska släppa ut så mycket koldioxid. Det är det som är vitsen med att man över huvud taget gör den här processen. Att det sedan läcker ut lite grann från renhållningsverken är en annan sak, för det gör det ändå. Där gör vi allt vi kan för att försöka minska de onödiga utsläppen.

Man kör på metangasen. Jag vill bara klargöra det så att inte några lyssnare tror att det är annat man kör på.

Det är väl väldigt bra om det är 50 procent av plasten som kan återvinnas och användas en gång till. Snart kommer vi inte ha någon olja kvar, så det är väldigt bra: Ju mer vi kan använda av det vi återvinner, desto bättre.

Anförande nr 180

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v). Ordförande, fullmäktige! Jag kunde inte låta bli att gå upp en gång till när jag hörde några nummer som borgerligheten gör av hur besvärligt det är för medborgarna att sopsortera. Jag har inte alltid samma erfarenhet. I mitt kvarter som omfattar sju fastigheter med sammanlagt 173 lägenheter trodde jag faktiskt att det skulle bli en del missnöje när vi stängde igen sopnedkassen och införde källsortering. Inte ett pip, och ändå har vi både äldre och funktionshindrade människor. Det fungerar alldeles utmärkt. Jag tror att vi har ordnat det på ett bra sätt inom själva fastigheten.

Tidningar och hushållsavfall på gården, ett stort och bra fördelningssystem i ett utrymme i ett av husen i mitten, och vi har också kompostering. Detta är accepterat. När jag frågar de äldre om de tycker att det är besvärligt. Vad då, någon gång går man ändå ut, och då tar man med sig soporna. En del säger: Jag har hemhjälp, och de tar naturligtvis med sig soporna. Det är så det fungerar hos oss.

När det gäller återvinningsstationerna vill jag inte påstå att det har varit problemfritt. Det finns saker som behöver förbättras. När jag hör klagomål som inkommer i min stadsdel handlar det framför allt att man behöver tömma oftare eller att man behöver städa bättre och tillgängligheten behövas ökas så att funktionshindrade kan använda

stationerna. Det är de klagomålen jag har uppfattat från människor, men när det gäller själva fördelningssystemet finns det en väldigt stor acceptans.

När det gäller hur besvärligt påstås det vara med källsortering har jag alltid varit fascinerad att det alltid går att bära förpackningar med innehåll, men det är totalt omöjligt att bära dem eller få i väg förpackningar utan innehåll. Det är liksom ingen logik i detta.

Min bestämda uppfattning är att det finns en väldigt stor acceptans bland medborgarna för sorteringssystemet. Sedan behöver vi skärpa oss när det gäller tömning och renhållning, så att det blir ett bättre flyt. Kanske också behöver vi bättre placering på en del håll.

Att köra med att bränna alltihop och tala om hur besvärligt det blir är bara rena rama populismen från er sida. Jag tror inte att ni har så mycket gehör hos medborgarna.

Än en gång bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 181

A n n a S t a r b r i n k (fp): Stockholmarna vill göra miljörikt, det är jag övertygad om. Vi är många som håller på att samla och sortera våra sopor. Problemet, menar jag, är att ni lurar stockholmarna att få dem tro att de gör en verklig miljönytta när sanningen är, som vi nyss hörde, att 50 procent av den insamlade plasten ändå bränns upp. Man går en lång omväg och låter stockholmarna springa runt med sitt avfall.

Den verkligt effektiva insamlingen av tidningspapper är avskaffad. Det var Arbetsmiljöverket som hade synpunkter på att det inte bra för dem som arbetade med det. Men den politiska slutsatsen var att avskaffa det. Det borde vara: Då gör vi en upphandling där vi ställer rätt arbetsmiljökrav. Det tycker jag skulle vara en bra utveckling på sorteringsområdet, men att springa runt med avfall som det ändå inte är någon nytta med att samla in tycker jag är att lura stockholmarna.

Anförande nr 182

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Avskaffad – hemma hos mig fungerar tidningsinsamlingen fortfarande, och den fungerar till och med väldigt bra. När det gäller hur vi använder det sorterade avfallet är vår lösning på detta att utveckla återvinningen i stället för att avskaffa det och bränna upp alltihopa.

Anförande nr 183

A n d e r s H e l l s t r ö m (m): Ordförande, fullmäktige! Jag kan börja med att förklara att jag inte har för avsikt att yrka på återremiss i enlighet med vårt ks-beslut i dag. De kanske ni känner till.

Jag måste ändå få återvända till några av uttalanden som varit här. Jag ställde tidigare en fråga till miljöborgarrådet om vad hon menade med att vi ska lägga ut, om man ska använda något slags vapenmakt för att tvinga bönderna att ta emot det där. Än en

gång får vi som svar: Vi ska lägga ut. Jag tolkade det som att någonting var tvångsåtgärder, att Sveriges bönder måste ta emot slamresterna på sina åkrar. Märk väl att bondekollektivet inte vill det i dag. Konsumentorganisationerna säger: Vi kommer inte att köpa svenska grödor om ni tar emot det rötslammet, intill den dag vi vet att det är ofarligt.

Jag tycker att det är ett väldigt märkligt uttalande.

Sedan vill jag lyfta fram det som nämns om att japansk bilindustri skulle stå och falla. Det känner man till ganska väl. Det låter väl ungefär som din partikamrat som brukar stå här ibland och orera om att alla undersökningar visar detta, som om allt var en självklarhet för alla. Det finns faktiskt olika åsikter. Det är mycket möjligt, men jag tror inte, Viviann, att det finns undersökningar som visar på att japansk bilindustri står och faller med återvunnet material. Jag tror inte på det, ursäkta mig. Jag förbehåller mig rätten att inte tro på det. Men du får visar upp den undersökningen.

Sedan måste jag förtydliga att vi inte är emot återvunnet material. Det finns mycket som man kan återvinna i dag, framför allt det miljöfarliga avfallet. Vi tror dock att man måste återvinna med förnuft, framför allt med hänvisning till hur livet ser ut för många i dag i Stockholm.

Anförande nr 184

Borgarrådet Gunnarsson (mp): Det var, Anders Hellström, väldigt trevligt att du sade att ni alltså inte är emot att vi ska återvinna. Men ännu så länge har jag inte sett vad det är som ni verkligen vill återvinna. Jag har inte sett i era skrivelser någonting annat än att ni helst av allt vill bränna upp alltihopa, för det är bekvämast för stockholmarna.

Nu är det ändå så att 88 procent av stockholmarna tycker att det går utmärkt bra att källsortera. Då tycker jag att vi också ska göra det i fortsättningen. Jag ska passa på att ge alla stockholmarna en eloge för att de faktiskt är duktiga på källsortering. Jag tror att vi kommer att få nytta av det i framtiden genom billigare material och genom billigare taxor.

Men jag vill återvända till det här med Sveriges bönder och deras avsky när det gäller komposterat material. Det är mycket märkligt att just Sveriges bönder tycker så. I Europa i övrigt lägger bönderna sitt biologiska avfall ut på åkrarna. Man har en kvalitetsbestämning. Det är det man måste ha. Man måste kunna kvalitetsbestämma det material som man lägger ut. Det finns en annan industri som också har ett stort avfall och som inte heller kan kvalitetsbestämma. Det är betongindustrin. Mängden använd betong bara växer och växer därför att vi har för dålig forskning på området.

Anförande nr 185

Anders Hellström (m): Viviann Gunnarsson får gärna ifrågasätta bondekollektivets omdöme i Sverige, jag gör det inte. Fortfarande kvarstår det faktum att de inte vill. Hur ska du tvinga dem?

§ 10 Strategi för Agenda 21-arbetet i Stockholms stad 2006 (utl. 2006:121)

Anförande nr 186

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Ordförande, fullmäktige! Du kommer det att handla om strategi för Agenda 21-arbetet i Stockholms stad. Ni tycker kanske att det är märkligt att vi kommer nu med en strategi för Stockholm som har arbetat så länge med miljöfrågor. Vi har arbetat lite splittrat med just Agenda 21-frågorna, och därför har vi arbetat fram den här strategin.

Vi började redan i Stockholm i och med Stockholmskonferensen 1972. Vi var tidiga och gjorde ett miljöprogram redan 1975 första gången. Men det var ganska centrala program som handlade om ett arbete med miljöfrågorna där vi diagnostiserade tillstånd. Vi gjorde mätningar, men det vara ganska lite åtgärder. Men vi har fått blickarna på oss ändå i Stockholm som en av världens mest framåtsynta städer när det gäller just miljöarbetet. När det gäller Agenda 21 började det, som ni vet, år 1992 och med Habitatarbetet 1996. Efter byggdes det upp ett ambitiöst Agenda 21-arbete för Stockholm som ledde till att Stockholm befäste ställningen som en framåtriktad stad på miljöområdet.

Det har givit oss ett rykte i hela världen till gagn för utvecklingen i övrigt i stort för näringslivet, som ni i de borgerliga partierna inte tror att miljön kan göra någonting för. Men faktum är att just vårt rykte som miljöstad har givit oss väldigt mycket på näringslivsområdet. Många vill ha sitt huvudkontor här. Många är de turister som kommer hit. Många fler kommer att komma när de varit här en gång tidigare. Vi har ett gott rykte.

Men år 2000 avvecklades det arbete med Agenda 21 som vi påbörjat. Kansliet, som då låg på miljöförvaltningen, lades ned av den borgerliga dåvarande majoriteten. Agenda 21-arbetet fick en väldigt underordnad ställning i staden. Inga pengar alls, kan jag säga, annat än några allmosor som några enstaka stadsdelsförvaltningar kunde ge. I övrigt arbetade man projektinriktat och med statliga pengar, med lite pengar.

Det är inte så lätt att få ett sammanhängande gemensamt arbete i staden. Egentligen ska man göra en Agenda 21-plan för sin stad. Det är många städer som har gjort det redan. Det har också följts upp av regeringen. Men inte i Stockholm, för i Stockholm arbetade vi i projekt och i nätverk och framför allt under förra mandatperioden.

Det som vi har gjort under den här perioden är att vi har stärkt Agenda 21-arbetet med mycket mera pengar. Vi har också en förstärkning i styrningen genom att vi har ett Agenda 21-kansli igen på miljöförvaltningen. Vi har Miljöbarometern, där medborgarna kan gå in och titta på och se hur vi arbetar med Agenda 21-arbetet. Vi har undertecknat i år plus-10-deklarationen, där vi åtar oss att arbeta för en hållbar utveckling på lokal nivå, vilket just är Agenda 21-arbetets inneboende tanke.

Nu är det dags att ta steget att samla ihop det här till en strategi för Agenda 21-arbetet i Stockholm som kan vara ett underlag för ett hållbarhetsarbete. Det här är

inte hela hållbarhetsarbetet, men det är första steget för det på lokal nivå. Jag är väldigt glad att vi har tagit fram planen.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 187

A n n a S t a r b r i n k (fp): Ordförande, fullmäktige! Hållbar utveckling måste vara ledstjärnan inom alla politikområden. Det ställer ju stora krav på både förvaltningar och oss som politiker att alltid ha ett helhetsperspektiv och ta med miljöaspekter som tillväxt, bostadsutveckling, jämställdhet kulturliv, besöksnäring och så vidare när beslut fattas i olika frågor. Tyvärr befarar jag att majoritetens föreslagna strategi på det här området inte leder oss framåt. En del av det som anges i den här strategin är starkt politiskt färgat och inte alltid grundat på vetenskap. Indikatorerna blir därför inte ett stöd i miljöarbetet eller arbetet för hållbar utveckling i någon vidare bemärkelse.

Hur har arbetet med Agenda 21-arbetet gått så här långt? Mätningen i den här skriften, som vi fick för ett tag sedan, *Situation och service i stadsdelarna 2002–2005*, visar att en majoritet, 57 procent, av stockholmarna inte har märkt av något miljöprojekt eller fått någon miljöinformation i stadsdelen. Sedan 1999 har antalet som märkt något miljöprojekt eller någon information sjunkit kraftigt. Det tycker jag är ganska märkligt med tanke på vilket ståhej den nuvarande majoriteten vill göra kring Agenda 21, men också med tanke på att man avsatt en hel miljömiljard för miljöprojekt som alltså väldigt få har märkt någonting av. Jag tror att det finns ett ord som man kan sammanfatta majoritetens arbete med Agenda 21 med. Det ordet är ”misslyckande”.

Nu ska en ny Agenda 21-strategi antas. Trots facit när det gäller att engagera medborgarna lyder receptet: Mer av samma. Som alltid när vi fattar politiska beslut i den här salen gäller det att använda resurserna rätt. I stället för att som majoriteten vill, satsa på fler Agenda 21-samordnare i stadsdelarna menar vi att kraft borde läggas på att hålla stadsdelarna renare och snyggare – fler städare, inte fler byråkrater alltså.

Bifall till Folkpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 188

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Kristdemokraterna står i stort bakom den föreslagna strategin och har därför bara gjort ett särskilt uttalande till ärendet i kommunstyrelsen. Naturligtvis måste hållbar utveckling ses i dess vidaste perspektiv när det gäller samhällsplaneringen. Vi ser att det fortfarande behövs förändringar i stadens arbetssätt och också i organisationen. Det är den ena delen.

Det handlar naturligtvis också om det som vi fortfarande saknar alldeles för mycket, att få med medborgarna i de lokala processerna som en garant för att arbetet verkligen sker på lägsta nivå, där det också får mest effekt.

Vi vill understryka att ambitionerna när det gäller Agenda 21-perspektivet måste finnas med i mål- och åtgärdsförslag. I stadens styrdokument måste det renodlas på ett sådant sätt att det är lättillgängligt och verkligen genomsyrar stadens verksamhet i hela dess omfattning.

Till sist vill vi säga, som vi också gör i avslutningen på vårt särskilda uttalande, att det finns kritik från revisionskontoret på grund av att samordningen mellan miljöförvaltningen och stadsledningskontoret inte har fungerat tillräckligt bra, och därför måste de här åtgärdsförslagen snarast tas itu med och man måste se till att de inordnas i stadens ledningssystem. Det är väl en kritik som den rådande majoriteten kanske får ta till sig, även om man i övrigt gärna slår sig för bröstet när det gäller miljöarbetet.

Anförande nr 189

Borgarrådet **Gunnarsson** (mp): Ordförande! Jag vill bara kommentera den kritik som Anna Starbrink tog upp här. Jag tror att jag faktiskt ska kontra Folkpartiet och Moderaterna lite grann. I det strategiska ärendet som vi behandlade alldeles nyligen hade vi inte en tillstymmelse till miljödiskussion. Det är ju inte så konstigt eftersom det knappast står någonting om miljöfrågorna i er gemensamma reservation. Det står lite grann om miljöbilar, men i övrigt står det inte speciellt mycket annat än att man måste se till att tillväxten inte förhindras. Att så var fallet tog jag ju upp även i det förra ärendet.

Det som däremot stod där var att vi gemensamt ska värna en god miljö. Så stod det. Men det stod ingenting om hur detta ska ske. Det är ungefär det som står i er reservation till det här ärendet, om Agenda 21-strategin. Det står att det ska skapas förutsättningar för en så hög tillväxt som möjligt utan att miljön påverkas. På så sätt får vi en levande och fungerande stad. Men hur ska ni göra detta? Hur ska detta ske?

Detta "hur" tycker jag är väldigt viktigt, för jag har inte sett några konstruktiva förslag på miljöområdet över huvud taget, vare sig från Moderaterna eller från Folkpartiet. Inte finns det i den här reservationen heller något konstruktivt förslag. Den enda sak som finns är att man vill kritisera att någon över huvud taget vill köpa upp miljömärkt el. Om det är det som Anna Starbrink anser är ett politiserande av texten är det märkligt, tycker jag. Annars skulle jag vilja veta vad Folkpartiet och Moderaterna anser är politisering av den text som finns i det strategiska ärendet för Agenda 21-samordningen.

Anförande nr 190

Anna **Starbrink** (m): Majoritetens svaga miljöpolitik försöker man envist dölja genom att påstå att vi saknar miljöpolitik. Det känns lite tramsigt. Visst är det långa formuleringar i det ärende vi har behandlat i dag, i resonemangen om heltäckande miljöpolitik. Men vi har ju jobbat några år och ni har följt vårt arbete och vet att det finns många förslag. Jag tycker att det kanske är lite tramsigt.

Vi menar att man inte behöver ha strategin för Agenda 21-arbetet eftersom den hållbara utvecklingen ska vara en fråga för varje nämnd, inte någonting som man kan

lägga i händerna på Agenda 21-samordnare ute i stadsdelarna utan en fråga för oss alla.

Politiserade påståenden i texten finns det flera stycken, men låt mig nämna just formuleringen om kärnkraften, som väl även du måste inse är ganska politiserad. Det finns ganska stora skillnader i åsikter där.

Anförande nr 191

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Jag konstaterar att det enda jag fick i konkret svar var att det var tramsigt att fråga vilka konkreta åtgärder ni tänkte vidta. Jag fick inte en enda konkret åtgärd som svar.

Anförande nr 192

J o a k i m L a r s s o n (m): Viviann Gunnarsson! Jag är ledsen att jag kom in lite sent i salen. Men om du tittar på de dokument som vi har diskuterat fram till kl. 1 i dag, nämligen strategin för Stockholm, ser du att vi tar upp frågan där. Vi håller på och arbetar med de här frågorna och har gjort det hela den här perioden. Vi har en enad front i den här frågan. Det är faktiskt mer än vad man kan se snart från er sida.

Agenda 21 pratar ni om i alla sammanhang, men det löser inte de stora miljöproblem som man kan ana. Det är ingenting som löses genom en pappersprodukt på det sätt som ni nu presenterar. Vi tycker att det är tragiskt att Miljöpartiet, som har det namn det har, inte har mer att komma med.

Anförande nr 193

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Jag konstaterar återigen att i det dokument som du refererar till, Joakim Larsson, finns det en rubrik som heter: Miljövänlig stad. Det handlar bara om tillväxt.

§ 11 Program för Stockholms vattenarbete 2006–2015 (utl. 2006:122)

Anförande nr 194

R e b w a r H a s s a n (mp): Herr ordförande, ledamöter! Vattenprogrammet som antas i dag är tredje steget och den sista delen. Det heter *Program för Stockholms vattenarbete 2006–2015* och är dels ett dokument med två övergripande mål, dels ett förslag till åtgärdsplan för att uppnå dessa mål.

Först handlar det om att Stockholm ska ha en god vattenstatus. Senast 2015 ska Stockholms vattenområden uppnå den status som bestämdes i ramdirektivet för vatten. EU:s direktiv säger att vattendragen senast under 2015 ska uppnå god vattenstatus, vilket innebär att vatten som inte är konstgjorda eller fysiskt väsentligt förändrade inte får försämrats och ska, när så krävs, ha åtgärdsförfaranden som nära överensstämmer med den naturliga situationen.

Naturvårdsverket håller på att ta fram föreskrifter som blir klara 2007. I miljömålspropositionen, som antogs hösten 2005, anges att den totala fosforhalten i odlingslandskapet inte bör överstiga 25 mikrogram ur ett generationsperspektiv. Det ska Stockholm jobba efter.

Det andra övergripande målet är att Stockholms vattenområden ska vara attraktiva rekreationsområden för alla. Vattenvägar och upplevelsevärden ska bibehållas och utvecklas. Vid naturreservatsbildning ska friluftsentressen vägas mot naturvärden. Funktionshinder och behov av rekreation ska beaktas.

Miljömiljarden är en viktig satsning för att åtgärda Stockholms sjösystem. Av den 1,1 miljard som investerats för att komma till rätta med delar av Stockholms miljöskuld går ca 25 procent, eller ungefär 225 miljoner kronor, till olika typer av vattenprojekt. EU-direktivet ställer krav på nya samverkans- och arbetsformer för hur stadens vattenområden ska organiseras. Det måste präglas av dialog och delaktighet. Målet är att öka enigheten lokalt mellan berörda aktörer kring åtgärder för att förbättra vattenkvalitet, sjöar och vattendrag.

Ett av de stora problemen med Stockholms vattenområden är höga halter av näringsämnen. Trafik, bebyggelse och industrier i tillrinningsområdet spår på halten av näringsämnen och tillför metaller och skadliga ämnen.

Anförande nr 195

A n n M a r i E n g e l (v): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Kommer ni ihåg historien om kung Midas. Det var han som fick önska sig att allt han tog i blev till guld. Det gick bra tills han kom till att han skulle dricka vatten. Då blev det också guld.

Vatten är en bristvara i en stor del av världen i dag. Kortsiktiga vinstintressen försöker förvandla vattnet till guld och det blir faktiskt ett hot mot människornas överlevnad. Vatten är en oerhört viktig fråga.

I Stockholm har vi nu äntligen fått fram en strategi för vattenarbetet. Det har varit en ganska lång och lite stökig process. Det är ett acceptabelt resultat, men beslutet måste också följas upp. Stockholm Vatten har bedrivit ett väldigt bra arbete genom att både upplysa stockholmarna om vad de måste göra och skapa en effektiv avloppsvattenrening. Tack vare det är faktiskt Stockholms skärgård ett av de få havsområden i världen där vattnet blir bättre och bättre.

Men i Stockholm är ett av våra stora miljöproblem de mindre sjöarna: Magelungen, Drevviken, Ältasjön, Långsjön. Listan är lång, det kan ni se i ärendet. De fylls sommartid av giftiga alger. Det är omöjligt att bada. Husdjur blir sjuka, i värsta fall kan de dö.

Det finns siffror som säger att Sverige har nästan 100 000 sjöar och mindre än 1 procent är övergödda. Stockholm har 20 vattenområden, men 50 procent är förorenade. Det är faktiskt ett stort problem. Nordens Venedig har de sämsta sjöarna i hela landet. Och det är faktiskt inte acceptabelt. Det drabbar också i hög grad dem som har låga inkomster och små möjligheter att söka sig långt bort. De är hänvisade till de förstörda småsjöarna i närområdet.

Självklart måste vi nu från kommunens sida satsa allt vi kan på sjöar, bäckar och åar som måste restaureras, inte bara därför att EU:s vattendirektiv kräver det utan därför att det är en rättvisefråga.

Vi blev lite förvånade över att det första förslaget innebar att de förstörda småsjöarna skulle förbli grumliga och att det inte var självklart att börja där. Det har man gjort på många andra håll i världen. I dag pågår arbete med sådana områden i Skåne och i Gnesta. Men i staden håller vi fortfarande på och pratar och späder ut sjöarna.

Men nu har man nått en politisk lösning. Vi slår fast – det är självklart – att lagen ska följas. Senast 2016 ska sjöarna vara renade, och det måste följas upp. Vänsterpartiet kommer som hittills att vara drivande i den här frågan. Det framgår av vårt särskilda uttalande att vi tycker att detta måste följas upp bättre. År 2016 ska allt vatten i Stockholm ha ett sommarsiktsdjup på två meter, algbloomingen ska vara borta. Det ska vara hit alla vill åka för att få ett gott och friskt dopp. Det arbetet måste vi börja nu, inte om fem år eller senare. Man måste kunna fiska och bada hemmavid. Vatten är nästan det viktigaste för människans livsmiljö.

Bifall till kommunstyrelsens förslag och Vänsterpartiets särskilda uttalande!

Anförande nr 196

R e b w a r H a s s a n (mp): Ordförande! Från miljömiljarden har Stockholm Vatten fått nästan 225 miljoner kronor för sjörestaurering. Hydrologiskt och paleontologiskt sett är inte alla sjöar i Stockholms stad av samma typ. Det är olika typer och det behövs olika åtgärder. Man kan inte nå de mål för fosforhalten som Vänsterpartiet har skrivit i det särskilda uttalandet. För att göra detta samtidigt för alla sjöar fram till 2015 behövs det enorma pengar. De pengarna kan vi inte få fram nu.

Anförande nr 197

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Jag ska bara förtydliga lite grann. Det finns ett uppdrag till stadsledningskontoret om kostnadsberäkning av de föreslagna åtgärderna. Det är på grund av att vi har en ny vattenorganisation i Sverige med organisationer inrättade per avrinningsområde. Där har man inte ännu kommit fram till vad kommuner respektive staten ska betala. Det är väl bra att det finns ett sådant uppdrag.

Sedan skulle jag också vilja kommentera de 25 mikrogrammen per liter som ett riktvärde. Såvitt vi har kunnat förstå är detta riktvärde ännu inte ett fastställt riktvärde av Naturvårdsverket. Det kommer kanske att ligga däromkring. Men vi har ingen annan uppfattning än Vänsterpartiet. Vi ska arbeta så snabbt som möjligt med den här frågan, oavsett vilket tal som kommer att stå som riktvärde.

*§ 12 Uppföljning av gatu- och fastighetskontorets omorganisation**Uppföljning av omorganisationen på gatu- och fastighetskontoret
Hemställan från gatu- och fastighetskontoret (utl. 2006:125)*

Anförande nr 198

Ulf Friedebäck (fp): Ordförande, fullmäktige! Det är naturligtvis fullt legitimt och naturligt att staden gör en översyn och genomför organisationsförändringar såväl inom den tjänstemässiga som inom den politiska organisationen. Förändringen av gatu- och fastighetskontoret tycker vi har skötts på ett dåligt sätt av majoriteten. Informationen till personalen var dålig. Hela processen präglades av bristande förankring, såväl bland tjänstemän som på politiskt håll. Det var till och med så att sossarnas egen fullmäktigegrupp var djupt oenig i frågan. Om man får tro tidningsuppgifter hotade finansborgarrådet att avgå om hon inte fick sin vilja igenom för en delning av kontoret. Efter det hotet blev det ändå rättning i ledet, och Annika Billström fick majoritet för sitt förslag om delning av kontoret. Från Folkpartiets sida var vi emot det här organisationsförslaget.

När jag nu läser i dagens handlingar, särskilt vad stadsledningskontoret säger om den gjorda utvärderingen, ser jag att de säger att ”det är svårt att efter så kort tid göra en bra utvärdering”. Men stadsledningskontoret efterlyser ändå att nämnderna försöker sig på relevanta jämförelser och kritiska analyser av de genomförda organisationsförändringarna. Det här är naturligtvis helt nödvändigt för att staden ska kunna dra lärdomar inför kommande organisationsförändringar. Men det kanske är så, för det framfördes ju inga kritiska synpunkter, att organisationen helt enkelt inte törs. Är det på det viset är det förskräckligt illa ställt med demokratin i den här staden.

Avslutningsvis, herr ordförande, skriver föredragande borgarrådet i sin anförandetext att målet om 20 000 nya bostäder snart är uppfyllt. Vi har ju pratat om det i den inledande debatten tidigare i dag. Det är inte på det viset att det gigantiska bluffmakeri med siffror som ni ägnar er åt blir sanning bara för att det upprepas gång på gång. Nej, ni måste hålla er till sanningen, och sanningen är ju att det fortfarande saknas 10 000 lägenheter innan ert vallöfte är uppfyllt.

Anförande nr 199

Borgarrådet Billström (s): Ordförande, fullmäktige! Tidigare i dag var vi ju djupt eniga om att bostadsbyggandet inte har varit så omfattande sedan 1974. Om utrednings- och statistikkontorets tjänstemän inte hinner med att räkna de markarbeten som påbörjas tycker jag ändå att man ska se att den senaste uppgiften från stadsbyggnadskontoret, och jag förstår inte varför vi skulle misstänkliggöra våra tjänstemän på stadsbyggnadskontoret, visar på 16 200 påbörjade lägenheter den 31 maj i år. Det kommer redovisningar varje vecka. Det fattas beslut i stadsbyggnadsnämnden, det fattas beslut i marknämnden och så vidare. Det här är inte påhittat. Det här är statistik som vi får från professionen. Vi ifrågasatte väl aldrig den statistik som tjänstemännen redovisade under förra mandatperioden bara därför att det råkade vara ett borgerligt styre, tvärtom.

När det gäller erfarenheterna av gatu- och fastighetskontorets omorganisation visar översynen av samtliga nämnder, styrelser och bolag direkt att gör man de effektiviseringar som kan göras uthålliga och långsiktiga under den kommande mandatperioden, och kanske också in i nästnasta mandatperiod, är det positivt. Det är klart att den som inte vill och den som vill sätta käppar i hjulet för den här typen av svåra arbetsuppgifter kan använda sig av medierna för att på det sättet skapa en massmedial debatt i frågor som behöver intern hantering. Då är det väldigt allvarligt.

Alliansens förslag i strategiärendet innebär ju gigantiska omorganisationer om det skulle gå igenom. Om ni skulle vinna och skulle genomföra detta berör det naturligtvis tiotusentals människor. Ni skapar jättebyråkratier i de centrala facknämnderna samtidigt som ni slår ihop fyra stadsdelsnämnder, för renhållningen till trafik och ser till att socialtjänsten blir ännu tyngre. Det är klart att du som kritiserar det här i det sammanhanget borde fundera över hur man hanterar detta för att långsiktigt få en god, effektiv och stabil verksamhetsutveckling.

Anförande nr 200

Ulf Fridbeck (fp): Herr ordförande! Från vårt håll, Annika Billström, har vi inte andats en stavelse om att vi avser att gå tillbaka till den gamla organisationen när det gäller gatu- och fastighetskontorets organisation. Tvärtom säger vi nu att den låter vi vara. Främsta skälet till att vi inte gör något just nu är att vi inte kan utsätta den personal som jobbar på de här förvaltningarna för en ny, omfattande organisationsförändring. Personalen måste naturligtvis få arbetsro.

Utrednings- och statistikkontorets siffror talar, som jag sagt många gånger, sitt språk. Du, Annika Billström, har ett annat språk. Det saknas 10 000 lägenheter för att ni ska kunna uppnå ert mål. Det är kalla fakta.

Anförande nr 201

Berthold Gustavsson (m): Ordförande, fullmäktige, Annika Billström! Det har gjorts många omorganisationer under borgerlig ledning i den här staden, och det har gjorts omorganisationer under socialdemokratisk ledning. Men denna omorganisation förtjänar kritik.

Jag har inte tidigare, och jag har varit med här i fullmäktige en hel del år nu, hört att det har varit så mycket klagomål, så många människor som har mått så dåligt efter någon omorganisation som efter den här. Det är klart att detta till stor del har berott på den oenighet som har funnits inom majoriteten, otydligheten i ledarskap, vankelmot hit och dit, utdragna processer. Det är sådant som får människor i organisationen att må mycket, mycket dåligt. Vad som har hänt ska jag inte gå närmare in på.

Omorganisationer kommer vi att fortsätta göra, självklart. Det är inte fråga om bara om man gör det utan också hur man gör det. Det är den delen som hade kunnat ske på ett bättre sätt.

När det gäller nya lägenheter och siffror hit eller dit vill jag säga att jag sitter med i byggarbetsnämnden. Där har vi fått en tydlig redovisning av att sättet man definierar

huruvida ett bygge är påbörjat eller inte har omdefinierats. Tidigare har det varit regel, oavsett majoritet, att när det har varit en betongplatta gjuten har bygget varit påbörjat. Nu räcker det tydligen att man märker ut platsen och sätter en pinne i jorden eller möjligtvis tar något spadtag. Då räknar man det som påbörjat. Det är klart att det då går att få ihop ett större antal än om man använder det system som vi haft tidigare.

Det är lite synd att man ska hålla på och trixa och fixa och göra om metoderna för att på det sättet kunna påstå att man har uppfyllt sina vallöften. Det klarar sig inte vid närmare granskning.

Jag yrkar bifall till det särskilda uttalandet av Moderaterna och Folkpartiet i kommunstyrelsen.

Anförande nr 202

Borgarrådet **B i l l s t r ö m** (s): Jag ska med en dåres envishet upprepa att 16 200 lägenheter har påbörjats denna mandatperiod. Det är vi stolta över och det är hela byggbranschen mycket stolt över. De vet också att 18 000 lägenheter ligger i plan för nästkommande mandatperiod. Det gör att byggbranschen, den privata, den kooperativa och våra tre allmännyttiga bostadsbolag, också känner en trygghet i att Stockholms stads fullmäktige i mycket bred enighet säger sig vilja klara av bostadsförsörjningen.

Att Moderaterna hela tiden svartmålar innebär ju, av någon underlig anledning, att ni inte vill att vi ska vara framgångsrika. Vi är ju inte framgångsrika för egen skull. Vi är inte framgångsrika därför att vi råkar vara ett socialdemokratiskt parti. Vi är framgångsrika för stockholmarnas skull. Det är det enda skälet till att vi sitter i den här församlingen. Vi gick till val på ett antal punkter. Oavsett om ni gillar eller ogillar vår framgång har vi haft en hög leveransnivå.

Den viktigaste av alla frågor för en huvudstads utveckling är att se till att medborgarna får lägenheter. Nu får medborgarna lägenheter. De får bostadsrätter. De får hyresrätter. De får kooperativa hyresrätter. De får radhus, parhus och egnahem. Det förmedlas lägenheter som aldrig förr. Det borde vi alla vara glada och stolta över.

Anförande nr 203

U l f F r i d e b ä c k (fp): Ordförande! Annika Billström vet att vi på den här sidan av salen naturligtvis står bakom de flesta markanvisningar som har antagits. Vi står bakom de stadsplaner som har antagits av fullmäktige. Det är väl närmast så att du får titta i din egen majoritet, där du har dem som inte står bakom allting. Vi har verkligen medverkat till att det ska byggas i den här staden. Det målet är vi naturligtvis helt överens om. Vi ska bygga så mycket som det går, helt klart.

Det jag har anmärkt på, Annika Billström, är ert sätt att tolka statistiken. Utrednings- och statistikkontoret har de här siffrorna. Du har ju själv läst dem. Du kan inte bestrida att det står att det saknas ungefär 10 000 lägenheter för att ni ska kunna uppnå ert mål. Då får du väl göra dig av med det kontoret, om det inte passar era syften.

Anförande nr 204

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande, fullmäktige! 1 117 lägenheter har ni röstat nej till. Men ni har ändå bidragit. Om sanningen ska fram är det 1 117 lägenheter ni har sagt nej till. Det är så. Ert syfte med att hålla på på det här sättet är att vilseleda. Det är att inte erkänna det som hela branschen och också de bostadssökande ser. Det har aldrig producerats så mycket lägenheter de senaste 30–35 åren. Kan vi inte glädjas åt det i stället för att hålla på med det politikerkäbbel som medborgarna är så trötta på?

Hur mycket vill ni bygga nästa mandatperiod? Vi har sagt att vi vill bygga 15 000 lägenheter. Ni kanske vill slå oss och bygga 16 000, 17 000 eller 18 000. Men låt oss äntligen vara överens om att bibehålla denna fantastiskt höga nyproduktionsnivå.

Anförande nr 205

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Ordförande! För att citera finansborgarrådets uttryck ”en dåres envishet” kan jag säga att även om man hävdar något ”med en dåres envishet” är det inte säkert att det är rätt. Det som finansborgarrådet säger är inte rätt. Det har inte påbörjats eller färdigställts så många lägenheter som finansborgarrådet påstår. Att man tar sig före att omdefiniera vad som ska räknas som påbörjade lägenheter gör inte att det har tillkommit fler. Nej, det är inte som vi svartmålar när vi säger sanningen och håller oss till den redovisning som har gällt tidigare.

Ja, vi har sagt nej till vissa byggprojekt. Vi har stött det allra mesta överallt. Det kan inte innebära att man måste säga ja till precis allting, hur tokigt det än verkar vara. Däremot är det väldigt många fler bostäder som vi vill bygga framöver.

Det kan vara lite problematiskt när man sätter exakta tal på saker och ting. Man ska också kunna leva upp till det. Det kanske är bättre att ha lite visioner än att ha exaktheten.

Ärendet handlar egentligen fortfarande om utvärderingen av omorganisationen. Det har inte blivit så många kommentarer från finansborgarrådet om att personalen har mått fruktansvärt dåligt av den här omorganisationen. Det är väl någonting att dra lärdom av framöver om inte annat. Bättre tydlighet, bättre ledarskap, att man är klar över vad man vill inom en majoritet innan man går till handling.

Anförande nr 206

U l f F r i d e b ä c k (fp): Ordförande, Annika Billström! Det är klart att vi också gläds åt att det byggs mycket i staden. Det är fånigt av dig att säga något annat. Det är klart att vi tycker att det är bra. Om du läser vårt strategidokument kan du också se att vi vill fortsätta att utveckla staden för alla och också få en stor och stark inflyttning hit. Det är självklart att vi vill det. Det finns ingen åtskiljande mening i det fallet.

Som jag sade förut har du problemen i din egen nuvarande majoritet. Där har du partier som inte vill utveckla staden på samma sätt som vi vill. Det är alldeles

självlärt att vi ska fortsätta bygga. Vi står faktiskt också bakom merparten av de siffror som du nu slår dig för bröstet för att ha presterat.

Men, Annika Billström, du ska inte tro att det blir sanning därför att du med en dåres envishet upprepar statistik gång på gång och fortsätter hävda att du har rätt och utrednings- och statistikkontoret har fel. Svara mig i stället, Annika Billström: Har utrednings- och statistikkontoret felaktiga uppgifter i de publicerade skrifterna, ja eller nej?

Anförande nr 207

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande, fullmäktige! Som Berthold Gustavsson säger handlar det här ärendet om utvärderingen av delningen av gatu- och fastighetskontoret. De rapporter som jag har fått säger inte att personalsituationen är försämrad på de två nya kontoren, tvärtom. Det finns många i personalen som vittnar om att man äntligen ser en tydlighet i organisationen, att man ser en tydlighet i arbetsfördelningen, att man ser en tydlighet i rollfördelningen. Sjukfrånvaron har inte stigit. Snarare har den tvärtom sjunkit. På punkt efter punkt måste du ha läst det här ärendet dåligt. Jag tror att man i stället ska titta på hur kontoren fungerar i dag. Hur fungerar markkontoret och hur fungerar trafikkontoret?

Ur mitt politiska perspektiv, med 18 år i fullmäktigeförsamlingen, är det väldigt tydligt att de här två kontoren jobbar som aldrig förr. Jag tror att skälet till detta är att målen för både infrastruktur och trafik men också för bostadspolitik är så oerhört tydliga. Det är så lätt att mäta sig mot de politiska mål som fullmäktigeförsamlingen har satt upp. Om moderater, folkpartister och andra vill fortsätta att hamra att vi inte har varit lyckosamma i bostadsförsörjningen får ni göra det. Vi kommer inte att vika undan från den statistik och de uppgifter som stadens tjänstemän lämnar till oss veckovis och månadsvis. Vi ser också i de berörda nämndernas beslut att det effektiviseras och att man verkställer de mål som fullmäktigeförsamlingen har satt upp. Jag tycker att det är beundransvärt.

Jag måste säga att alla i Stockholm som ingår i den verksamhet som har med bostadspolitik att göra med en mun säger att det har varit lyckosamt. De som inte säger det är Folkpartiet och Moderaterna. Det får stå för er. Det är ert problem. Det är minsann inte vårt. Vi är väldigt glada och stolta över att marknaden tillsammans med Stockholms stad har åstadkommit det som vi blev bespottade och beskrattade för i början av den här mandatperioden.

Anförande nr 208

U l f F r i d e b ä c k (fp): Herr ordförande, Annika Billström! Jag undrar, har du verkligen varit närvarande vid den här debatten? Jag har ju sett dig och tittar på dig, men du verkar inte ha hört vad jag har sagt. Jag har sagt att vi står bakom den höga bostadsproduktionen. Vi tycker att det är bra att det byggs bostäder i den här staden. Du ska inte komma med sådana dumma påståenden som att säga att vi är emot att det byggs i staden. Nejsägarna har du ju i din egen majoritet. Tänk på vad du säger!

Det är också intressant, Annika Billström, att du inte svarar på den lilla fråga jag ställde i mitt förra inlägg. Har utrednings- och statistikkontoret fel siffror i sina publicerade dokument, ja eller nej?

Anförande nr 209

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Det är Folkpartiet och de andra borgerliga partierna som tillsammans med Miljöpartiet har sagt nej till ett antal tusen lägenheter. Problemet är inte vår egen majoritet, problemet är faktiskt att ni inte heller har orkat ta ansvar. Som jag har sagt många gånger innan, men jag kan gärna upprepa det, har USK inte hunnit med. Vi har samma sätt att mäta som ni, det vill säga gjuten bottenplatta. Det är per den 31 maj 16 200 lägenheter, exkluderat skatteskrapan, studentskrapan. Det som är inkluderat är de kontor som vi avkontoriserar och bygger om till lägenheter. Men fortfarande är det 16 200 lägenheter som är påbörjade. Och de som märker det är de som rätt snabbt nu får lägenhet via bostadsförmedlingen, tack och lov.

Anförande nr 210

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (m): Ordförande! Jag ska inte dra ut på ärendet vidare utan bara göra ett par små kommentarer.

Vid utvärdering av hur det har gått med den här omorganisationen har man anlitat konsultfirman Solving Bohlin & Strömberg. Rapporten redovisar också medarbetarnas synpunkter på förändringsprocessen som främst framkommit under uppföljningsarbete enligt följande: Den mycket utdragna förändringsprocessen inom främst markkontoret och trafikkontoret har utsatts för stark kritik.

Under en annan punkt står: Att det tog så lång tid att lösa lokalfrågorna uppfattas som mycket negativt.

Anförande nr 211

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Ordförande, fullmäktige! Omorganisationer är alltid svåra. Är det så att den politiskt styrda organisationen inte förmår samla sig är det naturligtvis ytterligare ett bidrag. Det vi ser i dag och det vi utvärderar i dag är naturligtvis resultatet. Och så mycket som åstadkoms på dessa två kontor var det länge sedan det uträttades. Jag är glad att vi vågade genomföra den här förändringen. Den kommer stockholmarna till del.

Enligt de översyner som är gjorda hittills har vi faktiskt lyckats omfördela drygt 500 miljoner kronor. Det tycker jag är rätt använda skattepengar. Det kanske inte ni tycker.

Anförande nr 212

Borgarrådet E d h o l m (fp): Jag måste säga att jag tycker att det är kränkande att påstå att vi har stoppat ett antal tusen lägenheter. Jag skulle vilja ha en lista på det antal tusen lägenheter som vi har stoppat. Det är inte sant. Vi har tillsammans med bland annat Socialdemokraterna i stadsbyggnadsnämnden sagt nej till ett antal

lägenheter i Västerort. Det har även Socialdemokraterna varit med på. Men att få det till tusentals är faktiskt inte sant. I nästan varje fall där det har varit konflikter har vi tillsammans med Moderaterna och Kristdemokraterna röstat för era projekt, ibland med både Vänsterpartiet och Miljöpartiet som motståndare, men oftast endast med Miljöpartiet. Att vi skulle ha stoppat flera tusen lägenheter är faktiskt inte sant.

Den byggnation som sker i Stockholm nu har vi beslutat tillsammans. Jag tycker att vi ska vara stolta över det som har åstadkommits. Men det skulle inte ha åstadkommits om ni hade stått där ensamma tillsammans med Miljöpartiet och Vänsterpartiet. Vi röstar för nästan allt som ni föreslår. Det mesta av det som vi har sagt nej till har också Socialdemokraterna sagt nej till för att det har varit i väldigt svåra lägen. Men inte ens då kan man få det till tusentals.

Anförande nr 213

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): Lotta Edholm! Du kom in under den här debatten. Jag har inte sagt flera tusen. Det jag har sagt är att Folkpartiet har röstat nej till är 1 117 lägenheter.

Jag har också sagt att ni har bidragit till att ta ansvar och att vi gemensamt ska vara stolta och glada för detta. I ena stunden är vi stolta och glada tillsammans, nästa stund är ni där och säger: Ni ljuger, ni vilseleder. Men visst har ni varit med, precis som Miljöpartiet och Vänsterpartiet och alla sex partierna, om att säga ja. Jag vet inte vad jag skulle använda för ord om den som inte hade orkat ta det bostadsförsörjningsansvar som samtliga sex partier har tagit. Men ni har också röstat nej till de här lägenheterna tillsammans med bland annat Miljöpartiet. Det får ni orka stå för. Det är så. Det är varken svart eller vitt.

Men det viktiga in i nästa mandatperiod, som jag tidigare sade till en partikollega till dig, är ju att vi behåller denna höga, jämna nyproduktionsnivå. Det är det absolut viktigaste för att vi inte ska halka efter igen. Nu är vi åter Sveriges tillväxtmotor. Det ska vi vara stolta och glada för. Vi ska bygga mer vägar, mer spår. Vi ska öka bostadsförsörjningen. Vi ska ha samma höga effektivitet när det gäller att förmedla lägenheter. Men man måste våga erkänna när man säger nej. Och det har även Folkpartiet gjort. Det får du orka stå för.

Anförande nr 214

Borgarrådet E d h o l m (fp): Ett antal tusen är inte samma sak som 1 700. Det är en betydande skillnad. Av de lägenheter som den borgerliga oppositionen har varit emot har Socialdemokraterna i stadsbyggnadsnämnden själva också varit av den åsikten. Det är ett ytterst litet antal som vi inte har kunnat vara överens om.

Anförande nr 215

Borgarrådet B i l l s t r ö m (s): För andra gången, Lotta Edholm, sade jag inte ett antal tusen. Jag sade 1 117 lägenheter. Även Folkpartiet måste orka stå för att man säger nej. Orkar du inte det kommer Folkpartiet att ha allvarliga problem i valrörelsen, därför att det är väljarna och inte den här församlingen som dömer oss.

Ser man byggkranarna runtom i staden och ser man det lyft som bostadsförmedlingen har genomgått i antal förmedlade lägenheter, som rör sig runt 8 000–9 000, förstår man naturligtvis att det finns en mängd lägenheter, hyresrätter också, på bostadsmarknaden.

Anförande nr 216

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag ber om ursäkt för att jag inte kommer att säga ett enda ord om omorganisationen utan jag vill gärna gå in och betona att när vi nämner siffran 16 200 bygger den på det projekt 20K arbetar med. Vi följer faktiskt upp varje projekt. När projektet uppfattar att byggnationen är i gång är det en påbörjad byggnation.

Jag vill också gärna säga att jag tycker att vi har samarbetat bra i stadsbyggnadsnämnden angående de här frågorna. Det finns projekt där den borgerliga sidan har varit emot, som jag nog har tyckt har varit ganska tråkigt, och där också Miljöpartiet har varit emot. Jag tänker till exempel på byggnationer i Örby, där vi hade möjlighet att få hyresrätter i ett villaområde. Men där gick man emot. Det är svårt att stå emot de egna väljarna som finns runtomkring.

Det finns olika typer av projekt. Vi har försökt driva det här. Jag tycker att det är ledsamt att man inte kan lita på det arbete som genomförs på stadsbyggnadskontoret när man följer upp projekten.

Anförande nr 217

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Jag håller fullständigt med ordföranden om att vi ska hålla oss till ärendet, uppföljning av gatu- och fastighetskontorets omorganisation, men debatten har ju handlat om andra saker, och Vänsterpartiet har blivit apostroferat av oppositionen vid några tillfällen. Då måste jag ändå få uttala mig även om det ämnet.

Det har påståtts att Vänsterpartiet skulle ha stoppat ett antal bostadsbyggnadsprojekt. Jag var inte förberedd på denna debatt, därför har jag inte en exakt beräkning av de tillfällen då vi har sagt nej. Men jag vet från både marknämnden och stadsbyggnadsnämnden att det har varit ett fåtal tillfällen. Framför allt har det varit intrång i grönyta och även några byggnationer på idrottsmark som vi har avstyrkt. Men det handlar definitivt inte om några större mängder lägenheter. I stor utsträckning har vi varit överens. Det har funnits lite olika konstellationer. Vi är precis lika angelägna som Socialdemokraterna om att bostadsbyggnationen ska funka. Jag är stolt över det resultat som vi har uppnått i denna fråga.

§ 16 Föreskrifter för folkomröstningen om miljöavgifter/trängselskatt i Stockholm samt tilläggsanslag för merkostnader i samband med folkomröstningen (utl. 2006:129)

Anförande nr 218

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Det här är ett administrativt ärende om hur själva folkomröstningen skulle hanteras. Jag vill bara hänvisa till det gemensamma borgerliga särskilda uttalandet. Vi är djupt kritiska till valsedelns utformning. Men den debatten kommer vi att återkomma till i folkomröstningssammanhang.

*§ 18 Förslag till fortsatt inriktning för Högdalstopparna**Motion om samordning av planerna för Högdalstoppen med omnejd**Minoritetsåterremiss från kommunfullmäktige den 29 maj 2006 (utl. 2006:131)*

Anförande nr 219

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Detta ärende vet jag diskuterades ganska ordentligt under förra kommunfullmäktigesammanträdet. Då återremitterades ärendet därför att man ville ha en tydligare beskrivning av finansieringen.

Nu finns det angett i beslutspunkterna hur man har tänkt sig att förfara med finansieringen. Jag nöjer mig tills vidare med att med detta yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 220

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Först vill jag upplysa församlingen om att vi har ett eget förslag till beslut som är utdelat. Jag vet inte varför det inte var med i handlingarna, men det finns i alla fall utdelat. I det vill vi stryka under just behovet av en del satsningar som vi tycker är väldigt viktiga för det här området.

Över huvud taget är det väldigt bra att det nu presenteras en samlad strategi för Högdalstopparnas framtid. Det är någonting som vi i Kristdemokraterna en längre tid har påtalat behovet av, både när det gäller samordning och presentation av idéer för hur utveckling av området skulle kunna ske. Vi ser gärna att det här blir ett bra centrum för rekreation och friluftsliv. Det som behövs nu och som är viktigt att stryka under är att det blir fortsatt planering och att den fortsatta planeringen inte sker så att de olika projekten motverkar varandra utan att man verkligen får den här samordningen så att det går framåt. Vi hoppas att det här rekreationsområdet kan bidra till att stävja segregationen.

Det man nu behöver göra är att ta till vara det projekt som har presenterats av stadsdelsnämnderna i Vantör och Farsta. Det behövs bland annat fotbollshallar och golftält i Högdalen. Man bör redan nu planera för en multihall med möjlighet att användas som innebandyarena. Det är viktigt att fortsätta arbetet och genomföra Ekopark Syd.

Därmed skulle jag vilja yrka bifall till Kristdemokraternas reservation som är utdelad.

Anförande nr 221

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Ordförande, fullmäktige! Vi i Vänsterpartiet stöder kommunstyrelsens förslag. Vi tror att det kommer att bli ett väldigt fint rekreationsområde och ett mycket välbehövligt sådant. Men jag vill för Vänsterpartiets räkning skicka vidare några synpunkter i det fortsatta arbetet.

Vi stöder stadsdelsnämnden i Farsta i deras hemställan om att kommunfullmäktige inrättar en ny nationalstadspark, Ekopark Syd, i området. Där kommer Högdalstopparna med sin rikliga fauna att vara en viktig del. Vi stöder också stadsdelsnämnden i Vantör i deras önskan att planeringen för en sprängd tunnel under Högdalstopparna stoppas. Högdalstopparna är ju så kallade konstgjorda berg. Vi anser därmed att det är väldigt riskabelt att spränga därunder. Det är inte alls säkert att denna tunnel kommer att hålla. Vi anser det därför uteslutet att spränga i en miljö av rivningsmassor. Vi tycker att den planerade tvärleden ska passera Högdalstopparna i ovan-jord-läge.

I övrigt bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 222

Borgarrådet N o r d i n (m): Herr ordförande! Det låter lockande när ångbåtarna tutar här utanför. Man skulle kunna tänka sig att vara någon annanstans.

När det gäller Högdalstopparna är utvecklingen av dem en viktig del i Vision Söderort, som vi tog fram under förra mandatperioden. Det gäller bara att se till att detta kan få en realistisk finansiering. Det är det som är den springande punkten. Annars kan det här bli en pappersprodukt som ligger i ytterligare några år på hyllorna och är välmenande, trevlig och bra men aldrig förverkligas.

Herr ordförande! Därför vill jag yrka bifall till det utdelade förslaget från Moderaterna och Folkpartiet.

Anförande nr 223

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Kära fullmäktige! Jag kunde inte annat än att reagera när Ann-Marie Strömberg var här uppe och sade att hon stöder Farsta stadsdelsnämnd och det yttrande som man har gjort där. Snälla Ann-Marie, läs då vad det står där! Där säger man att det här inte kommer att kunna gå att genomföra utan pengar och utan centralt ansvarstagande. Om du stöder Farsta stadsdelsnämnd så har du ett jättebra förslag att rösta på. Det är framlagt av Moderaterna, Folkpartiet och Kristdemokraterna. Det säger att vi gärna vill ha Högdalstopparna men att man måste hitta en lösning på finansieringen.

Det här ärendet är ett god dag–yxskaff-ärende. Varenda remissinstans har sagt att det inte finns någon finansiering till detta och att det inte finns något övergripande ansvar. Ändå skriver man fram det här tjänsteutlåtandet. Det är ytterligare ett sätt att försöka lura väljarna. Jag tror inte att ni kommer att lyckas. Men Vänsterpartiet har en chans att försöka se till att det blir en vettig politik här.

Anförande nr 224

Å s a R o m s o n (mp): Vi stod här för inte så länge sedan och pratade oss varma från alla partier om Högdalstopparna och vilket unikt område som det skulle kunna bli. Det skulle kunna bidra med mycket trevliga aktiviteter för folk som bor där och för folk som besöker området.

Jag tycker att det är glädjande att vi så snabbt kan komma till beslut från fullmäktige gemensamt om att vi tycker att det här är bra. Men jag förstår att oppositionen har ett behov av att vara uppe och tala om att man inte tycker att det är någonting värt att fullmäktige tar en inriktning och pekar på att man vill göra det här. Sedan kan man ha olika uppfattningar om hur vi har organiserat staden efter den SBO-utredning som har gjorts och att uppdragen som ligger i kommunstyrelsens ärenden följer den. Jag tror att det är den ordningen som gör att det här kommer bäst fram.

Det vore bra om vi kom ifrån det här med att peka på att det alltid måste finnas en central funktion utpekad från fullmäktige för att det ska hända någonting med finansieringen. Då blir det så att det inte finns något område utanför de centrala delarna som kommer att kunna få växa på sina egna meriter utifrån att man lokalt har kraft att vara spindeln i nätet. Det har faktiskt Farsta och Vantör stadsdelsnämnder varit. Låt dem fortsätta att vara de drivande spindlarna i nätet, och stöd dem med era budgetäskanden till hösten! Det är ju sådan ordningen är, och jag tror att det är det bästa för att få en spirande friluftsutövning vid Högdalstopparna.

Anförande nr 225

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Det finns ingen här som har krävt en central samordning av detta. Vad någon har krävt är att någon tar ett ansvar – ett helhetsansvar. Det får mycket gärna vara en stadsdelsnämnd. Men det är sorgligt att Miljöpartiet säljer sig till sossarnas fullkomliga förbiseende av vad stadsdelsnämnderna säger i ärendet. Läs vad man säger i remisserna! Stadsdelsnämnderna säger entydigt: Ge oss pengar! Ge oss ett ansvarstagande! Då kan vi göra det här. Men det har ni inte gjort, och det tycker jag att ni borde göra. Läs vad de säger innan ni röstar igenom det här!

Anförande nr 226

Å s a R o m s o n (mp): Jag läser ditt förslag till beslut som är från Moderaterna och Folkpartiet, Madeleine Sjöstedt. Där står det att det krävs en central samordning och finansiering om frågan ska finna en realistisk lösning. Då tror man återigen att det bara är den centrala lösningen som går att finna här. Jag tror på de lokala lösningarna. Jag tror på stadsdelsnämnderna.

§ 19 Uppförande av Grimsta ridanläggning. Genomförandebeslut (utl. 2006:132)

Anförande nr 227

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Detta ärende är ett genomförandebeslut när det gäller att ersätta en nedsliten ridanläggning med en ny och fin. Det är ett ärende som det gläder mig mycket att det har kommit fram. Det är viktigt att vi gör en satsning på ridsporten. Den gör att vi ger möjlighet till fler, framför allt tjejer, att ägna sig åt idrott. Vi ger dem därmed en meningsfull fritid.

Ridsporten är en kostsam idrott, och utan stadens insatser skulle den bara bli en verksamhet för barn med rika föräldrar. Genomförandebeslutet är således ett för idrottsverksamheten i Stockholm mycket viktigt beslut. Det som också poängteras i ärendet och som jag vill betona är att denna ridanläggning även ska komma att bli tillgänglig för personer med fysiska handikapp.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 228

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Ordförande, fullmäktige! Även jag kommer att yrka bifall till detta ärende. Vi är ju totalt eniga i denna fråga, och detta är ett mycket bra ärende. Men det är också det enda ärende som under en snart fyraårig mandatperiod nästan enbart riktar sig till tjejer som majoriteten har lyckats åstadkomma.

I en revisionsrapport som vi har fått från revisorerna i idrottsnämnden påpekas det för tredje året i rad att man inte har lyckats uppnå de jämställda investeringarna, 50–50. I idrottsnämnden var det nu det senaste året, 2005, 63–37 till förmån för killarna.

Ridning är en stor sport, framför allt för tjejer. Vi har tyvärr mörka moln på området. Det gäller till exempel Östermalms ridskola och Stockholms ryttarsällskap som nu hotas av hyreshöjningar på flera hundra procent. Vi var eniga på den senaste nämnden om att vi skulle göra ett gemensamt uttalande från gruppledarna. Jag har gjort otaliga påminnelser till borgarrådet i denna fråga. Tyvärr har fortfarande inte detta gemensamma uttalande kommit till stånd, vilket jag tycker är mycket olyckligt.

Om det blir som vi hoppas att det inte blir riskerar både Östermalms ridskola och Stockholms ryttarsällskap att försvinna från Stockholms stad. Då är det ytterligare ridverksamhet som vi går miste om, och då kommer Grimsta att bli ännu mycket mer tungt belastat av folk som vill rida och som inte vill åka till Täby eller andra kranskommuner för att de inte har råd eller inte har bil eller för att kommunikationerna inte funkar.

Bifall till det gemensamma förslaget!

Anförande nr 229

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Satsningen på tjejer och tjejers idrott är i dag inte lika självklart enkelt som det var för några år sedan. Tjejerna kommer nämligen med stormsteg in i de flesta idrotter. Om man tittar på vad tjejer ägnar sig åt mest så ser man att det är fotboll. Därför är vår satsning på konstgräsplaner en jättebra tjejsatsning. Det är riktigt att det har tagit tid med Grimsta. Vi har ytterligare ett ridhus som ska byggas nytt i Sättra. Det kommer också nu. Det kommer säkert att rätta till den där statistiken som du efterlyser, Caroline.

När det gäller ridsporten på Östermalm är det ett fastighetsbolag som består av ridklubbarna som finns där. De har alltså höjt hyran för sig själva. Detta är inte så jättelätt att komma åt. Men självfallet ska vi se till att skrivelsen kommer i väg, Caroline.

Anförande nr 230

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Grimsta är ett sätt att rätta till den statistik som ser så bedrövlig ut. Borgarrådet hänvisar till att det byggs många konstgräsplaner. Visst, det är helt riktigt. Men tyvärr är det fortfarande 75–80 procent killar som spelar fotboll och 20 procent av tjejerna som spelar fotboll. Det är fortfarande en ur investeringssynpunkt ojämsställd satsning. Det vet borgarrådet. Jag är glad att vi nu kan fatta beslut om Grimsta, för det är bra. Det är bra för tjejerna i Stockholm.

Anförande nr 231

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Det här är ett trevligt ärende. Jag har bara en fråga. Jag förstår inte varför inte idrottsförvaltning och idrottsnämnd kan skicka ut ärenden på remiss såsom andra gör, det vill säga till stadsdelsnämnd, stadsdelsförvaltning och stadsbyggnadskontor. Det gäller speciellt nästa ärende som kommer.

Anförande nr 232

E w a S a m u e l s s o n (kd): Ordförande, fullmäktige! Det råder som sagt total enighet i ärendet. Jag vill bara kommentera att det är roligt att den stora satsning på just ridanläggningar som startade under förra mandatperioden nu också fullgörs. Det här är ju en tydlig tjejsport, så detta påverkar statistiken. Om fler tjejer deltar i andra sporter så borde det vara enklare, för då delar de på ett sätt på planen och då skulle man enkelt kunna se hur statistiken ser ut.

Jag delar den oro för ridanläggningarna som Caroline Silverudd Lundbom har pratat om här tidigare när det gäller Östermalms ridsällskap och Rytтарstadion. Den måste tas på allvar. Vi måste se vad vi kan göra härifrån fullmäktige.

Det är naturligtvis roligt att vi har de här ridanläggningarna. Med tanke på den debatt som i övrigt pågår i Sverige får vi väl hoppas att hästarna slipper stå och deppa i sina spiltor utan att de verkligen får vara ute tillsammans med dem som gillar att rida.

Anförande nr 233

B e r i t K r u s e (s): Ordförande, fullmäktige! Som ordförande i den stadsdelsnämnd där det nu ska satsas på Grimsta återigen vill jag bara säga här med klar och tydlig röst att vi är ytterst glada för att denna satsning görs. Vi har över huvud taget i Hässelby–Vällingby fått en stor idrottssatsning under mandatperioden. Det fortsätter att satsas nu, och det är mycket välkommet. Vi är den mest barn- och ungdomsrika stadsdelen i Stockholm. Vi tackar för detta!

§ 20 Inriktningsbeslut avseende anläggande av en 11-manna konstgräsplan m.m. på Skarpnäcksfältet
Hemställan från idrottsnämnden (utl. 2006:133)

Anförande nr 234

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Nu gäller det en konstgräsplan på Skarpnäcksfältet. Man kan säga att detta är en typ av följetong. Spårvägen, som finns där, har önskat sig en bollplan, en egen hemmaplan, väldigt länge och har också påtalat det.

Nu finns det alltså planer på en elvamanna konstgräsplan där hundkappen låg tidigare. Det kommer att bli en mindre läktare. Det kommer att bli belysning som är anpassad efter det läge där det ligger. Det kommer också att finnas möjlighet att spela amerikansk fotboll här. Det finns en aktiv verksamhet med hundsporten på Skarpnäcksfältet. Därför har man också för avsikt att se till att det finns möjlighet för agilityverksamhet på området.

Det finns en oro för att bollplanen med konstgräs ska komma väldigt nära bebyggelsen som finns där. Vi för naturligtvis diskussioner med dem som bor där om hur man på bästa sätt ska kunna göra detta så att det blir bra för alla parter.

Jag vill med detta yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut. Jag kan också säga att det kommer att fattas ett genomförandebeslut i idrottsnämnden. Därefter kommer man också att ta bygglov i stadsbyggnadsnämnden.

Anförande nr 235

B i l l y Ö s t h (m): Ordförande, fullmäktige! Det här är ett bra beslut. Det har en enig stadsdelsnämnd i Skarpnäck uttalat vid flera tillfällen. Det är jättebra att Spåret får en egen hemmaarena nu. Vi vill absolut inte återremittera ärendet och försena det ytterligare, inte minst med tanke på den hastighet som präglar idrottsrotelns agerande.

Det är ett bra förslag. Man får behålla den gamla gräsplanen, och man får en konstgräsplan. Man får alltså ytterligare en plan jämfört med tidigare. En del säger att det blir buller och så där. Det finns väl alltid folk som bor inom en kvadratmil från det ställe där man ska göra någonting som tycker så. Men det blir faktiskt mindre buller här än på många andra ställen och större avstånd än till exempel vid Zinken.

Som Py sade är det också jättebra att agilityverksamheten, hinderhoppning med hund, kan få vara kvar.

Sedan har vi det här med konstgräs, naturgummi och allt annat. Naturgummi är en halv miljon dyrare per plan. Det finns ingenting, inga undersökningar, som säger att det vanliga gummit som man använder skulle vara farligt på något sätt – inte det minsta. Idrottsförvaltningen skulle aldrig föreslå att vi ska göra en massa grejer som är farliga. Så knasiga är de naturligtvis inte.

Tvärtom borde väl Miljöpartiet tycka att det är bra att man återvinner bil- och traktordäck som fyllnadsmaterial? Det är inte ett dugg farligare än någonting annat. Det finns tungmetaller i det, men det finns det även i naturgummit. Det är samma sak. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 236

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Jag vill bara säga att för den som väntar ivrigt på att få sin idrottsanläggning känns det som om det tar lång tid innan den kommer fram. Men med tanke på hur otroligt många anläggningar som har byggts under mandatperioden får vi nog ändå vara nöjda med det som kommer fram.

Anförande nr 237

B i l l y Ö s t h (m): Jag är också glad för att det kommer till stånd och att den nuvarande majoriteten har fullbordat den kraftiga ökning av rekreations- och idrottsanläggningar som började genomföras under den förra mandatperioden.

Anförande nr 238

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Billy Östh! Det handlar inte om en mils omkrets och att folk skulle klaga där. Det handlar om folk som bor 15 meter ifrån! När det gäller konstgräsplaner så finns det inte heller några undersökningar som friar. Kemikalieinspektionen, som är den statliga myndigheten för detta, har icke satt ned foten när det gäller utläckage av polyaromatiska kolväten, alltså cancerogena ämnen som kan läcka ut när man använder returgummi. Det enda som har gjorts är av den norska motsvarigheten, som har tittat på inomhushallar och hur det sprider sig där. Men det finns absolut ingenting som säger att detta är ofarligt. Det gäller både hälso- och miljömässigt.

Anförande nr 239

B i l l y Ö s t h (m): Jag trodde möjligtvis att Miljöpartiet förstod sig på lite skämt och att man kunde raljera lite grann ibland. Jag har också förståelse för de människor som bor nära, men det kommer inte att vara alltför höga bullervärden eller några högre värden än det är på andra ställen – snarast tvärtom.

Jag trodde att Miljöpartiet var för återvinning, men också där får jag tydligen ändra min inställning. Det finns inga som helst undersökningar som talar för att det här skulle vara farligt på minsta sätt. Som jag sade tidigare så lägger inte idrottsförvaltningen fram förslag som innebär att man använder farligt material.

Anförande nr 240

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Ordförande, fullmäktige! Jag hade inte tänkt gå upp i debatten, för jag var helt övertygad om att vi var fullständigt eniga i detta ärende också. Men så tittar man efter och konstaterar att det finns en liten reservation i kommunstyrelsen. Då kan man bli lite förvånad. Cecilia Obermüller var uppe tidigare här under en massa ärenden som har skickats ut på remiss. Just i det här fallet har en enig stadsdelsnämnd tyckt att förslaget är jättebra.

En enig idrottsnämnd, inklusive dina kolleger – det gäller också i stadsdelsnämnden – tycker att det är jättebra. Men av någon anledning väljer Miljöpartiet att inte tycka att det är jättebra när det kommer till kommunstyrelsen och borgarrådsberedningen.

Jag yrkar bifall till förslaget.

Anförande nr 241

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Det står ingenting i ärendet om att det skulle ha remitterats i stadsdelsnämnden. Det står inte heller någonting om något stadsbyggnadskontor. Det enda som står är att det är remitterat till stadsledningskontoret. I så fall är ärendet felredovisat.

Anförande nr 242

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Miljöpartiet stöder en byggnation av en mindre fotbollsarena på Skarpnäcksfältet. Men det handlar om lokaliseringen. Nu utsätter man den här arenan för problem redan från början. Hundkappen var tvungen att läggas ned därför att den var störande för bebyggelsen. Den bullrade. Här skulle vi få ett Zinkensdammsproblem genom att lägga strålkastare och den här lilla arenan precis bredvid bebyggelsen. Varför inte lägga den längs Tyresövägen? Det är det enda vi vill. Det är därför vi vill återremittera ärendet. Vi vill lägga arenan i ett bra läge i stället för att ställa till problem redan från början.

Vi yrkar på återremiss.

Anförande nr 243

C a r o l i n e S i l v e r u d d L u n d b o m (fp): Nog är det märkligt att man i vilket annat land som helst kan bygga jättearenor mitt inne i bostadsområden, i Cardiff, Glasgow, Norwich och så vidare i England – för att ta några exempel? Men här i Sverige blir det problem så fort något kommer lite för nära, enligt Miljöpartiet. Problemet är att stadsdelsnämnden tycker att det här är okej. Idrottsnämnden tycker att det här är okej. Varför kan då inte Miljöpartiet tycka att det är okej?

Anförande nr 244

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Caroline! Vi tycker att det är okej. Men man behöver inte ställa till problem genom att lägga arenan 15 meter bredvid offentlig bebyggelse. Vi har problem vid Zinkensdamm med belysningen i och med de stora belysningsstolparna. Det kommer att finnas belysningsstolpar även här, och det blir bullrigt.

Varför inte lägga arenan vid Tyresövägen, där det ändå är bullrigt och där den kan fungera som bullerskärm i stället? Agilityn kan vara kvar på samma ställe. Det är därför vi begär återremiss i enlighet med vårt utlåtande i kommunstyrelsen.

Anförande nr 245

E w a S a m u e l s s o n (kd): Det är märkligt att vi inte kan ha full enighet när det gäller det här ärendet. När människor möts uppstår det buller och liv. Här möts unga killar och tjejer för att tävla mot varandra. De rör på sig, och det är härligt också för oss runt omkring att stå och se på.

Jag var senast nu i helgen just vid Skarpnäcksfältet och tittade på en tjejfotbollsmatch. Den planen var inte kul att spela på, kan jag säga. Det var stora hål och massor med vatten. Tjejerna höll god min. Men när domaren själv klev ned i hålet undslapp han sig ett och annat ord som borde ha föranlett gult kort, som det ju numera blir enligt reglerna för fotbollsmatcherna. Jag vill bara understryka att också vi bejakar att detta blir genomfört vid Skarpnäcksfältet.

Anförande nr 246

M o n i k a L i n d h (s): Ordförande, ledamöter! Är det någon fråga som har diskuterats i många år på Skarpnäcksfältet så är det möjligheten att förbättra fotbollsplanerna, att förbättra sportfältet, att skapa möjligheten till hemarena för Spåret och att ge bättre träningsmöjligheter för de 500 ungdomar som tränar i Spåret. Jag kunde väl aldrig tro att det skulle bli ett bok om detta! Vi har hållit på med frågan sedan 1994 ute på Skarpnäcksfältet.

Man kan ha synpunkter på buller. Men vad är det som bullrar? Jo, det är Skarpnäcksfältets egna ungar. Vi hör dem varje dag från morgon till kväll. Det är våra egna ungar som är där på fotbollsplanen och bullrar, tjoar och har sig. Det är deras föräldrar som bor på Skarpnäcksfältet som skjutsar dem till och från och hämtar dem. Vi är inte ett dugg bekymrade över något buller.

Dessutom är stadsdelsnämnden fullständigt enig, och tycker att detta är ett bra förslag. Jag yrkar bifall till förslaget.

Anförande nr 247

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Ursäkta, men det är ju inte bara ungar som kommer att spela här. Det är Spårvägens fotbollslag som kommer att träna på den här arenan; det är inte bara småbarn som tjoar runt där. Tänk så mycket problem man skulle slippa om idrottsförvaltningen liksom andra förvaltningar skickade i väg saker på remiss till stadsbyggnadskontoret! Då kanske stadsbyggnadskontoret skulle kunna säga var man kan lägga arenan på ett vettigt sätt och titta på lagstiftningen när det gäller buller i stället för att man ställer till problem i förväg.

Anförande nr 248

M o n i k a L i n d h (s): Det blir inget ökat buller för att man anlägger en konstgräsplan. Tvärtom kan det bli minskat buller. Vi behöver ju kanske inte använda de skrämliga grusplanerna uppe vid Tåtorpsskolan lika mycket nu.

Det är klart att det är vuxna som spelar också. Det har det alltid varit på Skarpnäcksfältet. Det är barn och ungar, vuxna, A-, B-, C- och D-lag och tjejlag. Vi mår bra av det på Skarpnäcksfältet, och vi vill ha den här konstgräsplanen.

Anförande nr 249

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Jag är också lite förvånad över Miljöpartiets inställning i ärendet. Som jag läser ärendet har Skarpnäcks stadsdelsnämnd hela tiden varit involverad i planeringen. Det är ett samarbete mellan idrottsnämnden och fastighetsnämnden. Även vi i marknämnden har varit med på ett hörn. Jag har som medlem i marknämnden pratat många gånger med mina partikamrater i Skarpnäck. Jag har fullt förtroende för att de som sitter i Skarpnäcks stadsdelsnämnd har den lokalkännedom som behövs för att kunna bedöma var en lämplig placering är. En enig stadsdelsnämnd ställer sig bakom detta förslag. Då är jag övertygad om att placeringen är helt okej.

När det gäller konstgräs har det skett en högst betydande produktutveckling. När jag satt i fritidsnämnden för ett antal år sedan skrek alla högt om den tidens konstgräs. Nu är det mycket bättre. Konstgräsplaner anläggs lite varstans. Jag är också där förvånad över Miljöpartiets inställning.

Från Vänsterpartiets sida yrkar vi bifall till kommunstyrelsen. Vi hoppas att detta blir en bra plan med många aktiviteter.

Anförande nr 250

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Den agilityverksamhet som bedrivs där är i alla fall är i alla fall inte bullrig. Konstgräsplaner behöver inte vara bullrigare än grusplaner; det påstår jag inte.

Ann-Marie! Om du vill diskutera hälsofrågor så kan du ta den diskussionen med Kemikalieinspektionen, som är den högsta myndigheten i Sverige som faktiskt kan det här.

Vi säger: Bygg en konstgräsplan, men bygg den inte där den skapar problem! Hundkappen var ett problem. Nu har boende hört av sig och börjat protestera mot att planen ska hamna så nära deras bostäder. Varför lägger man den inte på ett vettigare ställe? Det är det vi vill med återremissen.

Anförande nr 251

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Stadsdelsnämnden har som tidigare sagts här ställt sig bakom detta. Det var en enig stadsdelsnämnd, och den har lokalkännedomen. Det är faktiskt de människorna som skulle drabbas om detta inte funkade. Jag litar på stadsdelsnämndens bedömning när det gäller placeringen.

När det gäller kemikalier undrar jag om det är Miljöpartiets inställning att i fortsättningen stoppa alla konstgräsplaner som är på gång. I så fall blir jag väldigt orolig. Vi har ju jobbat mycket inom den här majoriteten med att konstgräsbelägga planer så att de får ökad användbarhet. Jag ser det som en bra kvalitetshöjning för idrottsplatserna.

Anförande nr 252

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag vill bara poängtera att jag har kontakt med boende i området. Vi ska naturligtvis diskutera hur man ska göra så att det blir så bra som möjligt också för de boende.

Jag vill gärna säga till Cecilia att vi har prövat möjligheten att lägga planen ute på Skarpnäcksfältet. Men det rönt motstånd från bland andra miljövännerna. Man ville inte ha en inhägnad plan mitt ute på fältet.

Anförande nr 253

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Det vore bra att lägga planen bredvid Tyresövägen, för då skapar man en bullerbarriär mot denna ganska hårt trafikerade väg. Det tycker jag är betydligt smartare. I alla fall borde man ha skickat ärendet till stadsbyggnadskontoret och stadsbyggnadsnämnden på remiss för yttrande. Då kanske man kunde ha diskuterat fram en vettig lösning i stället för att lägga detta så nära bostäderna som nu.

Anförande nr 254

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Det behövs ingen ny detaljplan för detta eftersom det redan är idrottsmark.

§ 21 Inrättande av Sätmaskogens naturreservat (utl. 2006:134)

Anförande nr 255

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Det påstås att detaljplaner och planering inte rön något större engagemang i söderort. Men gång efter gång tycker jag att man ser den absoluta motsatsen. Här har vi verkligen ett ärende där hundratals, om inte tusentals, människor har engagerat sig. De har engagerat sig för att långsiktigt skydda den älskade och välanvända Sätmaskogen. Det har varit livaktigt, och man har verkligen engagerat sig för att se till att Sätmaskogen ska bli så stor som möjligt.

Det är mycket glädjande att vi i dag kan fatta beslut som innebär att det här naturreservatet skyddas för framtiden. Dessutom inkluderar vi några viktiga extraområden i naturreservatet. Äntligen slipper vi propåer om bebyggelse mitt emot Örnsätrabacken. Det fattades för övrigt ett beslut senast 1991 av fullmäktige om att inte bygga där.

Helst av allt hade Miljöpartiet sett att reservatsgränserna följde befintlig bebyggelse kant i kant och även hade inkluderat till exempel Lyrans dalgång, precis som en enhällig stadsdelsnämnd i Hägersten önskade. Men vi hoppas att den delen och även campingen kan inkluderas i reservatet så småningom, i framtiden. Det finns ingenting i reservatets syfte som står i strid med detta.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 256

J o a k i m L a r s s o n (m): Cecilia! Det jag möjligen tycker är lite trist med den iver som du ger uttryck för när det gäller reservatsbildningar är just att man också frånhänder sig en del av möjligheterna att använda Sätmaskogen på det sätt som man har använt den i dag. Du måste någon gång vara medveten om att reservat inte enbart innebär positiva saker för användandet av den aktuella platsen. Det kan också ställa till en del problem i samband med att man behöver belysa vissa stråk som människor använder och sådana saker. Jag delar inte din iver för reservat, om jag uttrycker mig milt.

Anförande nr 257

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Det är synd, Joakim, att du inte delar min iver när det gäller att långsiktigt skydda områden som man annars knaprar på bit för bit. Det är de små stegens tyranni som gör att det till slut inte återstår några större värdefulla naturområden för stockholmarna.

Det här är ett sätt att avsätta sådana och att kunna använda dem för friluftssändamål. Det står inte över huvud taget i strid med syftet. Det gäller friluftsliv och naturliv och att skydda både biologi och rekreation. Det finns inskrivet i reservatsföreskrifter och i syftet med att skydda och avsätta området.

Anförande nr 258

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Ordförande och fullmäktige! Det var lite synd att Torsten Sandgren var tvungen att gå tidigare i dag. Det är egentligen han som skulle ha talat för Sättrareservatet – han som bor granne med det. Men jag bor i alla fall inom valkretsen, så jag har också lokalkännedom om området. Jag vet vilket oerhört starkt stöd förslaget har i Skärholmen, både i stadsdelsnämnden och hos invånarna i området.

Vi har i omgångar blivit oerhört uppvaktade av invånare som vill värna reservatet. Jag kan också konstatera att i detta ärende är vi och Miljöpartiet helt överens. Vi beklagar en del nagganden i kanten som har gjorts i området. Vi hade också gärna sett att det hade räckt med den befintliga bebyggelsen. Men det är roligt att reservatet nu äntligen blir av. Vi skulle gärna se att också Bredängs camping, Lyran, Ravinen och Petersbergsstupet skulle ingå i naturvårdsområdet. Men det kanske kan ske så småningom, det också.

Jag är övertygad om att skärholmsborna kommer att tacka fullmäktige för det beslut som kommer att fattas i kväll. Vi får vårt fina naturvårdsområde. Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 259

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Jag tycker att det finns en del att säga om att den här typen av stora ärenden tas nu, sommaren 2006. De påverkar i hög grad Stockholms möjlighet att fortsätta att växa. Jag hör inte till dem som tycker att Sättraskogen ska bebyggas; tolka mig inte så! Men om man menar allvar med att Stockholm ska fortsätta att vara en intressant region i Europa som drar till sig nya människor och växer successivt så tycker jag att det är viktigt att vi tar hand om de områden vi fortfarande har kvar och ser till hur de kan användas på bästa sätt.

Jag tycker att det framskrivande som Socialdemokraterna gör för att blidka Miljöpartiet är ännu ett skäl till att man genom åren har haft väldigt svårt att i praktisk handling presentera färdiga hus i färdiga områden. Den bild jag visar här illustrerar bostadsbyggandet i Stockholm. 2002, när vi lämnade över, hade man ett rekordhøgt bostadsbyggande. 2003 höll trenden fortfarande i sig medan man kan se att vi 2004 och 2005 har haft ett mediokert, relativt dåligt bostadsbyggande i Stockholm när vi räknar färdigbyggda, nya hus. Det vill ju Socialdemokraterna inte göra, utan de vill räkna markanvisningar där ingen – vad jag vet – kan bo.

Herr ordförande! Jag tar bara detta som ett exempel där man lägger totalt döda händer över stora regioner i Stockholm – särskilt områden i söderort, som det är så viktigt att vi har en vision för. Den borgerliga regimen fram till 2002 tog fram Söderortsvisionen, som var ett exempel på hur man jobbade med att utveckla Stockholm söder om Söder. Där ingår Sättraskogen. Där ingår den potential som finns i söderort för att få nya stadsdelar och en ny, levande stad.

Jag kan bara konstatera, herr ordförande, att Socialdemokraterna nu i ärende efter ärende under fullmäktige i dag lägger döda händer över mycket intressanta utvecklingsområden i Stockholm. Det visar också vilken trovärdighet man egentligen har när det gäller bostadsbyggandet.

Vi har också sett nu under de senaste dagarna, herr ordförande, hur statsrådet Mona Sahlin har kommit med bannbullor till storstadsregionerna. Vi följer miljökvalitetsnormerna för dåligt, tydligen. Hon har krävt att vi ska åstadkomma ännu mindre av byggande och boende i den här staden.

Med anledning av det här ärendet, herr ordförande, vill jag bara varna för att inrätta den här typen av väldigt stora naturreservat som gör det omöjligt för framtida generationer att råda över hur Stockholm ska utvecklas. Stockholm har en stor potential, men vi behöver ha marken och kontrollen över marken. Vi måste se till att vi har levande rekreationsområden men också nya levande stadsdelar. Det här ärendet handlar om att döda en stor del av söderort.

Anförande nr 260

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): En död hand, säger du. Jag undrar om du över huvud taget har varit i Sättraområdet. Sättra är ett oerhört levande område. Natur, flora och fauna är i högsta grad levande. Det förekommer också en hel del fritids- och friluftaktiviteter i området som naturligtvis kommer att fortsätta att finnas. Det är detta vi vill värna.

När jag hör dig blir jag allvarligt oroad, för jag tror att ni egentligen kan tänka er att tulla på det här området ganska ordentligt och bygga både det ena och det andra där. Det vill inte vi. Det här är ett rekreations- och naturområde och ska så förbli.

Anförande nr 261

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Det är ingenting som hindrar att Sätterskogen fortsätter att vara rekreations- och naturområde. Det är inte det frågan handlar om. Frågan handlar om ifall det här parlamentet just i dag, med den här sammansättningen av just de här människorna som lever just nu ska bestämma att det för alltid ska vara på det här viset.

Det finns jättemånga skyddsregler som man kan införa i detaljplaner, Ann-Marie Strömberg. Det finns en uppsjö av sådana, och dem kan vi använda. Men det här handlar om naturreservat, och det är en väldigt stark fråga. Det innebär att man också för framtida generationer omöjliggör en utveckling i området. Jag tror att det går att göra både-och, Ann-Marie Strömberg. Det går att ha ett levande grönområde och ändå tillåta en stadsdel att utvecklas, inte minst en stadsdel i söderort som behöver utveckling och komplement med nya boendeformer och annat för att motverka en negativ integration som den vi har haft under den här mandatperioden. Att då lägga en död hand över detta område med ett naturreservat tror jag är en allvarlig fråga, som vi borde låta fler tycka till om än bara den här församlingen just i dag.

Anförande nr 262

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag vill bara instämma i detta eniga ärende och instämma i det som Mikael Söderlund tar upp, nämligen hur viktiga strategiska frågor markinnehaven är. Det är nämligen så att Stockholm ska växa. Vi är alla för det. Vi ser att vi behöver bygga 80 000 bostäder fram till 2030.

Självfallet måste det vara en helhet i markanvändandet. Då kan man inte sälja ut eller privatisera marken. Det är oerhört viktigt att vi har rådighet från kommunens sida.

Det var ett av skälen till det vi diskuterade tidigare om delningen av kontoren. Nu ser vi vikten av att ha en sammanhållen marknämnd med markkontor just för att göra sådana avvägningar som Mikael Söderlund är inne på. Det gäller idrott, friluftsliv och kulturliv kontra företagsområden, bostadsområden, vägprojekt och annat som vi behöver för att ha en bra stadsutveckling i Stockholm över åren. Jag vill bara instämma i hur viktigt det är.

Anförande nr 263

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Då kan jag bara konstatera att Socialdemokraterna lägger sig platt för Miljöpartiet i de här frågorna. Det är två stora ärenden i dag där man inte tar hänsyn till integrationsaspekterna och där man inte tar hänsyn till vilken utvecklingspotential som finns i stadsdelarna både när det gäller Sätmaskogsärendet och det som kommer sedan, om Järvafältet. Det handlar jättemycket om integration och det handlar jättemycket om hur stadsdelarna ska kunna fungera bättre. Jag kan bara konstatera att Socialdemokraterna i dag har lagt sig fullständigt platt för Miljöpartiet.

Anförande nr 264

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Majoriteten var enig. Miljöpartiet, Socialdemokraterna och Vänsterpartiet var fullständigt eniga om att inrätta detta naturreservat. Det finns inte alls en mängd andra skyddsåtgärder, Mikael. Om man säger i en detaljplan att det ska vara park- eller naturmark så ändras det mycket enkelt.

Därutöver ligger det ett program för hela området som innehåller ett antal tusen lägenheter. Vi arbetar med att utveckla området och med att skapa integration och nya bostäder i Sätmaskområdet, så jag förstår inte vad du dillar om. Att man skulle lägga en död hand över området och att det skulle vara dött tycker jag är väldigt konstigt. USK gjorde en brukarundersökning för området, och det är oerhört utnyttjat av både folk och få. Det är alltså allt annat än någon död hand.

Därutöver tycker jag att charm, trivsel, grönområden och bra livskvalitet är mycket viktiga etableringsfaktorer.

Anförande nr 265

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige och Mikael! Det är svårt att tolka dig och din upprördhet på något annat sätt än att du tycker att det är viktigt att vi kan bebygga Sätmaskogen så småningom.

Vi har en helt annan åsikt. Ökat bostadsbyggande skapar behov av rekreationsområden. På det här viset säkrar vi tillgången på naturmark i Sätmask, Skärholmen, Bredäng och Vårberg. Det har stor betydelse för friluftslivet och för rekreation och även för skolornas undervisning i området. Jag tycker också att det är viktigt att poängtera – precis som ni också har sagt – att verksamheter som finns i området ska ha möjlighet

att utvecklas inom området. Då tänker jag främst på ridanläggningen som finns där och även på det båtliv som finns inom området.

Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 266

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Det här är de här ständiga dubbla tungorna som Socialdemokraterna ägnar sig åt. Den ena veckan träffar man näringslivsföreträdare och talar om att man ska bebygga grönmark. Den andra veckan inför man enormt stora naturskyddsområden och naturreservatsområden i Stockholm. Jag tycker inte att linjerna alls går ihop. Men det är också typiskt av Socialdemokraterna att slå blå dunster i ögonen på näringslivet och sedan sitta och ha röda förslag till beslut när man kommer tillbaka till fullmäktigesalen. Det är så ni lurar näringslivet ständigt och jämt.

Jag tycker att det här är en viktigare och större fråga. Den handlar om med vilken rätt en generation kan fatta den här typen av beslut, som rör så stora områden och som berör så många människor. Jag tycker inte att man ska göra sig av med de här naturområdena. De är viktiga som rekreationsområden och som grönområden. Det kan man ha dem till utan att inrätta naturreservat.

Vi vet inte hur Stockholm utvecklas. Vad vi vet är att vi har stora integrationsproblem i söderort och att vi har mycket att jobba med efter den här mandatperioden, så illa som ni har skött den. Det finns en möjlighet här att hitta länkar, nya boendeformer och möten mellan människor som kan stimulera integrationen. Därför är jag förvånad över att Socialdemokraterna så lätt bara släpper fram ett naturreservat eller två. Det är ju två stycken vi ska ta ställning till i dag.

Anförande nr 267

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Du har alldeles rätt, Mikael! Värnandet om grönmarken är en röd fråga.

Anförande nr 268

Å s a R o m s o n (mp): Ordförande! Det var en principiell fråga som Söderlund tog upp här. Jag tycker att det är viktigt att vi tar den diskussionen när vi har ett så viktigt ärende.

Du sade att det är två tunga ärenden, Mikael. Jag antar att du syftade på de två naturreservatsbildningarna. Naturreservatsbildningar är självfallet någonting man ska ta som någonting tungt, precis som man ska göra med annan markhantering som är oåterkallelig. Jag skulle nog vilja säga att det som är oåterkalleliga beslut om stadens framtid och som man med stor respekt och stor vördnad och bra underlag ska fatta beslut om i den här salen inte i första hand är naturreservatsbildning i den avgörande delen. Ännu mer oåterkalleligt är det ju när vi exploaterar områden och när vi bygger en förbifart från den ena motorvägen till den andra med en sexfilig motorväg under eller över Lovön, till exempel. Där kan man prata om ett oåterkalleligt beslut som framtida generationer och en del andra arter på den här planeten skulle kunna ha

vissa synpunkter på. Jag märker att vi har ganska skilda perspektiv när det gäller vilka beslut som är oåterkalleliga och vilka som är nödvändiga.

Jag vill förstärka borgarrådet Börjesons inlägg när det handlar om hur man bygger ihop bostadsområden och naturområden. Det är en förutsättning för en fortsatt hög boendekvalitet i Stockholm. Jag tror att det kommer att bli ännu högre krav på det. Man ser redan i dag att i princip samtliga boendeannonser i Stockholm, när man ska sälja hus eller lägenheter eller locka hyresgäster, marknadsförs med att det finns grönområden i närheten. Det här är någonting som kommer att vara, och är i dag, en av Stockholms största kvaliteter. Ska detta vara någonting som den här församlingen under de närmaste åren ska bestämma att det skiter vi i därför att vi behöver ha bostäder överallt? Ska vi tycka att utemiljön inte har någon betydelse, inte innebär någon kvalitet för boendet och inte är någon del av det? Då skulle vi vara nere på en väldigt brant sluttning. Då tar vi klivet till att skaffa den här staden en ryggsäck för framtiden när det gäller vad vi har möjlighet att utveckla den i. Då bygger vi fast staden i en struktur som skulle göra att boendekvaliteten framöver minskar.

Jag skulle vilja säga att när det gäller naturreservatsbildning, som i dag med Sättrareservatet, så gäller den enda döda hand för bostadsbyggandet som den ger möjligen dem som har en våt dröm om att lägga ut stora villamattor på alla möjliga grönområden i Storstockholm som inte går att kollektivtrafikförsörja. Det är möjligt att du när en dröm, Mikael, om att någon gång i framtiden få lägga ut lite småhus i strandskogarna. Men jag tror att för alla som ser på stadsbyggande utifrån en princip som jag trodde att du höll med om, nämligen en tät stad som är kollektivtrafikförsörd och liknande, så är det här ett område som definitivt innebär den boendekvalitetsutemiljö som vi ska ha.

Anförande nr 269

Borgarrådet Söderlund (m): Jag tror att en av Stockholms allra största styrkor är närheten till grönska, parker och vatten. Det tror jag är en väldigt stor del i den livskvalitet som stockholmarna upplever att de har. Den här frågan handlar inte alls om det. Den handlar om vilka skyddsåtgärder man vill införa och med vilken rätt man anser att situationen just nu ska gälla för all framtid. Frågan är särskilt riktad till Socialdemokraterna, som nu har ägnat hela dagen åt att berömma sig själva för ett fantastiskt bostadsbyggande som vi har sett väldigt lite resultat av. Det var därför jag visade min overheadbild.

Jag tycker också att det kan vara befogat med ett och annat litet småhus, om vi nu ska komma in på det. Det hade varit bra som en länk i söderort eftersom er majoritet så kapitalt har misslyckats med integrationen. När det gäller att skapa en livstro och en framtidstro i många av våra ytterstadsdelar så tror jag inte att det hade varit fel om man på en och annan plats hade kunnat bygga småhus. Därvidlag tror jag att det här är ett bekymmer. Det närs en fördom, herr ordförande, om att man måste inrätta naturreservat för att skydda grönska. Så är det inte. Hela Stockholm är ett levande bevis på att det inte behövs.

Anförande nr 270

Å s a R o m s o n (mp): Jag förstår mycket väl att det var den filosofin ni jobbade med under förra mandatperioden. Då bildade ni inte ett enda naturreservat. Ni tycker uppenbarligen inte om naturreservatsinstitutet, som nu kan göras i en helt kommunal form där kommunen beslutar att inrätta naturreservat och möjligen i framtiden någon gång upphäva dem om det är så att man absolut ser ett trängande behov av att använda området till någonting annat. Jag förstår att det är någonting som ni inte gillar. Men att bygga 20 000 lägenheter och göra sex naturreservat tycker jag för min del är en ganska bra balans när det gäller att peka på vilken inriktning man har. De här 20 000 lägenheterna bestämmer också markanvändningen på ett oerhört oåterkalleligt sätt på de fläckar där husen byggs.

När det gäller Sättrareservatet gör vi en enorm förtätning vid Skärholmsvägen som vi i alla partier har varit överens om. Att göra det samtidigt som man säkerställer ett rekreationsområde tror jag gör att vi får den högsta kvaliteten och en bättre integration i det området. Du kan faktiskt inte beskylla den här majoriteten för att ha gjort hela utbyggnaden och förorsakat miljonprojektsproblemen, vilket du försöker göra när du påpekar att integrationen inte är bra och sådana saker. Det var inte vi som byggde miljonprogrammet.

Anförande nr 271

D e s i r é e P e t h r u s E n g s t r ö m (kd): Ordförande! Jag tänkte att jag skulle markera lite grann var vi kristdemokrater står i den här frågan också. När det gäller Sättraskogens naturreservat ska vi påminna oss, trots att vi har en debatt här, om att vi alla är överens om inrättandet av det. Vi kristdemokrater ser positivt på att stockholmarna har tillgång till många grönområden.

Däremot delar jag delvis Mikael Söderlunds åsikter om att man får akta sig för att tro att inrättandet av naturreservat är det enda sättet att garantera medborgarna grönområden i framtiden. Risken är att det snart blir så att allt som inte är naturreservat är tillåtet att exploatera. Stockholms tjusning är just den fantastiska grönskan som bryter av storstadsbebyggelsen.

Sättraskogens naturreservat kommer att ge bra tillgång till rekreation och friluftsliv i Sättra, Skärholmen, Bredäng och Vårberg. Om området ska utvecklas kommer resurser att krävas. Det måste vi också se till att ha att anslå framöver.

Vi kristdemokrater har gjort ett särskilt uttalande. Det gäller eventuella bebyggelser i närområdet. Vi har sagt att det är viktigt att nybebyggelse i området inte försvårar tillgängligheten till naturområden och inte skapar barriärer. Tillgängligheten för alla stockholmare i det nya naturreservatet måste hållas på en hög nivå. Vi avser att pröva all planerad byggnation i anslutning till reservatet i det perspektivet.

Anförande nr 272

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Kära vänner! Jag hade inte tänkt gå upp i den här debatten. Jag tycker att det är bra att vi har inrättat det här naturreservatet.

Men återigen var Åsa Romson uppe och sade att nu var det inte det att man hade markanvisat 25 000 lägenheter eller startat 16 500 gjutna bottenplattor. Nej, nu glider det ännu mer! Nu har man *byggt* 20 000 lägenheter. Under den här dagen har det skett en utveckling som är helt fantastisk i majoritetens språkbruk. Nu, klockan fem i fem på dagen, har ni nått fram till att ni har byggt 20 000 lägenheter. En lögn är en lögn! Ni har inte byggt 20 000 lägenheter. Det är så många lägenheter som bilden här visar. Jag är beredd att diskutera gjutna bottenplattor. Jag är beredd att diskutera att USK inte har kapacitet att ta med alla nya saker som ni gör och allt vad det är. Leif Rönngren säger ju att alla siffror är fel. Men antalet byggda lägenheter är det som bilden här visar.

Anförande nr 273

Å s a R o m s o n (mp): Jag har aldrig riktigt förstått fascinationen från den borgerliga kanten över hur man ska räkna de här sakerna. Jag förstår mycket väl att man först planerar. Först blir det en markanvisning, sedan en start-pm och sedan program och detaljplan. Sedan ska det gjas någonting och så blir det en färdig lägenhet. Det är klart att det är en process. Allting görs inte samma dag; det förstår jag också. Man kan inte bo förrän lägenheten är inflyttningsklar. Det tror jag att vi alla har förstått.

Politiken har gått ut på att planera och genomföra 20 000 lägenheter. Jag försökte inte på något sätt lägga mig i det här statistikpetimetrandet som ni håller på med på den borgerliga kanten. Det får ni gärna fortsätta med. Jag kan säga att jag skiter blankt i det.

Det jag tittar på och tycker är intressant är att konstatera om vi har byggt tillräckligt mycket under perioden för att minska köerna i bostadsförmedlingen. Och svaret är att det har vi gjort. Vi har gjort någonting åt den akuta bostadsbristen i Stockholm. Det kan ni väl ändå inte förneka. Är det inte lite löjligt att hålla på med alla de där småsakerna?

Anförande nr 274

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Åsa Romson! Du kan tycka att det är petimetrigt och allt vad det är. Men om man går ut och lovar att man ska bygga 20 000 lägenheter så kan jag inte tolka det här på något annat sätt. Jag blir faktiskt besviken på att det är Miljöpartiet som för den här debatten. Jag tycker att Miljöpartiet är ett ärligt parti. Det är under er värdighet att börja hålla på med de här siffrorna.

Men jag lovar dig att de i bostadskön märker skillnaden på om det handlar om en grushög eller en färdig lägenhet. Jag kan försäkra dig att de ser skillnaden på en lägenhet att gå in i och en grushög som någon har rätt att bebygga så småningom någon gång i en avlägsen framtid. Det är en vansinnig skillnad på detta. Vi har i staden en definition av vad som är ett påbörjat byggande och vad som är ett färdigt byggande.

Jag är ledsen för att det är så här, men jag kan bara luta mig mot den statistik ni har. Den är inte bestämd på politisk basis, men det kanske Åsa Romson vill att den ska

vara. Då kan du ju göra det och genomföra detta. Utrednings- och statistikkontoret har en definition av vad detta är för någonting. Jag utgår från den. Jag är ledsen, men jag tycker att det är det enda rimliga.

Anförande nr 275

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Jag trodde att det var inrättandet av Sätterskogens naturreservat som vi pratade om. Och så halkar vi in igen på de här siffrorna. Ni måste vara oerhört störda av att vi har lyckats bygga och påbörja så mycket som vi har gjort eftersom ni kommer tillbaka till detta hela tiden.

Anförande nr 276

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (fp): Jag tror att det är ni som är extremt störda av att ni inte uppnår ert vallöfte. Ni kan nämligen inte uppnå 20 000 byggda lägenheter. Ni kommer inte att komma upp till det, och det är det som stör er. Det är det som gör att ni omformulerar, ljugar och omdefinierar när det gäller vad statistiken i staden är för någonting. Jag tycker att det är skandalöst.

§ 22 Inrättande av Igelbäckens kulturresevat i Stockholms stad (utl. 2006:135)

Anförande nr 277

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Tar inte nämndens ordförande till orda får väl jag göra det.

Äntligen! Redan 1989 hemställde faktiskt Naturhistoriska riksmuseet om skydd för området. I början av 1990-talet var det Jan Forsberg, socialdemokrat, som väckte en motion om skydd för detta område som bifölls av fullmäktige. Det har alltså gått 17 år. Det blev inte som Mikael Söderlund ville, att bara den lilla bäckfåran skulle skyddas. Nu får grönlingen och hela detta värdefulla kulturpräglade landskap skydd som kulturresevat för friluftsliv, rekreation och för den biologiska mångfaldens skull.

Man kan fråga sig lite grann varför den sydvästra hörnan, med torvbackarna, inte inkluderades när det redan är inskrivet att möjligheten till planering för förbifarten ges. Det är lite synd. Det finns egentligen ingen grund för detta i undantaget av det området. Förbifarten och E 18 i ytläge är i övrigt ett elände. Hela klabbet, alltså E 18, borde ha lagts i tunnel eller överdäckats i sin helhet.

I övrigt vill vi betona hur viktigt det är att det nu anläggs en kistbegravningsplats vid Hägerstalund, någonting som verkligen är efterfrågat av kyrkogårdsförvaltning, nämnd och stadsdel.

Men nu lyckas vi genomföra något som har varit på gång i 17 år. Vi skyddar vår del, Stockholms del, av grönkilen in mot nationalstadsparken, precis som grannkommunerna har lyckats göra runtomkring oss. Heja grönlingen, den fula lilla fisken!

Bifall kommunstyrelsen!

Anförande nr 278

D e s i r é e P e t h r u s E n g s t r ö m (kd): Ordförande! Vi kristdemokrater tillstyrker i huvudsak förslaget från kommunstyrelsen, men vi beklagar att man i förslaget har tagit bort det resevat för spårväg som tidigare fanns mellan Kista och Rinkeby. Vi har agerat för den här spårvägsdragningen i staden och i landstinget. Vi tror att det finns stora fördelar med att knyta ihop norra och södra Järva med en snabbspårväg.

Bifall till Kristdemokraternas reservation!

Anförande nr 279

H a r d y H e d m a n (kd): Jag vill bara kort säga att detta är ett bra exempel på hur man förhindrar integration, att ta bort spårvägs möjligheten däremellan.

Anförande nr 280

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Reservatet för spårvägen finns ju kvar. Spårvägen kommer att ledas mellan de olika stadsdelarna, från söder till norr, till Kista. Det kommer att bli en spårväg där. Jag vet inte vad ni pratar om.

Anförande nr 281

A b e b e H a i l u (s): Jag vet inte vad kd menar med spårvägen. Enligt Socialdemokraternas förslag ska det fortfarande bli spårväg. Men tanken med spårvägen var inte att vi skulle ha en förbindelse mellan Rinkeby och Kista. Tanken är att den ska gå hela vägen från Alvik. Folk ska parkera sina bilar och fortsätta med spårväg. Nu tycker vi att den här spårvägen ska fortsätta även till Barkarby. Den ska finnas kvar. Men tanken är inte att den ska byggas bara för Rinkeby. Rinkeby har inga problem med förbindelser till Kista. Vi har massor av bussvägar. Bussarna går var femte minut. Vi har inget problem. Spårvägen är för miljöns skull, långsiktigt, för att bilarna ska stanna långt innan de kommer till Stockholms kommun.

§ 24 Förslag till detaljplan för Sjövikshöjden, del av kv. Sjövik m.fl. inom stadsdelen Liljeholmen, Dp 2004-18378-54 (utl. 2006:137)

Anförande nr 282

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Miljöpartiet önskar återremittera det här ärendet. Miljöpartiet har stött antagandet av detaljplaner för mer än 23 000 bostäder. Men ibland säger vi nej, och ibland önskar vi omforma ett projekt för att det ska bli bättre. Miljöpartiet var mycket positivt till utformningen av programmet som det såg ut 2001, när det lades fram. Nu har man omarbetat det ganska kraftigt och det har till en del tyvärr blivit en besvikelse.

I programmet tog man hänsyn till spridningskorridorer, rekreationsstråk mellan Årstaskogen och bort mot Vinterviken i enlighet med översiktsplanen. Man tog alltså hänsyn till stadens byggnadsordning och respekterade de för staden så karaktäristiska gröna sluttningarna mot vattnet.

Nu dunderar tre stycken miljonprogramshus, får jag nog säga, som stora klossar i betong och aluminium ut i grönstråket. I öst och i södra delen måste man spränga sönder berg och skövla ganska kraftigt. Jag tycker att utformningen är tämligen gräslig.

När programmet presenterades talade man om en bergsstad som skulle klättra uppför sluttningen. Man anpassade sig efter topografin och gjorde någonting spännande. Nu är det tjocka, friliggande lamellhus, som ser ut som rena förortshus, som man lägger mitt inne i det som ska vara fortsättningen av centrum. Det är sorgligt att de övriga partierna släpper fram det här.

Vi yrkar återremiss i enlighet med vårt yrkande i kommunstyrelsen.

Anförande nr 283

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Vi skulle hellre vilja se mer stad i det här området. Nuvarande utformning är tyvärr alltför storskalig och miljonprogramsliknande. Varken det stora, kurviga huset eller lamellhusen inne i området kan ge den känsla av stadsmässighet som är tänkt i programmet utan påminner mer om 60-talets högexploaterade förortsmiljöer. Vi tycker att det hade varit mer intressant om man hade kunnat arbeta vidare med den ursprungliga tanken på en så kallad bergsstad i denna sluttning eller någon annan mer innerstadsliknande utformning.

Det är också viktigt, tycker vi, att det inte bara blir bostäder i området. Kontor och andra verksamheter, liksom butiker, restauranger och annan service är extra viktiga för att skapa liv och mötesplatser i denna storskaliga miljö.

Anförande nr 284

J o a k i m L a r s s o n (m): Ordförande, fullmäktige! Jag är, efter att ha suttit i stadsbyggnadsnämnden under den här perioden, något fascinerad över att majoriteten

aldrig någonsin tar till sig de synpunkter som dyker upp om parkeringssituationen. Man bygger in problem i varje område. Man bryr sig inte om att människor de facto har bilar i dessa bostadsområden och behöver någonstans att parkera.

På, jag vågar nog säga varje sammanträde med stadsbyggnadsnämnden har vi frågan om parkeringstalen uppe. Men ni har aldrig någonsin brytt er om denna fråga. Nu har trafikkontoret i det här ärendet också poängterat att man är ute och far med svaga siffror. Vi kommer att få parkeringsproblem i detta område också. Varför ska det vara så svårt att inse att människor har behov av att ställa bilen? Miljöpartiet borde åtminstone vara intresserat av att människor kan låta bilen stå. Parkering vore väl då alldeles utmärkt. I själva verket måste människor snurra runt i de nya områdena, för att inte tala om hur det ser ut – förlåt, herr ordförande, att jag byter område – i Hammarby Sjöstad och andra områden, där ni har byggt in problem efter problem. Varför göra det i ytterligare ett område?

Anförande nr 285

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Vad jag har förstått, Joakim, kommer det att byggas ett gigantiskt bergrumsgarage i Systembolagets gamla bergrum. Parkeringssituationen för hela området kommer att vara *mycket* god. Dessutom har du pendeltågsstationen, snabbspårvägen och Liljeholmens centrum med torget och tunnelbanan. Kollektivtrafiken är exceptionellt bra. Därtill kommer detta gigantiska bergrum. Detaljplanen kanske inte visar att det är mycket välförsett. Men jag tror inte att det är något problem. Just i det området kommer det att finnas enormt många parkeringsplatser.

Anförande nr 286

J o a k i m L a r s s o n (m): Tjänstemännen har påpekat detta gång efter annan. I detta ärende liksom i väldigt många andra ärenden som vi har haft uppe i stadsbyggnadsnämnden har vi problem med parkeringstalen. Den sittande majoriteten gör ingenting för att människor ska kunna parkera i sina framtida bostadsområden. Det tycker vi är väldigt synd. Det är någonting vi kommer att ändra på efter valet.

Anförande nr 287

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Cecilia Obermüller har fullständigt rätt. Det är ett mycket stort parkeringsgarage planerat. Vi har inte alls struntat i parkeringssituationen. Men till skillnad från er vill vi så långt som möjligt ha parkering i garage, gärna underjordiska garage, så att vi kan använda markytan till annat, i synnerhet i ett område som Årstadal som faktiskt är väldigt exploaterat, för exploaterat kan jag tycka så här i efterhand. Det skulle snarare behövas betydligt mer grönytor i området och även fler förskolor, så fick jag det sagt också. Men framför allt kommer det här stora garaget, som kommer upp i ett senare ärende, att byggas i de befintliga bergsutrymmena. Det här kallar jag smart återanvändning. Jag är inte orolig för parkeringssituationen i Årstadal, som jag känner mycket väl eftersom jag sitter i den stadsdelsnämnden.

§ 25 Förslag till detaljplan för fastigheten Penninglandet m.m. inom stadsdelen Åkeslund, Dp 2004-04201-54 (utl. 2006:138)

Anförande nr 288

A n d e r s   B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Jag vill bara stryka under att vi tycker att det hade varit bättre om man hade kunnat bygga en ny förskola på den gamlas plats. Nu får vi se till att det verkligen blir en förskola i det här området, så att vi klarar trycket på förskolor.

§ 26 Detaljplan för område vid Lingonrisgränd (del av Hässelby Villastad 28:1) inom stadsdelen Hässelby Villastad, Dp 2004-09139-54 (utl. 2006:139)

Anförande nr 289

C e c i l i a O b e r m ü l l e r (mp): Vi avstyrker från Miljöpartiets sida bostadsbebyggelsen om 30 stycken radhus. Det fyller två funktioner. Dels är det ett sätt att hålla öppet för den kommunaltechniska användningen av området som behövs, dels för att värna om den grönstruktur som området utgör.

Lövsta och Riddersvik är delar av Görvälnkilen och är av större regional betydelse som naturområde i stadens närhet. Nämnden har tidigare fastställt områdets användning. Det är väldigt tveksamt om de här bostadsplanerna är förenliga med det kommunaltechniska området. Jag tror alltså att staden kommer att behöva Lövsta kommunaltechniska område för att lägga antingen energiförsörjning här eller rening av förorenade massor och avfallssortering. Det är väldigt bra för masshantering med sin hamn. Vi har ju gigantiska infrastrukturprojekt på gång, som Citybanan. Skyddsavståndet om 500 meter bör alltså inte minskas. 30 stycken radhus tycker jag är ett väldigt dåligt skäl för att ge sig på det här kommunaltechniska områdets buffertzonen, så att säga.

Dessutom är det perifert belägen bebyggelse där man definitivt kommer att vara bilberoende därför att man inte har någon bra kommunikation. Det här strider också mot översiktsplanen i det hänseendet. Därför önskar vi avstyrka ärendet.

Utöver det lägger man lekplatsen närmast bränslekrossen där det kan utbryta bränder. Det här är ett mycket underligt ärende.

Jag avstyrker enligt det förslag vi har lagt fram i kommunstyrelsen.

§ 27 Detaljplan för del av fastigheten Telefonfabriken 1 m.m. inom stadsdelen Midsommarkransen, Dp 2004-19862-54 (utl. 2006:140)

Anförande nr 290

Borgarrådet **S ö d e r l u n d** (m): Herr ordförande! Vi har inte berört bostadsbyggandet så mycket i dag, fyllda av alla dessa dunster som majoriteten ägnat sig åt med statistikdribblandet har vi kommit väldigt lite in på vad som faktiskt byggs. Det är lite synd, för det hade varit trevligt att prata om vad som byggs.

Risken när man tar fram så väldigt många markanvisningar som ni ständigt pratar om är ibland att det som byggs inte riktigt är det som man ville skulle byggas. Nu är inte jag på något sätt motståndare till de här markanvisningarna, jag tror att de har varit väldigt bra. Men ibland blir man lite konfunderad, herr ordförande, som i det här ärendet, som handlar om Telefonplans framtid.

Jag tycker att det görs mycket bra saker vid Telefonplan. Vi har designcentret. Vi har en idé om hur vi ska profilera Stockholm. Konstfack har flyttat till det här området. Då är jag lite förvånad över att det förslag som kommer fram till fullmäktige är ett av JM:s vanliga typhus, som kunde ha stått i vilken stadsdel som helst i Stockholm. Ingen har skänkt minsta tanke åt att försöka koppla ihop det faktum att vi får Konstfack, designfrågor och en oerhört stimulerande, ung dynamisk stadsdel i Stockholm med de boende. Det enda regeringen har ägnat sig åt är att försöka stoppa studentbostäderna vid Telefonplan. Nu har man lyckats krångla sig igenom de regelverk som Socialdemokraterna infört på nationell nivå så att det till slut troligen blir studentbostäder i alla fall. Det är inte tack vare Socialdemokraterna utan det är trots Socialdemokraterna.

Sedan kunde man ju tänka sig att klippa till med något riktigt spännande i det bostadsområde som byggs där. De främsta arkitekterna i Europa eller varför inte i världen kunde få bidra till att Konstfacksområdet och det nya designtänket verkligen får en image, en bild, i Telefonplan. Men se icke, utan det är JM:s vanliga typhus som ska byggas här. Jag tycker faktiskt att det är ganska tråkigt. Det är väl en illustration av att man inte hela tiden är med på vad som byggs. Vad är det för stad ni planerar? Vad är det för stad vi vill ha? Hur ska vi stimulera de funktioner som vi lägger i olika stadsdelar så att vi får den hajp som Telefonplan säkert skulle kunna få? Jag vet att där finns mycket som är spännande i dag. Det finns en restaurang som jag förstår att man får vänta i tre veckor på att få bord på kvällarna. Det finns mycket här som är väldigt positivt. Tyvärr tycker jag inte att detaljplanen stimulerar det och ger en accent till det spännande som sker i området.

Anförande nr 291

Borgarrådet **B ö r j e s o n** (s): Ordförande, fullmäktige! Detta är alltså en del av Telefonplan, ett område med bostäder, arbetsplatser och service. Här var det från början tänkt att man skulle bygga fyra hus. Men det har blivit helt klart att det behövs en förskola också, varför man har tagit bort ett hus och gjort det till en förskola. Nu är det 110 lägenheter. Butiker och kontor blir det i bottenvåningarna. En levande

miljö, tycker jag. Husen grupperas runt en gård. Vi har ett torg, Ture Wennerholms torg, efter arkitekten till telefonfabriken.

Det är din tolkning, Mikael, att detta är vanliga typhus. Min tolkning är att man för helheten vid Telefonplan lägger ned möda på gestaltningen. Det blir boendeparkering i garage under gård. Och det finns två stycken byggnader alldeles i närheten, panncentralen och snickeriet, som har stort kulturhistoriskt värde och som kan inrymma många spännande verksamheter.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 292

A n d e r s B r o b e r g (kd): Ordförande, fullmäktige! Förutom att stryka under det vi förut talade om när det gäller parkeringsnormen även i det här fallet skulle jag vilja stryka under vikten av utformningen av våra stadsdelar och byggnader och inte bara att det byggs. Borgarrådet Söderlund var inne på det på ett väldigt bra och målande sätt.

Jag tycker att vi saknar mer av ett helhetstänkande, inte bara i den här delen utan i alla områden i hela staden, för att få mer spännande utformningar och mer tanke bakom, så att det inte blir så mycket av att vi bara ska bygga, vilket också är angeläget. Men vi ska bygga bra, spännande och snyggt också.

Här har jag tyvärr bara konstaterat att förra stadsbyggnadsborgarrådet var mer angelägen om detta än jag tycker att nuvarande är.

I övrigt yrkar jag bifall.

Anförande nr 293

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Då vill jag gärna poängtera att min uppfattning är att det läggs ner stor möda på både gestaltning och kvalitet i den byggnation som sker just nu.

Anförande nr 294

A n d e r s B r o b e r g (kd): Jo, det är jättebra. Men det är väldigt viktigt att bevaka det och vara mer framåt hela tiden. I tidigare ärenden har vi också sett att man liksom backar hem och att det lätt blir bara hus, om jag är lite elak, i stället för att man verkligen tar vara på de möjligheter som finns på varje plats och ser till att det blir stad. Det är faktiskt stad vi försöker bygga.

*§ 29 "Att hamna rätt"**Förslag till hamnstrategi för Stockholm (utl. 2006:141)**Motion om snabbutredning av Norviks hamn (utl. 2006:148)*

Anförande nr 295

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! I avdelningen historiska och skarpa beslut har vi nu kommit fram till förslaget till hamnstrategi för Stockholm. Särskilt glädjande och av största vikt är den breda och blocköverstigande förankringen av det här strategiskt viktiga och också efterlängtade ärendet. Utgångspunkten för hamnstrategin är att Stockholm–Mälardalen ska utvecklas till norra Europas ledande tillväxtregion. Stockholms hamnar är ur det perspektivet en av de viktigaste pusselbitarna för en väl fungerande infrastruktur, både när det gäller passagerar- och kryssningstrafiken och inte minst när det gäller gods- och containerverksamheten.

Stockholm ska även fortsättningsvis vara en dynamisk hamnstad, utpekad och beslutad som riksintresse och avgörande för inte bara Stockholm–Mälardalen utan faktiskt också för övriga delar av Sverige och som port mot Östersjön och andra regioner och länder.

Hamnstrategin innehåller flera delar och spänner över ett stort fält av viktiga frågor för staden, för Stockholm–Mälardalen, för handeln, sjöfarten och näringslivet, men också för stockholmarna. Med beslutet vi fattar här i dag har uppdraget från fullmäktige till kommunstyrelsen nu slutförts. Processen och förankringsarbetet har varit mycket omfattande, haft en ordentlig bredd, inte minst i den remissomgång som faktiskt har förevarit.

Utöver det har det också varit ett antal möten i Stockholms stadshus med representanter för kommuner som är direkt berörda men också med dem som är intresserade, andra hamnar och andra kommuner. Det har också varit viktigt för processen.

Det största beslutet i dag, och ett av de viktigare, är att staden går från ord till handling när det gäller Norvik, den nya containerhamnen i Nynäshamn. Det är faktiskt första gången efter alla år som fullmäktige i brett samförstånd och bred vilja nu fattar ett skarpt inriktningsbeslut. Styrelsen för Stockholms Stadshus AB anmodas att i samarbete med Stockholms Hamnar fortsätta förberedelserna och planeringen för utbyggnad av Nynäshamns hamn Norvik som containerhamn.

Det andra som jag särskilt vill lyfta fram finns återgivet mer utförligt i Mina synpunkter. Det handlar om att den ökning av färje- och kryssningstrafik som vi ser också måste mötas av ytterligare viktiga investeringar. Då handlar det i det primära läget framför allt om två stycken nya kryssningsterminaler som behövs, inte bara för att möta efterfrågan utan också för att Stockholm ska vara mer attraktivt och konkurrenskraftigt och faktiskt ligga i framkant bland de övriga städerna runt om Östersjön. Dels handlar det om kryssningsterminalen i Frihamnen, dels också om den kombinerade kryssnings- och färjeterminal som det planeras för i Masthamnen vid Viking Line.

Slutligen slås det också fast att järnvägen Värtabanan ska finnas kvar. Den behöver utvecklas både ur sjöfarts- och godstransportperspektivet. Det här är nytt. Det har varit en lång diskussion under många år. Men nu sätter vi ner foten och säger att denna järnväg är livsnödvändig för godstransporter och för övergången mellan järnväg och sjötransport.

I dag på morgonen presenterade Ulrica Messing, infrastrukturministern, ett förslag till hamndirektiv. Regeringen utsåg också en förhandlingsperson som ska föreslå vilka hamnar som ska komma ifråga för statligt finansierad infrastruktur. Jag kan meddela fullmäktige att en inbjudan till den förhandlingspersonen gick i väg tre timmar efter att presskonferensen hade varit, därför att det är av yttersta vikt att Stockholm ligger i framkant och berättar om våra visioner, inte bara för Stockholm–Mälardalen utan för övriga delar av landet och, som jag sade tidigare, tillväxtregionen runt hela Östersjön.

Det är av största vikt att vi får goda relationer med förhandlingsmannen; Birgersson heter han och är väl känd i den här kretsen. Han har en grannliga uppgift att samordna regeringens arbete bland de 52 hamnar som inte staten har inblandning i och peka ut vilka man ska göra viktiga infrastruktursatsningar i med statliga medel. Det här ligger oerhört bra i tiden med tanke på att vi i dag presenterar Stockholms hamnstrategi för de kommande åren. Det kan väl ligga som en bra grund för den statliga förhandlingsmannen i det kommande arbetet.

Med det vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 296

U l f F r i d e b ä c k (fp): Herr ordförande! Stockholms Hamns verksamhet är av avgörande betydelse för tillväxten, inte bara i vår egen region utan för hela landet i övrigt. Det är därför viktigt att staden skapar förutsättningar för en god hamnverksamhet i framtiden. Vi välkomnar förslaget om att flytta containertrafiken från Värtahamnen till Norvik i Nynäshamn. En förutsättning för att Norvik ska bli en lyckad satsning är också att det blir bra andra kommunikationer dit. Motorvägen till Nynäshamn har ju påbörjats, men jag har nåtts av rykten att pengarna inte räcker till fullt utbyggd motorväg hela vägen. Det är ett litet frågetecken där. Rönngren kanske kan reda ut det. Dessutom bör det rimligen kunna bli dubbelspår för järnvägen mellan Västerhaninge och Nynäshamn. Det är förutsättningarna för att Norvik ska bli ännu mer lyckat.

Vad händer då med området som blir över i Värtahamnen? Där kan naturligtvis skapas ett nytt spännande bostadsområde. Här finns möjligheterna att bygga många höga hus i kvartersstruktur. Det kan ge ett betydande tillskott av bostäder, service och arbetsplatser. För att de här planerna ska kunna förverkligas krävs naturligtvis också, och det är viktigt, att oljehanteringen vid Loudden flyttas.

Den verksamhet som då blir kvar i Värtahamnen, för det är klart att det ska vara verksamhet där, Stockholm är ändå en hamnstad, ska i huvudsak vara färje- och kryssningsfartyg. Den näringen växer och växer och har stor betydelse för Stockholms utveckling, framför allt som turiststad. Under 2004 var det över 11 miljoner passagerare som reste med färje- och kryssningstrafiken. 2005 års siffror är

ännu högre än de här 11 miljonerna. Därför är det också angeläget att det byggs en ny kryssningsterminal i själva Frihamnen. Även Masthamnen, som ligger nedanför Fåfängan, är i behov av en utbyggnad. Där ska vi bygga en kombinerad färje- och kryssningsterminal.

Jag vill också säga att jag är belåten med att så många partier står bakom det här förslaget. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 297

Borgarrådet Rönngren (s): Herr ordförande! Jag vill bara instämma i att detta också självklart möjliggör både bostadsbyggande och företagsetableringar nere i Frihamnen och i Värtaområdet. Jag har på senare tid pekat ut ett område som ett nav för att kunna bli Finansplats Stockholm.

I samband med att regeringen tillsätter utredningsmannen i dag får också Banverket i uppdrag att ta fram förslag på kombiterminaler som är av strategiskt intresse. Självklart ligger det väl i tiden även här att vi ligger i och framför Stockholms och Mälardalsregionens synpunkter på vikten av att man satsar på både väg och spår ut till Nynäshamn och Norvik för att det ska bli en effektiv godstransport. Det ligger väl i tiden, och självklart ser vi fram emot mötet med den statliga förhandlingsmannen.

Oaktat den statliga utredningen får vi självklart också fundera på finansieringsfrågorna när det gäller Norvik generellt.

Anförande nr 298

Ulf Fridéback (fp): Ordförande, Leif Rönngren! Det var ju positiva besked att förhandlingsmannen tar tag i de frågorna. Men det byggs ändå för fullt på motorvägen mellan Fors och Nynäshamn. Enligt de uppgifter jag har räcker inte pengarna till en fullödig motorväg ända fram till Nynäshamn. Det är ett bekymmer, Leif Rönngren.

Anförande nr 299

Patricio Rodriguez (v): Ordförande, fullmäktige, medborgare! *Att hamna rätt* är ett mycket viktigt dokument som formulerar riktlinjerna för den framtida varuförsörjningen i vår region. Utredningen sätter i fokus att främja Stockholm som dynamisk hamnstad. Dokumentet rymmer också en planering och utbyggnad av Norvik som containerhamn. Värtabanan säkras för framtiden. Förslag finns på att en ny kryssningsterminal etableras i Frihamnen samt en kombinerad färje- och kryssningsterminal i Masthamnen.

Jag vill peka på några svaga punkter i hamnstrategin. Södertälje och Nynäshamn utpekas som potentiella långsiktiga alternativ till oljehanteringen på Ludden. Vänsterpartiet förordar i detta fall Nynäshamn på grund av en mycket kort insegling från havet, vilket minskar risken för olyckor och minimerar intrång i känsliga skärgårdsmiljöer. En oljehamn i Nynäshamn förutsätter dock ett fullt utbyggt dubbelspår för gods- och oljetransporter på Nynäsbanan. Nybyggda cisterner behövs också.

Alternativet Södertälje hamn har längre insegling. Det är en tätt trafikerad farled som också innehåller några smala passager. Södertälje är dyrt att arrendera eller köpa. Privatägda cisterner måste ställas mot egna nybyggda cisterner i Nynäshamn.

En annan aspekt som är viktig att lösa gäller bunkerolja. Behovet av en depå för tillräckliga kvantiteter bunkerolja i Stockholms Hamn är konkret. Det måste lösas innan avvecklingen av Loudden sätts i gång.

Med detta vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 300

M a l t e S i g e m a l m (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tycker att det känns mycket glädjande i dag därför att det faktiskt känns som om vi startar någonting unikt. Vi har jobbat med den här frågan i hamnstyrelsen i ungefär fyra år, då vi första gången började diskutera miljöprövning av en bulkhamn vid Norviksudden. Sedan har detta växt.

Vi har också haft Hamnstrategiutredningen, som jag tycker har varit väldigt bra, där man har kunnat få en väldigt fin belysning av hur regionens hamnverksamhet ser ut. Det var 14 punkter som Bo Malmsten tog fram och tittade närmare på. Några gällde gods- och passagerartrafiken i framtiden, nämligen *Vision 2015*, hur vi ska trygga varuförsörjningen till vår region och flytta ut containerverksamheten. Vi tittade också lite grann på inseglingslederna till Stockholm. Det var många andra punkter som kom upp men jag tycker att det här var några av de mer viktiga.

Att flytta ut containerverksamheten från Stockholms innerstad handlar om att flytta ut själva verksamheten, men jag tycker att det här är en av de största miljösatserna som vi gör i Stockholm på väldigt länge. Vi får bort väldigt mycket lastbilstrafik. Man kommer att få bättre miljö för den här hanteringen när detta kommer ner till Norvik. Man renodlar också i dag Stockholms hamnar för Finlandstrafik och för kryssningstrafiken.

Hade vi inte fört den här diskussionen så mycket under de senaste fyra åren tror jag inte att väg 73 och dubbelspåret ner till Nynäshamn hade kommit till stånd och varit i den position som det är i dag.

Det här ser inte jag som en satsning bara på Stockholms stad utan jag ser det också som en otrolig satsning på Nynäshamn. Jag tror att vi med Norvik också kommer att sätta staden Nynäshamn lite mer på kartan. Nya jobb kommer dit. Man kommer att få en expansion i hela området.

Hamnen har också gjort en marknadsundersökning där man tittat lite grann på vad marknaden tycker om att förlägga en ny del till Nynäshamn. Då kan man säga att marknaden tycker att det här är en fantastisk placering av en ny hamnanläggning.

Östersjön är också ett väldigt hett tillväxtområde. Man kan också säga att Stockholm regionalt är ett mycket stort konsumtionsområde för hela Mälardalen.

Tittar man på hur det ser ut i Europa ser man att det är kaos på vägarna när det gäller lastbilstransporter. Man flyttar över varutransporterna mer och mer på fartyg. Man kommer alltså närmare konsumenterna. Det som är problemet i dag för Stockholm är att vi har långa inseglingsleder. Vi har begränsade uppställningsytor i hamnen. Vi skulle behöva bättre logistik i själva hamnområdena, och vi har också lastbilstrafik genom innerstaden. Det finns många saker som man kan lösa genom att bifalla kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 301

Å s a R o m s o n (mp): Herr ordförande! Jag ska bryta denna lovsång. Det är min roll här i dag att påpeka att det finns vissa brister i hamnstrategin. De bristerna kan ni själva läsa i de väldigt många och långa remissvar som har inkommit från i princip samtliga kranshamnkommuner och även från Regionförbundet Sörmland, Sjöfartsverket med flera. De pekar på ett litet problem, kan man säga. Det är att det hade varit väldigt bra att tänka regionalt när man agerar kommunal hamn. Hamnar är någonting som på gott och ont hanteras lokalt av kommuner, men de påverkar i högsta utsträckning åtminstone regionalt när det gäller infrastrukturen. Hamnen är så att säga mötet mellan sjö och land. Det är inte bara bra insegling som behövs, det behövs också en landinfrastruktur. De påverkar varandra.

Miljöpartiet var med och tillsatte utredningen om en hamnstrategi. Vi välkomnar att man nu har tagit fram en strategi. Det vi tycker känns helt oacceptabelt är att hamnstrategin inte har utrett hur vi, utifrån stadens stora resurser, möjligheter och kapacitet med ett välskött hamnbolag och kunskap i de här frågorna, regionalt hade kunnat få till en hamninfrastruktur som hade varit bättre. Man hade kunnat titta på miljövänligheten av att flytta över lastbilstransporter från väg och använda sjötransporterna för att säkra vår varuförsörjning på ett miljömässigt bra sätt. Det hade varit en ypperlig utgångspunkt. Tyvärr är det inte alls den utgångspunkten utredningen har haft och då är det heller inte det resultat som kommer ut av den.

Utgångspunkten var att man skulle utveckla sitt markinnehav i Norvik i Nynäshamn och få bästa möjliga ränta på det. Därmed skulle man också placera en hamn där. Så var tanken från början. Det har det blivit ett pläderingsunderlag för. Det är tråkigt, därför att det kommer att betyda att den här hamnen som staden nu vill gå vidare med och börja bygga kommer att få ett mycket sämre race i både miljödomstolen och hela processen därför att man inte har samordnat sig regionalt. Man har inte gjort sin hemläxa. Man har inte tittat på i första hand befintlig infrastruktur. Man har inte tittat på hur man skulle kunna få en mycket snabbare process genom att flytta ut den lilla containerterminal som vi har i Värtan, och som vi i Miljöpartiet välkomnar att man för ut, till en annan befintlig hamn. Och om man behöver en stor regional containerhamn i östra Mälardalen, var ska den ligga i första hand? Den kanske ska ligga i Nynäs, inte vet jag. Men man har inte utrett frågan. Det finns ett antal stora hamnar som menar sig ha ett bättre läge. Där finns redan godsjärnväg. Där finns redan annan järnväg.

Nu är jag orolig att man gör det här som ett prestigeprojekt. Man försöker smälla upp en stor hamn. Det kommer inte alls bara att bli containrar, det kommer att bli minst 50 procent lastbilar. De kommer att stå och köa tvärs över Södertörn, och det är

Stockholm som får skulden. Jag tycker att det är tråkigt att vi har missat chansen till en bra utredning.

Anförande nr 302

H a r d y H e d m a n (kd): Ordförande, fullmäktige! Vi kristdemokrater tycker att ärendet är bra genomarbetat. Vi vill dock betona vikten av att föreslagna väg- och järnvägsprojekt förverkligas, särskilt järnvägarna. Därför är också Värtabanan viktig. Östermalms stadsdelsnämnd har intressanta förslag om användningen och utvecklingen av Värtabanan. Järnvägs- och tågfarjetrafiken Stockholm–Åbo behöver Värtabanan. Silja Line har betonat att en flyttning från södra Värtan skulle leda till för lång restid Stockholm–Åbo. Alla som åker Stockholm–Åbo vet att det redan är en lång resa.

Över huvud taget borde man satsa mer på kombinationen lastbils- och järnvägstrafik. Som ett exempel kan man nämna att mellan Helsingfors och Uleåborg i norra Finland går det varje dygn två tåg i vardera riktningen med lastbilar och trailrar. I Stockholm och på andra ställen har vi inte lyckats med denna omlastning till järnväg. Det skulle vara bra om man bevarar den möjligheten mellan Stockholm och Åbo. Jag hoppas att järnvägarna verkligen blir byggda. Då får vi en miljövänlig trafik i hela Stockholmsområdet.

Anförande nr 303

Borgarrådet S ö d e r l u n d (m): Herr ordförande! Det är en fantastisk tid vi lever i på ett sätt. När jag föddes och växte upp var Stockholm en del av utkanten av det fria Europa. Vi levde med en järnridå, och vi levde med ganska lite kontakt mellan Östersjöns länder. I dag har vi förmånen att leva med fria folk runt hela Östersjön, och Stockholm är plötsligt navet och mittpunkten i vår del av Europa. Det är en möjlighet att ta vara på. Det är en spännande utmaning som vi har framför oss. Gör vi det rätt – inte som med flygplatserna, lägger ned dem eller inför flygskatt, som den socialdemokratiska regeringen nu ska göra, vilket Ryanairs vd i dag pekar på kommer att innebära att man drar in flyglinjer till Stockholm – och i det här fallet ser möjligheterna i sjöfarten finns det fantastiska möjligheter med Stockholms nya position.

Eftersom Stockholm i alla tider har varit en hamnstad känns det väldigt naturligt och roligt att ett sådant här ärende kommer upp. Vi är väldigt positiva till den nya hamnstrategin, som också bygger på en hamnvision som vi tog fram i slutet av förra mandatperioden. Därför känns det väldigt viktigt att vi kommer vidare i frågorna kring hamnen. Leif Rönngren har pekat på många viktiga delar i hamnstrategin för att Stockholm också i framtiden ska vara en spännande mötesplats för sjöfarten. Det är inte självklart att vi ska vara det. Containertrafiken i till exempel Värtan är vad jag förstår i dag lite för liten för att vara lönsam. Och det finns många positiva delar i att få ut verksamheter på andra hamnar och få en tydligare strategi kring vad som ska hända i de hamnar som Stockholm förfogar över.

Jag tror att Ulf också var inne på de möjligheter som det här trots allt skapar. Är det någonstans till exempel som man skulle kunna bygga ett och annat högt hus är det här. I dag har det pratats väldigt mycket om höga hus, problemet är att vi aldrig ser

några höga hus. Kista Science Tower byggdes, men sedan har ärligt talat inte särskilt mycket hänt, vad jag kan se. Här har vi chansen att faktiskt åstadkomma det, eftersom Värtaområdet är omgivet, från Lidingö och Gärdet, av lite högre hus. Här finns stora möjligheter till spännande ny arkitektur.

Här finns OMX och börsen. De har vad jag förstår inte ens fått hjälp med sin busshållplats under den här mandatperioden. Här pratas det vitt och brett om finansplatser, och det är väl vackert så, men busshållplatsen har OMX fortfarande problem med i det område där de redan är.

Men den viktiga frågeställningen, om det här ska bli verklighet, tror jag är regeringens syn på stora städer och på att låta städer växa på städernas villkor. Där har vi mycket kvar att lösa. Det är bara att erkänna det. Den nuvarande regeringen jobbar ju oförtrutet vidare för att det ska bli svårare att bygga i Stockholm. Det är klart att det är en stor utmaning i att kombinera kryssningstrafik med bostäder och levande stad. Då har vi en regering som aktivt, varje dag motverkar städernas möjligheter att kombinera, möta varandra och lösa konflikter. Mycket av livet i en stad, herr ordförande, är att lösa konflikter mellan olika verksamheter. Det kan vi göra, och jag tror att hamnstrategin är en bra utgångspunkt för det. Men det kräver handlingskraft och resultat.

Anförande nr 304

Borgarrådet Rönngren (s): Herr ordförande! Jag vill bara instämma i att det finns många konflikter när det gäller markanvändningen. Det var vi inne på förut också. Olika behov, krav och önskemål ställs mot varandra. Det är vår uppgift att ställa de behoven mot varandra och komma fram till en slutsats. Därför är det glädjande att vi är så rörande överens.

Höga hus är någonting som vi är särskilt förtjusta i. Jag tror också att det är en utmärkt plats att fundera på arkitekturen och också dra upp husen på höjden.

Men det var busshållplatsen jag reagerade på. Jag har nämligen hört och träffat representanter för SL och jag har under hand fått kontakt med OMX. Det är en stor arbetsplats. Självklart ska vi se till att de får en bussförbindelse dit ner så att de smidigt och lätt kan ta sig till och från sin arbetsplats.

Sedan blir det väldigt spännande när vi ser möjligheterna som frigörs med det här ärendet. Det är inte så att ärendet löser allting. Däremot är det en strategi för framtiden, där vi nu har väldigt mycket bra på fötterna för att kunna ta gemensamma kraffttag för att utveckla Stockholm.

Anförande nr 305

Ulla Hamilton (m): Ordförande, fullmäktige! Det här är, som många har varit inne på, ett spännande ärende. Det är ett inriktningsärende, men jag tycker att det känns väldigt tillfredsställande att nu kunna gå vidare med de planer som finns för en hamn i Nynäshamn och att vi kan få bort containerverksamheten från Frihamnen i innerstaden. Som det nu ser ut, med reservation för de infrastruktursatsningar som flera har varit inne på både när det gäller vägar och

järnvägar, finns det ett väldigt stort internationellt intresse för en containerterminal i Nynäshamn. Det tycker jag talar väldigt mycket för att det inte kan vara en helt tokig placering av en hamn, när världens största aktörer när det gäller containerhantering faktiskt är intresserade av att delta i och utveckla det här projektet. Det tycker jag är väldigt spännande, och det öppnar fantastiskt intressanta möjligheter för hela Nynäshamn också.

Sedan vet vi alla, och tidigare talare var också inne på detta, att det på grund av hur lagstiftningen och framför allt miljölagstiftningen är utformad i dag finns många problem med att kombinera bostäder med hamnverksamhet. Där är det viktigt att den nuvarande majoriteten också hjälper till med att se till att vi, oavsett vilken majoritet vi får efter valet, faktiskt få en miljölagstiftning som gör det möjligt att kombinera bostäder och hamnverksamhet. Så som lagstiftningen är utformad i dag tror jag att det är väldigt svårt.

En kryssningsterminal är vi också väldigt intresserade av att få. Vi vet att det här är en mycket snabbt växande verksamhet, som betyder väldigt mycket för näringslivet i Stockholm. För varje år som går slår vi nya besöksrekord. Det tycker jag är fantastiskt trevligt. Då är det ju kul om vi kan få dem som åker med kryssningsbåtarna att inte bara lägga sig på redan utanför Nynäshamn utan också komma till Stockholm, kliva iland här och faktiskt gå runt i staden och göra av med lite av sina pengar, oavsett om det är dollar, euro eller vad det är för någonting. Därför är en kryssningsterminal också en väldigt viktig ingrediens i den här strategin.

Jag yrkar bifall till förslaget till beslut.

Anförande nr 306

Å s a R o m s o n (mp): På mina futtiga tre minuter tidigare hann jag inte kommentera de positiva delarna av den här strategin. Jag tycker att den är bra såtillvida att vi har en fullständig enighet när det gäller prioriteringarna mellan gods och passagerare. Vi ser att Stockholms Hamnars verksamhet till absolut största delen handlar om passagerare och färjetrafik. Vi har där en enighet om att försöka få området mer effektivt nere i Frihamnen och Värtan och bygga bostäder. Det var ju det som var upprinnelsen till den här hamnutredningen. Det var egentligen en begäran från Stockholms Hamnar därför att man ville lösa konflikten mellan bostäder och hamnverksamhet nere i Frihamnen och Värtan.

Jag tycker därför att det är tråkigt att man inte har kvar det fokuset, därför att jag tror att det fördröjer byggnationen i Värtan om man stirrar sig blind på prestigeprojektet nere i Nynäshamn och Norvik. Det kommer att behövas en mycket bredare regional samsyn än som finns i dag för att det projektet ska gå igenom med förhandlingsmän och andra.

Jag välkomnar att staten har tillsatt en förhandlingsman för hamnarna. Jag tror att det är en bra ordning och att man därmed ger ett tydligt direktiv till kommunerna att samarbeta om detta. Det tråkiga är bara att Stockholm i det här fallet inte alls vill samarbeta. Helt plötsligt är allt från moderater till socialdemokrater rörande överens om att vi inte ska samarbeta regionalt, när de annars står och skriker om den enes eller den andres splittrade inställning till Stockholm-Mälardalen i stort. Det är

verkligen en fråga till de här partierna varför helt plötsligt regional samverkan inte smäller högt, i det här rummet i alla fall.

Det finns en andra fråga som jag tycker att vi bör betänka, för det är väldigt lätt för fullmäktige att anta en hamnstrategi. Det verkar bra, och Mikael Söderlund pratar om att vi löser konflikter och sådana saker. Det är klart att vi gör så länge man inte pratar om pengar och prioriteringar. Det är klart, som borgarrådet Rönngren var inne på, att det kostar ganska mycket pengar om man ska bygga en jättestor hamn. Det är klart att det finns jättebra planer presenterade av marknadsförare på hur otroligt mycket pengar den skulle dra in och därför vara ett bra projekt. Men börjar man granska de utredningarna visar det sig ju att det finns många hamnar tidigare som har utbyggnadsplaner och som bygger ut successivt vartefter de ser att det finns en marknad. Den kalkyl som de har, alltså den verkliga realitetskalkylen, är ju betydligt mer nedtonat än marknadsföringsprojektet Nynäs-Norvik är, om man inte räknar med en jättestor transittrafik från Ryssland. Och jag trodde i alla fall i min enfald att Stockholm inte skulle slåss om att vara det centrum på Östersjökusten som skulle försöka attrahera transitgods från Baltikum och Ryssland. Jag trodde att vi förstod att vi med vår storstad och höga kompetens på kunskapsområdet inte ska försöka gå ned till att börja transportera varor hit och dit för att det skulle vara den stora framtidsmarknaden för arbetskraften.

Det var en liten frågeställning om den regionala samverkan och hur man löser investeringarna.

Anförande nr 307

Borgarrådet Rönngren (s): Herr ordförande! Jag pekade tidigare på att det finns många frågor som ska lösas med anledning av att vi fattar det här beslutet i dag. En sådan är att-satsen att vi nu ger kommunstyrelsen i uppdrag att med berörda nämnder, förvaltningar och bolag fortsätta planeringen för Värtan- och Frihamnsområdet. Det handlar ytterst om hamnvisionen 2015 och alla de frågor som hänger samman med den visionen, som hamnen och de övriga förvaltningarna runtom har varit med och formulerat.

När det gäller finansieringsfrågorna är det klart att det är en jätteviktig del. Men, som Ulla Hamilton var inne på, finns det ett stort intresse från den privata sfären och näringslivet. Det bådär ju gott. Det visar som sagt var att det finns substans i förslaget om att göra Norvik till en containerhamn i framtiden. Men vi ligger också väldigt rätt i tiden med den statliga utredningen, Hamndirektivet, som presenterades på morgonen. Nu har vi på fötter i våra argument för vad vi vill. Vi vet att marknaden är beredd. Vi vet att staden står rustad. Och detta är någonting vi vill. Då är det väl också bra om staten är med på ett hörn.

Anförande nr 308

Åsa Romson (mp): Det är jättebra att man går vidare och tittar närmare på hamnvisionen. Det var inte en dag för tidigt eftersom det, som sagt, var själva upprinnelsen till projektet. Det som stoppar upp det hela är just att man stirrar sig blind på sitt prestigeprojekt i Nynäs-Norvik.

Jag tror att den statliga förhandlingsmannen också är en process som stoppar upp i den mån det faktiskt krävs ett betänkande om hur den regionala strukturen ser ut. För marknadens del finns det hittills ingen privat aktör som har sagt att man går in och investerar och driver projektet. Det de är intresserade av är naturligtvis att dela vinsterna. Det är så den privata marknaden fungerar. Annars skulle det redan ha funnits en hamn där. Inseglingssläget ligger ju där och alla andra strukturer finns ju där redan i dag. Det finns inget som hindrar Nynäshamns kommun att köpa marken av Stockholm, som vi har föreslagit tidigare, och starta sin hamn där, om det finns så bra marknadsförutsättningar med privata aktörer.

Anförande nr 309

M a l t e S i g e m a l m (s): Jag har bara en kort kommentar. Det vi har gjort i dag är att vi har tagit första steget. Sedan får man se när nästa steg kommer. Vi har ändå stakat ut en inriktning för vår färdväg och hur vi vill ha det med hamnverksamheten i Stockholm i det här fallet, att man flyttar ut och bygger Norviksdelen. Jag tror inte att man kan kalla det för prestigehamn. Jag tror att man i stället skulle kunna kalla detta för en modern, effektiv hamn för de närmaste hundra åren. Det var i mitten av 1920-talet man byggde Frihamnen. Den har funkade ungefär fram tills i dag. Nu ska man bygga en ny hamn som också ska kunna funka de kommande åren.

Det som har varit förvånande, tycker jag, är ändå det stora internationella intresset för Norviksprojektet. Många av de stora aktörerna har varit runt och tittat på andra hamnar runtomkring i vår region. Men man har inte varit intresserad av de hamnarna. Man har sett vårt projekt i Norvik och då har man sagt att det här är ett mycket värdefullt projekt. Marknaden är ändå några man ska kunna samarbeta med på olika sätt. Jag tror att det här kommer att bli ett väldigt bra projekt för Stockholm.

§ 30 Avtal med Statens fastighetsverk och Kungliga Djurgårdens Förvaltning om iordningställande av Fisksjöäng, byten av vissa markområden samt köp av markområden i Albano och Värtahamnen m.m. Avtal med JM Fastigheter AB om köp av kv. Grönland m.m.

Hemställan från marknämnden

Villkorat av kommunfullmäktiges godkännande senast den 12 juni 2006 (utl. 2006:142)

Anförande nr 310

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte inte hålla något långt brandtal, men jag vill ändå, även om det här ärendet är enigt, säga några ord om det, därför att det har varit väldigt många frågor. Det har varit svåra frågor att lösa, många knutar som nu äntligen har lösts upp. Jag skulle vilja ge en stor eloge till alla inblandade parter, framför allt, självklart, till stadens tjänstemän som har gjort detta möjligt.

I och med det här ärendet har vi avtal om markbyte, markköp och investeringar. Då får vi förutsättningar för en mängd positiva saker, bland annat renodling av markansvaret. Gamla rättstvister har blivit upplösta. Vi får bostadsområden möjliga för både studentbostäder och vanliga bostäder i Albano, Värtan och norra Djurgårdsstaden. Men vi säkrar också Fisksjöäng som rekreationsområde för norra Djurgårdsstaden. Och sist men inte minst kommer vi i och med detta att gräva ned ett antal kraftledning, vilket möjliggör bostadsbyggande.

Sedan innehåller ärendet också några små delar som möjliggör vägreservat, för Norra länken inte minst. Det är mycket viktigt.

Bifall till kommunstyrelsens förslag, och tack stadens tjänstemän!

*§ 31 Citybanan, genomförandeavtal**Hemställan från marknämnden**Villkorat av kommunfullmäktiges godkännande senast 30 juni 2006 (utl. 2006:143)*

Anförande nr 311

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande, fullmäktige! Det här med historiska beslut kanske börjar bli något tjatigt. Men om någonting är historiskt är det detta beslut som vi nu ska fatta här i fullmäktige i kväll.

Det är 135 år sedan den ursprungliga spårtrafikslösningen kom till stånd, och det vi fattar beslut om i kväll ska ge förutsättningar för tågtrafiken och spårtrafiklösningarna under de kommande 100–150 åren. Så det om något är väl historiskt.

Citybanan är det enskilt viktigaste och också största infrastrukturprojektet i hela landet. Det är ett väldigt tekniskt komplicerat projekt med en sex kilometer lång tågtunnel under hela Stockholm. Vi genomför detta tillsammans med Banverket och landstinget för att vi ska få en effektiv järnvägstrafik. Vi kommer att bidra både till den regionala utvecklingen och också till möjligheten för en hållbar utveckling och tillväxt i hela Mälardalen. Det kommer också att få påverkan på hela tågtrafiken i övriga delar av landet.

Citybanan och de nya stationerna ger inte bara landstinget bättre utvecklingsmöjligheter för lokaltågstrafiken, utan de nya stationerna kommer i mycket hög grad att bidra till och förbättra utvecklingen för City och inte minst området kring Odenplan med närhet till stadsutvecklingsområdet i Norra stationsområdet med ett universitetssjukhus, bioscience och de bostäder som ska byggas där.

Även om staten – efter landstinget – står för den största kostnaden har staden med sin mindre, men ändå viktiga andel, varit drivande för att få till stånd ett genomförandeavtal. Förutom förhandlingsorganisationen på tjänstemannanivå har vi haft en egen referensgrupp bestående av representanter från samtliga partier i fullmäktige. Detta har varit värdefullt under hela tiden därför att vi har löpande kunnat göra avstämningar under förhandlingsarbetet. Man har också kunnat komma med synpunkter under hela förhandlingsarbetets gång och delvis också politiskt kunnat påverka förhandlingarna.

Banverket, som är huvudfinansiär, har också huvudansvaret för detta projekt. Landstinget och staden delar på delfinansieringen av stationsbyggnaderna.

Till grund för vårt beslut här i dag ligger det den principöverenskommelse som vi fattade beslut om för en tid sedan. Vi har också under vägen fattat beslut om att utanordna pengar till stadsdirektören för att finansiera de delar av stadens utredningsarbete som vi har haft ansvar för.

Ordförande! Det är 13½ miljarder kronor som projektet totalt handlar om. Stadens andel är 865 miljoner kronor, varav en fast del på 780 miljoner och en rörlig maxdel på 85 miljoner kronor beroende på tågtrafiken. Det här kommer att öka kapaciteten

på spåren och på tågen. De blir fler tåg som kan röra sig i varje riktning, vilket självklart bidrar till en bättre lokaltrafik och också bättre spårtrafik i övrigt.

Kostnaderna regleras i avtalet. Om kostnaderna ökar är det staten och Banverket som står för dem, inte staden eller landstinget. Det är också väldigt tydligt reglerat i avtalet var ansvaret ligger i detta tekniskt komplicerade projekt som kan medföra stora olägenheter i form av buller. Det kan också hända saker som vi inte riktigt haft med i planerna från början. Då är det Banverket som är ytterst ansvarig.

Jag vill här ge en eloge till samtliga tjänstemän som har varit inblandade i det här arbetet. Förhandlingarna har dragit ut på tiden. Vi i den här församlingen har varit ivriga att få till stånd ett snabbt genomförandeavtal. Det avspeglades både i beslutet om principöverenskommelsen och i det beslut som vi fattade om utanordningen av pengarna. Vi ville se ett genomförandebeslut före sommaren 2006 om ett projekt som har varit efterlängtat eftersom vi inte har kunnat utnyttja alla de fördelar som Stockholm–Mälardalen har i dag.

Men nu äntligen är vi framme vid det historiska tillfälle då vi har möjlighet att ändra på detta genom ett beslut i enighet i dag i fullmäktige.

Bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 312

Borgarrådet N o r d i n (m): Fru ordförande! Jag tror att det var 2001 som vi i den här salen i enighet antog ett uttalande om att vi var väldigt angelägna om det här projektet. Vi sade också att vi ansåg att det borde stå klart 2009. Nu blir det färdigt ytterligare sju år framåt i tiden. Det är klart att detta är ett mycket komplicerat projekt. Samtidigt har Stockholmsregionen väntat väl länge på en lösning av problematiken med järnvägstrafiken.

Det finns all anledning att understryka att det här är ett nationellt projekt. Det är ett projekt som berör Stockholms stad och Mälardalen, men det berör också den nationella järnvägstrafiken.

Fru ordförande! Det finns också all anledning att understryka att vi inte ska negligera projektets komplexitet och problem för då tror jag att medborgarna kommer att ställa oss till svars. Vi måste visa att vi vågar driva projektet, men att vi inser komplexiteten och problemen. Det måste finnas en tydlighet i var ansvaret ligger framöver, att det ligger ett stort och tungt ansvar på Banverket att genomföra detta.

Jag instämmer gärna i Leif Rönngrens beröm till tjänstemannaorganisationen som har arbetat med detta oerhört komplicerade avtal.

Sedan kan jag inte annat än olyckligt konstatera att när projektet plötsligt blev väldigt mycket dyrare – här kan man trots allt nästan tala om ett slags fartblindhet med miljarderna – har en väsentlig del av den fördyringen fått bäras av regionen och framför allt då av landstinget jämfört med när vi antog det preliminära avtalet för ett halvår sedan. Det gör att man måste ställa krav på staten när det gäller andra infrastrukturinvesteringar.

Från statens sida kan man ju inte säga: Nu får ni Citybanan och får nöja er med det. Vi måste hela tiden betona den stora del av ansvaret som regionen nu bär på sina axlar för ett väldigt tydligt nationellt projekt. Det är alltså oerhört viktigt att det här inte får slå ut andra viktiga infrastrukturprojekt som vi har behov av för att vår regions utveckling ska kunna fortsätta.

Med detta, fru ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 313

Ulf Fridebäck (fp): Ordförande, fullmäktige! I det här ärendet är ju, som vi har hört, alla partier sedan ganska länge överens i sakfrågan, och det är naturligtvis väldigt bra. Det är bra för stockholmarna och det är bra för alla resenärer i Sverige. Spårkapaciteten genom Stockholm är nämligen en fråga för hela Sverige. Uppstår det förseningar här i Stockholm så får det snabbt återverkningar ute i hela landet.

En investering i infrastruktur som löser det här problemet borde rimligen vara en nationell angelägenhet. Därför anser vi att staten borde ta ett mycket större ekonomiskt ansvar. Enligt avtalet utfäster sig Stockholms stad – efter omförhandlingarna och fördyrningarna – att betala max 865 miljoner kronor i det penningvärde som gällde för ett år sedan, 2005-06-30.

Ordförande! Vi välkomnar naturligtvis att Citybanan nu kan bli verklighet. Dock får det inte innebära att andra framtida infrastruktursatsningar uteblir. Stockholmsregionen har ju missgynnats starkt av den socialdemokratiska regeringen när det gäller byggande av vägar och annan infrastruktur. Vi har inte fått tillräckligt med pengar till det, framför allt inte till satsningar på olika vägprojekt. Här gäller det för oss alla att ligga på regeringen och se till att det inte bara blir Citybanan och inget annat.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 314

Anders Broberg (kd): Ordförande, fullmäktige! Som alla hittills har sagt är det väldigt bra att det här projektet blir av. Vi har ju länge hållit på att titta på hur man kan förbättra spårkapaciteten genom staden till och från olika regioner i landet. Men det gäller att inte bli fartblind när det handlar om ett så stort och komplicerat projekt med många problem och klurigheter som man måste ta sig förbi och hantera på ett mycket bra sätt.

Det är angeläget att vi väger in flera saker i det här projektet så att det inte går över styr. En sak som är väldigt viktig är ekonomin. Räcker de här miljarderna, eller blir det fler? Hur ska vi se till att det inte blir det, och vem tar i så fall den kostnaden?

En annan sak som är viktig att titta på är alla andra alternativ som finns. Skulle exempelvis det här kosta ännu mer är det mycket möjligt och till och med troligt att det finns andra alternativ som skulle vara bättre utifrån den ekonomiska aspekten. De måste upp på bordet nu, innan man har kommit för långt med projektet.

När själva byggandet sker är det viktigt att det sker på ett sådant sätt att man tar hänsyn även till de boende i staden. Här blir jag lätt trött i första hand på trafikkontoret, men även på majoriteten. Vid en av de arbetstunnlar som ska gå under Observatorielunden har man föreslagit en färdväg för lastbilarna som i sju års tid ska gå på de mest barntäta gatorna som vi har i området. Det visar på en viss okänslighet hos trafikkontoret och även hos Banverket. Jag skulle önska att majoriteten hade varit än mer tydlig och gått på oppositionens linje, att slå fast att den föreslagna sträckningen är helt oacceptabel.

Nu hoppas jag att vi kan lösa alla dessa frågor och att man tar tillräcklig hänsyn till alla intressenter så att det blir ett väldigt bra byggande. Vi får inte riskera framtiden för våra barn. Det gäller att vara riktigt lyhörd och hitta ett bra sätt för detta.

Det är bra att projektet blir av, och jag hoppas att vi kan ro det i land. Men det här är snarare början på ett långt projekt där det gäller att hålla alla aspekter vid liv och se till att vi hamnar rätt så att det inte blir en gigantisk Hallandsås av det hela.

Anförande nr 315

Å s a R o m s o n (mp): Som alla andra här har sagt är det väldigt glädjande att vi kan fatta beslut om så stora projekt så här sent under perioden, så sent på dagen och så sent på våren.

Det är klart att det finns en massa problem med det här. Det är inte okontroversiellt att spränga en tunnel under Stockholm. Jag tror att vi alla känner en liten klump i halsen när det gäller Banverket och tunnelsprängning. Då kan man inte vara säker på hur det slutar. Samtidigt är det en projektering gjord och det är många beslut som ska fattas för att man ska säkerställa den tekniska kvaliteten.

Den tunneldragning som man har gjort och de stationslägen som man planerar är ändå uppenbart positiva för Stockholms kollektivtrafik, pendeltåg och citykärna. Jag tror att det kommer att bli en oerhörd vitalisering av områdena både kring Centralstationen och kring Odenplan.

Det är bara tråkigt att vi som sitter i den här salen inte kommer att hinna få någon riktig feedback på våra beslut eftersom det hela ligger så långt fram i tiden. Men vi tror att Citytunneln ändå är det bästa projektet för att öka kapaciteten för lokaltrafiken. Därmed avlastar man nätet från den nationella tågtrafiken.

Det pågår naturligtvis en livlig debatt ute bland medborgarna, och den kommer kanske att bli ännu livligare när de ser de stora störningarna i den befintliga kollektivtrafiken som ett sådant här projekt medför. Man kommer att diskutera om det finns andra alternativ och sådant, och det kommer vi säkert också att få debattera även i den här salen.

Men jag välkomnar att vi kan anta genomförandeavtalet i så stor enighet här i fullmäktige. Jag vill understryka det som Sten Nordin sade om vikten av att vi står lika enade gentemot staten när det gäller att poängtera infrastruktursatsningar i övrigt. Från början inkluderade det här projektet det fjärde spåret ända till Tomtebodavägen och Kallhäll, men vi vet att den finansieringen i högsta grad är oklar.

För en gångs skull är vi helt eniga. Ni brukar prata om enighet i den här salen när Moderaterna och Socialdemokraterna är eniga, men nu är alla partier med på att den här kollektivtrafiksatsningen ska få pengar, och vi är beredda att prioritera det framför en del andra stora infrastrukturprojekt som staten funderar på att ge pengar till Stockholm för. Där vill jag ändå slå ett slag för att kollektivtrafiken är viktigare för stadens utveckling.

Anförande nr 316

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Ordförande, fullmäktige! Det här är ett enhälligt ärende. Det finns inga reservationer. För Vänsterpartiets del yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Men jag måste uttrycka min förvåning över delar av innehållet i oppositionens särskilda uttalande. Jag undrar vilka frågeställningar som inte har besvarats, vilka alternativ till Citybanan som ska utredas och vilka alternativa arbetstunnlar som skulle vara bättre än de föreslagna. Vi har ju suttit med i referensgrupper under ett antal gånger och haft alla möjligheter att diskutera.

Det här är ett mycket stort projekt. Det är det största kollektivtrafikprojektet på massor av år. Det är också ett dyrt projekt därför att det är tekniskt komplicerat. Det är komplicerat att bygga en tunnel under en tätbebyggd stad. Det är ofrånkomligt att det kommer att bli vissa störningar för de boende ovan jord.

I det här läget måste jag försvara tjänstemannasidan på både Banverket och trafikkontoret som har utrett, vänt och vridit på alla stenar, stött och blött och kommit fram till det här förslaget. Den här lösningen är inte helt bra, men den är i alla fall den bästa som man har kunnat komma fram till.

Jag förstår att de boende kring Observatorielunden är väldigt bekymrade, men alternativen har ju utretts och visat sig vara ännu sämre, dyrare, omöjliga att genomföra och skulle innebära en avsevärd försening och fördyring av hela projektet. Så det här är det bästa som vi har kunnat komma fram till, om vi nu vill bygga Citybanan, för det trodde jag i alla fall att vi var överens om. Det här kommer att bli en oerhört bra och välbehövlig förstärkning till kollektivtrafiksidan.

Vad är då det för alternativ som ni vill ha utredda? Och vilka alternativa arbetstunnlar är det som tjänstemannasidan inte har utrett? Vilka frågor är det som ni inte har fått besvarade?

Återigen: Bifall till kommunstyrelsen!

Anförande nr 317

A n d e r s B r o b e r g (kd): När det gäller alternativ kan man se på detta med kostnader. Om det visar sig att det börjar kosta mera kan ju ett alternativ vara att man gräver ned Centralbron och Söderleden. Därmed får man utrymme för ett tredje och ett fjärde spår där bilarna nu kör. Det är kanske mycket billigare och mer effektivt samtidigt som det kan lösa fler problem. Det är ett alternativ.

Sedan går det att diskutera flera av arbetstunnlarna. Det beror på när stationen vid Odenplan ska utvecklas mera. Vilken tunnel är då mest användbar och vilka tunnlar är det som i så fall behövs? Det är mycket möjligt att man av hänsyn till de boende är beredd att acceptera något längre byggtid med andra alternativ. Vi skulle vilja ha svar på alla dessa frågor. Man kan inte bara säga ja och amen till detta rakt av som den ultimata lösningen i detta ärende.

Anförande nr 318

A n n - M a r i e S t r ö m b e r g (v): Men nu har vi inte bara sagt ja och amen. Alternativen har faktiskt utretts, och det har inte inneburit någon liten fördyrning av projektet. Jag var själv i början inne på att man skulle bygga direkt från Odenplan för att slippa tunneln vid Observatoriegatan. Men det skulle inte bli någon liten försening och liten fördyrning, utan det skulle faktiskt bli en flerårig försening och en avsevärd fördyrning. Det var därför som vi i trafiknämnden stannade vid att det var omöjligt att bygga hela vägen från Odenplan. Det skulle ha stoppat upp hela projektet.

Beträffande det tredje spåret har också det utretts. Det är få ärenden som har utretts, stötts och blötts så mycket som denna citybana innan vi nu äntligen har kommit till skott. Jag tycker faktiskt att ni är rätt orättvisa mot de utredningar som har gjorts.

Anförande nr 319

Borgarrådet R ö n n g r e n (s): Ordförande! Jag vill bara förtydliga att det är ett enigt genomförandebeslut som vi tillsammans här i fullmäktige antar i dag, dessutom helt i enighet, vilket jag tycker är bra. Det är ett stort, svårt och tekniskt komplicerat projekt.

Totalkostnaden är 13½ miljarder, och stadens andel är 865 miljoner kronor, varav den fasta delen är 780 miljoner kronor med en rörlig maxdel på 85 miljoner. Om det blir ytterligare fördyringar inom ramen för citybansprojektet är det staten som står för de kostnaderna, alltså Banverket. Det är inte staden eller landstinget.

De kostandsökningar som ändå har tillkommit handlar om att man från Banverket inte hade koll från principöverenskommelsen och fram en bit på vägen. Det var därför som det tog så lång tid för Banverket att utreda detta och göra kalkyler som stämde bättre överens med verkligheten.

De delar som blev dyrare för staden handlade om stationsutformningen. Vi i styr- och ledningsgrupperna fick ett gott råd på vägen, och det var att man inte skulle göra avkall på kvaliteten på dessa anläggningar eftersom de ska hålla 100–150 år. Därför blev det lite dyrare än det var från början. Det handlar om ventilation, om uppgångarna, om ökade kostnader för betong, om förberedande arbete för stoftrening, om att man har inarbetat funktionskrav från trafikhuvudmannen för att bättre anpassa dem till SL:s behov.

Avslutningsvis vill jag säga att en annan viktig del i detta avtal är att det reglerar ansvarsfördelningen. Det är Banverket som har huvudansvaret. Men om vi genom våra myndighetsutövande funktioner exempelvis i bygglovshanteringen fördröjer,

försinkar eller får beslutsångest så att vi inte får fram byggloven kommer det att upptas nya diskussioner om kostnadsfördelningen mellan staten, landstinget och kommunen. Där vill vi inte hamna.

Det här är en mycket bra uppgörelse där tjänstemännen har varit pådrivande och pålästa. De har fått till stånd ett mycket bra genomförandeavtal, och det ska vi vara rädda om och värna om. Sedan är det krångligt. Det kommer att bli en del konflikter ute i stadsmiljön därför att det är ett väldigt stort tekniskt komplicerat projekt. Vi ska självklart beakta stockholmarnas bästa, men det är också viktigt att vi tar ansvar för den här uppgörelsen även fortsättningsvis.

§ 32 Anvisningar för stimulansbidrag till utbyggnad av förskolelokaler (utl. 2006:144)

Anförande nr 320

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Ordförande, fullmäktige! Att minska barngrupperna är en av de absolut viktigaste sakerna för att kunna åstadkomma en bättre livskvalitet för barnen i Stockholm. Det är därför som vi är väldigt glada över att man har tagit ytterligare ett steg på den vägen genom att besluta om stimulansbidrag också till de enskilda förskolorna i Stockholm.

Från juridisk synpunkt har det inte varit alldeles lätt att hitta ett system för att kunna genomföra det här, men vi hoppas och tror att sättet att koppla detta till pengssystemet kan göra att det inte bara blir ett beslut här, utan att det också kan bli verklighet i framtiden.

Vi ska nu fundera över hur länge dessa stimulanbidrag kommer att behövas. För närvarande och inom några år är det viktigt att man har sådana. Sedan får man i en ny omgång diskutera hur mycket pengar som ska avsättas för satsningar på stimulansbidrag till Stockholms förskolor.

Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 321

I n g e r S t a r k (v): Vänsterpartiet avstyrker det här förslaget om stimulansbidrag för utbyggnad av förskolelokaler. Vi är emot det eftersom vi anser att utbyggnad av förskolelokaler är kommunens ansvar. Problemen löses dessutom inte med det här förslaget. De största problemen har ju varit brist på mark och brist på planering.

Dessutom angavs i budgeten att stimulansbidraget skulle vara tillfälligt, men det framgår inte av det här ärendet. Det framgår inte heller att ett resultat kan bli att bidraget till de kommunala förskolorna minskar. Därför yrkar vi i Vänsterpartiet avslag på kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 322

Borgarrådet N i l s s o n (s): Jag tycker att det är viktigt att man har ett fortsatt stimulansbidrag för utbyggnad av förskolelokaler och att vi härmed får ett system som gäller både för enskilt drivna förskolor och för kommunala förskolor.

Om man tittar några år framöver blir barnantalsökningarna i storleksordningen 1 000 barn per år. Vi har klarat av att bygga ungefär 400 nya förskoleavdelningar under den här mandatperioden, och man kommer att fortsätta att behöva bygga ut i nästan lika hög takt.

Skälet till att det här har varit komplicerat är att det är svårt juridiskt att hitta ett system. Eftersom systemet ska fungera för de enskilda förskolorna har vi gått från ett

system där man har fått ansöka i varje enskilt fall och redovisa projekteringskostnader och inredningskostnader till ett system som är mer schabloniserat.

Det är riktigt som Inger säger, att det blir en något lägre ersättning än den som genomsnittligt har betalats ut till de olika projekt som tidigare har genomförts. Men ersättningen som har varit 500 000 kronor kommer i framtiden att vara i storleksordningen 400 000 kr per ny förskoleavdelning.

Jag tycker att det är systemet är enklare och tydligare, och det blir lika mellan kommunalt driven och enskilt driven verksamhet.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

*§ 33 Folkhälsoprogram för Stockholms stad
Hemställan från socialtjänstnämnden (utl. 2006:145)*

Anförande nr 323

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Det här folkhälsoprogrammet skulle naturligtvis ha varit väldigt intressant att debattera i dag, inte minst för att kunna ställa frågan hur alla folkvalda här i salen mår efter 9½ timmars debatt, stillasittande, värme och så vidare.

Jag hoppas att ni har passat på att gå ut och ta blodtrycket. Förhoppningsvis hade ni kunnat ta det också lite senare för att se om det står sig.

Men jag tänker inte sätta i gång någon större debatt, fru ordförande, av den anledningen att jag har noterat att det finns ett återremissyrkande från Moderaterna, Folkpartiet och Kristdemokraterna. Så jag nöjer mig med att enbart yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 324

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Fru ordförande, fullmäktige! Majoriteten har under denna mandatperiod isolerat bedrivit ett arbete för att ta fram ett folkhälsoprogram. Efter ett beslut i kommunfullmäktige bjöds även oppositionen in, och det bildades en gemensam styrgrupp som ett slags alibi för detta framtagande.

När denna styrgrupp hade haft sitt sista sammanträde där vi inte var helt överens, men vi hade ändå avslutat vårt arbete, fann majoriteten att det var läge att ändra väsentliga delar i folkhälsoprogrammet. Detta framgår av tjänsteutlåtandet och av den borgerliga reservationen i socialtjänstnämnden, och jag tycker att det är lite konstigt. Det är därför som jag använder ordet ”alibi”.

Folkhälsoarbete måste utgå från den enskilda individen och det personliga ansvaret. Det är inte någon annans ansvar att ta hand om min hälsa. Men vi som kommun och som ansvariga för våra anställda och för våra medborgare har naturligtvis att underlätta genom att ha tillgängliga idrottsplatser, genom att se till att det serveras god och näringsriktig mat på äldreboendena och i skolorna, genom att se till att vi har en trygg miljö så att kvinnor och män vågar vara ute på kvällarna samt genom att se till att folk har arbete.

I det folkhälsoprogram som majoriteten har lagt fram saknas tydliga och mätbara mål. Därför har den borgerliga oppositionen – Moderaterna, Folkpartiet och Kristdemokraterna – yrkat på återremiss.

Det är viktigt att poängtera att ett folkhälsoarbete måste bygga på att man försöker att få en politisk förankring, och det saknas i det här ärendet.

Återremiss!

Anförande nr 325

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Jag vill börja med att yrka bifall till vårt återremissyrkande. Peter Lundén-Welden har ju argumenterat kraftigt och redogjort för skälen till att vi vill ha en återremiss.

Jag vill ändå understryka att vi tycker att folkhälsa är väldigt viktigt. Det är så viktigt att det är bra om man kan vara enig om detta långsiktiga arbete. Ett folkhälsoprogram behövs, men vi vill att det ska se ut på ett annat sätt.

Anförande nr 326

D e s i r é e P e t h r u s E n g s t r ö m (kd): Ordförande, ledamöter! Det är bra att satsa på folkhälsan. Mycket kan göras för att förebygga ohälsa bland medborgarna i staden.

Det folkhälsoprogram som ligger på bordet här i dag saknar dock tydlighet och stringens, och flera viktiga områden finns inte med. Framför allt saknas det uppföljningsbara och mätbara mål för vad man vill åstadkomma. Det gör att risken är överhängande att vi bara får en fin plan som inte förpliktar till något och som bara blir ett slag i luften. Det tror jag ni märker om ni läser programmet. Det står jättemycket fina retoriska ord, men det står ingenting konkret om vad det är som man vill uppnå.

Dessutom vill majoriteten ha ett kansli som kostar flera miljoner. Vi ifrågasätter denna byråkratiska överbyggnad.

Sammantaget anser vi kristdemokrater att detta förslag bör återremitteras för att förbättras.

Bifall till reservationen med återremissyrkandet!

Anförande nr 327

M o n i k a L i n d h (s): Ordförande, ledamöter! Jag tycker att det är tråkigt med den här minoritetsåterremissen, och detta av ett skäl. Man har ingått i en styrgrupp. Man har inte kommit med de förslag som man hade kunnat komma med. Man har inte heller tagit del av den mycket breda och mycket positiva remissomgång som detta program har genomgått.

Oppositionen säger att det saknas konkreta mål och åtaganden. Men det står alldeles tydligt i ärendet vad som ska ske under hösten 2006. Programmet startar med sina åtaganden och mål i respektive nämnd 2007.

Jag tror att Kristdemokraterna har missuppfattat programmet eller också har de inte läst det, eftersom borgarrådet bedömer att arbetet med folkhälsoprogrammet under 2006 ingår i den ordinarie verksamheten och ryms inom ordinarie befintliga budgetramar. Det är alltså inte fråga om att bygga upp en kommunal byråkrati.

Många andra kommuner i landet har redan ett pågående folkhälsoarbete med bra struktur, mål och åtaganden, och Stockholm borde också kunna sätta i gång det arbe-

tet. Nu blir det försenat, men det hindrar ju inte att vi fattar beslut senare. Men jag beklagar återremissen.

Anförande nr 328

D e s i r é e P e t h r u s E n g s t r ö m (kd): Jag vill bara nämna ett exempel från den här planen. På sidan 5193 står det om goda och trygga uppväxtvillkor, punkt 3: Trygga och goda uppväxtvillkor är avgörande för barns och ungdomars hälsa, och det tycker vi alla är jättebra. Vad är det då som ska bestämma om vi har nått målet? Ja, ”bestämningsfaktorer som har betydelse för stockholmsbarns hälsa är miljön i hemmet, förskolan, skolan, fritidshem, fritidsverksamhet, men även barnets individuella kompetenser som skillnader i kognitiva förutsättningar och grad av sårbarhet”.

Men vad är det exakt som ska uppnås på det här området? Det är ju det som man skulle vilja veta. Ni måste väl sätta upp ett konkret mål som kan mätas?

Anförande nr 329

M o n i k a L i n d h (s): Precis som vid allt annat programarbete i staden är det så att samtliga nämnder och bolagsstyrelser inom sitt område lägger fast sina respektive mål, och det arbetet ska ske under hösten 2006.

Anförande nr 330

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Monika Lindh, jag delar din uppfattning att det är ledsamt att återremittera ärendet. Jag tycker, som sagt var, att detta är ett viktigt ärende. Det är därför som det är så upprörande att ni i majoriteten, efter att denna styrgrupp har avslutat sitt arbete, träffas och ändrar i det förslaget.

Jag är villig att konstatera att oppositionen naturligtvis inte kan få med alla sina idéer i ett folkhälsoprogram. Det var faktiskt ganska få av de idéer som jag framförde som ni biföll. Ni tyckte att det här med fluorsköljning för att förbättra barns tänder inte hörde hemma i ett folkhälsoprogram, trots att vi vet att landstinget har problem med kommuner i det fallet. Det är väldigt många sådana väldigt vardagsnära frågor som ni över huvud taget inte tyckte var väsentliga att diskutera.

Ni gick in på er kammare när vi hade avslutat vårt arbete och fortsatte att göra om i det program som ni sedan förelade oss i socialtjänstnämnden.

Anförande nr 331

M o n i k a L i n d h (s): Den här staden styrs inte med ett sådant centralistiskt perspektiv. Här är det varje nämnd och bolag som styr inom sina verksamhetsområden. Då kan man inte i ett policyprogram skriva om fluorsköljning. Det är sådana saker som kommer upp i stadsdelsnämndernas eller utbildningsförvaltningens målformuleringar. Jag tror inte riktigt att det är så vi ska hantera frågan, att vi skulle detaljreglera vad 46 nämnder och styrelser i staden ska jobba med. Dessutom är folkhälsofrågorna till sin karaktär vida samtidigt som de har olika ingångar och perspektiv, och det måste vi ta hänsyn till också i vårt programarbete.

Anförande nr 332

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Ordförande, ledamöter! Jag tycker också att det är väldigt tråkigt att det blir en återremiss på det här folkhälsoprogrammet. Miljöpartiet upptäckte ganska tidigt att det inte fanns något folkhälsoprogram eller någon samordnande funktion för detta, utan det har tidigare legat på miljöförvaltningen. Där har man inte haft ett så vitt direktiv som lämnas i det här folkhälsoprogrammet. Därför tycker jag att det är väldigt bra att vi har fått fram detta bredare folkhälsoprogram som egentligen emanerar från de nationella folkhälsomålen.

Jag förstår inte hur man kan säga att det inte finns några mål. Det här är ju mål som omfattas av hela Sverige. Sedan ska de brytas ned utifrån de lokala verksamheterna.

Sedan tycker jag att det sorgligt att oppositionen säger sig inte ha varit med. Jag har själv varit med på många möten tillsammans med oppositionen. Det var en parlamentariskt sammansatt arbetsgrupp som diskuterade dessa frågor. Visst hade vi hunnit en bit på väg innan, men ni kunde ha en stor inverkan på programmet eftersom vi ändrade inriktningen ganska radikalt. Man hade tidigare velat ha ett ganska processinriktat programarbete. Så jag tycker nog att ni har haft möjlighet att säga vad ni vill ha.

Jag tycker inte att man ska anta alltför detaljerade program. Vi hade ju också diskussioner kring miljöfrågorna, och där skulle man ha kunnat ha väldigt detaljerade direktiv, men vi valde att inte tjata om det. Så jag förstår egentligen inte kritiken och jag förstår inte heller hur vi skulle kunna bli mer sams. Det får ni i så fall förklara för oss. Vi har ändå suttit ett antal gånger och diskuterat detta.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 333

D e s i r é e P e t h r u s E n g s t r ö m (kd): Man kan ju läsa lite i remissvaren. I tjänsteutlåtandet från Katarina-Sofias stadsdelsförvaltning står det: "Förslaget till folkhälsoprogram har enligt förvaltningens uppfattning en låg grad av konkretion". Så det är ju ingenting som vi står här och bara hittar på. Målen är allmänt hållna, säger man. Det står att det finns indikatorer som har tagits fram av bland annat SCB och Socialstyrelsen och därför borde programmet ha gjorts mera konkret.

Katarina-Sofias stadsdelsförvaltning skriver också om frågan kring tandhälsan som vi har tagit upp. Det är alltså inte så att vi som opposition bara vill opponera oss, utan det finns faktiskt förvaltningar som har samma synpunkter som vi.

Kom fram med tydligare, konkreta och mätbara mål så kan vi diskutera! Annars är det mer fråga om ett policydokument som är allmänt håller och inte så mycket förpliktande, men en plan är det inte.

Anförande nr 334

Borgarrådet G u n n a r s s o n (mp): Med tanke på den diskussion som vi har haft i gruppen tycker jag att det är konstigt att inte de synpunkterna har kommit fram tidigare. Det går kanske att hitta en enda nämnd som har sagt någonting negativt,

men de flesta har ju varit väldigt positiva i sina skrivningar kring det här programmet.

Anförande nr 335

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Ordförande, fullmäktige! Jag har ju deltagit i arbetsgruppen som representant för mitt parti, och jag måste säga att jag tycker att det är ganska fantastiskt att man inte har framfört dessa synpunkter tidigare i arbetsgruppen. En parlamentariskt sammansatt grupp är ju en grupp där man ger och tar för att komma nå konsensus så att vi kan vara eniga om det som vi sedan går ut med.

Och jag tycker att vi har vridit och vänt på formuleringar, börjat om från början och arbetat jättemycket med folkhälsoprogrammet. Men så kommer ni nu och vill återremittera ärendet. Jag tycker att det är ett jättekonstigt sätt att förfara.

Det är viktigt att ni verkligen talar om vad ni faktiskt vill, fast det kunde ni ha gjort tidigare, tycker jag. Det är så man arbetar i en parlamentarisk grupp. Annars är det ju helt hopplöst att sätta i gång med den typen av verksamhet och arbete.

Anförande nr 336

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Men, borgarrådet Börjeson, om det nu är så viktigt att vi når en samsyn, hur kommer det sig då att majoriteten ändrade i sitt förslag efter det att den parlamentariska styrgruppen hade sitt sista sammanträde? Var det så ni gjorde när ni tog fram idrottsprogrammet, att ni först diskuterade med oppositionen och bollade med idéer för att sedan ändra i programmet? Nej, jag antar att det inte var så, men här gjorde ni det.

Eftersom jag var med på de här sammanträdena vill jag också påminna om att det var inte så populärt med synpunkter. Det var mera av att vi fick igenom ändringar av kommatecken, av ”och” eller ”men”, fast inte så mycket mer. Det var väldigt mycket en färdiglagad produkt. Ni lyssnade gärna på de synpunkter som lades fram från de borgerliga representanterna, men ni ville inte göra någon större förändring.

Men, som sagt var, jag håller med om att ett program ska tas fram i samråd och inte ändras efteråt.

Anförande nr 337

Borgarrådet B ö r j e s o n (s): Men jag har inte varit med om att ni har haft svårt att hävda era åsikter i något annat sammanhang. Jag förstår inte varför ni inte gjorde det också i den här gruppen.

Dessutom kan jag försäkra alla om att jag inte har suttit med i något arbete där vi har ändrat på det som arbetsgruppen har kommit fram till. Det är faktiskt ganska fräckt att påstå något annat.

Anförande nr 338

Desirée Pethrus Engström (kd): Ordförande! Till stor del gick diskussionen trots allt ganska fort. Vi hade korta möten som innebar att vi inte hann ta ut svängarna särskilt mycket.

Jag vet att jag nämnde vid ett tillfälle att jag trodde att det var svårt att försöka omfatta alla elva folkhälsomål. Det är bättre att välja ut två eller tre inför de kommande åren och satsa på dem. Det vet jag att har sagt på dessa möten.

Men ni har ändå valt att försöka spänna över allting, och det är det som är problemet. Det saknas konkretion. Bromma stadsdelsförvaltning frågar sig hur man ska ha råd att själv göra alla konkretioner. Man undrar hur man ska få pengar till det i budgeten. Så det finns fler som undrar hur det här ska gå till.

Anförande nr 339

Borgarrådet Olofsson (s): Ordförande, fullmäktige! I stället för att diskutera folkhälsoprogrammet har det blivit en debatt om formen, och det kan vi alla tacka Peter Lundén-Welden för. Jag tycker att det är väldigt synd och beklagligt att du gör så, Peter.

Ni har varit med. Ni har varit inbjudna. Jag tycker att såväl Kristdemokraterna som Folkpartiet har kommit med många goda förslag som också har arbetats in i programmet. Den som har haft något avvikande förslag har varit Moderaternas representant. Inte heller Kristdemokraterna och Folkpartiet tyckte att han kom med bra förslag. Därför är det ganska märkligt att här säga att man inte har fått vara med, att det har varit hemliga möten efteråt och så vidare.

Man undrar ju om det finns någon poäng med att över huvud taget ha tvärpolitiska arbetsgrupper när diskussionen sedan inte handlar om den viktiga sakfrågan utan om någonting annat som har skett tidigare och som ni har en annan åsikt om. Det är bara Peter Lundén-Welden som tycker att han inte fått vara med.

Sedan har vi inte varit eniga på alla punkter, och det tycker jag inte heller är så himla konstigt. Men vi har försökt att hitta en minsta gemensam nämnare i det här programmet, och det har de flesta av oss överlag varit ganska nöjda med.

Till Desirée Pethrus Engström vill jag säga att det står i mina synpunkter att socialtjänstnämnden ska plocka fram indikatorer. Det skulle de ha börjat med i höst, men nu får vi se när de hinner göra det – tyvärr, får man väl säga. Det är ju dessa indikatorer som ska ligga till grund för det lokala arbetet ute i nämnder och styrelser.

Jag tycker inte att det är så konstigt att även Stockholms stad, som är den enda kommun som inte har något folkhälsoprogram som följer de nationella folkhälsomålen, äntligen tar fram ett program och ser till att plocka ned dessa mål till en sådan nivå som passar oss här i Stockholms stad. Det är olika i Korpilombolo, Åmål, Ystad och Stockholm.

Jag tyckte att det samarbete som vi hade var trevligt och bra. Efter det har programmet varit ute på remiss, och en del förändringar har skett efter detta remissförfarande,

och det är ju naturligt. Vi har valt att ta in flera synpunkter från andra nämnder och styrelser, inte minst från stadsdelarna där mycket av arbetet kommer att ske.

Ordförande! Jag yrkar ändå bifall till kommunstyrelsens förslag till folkhälsopolitiskt program.

Anförande nr 340

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Folkhälsa är egentligen alldeles för viktigt för att man ska diskutera formerna och vem som sade vad på olika möten. Det viktiga är väl vad som kommer ut av det hela. Det är klart att vi var eniga om en del saker, men det fanns en del saker som vi inte tyckte hade belysts ordentligt. Precis som Desirée sade finns det också synpunkter från stadsdelarna som visar det.

Jag tycker att vi är i vår fulla rätt att yrka återremiss på en fråga som vi vill ha ytterligare belyst. Det handlar om bland annat vad som är viktigast för folkhälsan. Är det ett arbete som kommer att kosta 17 miljoner och en ny byråkrati? Det gäller också de mätbara målen.

Det hindrar inte att man kan få med en del grejer, men vi tycker att man borde ha hunnit lite längre. Man borde kanske inte ha haft så bråttom.

Anförande nr 341

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Jag begriper inte det här. Det är som förgjort, och det beror väl på värmen här inne och den dåliga luften. Det står faktiskt i mina synpunkter att jag bedömer att arbetet ryms inom ordinarie verksamhet och inom befintliga budgetramar. Vi ska inte bygga upp någon ny byråkrati. Det står så tydligt och klart att jag kan kräva även av oppositionen att kunna läsa innantill.

Anförande nr 342

D e s i r é e P e t h r u s E n g s t r ö m (kd): Det låter bra det du säger, Margareta Olofsson. Men det går inte att skicka så allmänt hållna direktiv till socialtjänstförvaltningen som man ska jobba efter. Man kan inte säga att "allt gott åt alla" är ett direktiv.

Snäva in och välj några speciella mål som man prioriterar under den kommande perioden och ge lite mer tydliga direktiv! Det är dithän som vi måste komma.

Anförande nr 343

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Till skillnad från dig, Desirée Pethrus Engström, tror jag att de tjänstemän som har varit behjälpliga med att ta fram programmet och som har varit med på våra tvärpolitiska möten där alla har varit närvarande är fullt kompetenta att ta fram de indikatorer som behövs utifrån detta program som de själva har varit med om att ta fram utifrån våra anvisningar.

Anförande nr 344

Å s a Ö c k e r m a n (mp): Ordförande, ledamöter! Jag vill börja med att yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Jag tycker att det här folkhälsoprogrammet är väldigt bra. Det är en väldigt viktig fråga. Jag kommer nu att bemöta några invändningar från den borgerliga sidan.

Det nämndes att Katrina-Sofia stadsdelsförvaltning tycker att programmet har en låg grad av konkretion. Ja, just det. Detta är ett policydokument, och det ska vara det. Vi vill peka med hela handen och inte med fingerspetsarna på massor av detaljer. För mig är det här början och inte slutet på folkhälsoarbetet. Vi kommer att vara tvungna att utveckla det här programmet väldigt mycket framöver.

Bromma stadsdelsförvaltning undrar hur man själv ska kunna göra alla konkretioner. Det är alldeles utmärkt att man funderar kring det, men det är ju inte heller så att stadsdelsnämnderna ska göra allting själva. Det ska finnas en samlad central resurs i staden som håller i ansvaret för detta. Sedan har man också hela landstinget bakom ryggen som har en oerhörd kunskap som landstinget gärna delar med sig av.

När det gäller detaljer nämndes fluor, och då blev jag faktiskt fruktansvärt upprörd. Det är verkligen inte en sak för oss här i staden att amatörmässigt leka tandläkare och förskriva fluorsköljningar. I de doseringar som anges är detta receptbelagt. Det är landstinget som har det ansvaret. Vi ska absolut inte skriva in sådana detaljer. Däremot vill jag naturligtvis hålla med om att det är viktigt med tandhälsoarbetet för barn. Just nu går det åt fel håll.

En annan väldigt viktig sak är att det efterfrågas konkreta mätbara mål i utvärderingen. Det är jätteviktigt om det hade funnits möjlighet att mäta folkhälsan i siffror på ett enkelt sätt. Då skulle jag vara den första som föreslog det, men tyvärr är det väldigt svårt. Här är det nästan alltid fråga om långsiktiga mål. Tandhälsan är ett mål som är lättare att mäta, och det gör ju landstinget. Det finns fruktansvärt mycket statistik på det området. Men man famlar helt i luften när man säger att vi i dag ska ange konkreta och mätbara mål. Det finns ingen forskning som innehåller sådana metoder.

*§ 34 Stockholms stads brottsförebyggande program**Hemställan från socialtjänstnämnden**Minoritetsåterremiss från kommunfullmäktige den 29 maj 2006 (utl. 2006:146)*

Anförande nr 345

Borgarrådet O l o f s s o n (v): Ordförande, fullmäktige! Även här har vi haft en tvärpolitisk arbetsgrupp. Vi får se om denna grupp känner sig mer nöjd, även om man begärde en återremiss.

Det här programmet har som målsättning att minska antalet brott i Stockholm och reducera skadeverkningarna av de brott som begås. Det målet ska uppfyllas genom att alla stadens nämnder och bolag ska öka engagemanget och prioriteringen av det brottsförebyggande arbetet. Beslutsunderlag och kunskaper om brott ska också förbättras.

En av de viktigaste konkreta åtgärderna är att inrätta ett centralt brottsförebyggande råd där ledande politiker och tjänstemän från staden ska arbeta tillsammans med företrädare för polisen, SL, kriminalvårdsmyndigheten och åklagarmyndigheten.

Vi pratar ofta om trygghet här, och det är en väldigt viktig fråga. Detta program visar vad staden kan göra för att bli bättre på det som är vår viktigaste uppgift, det vill säga att förebygga brott. Mycket bygger på det lokala arbetet som under de senaste åren har blivit allt bättre i staden efter att det har legat nere under ganska lång tid.

Det brottsförebyggande programmet pekar ut övergripande målsättningar som sedan ska konkretiseras i nämnder och bolag. För att ena staden i en gemensam kraftsamling föreslås i programmet att det första årets tema blir att stoppa våld mot kvinnor på offentliga platser. Genom att vi antog det strategiska ärendet för några timmar sedan har vi egentligen beslutat att så också ska ske.

För första gången har staden kunnat ta fram ett övergripande program om hur antalet brott ska minskas. Programmet är övergripande, och så ser också stadens organisation ut. Men erfarenheterna visar att resultatet blir bäst om den lokala nivån tar fram de konkreta åtgärderna. Det är också där som nätverken finns och som man också kan bygga vidare på i samarbetet med andra myndigheter.

Målsättningen att minska antalet brott gäller alla typer av brott. Det här programmet är krönet på en stor ambitionshöjning när det gäller det brottsförebyggande arbetet. Som jag sade tidigare har det arbetet legat lite nere. I början av mandatperioden höll faktiskt flera av de brottsförebyggande råden på att dö sotsdöden. De tog upp den diskussionen med mig många gånger.

Programmet är också kopplat till forskningen, och man kan väl tolka det som att den borgerliga oppositionen till vissa delar dömer ut att det är kopplat till forskningen. Men jag tycker att det är väldigt viktigt att det är det, att vi har tagit till vara den kunskap som finns och att vi också har forskare med i vårt arbete med att ta fram det brottsförebyggande programmet. Programmet visar också på kopplingen till den generella välfärdspolitik.

En av anledningarna till att man ville återremittera ärendet var ju att man sade att programmet saknade konkreta mål. Men som jag har sagt tidigare är det min bestämda övertygelse att mycket av det arbete som ska ske och som också ger ett bättre resultat är ju om den lokala nivån hittar de bästa och mest verksamma arbetssätten.

I den borgerliga oppositionens strategiska ärende skriver ni om det brottsförebyggande arbetet, att ni tycker att det är verkligheten och inga förvaltningar som ska jobba med det brottsförebyggande arbetet. Då undrar man: Hur gör verkligheten det, om man inte på den lokala nivån konkret tillsammans med alla nätverk som finns med såväl företagare som andra myndigheter kan sätta fingret på de punkter som är svåra?

Det finns också en annan del i detta, och vi brukar ofta slänga oss med siffror här. Det gäller att jämföra brottsstatistik, och jag tror att jag har haft äran att bli nämnd med namn i er reservation. Man måste också studera vad det är för siffror som man använder sig av. De larmrapporter som kommer handlar om antalet anmälda brott. Har man då följt polisens arbete kan man se att det inte går att vara säker på att antalet anmälda brott har ökat. Men det är faktiskt någonting helt annat än de siffror som oppositionen omger sig med.

Med detta, fru ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 346

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Ordförande, fullmäktige! Tyvärr ligger brottsligheten i Stockholm fortfarande kvar på en oroväckande hög nivå, vad än Margareta Olofsson säger. Den grova brottsligheten och våldsbrottsligheten ökar. Våldtäkterna till exempel ökade förra året med 32 procent. Det beror inte bara på ökad anmälningsbenägenhet, utan det är en faktisk ökning. Det säger till om med Brå.

Vi är nu mitt uppe i sommarn, sköna varma kvällar, utslagna buskar, träd och buskage att gömma sig i. Tyvärr finns risken att vi nu är mitt inne i våldtäktstider. Under förra året förlorade många människor i vår stad livet på grund av våld på öppen gata. Många stockholmare känner stor otrygghet på grund av dålig belysning, klotter, förstörelse kort sagt förslumning.

Det finns många kvinnor i alla åldrar som har lagt om sina vanor, slutat med joggningsturen i motionsspåret, slutat att gå på bio eller träffa vänner på kvällstid eftersom de inte vågar gå hem själva från bussen. Själv brukar jag numera ringa min man och be att han möter mig vid pendeltågsstationen när jag kommer hem sent på kvällen. Det hände aldrig för ett par år sedan. Varje gång känns det som ett nederlag, att vara feg, men jag vet att jag inte är ensam. Stockholmare är med rätta oroade. Det krävs krafttag.

Visst behövs det ett bra förebyggande program, och visst behöver vi ett brottsförebyggande råd. Men tyvärr är det program som har arbetats fram alldeles för otydligt, och vi vill ha förslag på konkreta operativa åtgärder.

Visst finns det många konkreta åtgärder som kan vidtas och initieras i de lokala råden, som vi hörde här. Men det finns vissa åtgärder som bör genomföras i hela

staden och som handlar om tydliga insatser ute i verksamheterna och som faktiskt bör vara samma i hela staden och inte beror på vilken stadsdel det råkar vara och hur aktivt lokalt råd det råkar vara.

Vi har till exempel tidsgarantin för snabba ingripanden vid ungdomsbrott och en 24 timmars garanti för borttagande av klotter. Det behövs fler åtgärder för att stödja unga brottsoffer så att de vågar anmäla brott. Det ska inte heller bero på vilken stadsdel man råkar bo i.

Jag själv verkar i en stadsdel där många upplever stor otrygghet. Det pågår droghandel, olaglig försäljning av alkohol, lägenhets- och bilinbrott, väskryckningar, lån av andras mopeder och livsfarlig bilkörning på parkvägar. Det samarbete som finns mellan stadsdelen, polisen, föreningar och privata fastighetsägare är mycket bra och mycket viktigt. Men stadens och stadsdelens resurser och åtgärder räcker inte. Det krävs fler närpoliserna ute på gator och torg, men det behövs också mer. Ingen stadsdel är ändå en egen ö.

Brottsligheten känner inga stadsdelsgränser. Det är därför det är så viktigt med ett gemensamt råd för hela staden. Men då handlar det också om gemensamma konkreta åtgärder över hela staden.

Jag yrkar bifall till vår reservation.

Anförande nr 347

Ewa Samuelsson (kd): Ordförande, fullmäktige! Att vi behöver ett centralt brottsförebyggande råd råder väl inget tvivel om. Ni som läste DN Debatt för några veckor sedan kunde läsa hur Carin Göthblad skrev att polisen har misslyckats med att minska våldsbrotten. Hon lyfte fram konkreta saker som händer ute i våra förorter och centralt i staden. Hon skriver att ungdomar står för en stor del av brotten och att nyrekryteringen till de kriminella nätverken är stor. Hon är mycket bekymrad.

Därför är det oerhört viktigt att det samarbete som redan pågår också fördjupas och verkligen blir ett samarbete på högsta nivå. Likväl tror jag att det är viktigt att vi har de lokala brottsförebyggande råden ute i våra stadsdelsnämnder. Det centrala rådet kan i stället vara ett stöd i arbetet ute lokalt.

Det som är intressant när det gäller brottsförebyggande arbete är ju att vi i samhället, med institutioner och förvaltningar, aldrig kan klara av det arbetet själva. Det måste ske ute av enskilda människor i det civila samhället och naturligtvis också med stort stöd av frivilligorganisationer.

Därför tycker jag att det är ett väldigt intressant grepp som polisen nu tar med sina volontärer som man ska börja med ute i söderort. Man vågar alltså satsa på frivilliga som går in och får en kortare kurs för att de sedan ska kunna delta i olika aktiviteter. Det handlar om storhelger, om att knyta kontakter till allmänheten, och det kan handla om stöd till brottsoffer. Vi måste i vårt samhälle se till att samarbetet mellan offentliganställda, förvaltningar och myndigheter och det enskilda civila samhället blir mycket djupare och mycket tydligare och där civilkurage måste uppmuntras hos enskilda individer på ett alldeles särskilt sätt.

När det gäller det brottsförebyggande programmet är det till stora delar sådant som vi ändå kan stryka under på, men vi saknar ändå också i detta program en konkretion. Vi saknar de tydliga insatserna, de snabba reaktionerna, inte minst mot mobbning i skolan, klotter och skolk. Där måste tydliga ingripanden ske så att man aldrig tror att det faktiskt går att fortsätta att verka på ett sådant sätt i vårt samhälle.

Vi tror också att det handlar om ett långsiktigt arbete, dels snabba ingripanden, dels ett långsiktigt arbete för en bättre skolmiljö. Men det handlar också om att förstärka föräldrarnas roll. Grunden är familjen, och det bästa brottsförebyggande arbetet sker naturligtvis i familjen, där en generation för över till nästa att man aldrig accepterar att brott får förekomma i vårt samhälle.

Det handlar också om att stödja dem som blir utsatta för brott, och där det finns en hel del övrigt att göra.

Jag yrkar bifall till den borgerliga reservationen.

Anförande nr 348

P e t e r L u n d é n - W e l d e n (m): Ordförande, fullmäktige! I tidningarna läser vi nästan varje vecka om den grova våldsbrottsligheten. Det är skrämmande läsning. Det är en läsning som förskräcker, och det är en läsning som skapar en oro hos medborgarna: Varför har det blivit så här? Varför ska jag inte våga säga till en vanlig människa som stjälar ett äpple från torghandlaren vid Gullmarsplan, utan alla vänder sig bort? Varför ska jag inte våga säga när någon skriker ett okvädningsord i tunnelbana? Varför hör ingen vad som sägs?

Förra gången när vi skulle diskutera den här frågan var fallet i Haninge på tapeten. Strax innan hade vi andra våldsbrott uppe. Det är så viktigt att se det positiva, och det är Brottsförebyggande rådet. Jag tycker att det är bra att vi faktiskt sätter oss ned och säger: Varje part kan inte agera för sig. Men en part tycker jag att föredragande borgarrådet har glömt, och det är landstinget. Landstinget ska inte ingå i det här, landstinget med ansvar för att ha dragit ned resurserna inom psykiatrivården. Vi läser, vi vet inte om det är sant, att människor har vänt sig till psykiatrin och bitt om hjälp och blivit avvisade. Sedan, om det är konsekvens eller om handlandet beror på desperation, har de begått våldsbrott.

Jag tycker att det är en brist att detta saknas. Det är därför jag yrkar bifall till det gemensamma förslaget från Moderaterna, Folkpartiet och Kristdemokraterna. Det är viktigt att vi faktiskt tar fram de konkreta förslagen till operativa åtgärder och där vi också tar med landstinget och psykiatrin, att vi skriver till regeringen att det inte går att fortsätta att tala om en trygg och snygg stad om vi inte har poliser som kan hantera detta.

Jag yrkar bifall till reservationen.

Anförande nr 349

M o n i k a L i n d h (s): Ordförande, fullmäktige! Det förslag till beslut som oppositionen har lagt fram är delvis annorlunda än den reservation som man tidigare

har lagt i borgarrådsberedning och kommunstyrelse. Man har två punkter kvar som man ändå vill lyfta fram. Den ena är att man vill ha konkreta förslag på operativa åtgärder.

Jag tror att med allt det arbete som görs i stadsdelarna, i de brottsförebyggande råden, i samarbetet inom polismästardistriktet och ingående stadsdelar, i de mycket konkreta situationer som man hanterar till vardags, så kommer också det här brottsförebyggande programmet att landa i en väldigt väl upparbetad åker.

Oppositionen säger att man vill uppdra åt kommunstyrelsen att uppvakta regeringen med krav på fler poliser. Ja, det är förutsägbart, men det är föga konstruktiv uppfattning om stadens ansvar för det brottsförebyggande arbetet. Vi menar att för att Stockholm ska vara en säker och trygg stad krävs en ambitionsökning på flera områden. Detta program innefattar samtliga nämnder och styrelser i staden.

Samtidigt öppnar vi för ett mycket strategiskt arbete tillsammans med polismyndigheten, åklagarmyndigheten och kriminalvården samt SL i det centrala brottsförebyggande rådet. Deras uppgift är att göra gemensamma prioriteringar. Det är i de konkreta lägena, det är också i de mera strategiska uppgifterna att undanröja hindren för samverkan och självklart att göra gemensamma pilotprojekt.

Tillsammans med det och det övergripande målet att minska antalet brott och reducera skadeverkningarna av brott har jag mycket svårt att se att konkretionen inte är uppfylld.

Därmed yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 350

A n n - K a t r i n Å s l u n d (fp): Om du hade tittat på reservationen hade du sett att det enda som står där är inte att vi ska uppvakta staten för att Stockholm behöver med poliser. Det finns mycket annat som vi tycker också. Det finns många saker i programmet som vi också gillar. Det hade du sett. Vi bifaller delvis kommunstyrelsens förslag till beslut

Men det som jag tyckte var intressant var att du till skillnad från länspolismästaren och andra uppenbarligen inte tycker att vi behöver fler poliser i Stockholm, att vi behöver fler närpoliser. Du säger att det inte är intressant. Det räcker med att vi jobbar med det andra, och det tycker jag är lite anmärkningsvärt. Det är ändå så att brottsligheten ökar i Stockholm kraftigt.

Anförande nr 351

M o n i k a L i n d h (s): Jag tror att du antingen missförstod eller inte ville lyssna. Jag sade att era två beslutspunkter i det nya förslaget till beslut som ni har lagt i kväll är de två punkter som jag nämnde och som handlar om operativa åtgärder för stadens brottsförebyggande arbete och att uppvakta regeringen med krav på fler poliser till Stockholm. Sedan sade jag att det inte var särskilt konstruktivt när det gäller stadens ansvar för det brottsförebyggande arbetet. Vi har inte kommunala poliser. Men självklart är ingen av oss som inte vill se fler poliser i Stockholm. Vi

har det fantastiska samarbetet med polisen där vi har gemensamma utsättningar, gemensamt arbete över helgen, vi har också tre nya poliskontor som öppnar i Stockholms stad. Det är fantastiskt samarbete, som vi vill bygga vidare på och självklart gärna med många fler poliser.

Anförande nr 352

B e r i t K r u s e (s): Ordförande, fullmäktige! I Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd finns i lokala brottsförebyggande rådet representanter för socialtjänsten, polisen, skolan, företagare, fastighetsägare, hyresgästersförening och brandförsvaret. Tillsammans bidrar alla med kunskap om stadsdelen och erfarenheter från alla aktörers verksamhetsområden. Våra utvecklingsområden, som vi jobbar med nu, är unga kriminella och missbrukare, trygghet i bostadsområden, centrumanläggningar, företagsområden, information till brukare och medborgare och kontakter utåt.

I detta arbete är alla aktörer nödvändiga, och vi är en operativ grupp. På dagordning ska stå: klottersanering, säkerhetsfrågor, volontärverksamhet, satsning på vissa bostadsområden, förebyggande insatser för ungdomar. Där vill jag passa på att nämna den stora satsning som majoriteten har gjort inom idrotten och som vi fortsätter att satsa på men som den borgerliga alliansen inte har skrivit en enda rad om i sin reservation i det strategiska ärendet. Idrottssatsning är en mycket viktig förebyggande verksamhet.

Det finns ett stort intresse lokalt för brottsförebyggande arbete som nu på ett mycket bra sätt kommer att förstärkas i stadens övriga brottsförebyggande arbete. Det finns behov av att arbeta över stadsdelsgränser och kommungränser. De mål som majoriteten vill fastslå i det centrala rådet stämmer också bra överens med det arbete som utförs lokalt i stadsdelarna. Vad jag kan se är alla partier överens om det program tagits fram. Men i minoritetens reservation önskar ni mer detaljering av programmet. Om ett program har en för stor konkretion, är för detaljerat och styrande, kan det bromsa de idéer och tankar som de blivande aktörerna i det centrala rådet ska formulera utifrån de uppställda mål som finns i programmet.

Ordförande, fullmäktige! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 353

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (mp): Ordförande, fullmäktige! Brottsförebyggande arbete är verkligen avgörande för att minska brotten. Brottsförebyggande arbete kräver också att man faktiskt söker orsakerna till att individer begår brott. Det här är komplext, men det är oerhört viktigt, annars riskerar man att göra fel satsningar.

Avsaknad av deltagande, av självtillit och trygghet är viktiga ingredienser. Därför bör insatser som stärker människors deltagande, självtillit och trygghet genomföras och stödjas. Att känna att man kan påverka, att ens stöd räknas, att man lyssnas på, att man inte diskrimineras är viktigt. Det betyder att ökad demokrati, barnkonvention och elevinflytande också är viktiga saker att satsa på. Att tro på sig själv och ens egen förmåga, att få ett jobb, att veta att om man misslyckas så finns det ett

skyddsnät att ge en ändå en chans är förutsättningar för ett bra brottsförebyggande arbete.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 354

K a r i n R å g s j ö (v): Ordförande, fullmäktige! Nu har vi ett brottsförebyggande program att ta ställning till. Det är ett program som vi kan jobba med från den centrala och lokala nivån. Men program är bara ett redskap. Det är på den lokala nivån som det verkliga jobbet ska göras.

Våldsbrotten har ökat, och det är allvarligt. Men frågan är på vilka fronter vi ska arbeta med enbart hårdare sanktioner, längre straff eller ska vi börja arbeta i tid innan det första snatteriet, innan bilstöden, innan rånet? Tittar vi på mannen, det är oftast en kille som begår brottet, och vad som finns bakom ser vi ofta ett utanförskap, ett barn som har levt i ganska hårda miljöer. Om vi kan titta på barns och ungdomars levnadsförhållanden och göra något innan det är dags för statens institutionsstyrelse att göra sitt eller för kriminalvården skulle det vara önskvärt.

De barn som far illa kan vi nå på BVC, MVC, förskola, skola. Det är bland de utsatta barnen som nyrekryteringen sker, och det är nyrekrytering vi stenhårt måste jobba mot. Under mandatperioden har vi på olika sätt satsat på barnen. Mindre barngrupper inom förskola innebär att utsatta barn kan bli sedda. Vi har satsat på en stor utbildning för alla dem som i staden arbetar med barn genom Barnstöd Stockholm. Vi har satsat på organisationer som har arbetat med utsatta barn och ungdomar, på Vändpunkten, på Bryggan, på Fryshuset. Detta är att förebygga brott.

Att slå larm i tid, att göra något i tid är en stor del av det brottsförebyggande arbete som hänger ihop med det som vi gör i Stockholm. Ni nämner inte mycket om det i er reservation. Ni talar mer om straff än om att förebygga. Att skriva in skolk i betyget är inte att förebygga. Däremot att ta tag i den som skolkar är att förebygga.

Gatuvåldet kring krogarna på Söder och i city har ökat. Vad handlar det om? Packade människor misshandlar, och packade människor blir misshandlade. I er reservation finns inte ett ord om detta. Som om man inte var bekymrad inom den borgerliga majoriteten för att folk som super för mycket tenderar att blir aggressiva.

Ni talar om föräldrars ansvar, och det är precis det vi har försökt att bygga upp under mandatperioden. Det är just därför som vi under den här mandatperioden har dragit i gång ett antal mycket framgångsrika program för föräldrar och barn för att ge föräldrar stöd. Ni talar om vikten av trygga hemförhållanden och goda uppväxtvillkor. Ja, hur kommer vi dit? Hur ska ett utsatt barn i en utsatt miljö hitta den kompass ni talade om i er tidigare reservation, den om rätt och fel? Ni talade enbart om straff, skolk i betyget, sanktioner. Eller är det så att vi med all den kunskap vi har om vilka det är som blir kriminella kan göra något i tid, innan rånet, innan skolket, innan utanförskapet? Jag tror det.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag